Jaarstukken 2020
Winterswijk

Besluitvorming
College : 25 mei 2021
Raad : 24 juni 2021

Inhoudsopgave

Leeswijzer 5
Voorwoord 6
Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2020 8
Programma 1: Bestuur en Dienstverlening 13
Programma 2: Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving 17
Programma 3: Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby 22
Programma 4: Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport 26
Programma 5: Jeugd en Onderwijs 32
Programma 6: Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening (RO) 35
Programma 7: Cultuur inclusief RO 38
Programma 8: Infrastructuur inclusief RO 41
Programma 9: Werk en inkomen 46
Programma 10: Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO 50
Programma 11: Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO ontwikkeling en Economie buitengebied, Natuur en Landschap 53
Programma 12: Duurzaamheid, Klimaat, Openbare ruimte, Milieu en Mobiliteit 58
Programma 13: Financiën 63
Opgaven 66
Opgave: Winterswijk Drempelvrij (inclusie) 67
Opgave: Armoedevrij Winterswijk 68
Opgave: Centrum 69
Opgave: Duurzaamheid 70
Paragraaf A: Lokale Heffingen 71
Paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing 76
Paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen 83
Paragraaf D: Financiering 89
Paragraaf E: Bedrijfsvoering 95
Paragraaf F: Verbonden Partijen 104
Paragraaf G: Grondbeleid 124
Paragraaf H: Algemene middelen 134
Paragraaf I: Integriteit 135
Paragraaf J: Covid-19 137
Kerncijfers Gemeente Winterswijk 145
Beleids- en prestatie indicatoren per programma 153
Balans 164
Toelichting op de balans 165
Bijlage 1 Financiële vaste activa 193
Bijlage 2 Baten en Lasten per taakveld 194

Bijlage 3 SISA 196
Bijlage 4 Investeringskredieten 204
Lijst met afkortingen 206

Leeswijzer

In de jaarstukken over het jaar 2020 legt het college verantwoording af over het jaar 2020. De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening.

In het jaarverslag leest u wat we in 2020 hebben gedaan
Het jaarverslag bevat de inhoudelijke en financiële verantwoording over 2020. We beginnen het jaarverslag met een voorwoord. Hierin staat in het kort wat we het afgelopen jaar hebben gedaan. Daarna wordt er een financiële samenvatting gegeven.

In de hoofdstukken die u daarna aantreft, wordt per programma of opgave een tekstuele en financiële toelichting gegeven.

Tot slot wordt in een aantal paragrafen ingegaan op enkele specifieke onderwerpen. Voor 2020 is de Paragraaf J Covid-19 extra opgenomen. De paragrafen en bijlagen zijn bedoeld als verdere detaillering en achtergrondinformatie. In paragrafen geven we inzicht in een aantal belangrijke gemeente brede onderwerpen zoals lokale heffingen, risico's en grondexploitatie. De verplichte informatie over informatiebeveiliging is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

In het jaarverslag verantwoorden we ons tekstueel over het gevoerde beleid.

In de jaarrekening leest u de financiële vertaling van het jaarverslag
De jaarrekening bevat de financiële verantwoording. Wat zijn de inkomsten van de gemeente en waaraan hebben we deze uitgegeven. Dit wordt verantwoord in een balans en het overzicht van baten en lasten. De balans geeft inzicht in de vermogenspositie van de gemeente en de mutaties die zich daarin hebben voorgedaan.

In de toelichting op de balans leest u de gerealiseerde resultaten op hoofdlijnen. In het jaarverslag is meer in detail ingegaan op de resultaten.

Tot slot zijn een aantal bijlagen opgenomen die een verdere verduidelijking geven van de in de jaarrekening opgenomen cijfers.

Voorwoord

Beste raadsleden,

Wij bieden u hierbij de jaarstukken 2020 aan. Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over het afgelopen jaar, en doen we verslag van de uitvoering van de begroting. Zoals gebruikelijk bestaan de jaarstukken uit het jaarverslag en de jaarrekening. In dit voorwoord leest u een bestuurlijke samenvatting van beide onderdelen.

2020: jaar van corona én ambities
2020 gaat de boeken in als het jaar waarin we wereldwijd met het Covid-19 virus te maken hebben gekregen. Mensen moesten thuisblijven, grenzen gingen dicht en landelijke maatregelen werden genomen. Ook in ons mooie Winterswijk hebben we de gevolgen ondervonden. Winkels, sportaccommodaties, verenigingen, musea, horeca, etc. moesten allemaal sluiten. Onze trouwe (Duitse) bezoekers bleven weg. De markt verloor haar levendige karakter. De Storm en Skopein kenden lege zalen. Binnen de Veiligheidsregio hebben we in een jaar nog nooit zo vaak bij elkaar gezeten om alle landelijke maatregelen ook voor onze afzonderlijke gemeenten in goede banen te leiden.

Nastreven van ambities
Toch mag het jaar 2020 niet alléén de boeken in gaan als Covid-jaar. Ondanks dat het coronavirus effect heeft gehad op de realisatie van ambities en doelstellingen, hebben we toch ook mooie resultaten voor Winterswijk weten te behalen. En daar zijn we trots op!

Zo hebben we ons met succes ingezet voor het behoud van een volwaardig ziekenhuis in Winterswijk. We hebben samen met de IJsvereniging een technisch hoogstaande schaats- en skeelerbaan gerealiseerd. Landelijk, en zelfs internationaal is daar veel aandacht voor geweest. We hebben adequaat ingespeeld op de behoefte aan nieuwe woningbouw. Maar liefst 150 nieuwe woningen zijn het afgelopen jaar opgeleverd. Ondertussen gaven de prachtige Notaristuin en het Vrijheidspark gedurende het jaar steeds meer cachet aan het centrum van Winterswijk. En ook op het gebied van duurzaamheid is het nodige gebeurd, met initiatieven als de waardebonactie voor de verduurzaming van woningen en het energieloket. Ook het fundament voor Park Achterhoek is in 2020 gelegd.

Met deze en nog veel meer inspanningen hebben we Winterswijk weer een stukje mooier gemaakt. Dat hebben we gedaan met een duidelijke visie voor ogen en door daadkrachtig te handelen. Zeker in deze tijd waarin er ook veel tijd en aandacht nodig was voor het welzijn van Winterswijkers.

Aandacht voor inwoners
De coronacrisis raakte ons allemaal. En tegelijkertijd was de situatie voor iedereen anders. Daarom hebben we de landelijke maatregelen zo goed mogelijk aangevuld met lokale regelingen die de situatie voor Winterswijkers - voor zover mogelijk - konden verzachten.

Zo werd in het begin van de pandemie al snel duidelijk dat het een enorme uitdaging was voor zorgaanbieders om alle reguliere zorg in de gemeente op de ‘normale manier’ voort te zetten. Daarom stonden we hen toe aangepaste zorg te leveren en de meerkosten daarvoor te declareren bij de gemeente. Even verderop in het jaar werd steeds duidelijker dat de sluiting van horeca, contactberoepen, theaters en musea, en later ook winkels een flinke klap voor de lokale ondernemers zou worden. Daarnaast had de coronacrisis ook het nodige effect op het sociale leven. Het verenigingsleven kwam bijna helemaal tot stilstand. Daarom heeft de raad in mei het Taskforceplan ‘Van Herstel naar Beter’ vastgesteld, met extra aandacht voor ondernemers en een stevige impuls voor citymarketing.

En vanzelfsprekend hebben we als dienstverlenende gemeente ook onze eigen werkzaamheden onder de loep van de coronamaatregelen genomen het afgelopen jaar. Iedere medewerker die thuis kon werken, moest thuis werken. Voor de één was dat makkelijker dan voor de ander. We hebben iedereen hierin zo goed mogelijk geprobeerd te faciliteren. En tegelijkertijd hebben we de veiligheid en gezondheid van medewerkers en bezoekers die wel noodzakelijkerwijs op locatie aanwezig waren zo goed mogelijk gewaarborgd.

Financieel overzicht
Financieel gezien sluiten we het jaar af met een saldo van € 1,5 miljoen nadelig (na toevoeging en onttrekking aan reserves). Net als in veel andere Nederlandse gemeentes staan ook in Winterswijk de kosten van het sociaal domein onder druk. Aan jeugdzorg wordt structureel meer geld uitgegeven dan we van het rijk ontvangen. Dat betekent niet automatisch dat er in de gemeente meer jongeren zijn die hulp nodig hebben, maar dat betekent – net als bij andere gemeenten - dat jongeren die eenmaal zorg krijgen minder snel uitstromen, en dat de kosten per jongere hoger liggen. We blijven het belangrijk vinden om deze ontwikkeling te benoemen. In de verschillende programma's van deze jaarrekening worden de verdere afwijkingen groter dan € 50.000 verder toegelicht.

We zullen 2020 niet snel vergeten. Het was een jaar van vooruitgang door te bouwen aan de toekomst van Winterswijk. Maar tegelijkertijd was het een jaar van stilstand door te anticiperen op alle actualiteiten. Met de basis die we het afgelopen jaar hebben gelegd, en de meer optimistische vooruitzichten op het gebied van het coronavirus, kijken we met vertrouwen vooruit naar wat er voor Winterswijk komen gaat in het verdere jaar 2021.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Winterswijk

Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2020

Inleiding
In dit hoofdstuk komt het volgende aan de orde:

1. Het gerealiseerde resultaat op de baten en lasten over 2020
2. Budgetoverhevelingen
3. De ontwikkeling van onze bezittingen en schulden in het afgelopen jaar
4. De financiële kengetallen
5. Het resultaat en Covid-19

1. Het gerealiseerde resultaat op de baten en lasten over 2020

We sluiten 2020 af met een saldo van € 2.682.000 nadelig. Dit is vóór toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Na toevoegingen en onttrekking aan reserves komt het gerealiseerde resultaat over 2020 uit op € 1.540.000 nadelig.
In onderstaande tabel leest u in welke reserves de wijzigingen hebben plaatsgevonden in 2020. Al deze toevoegingen en onttrekkingen zijn in lijn met eerder genomen raadsbesluiten. Dit geldt niet voor de toevoeging van € 7.000 aan de reserve stadsuitleg. Wij vragen u daartoe te besluiten bij het vaststellen van de Jaarstukken 2020.

Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2020			-2.682	N
Onttrekkingen				
1. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	75			
4. Bestemmingsreserve Sociaal Domein	100			
8. Bestemmingsreserve Omgevingswet	64			
8. Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling				
9. Bestemmingsreserve Aanpak Nieuwkomers	112			
9. Uitvoeringskosten SDOA	326			
12. Bestemmingsreserve Inzamelstructuur huishoudelijk afval	9			
12. Bestemmingsreserve Onderhoud graven	180			
13. Algemene reserve begroot incidenteel resultaat 2020	5.521			
13. Algemene reserve Organisatieontwikkeling	98			
			6.485	V
Toevoegingen				
1. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	-98			
8. Bestemmingsreserve Notaristuin	-280			
8. Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling	0			
8. Reserve stadsuitleg	-7			
13. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten	-4.958			
			-5.343	
Gerealiseerd resultaat 2020			**-1.540**	**N**

Bedragen * € 1.000

Bij de 3e prognose 2020 verwachtten wij een resultaat van € 1.376.000 nadelig over 2020. Het nadelige resultaat is uiteindelijk € 164.000 hoger.

Per programma is het aanvullende nadeel van € 164.000 als volgt te verklaren:

Programma *1.000	Prognose3	Werkelijk	Verschil	V/N
1 Bestuur en dienstverlening	3.371	3.080	291	V
2 Veiligheid, vergunningverlening en handhaving	3.128	2.860	268	V
3 Regionale en grensoverschrijdende samenwerking	252	204	48	V
4 Maatschappelijke participatie en zorg	13.272	12.869	403	V
5 Jeugd en onderwijs	9.498	10.173	675	N
6 Economie-centrum	799	786	13	V
7 Cultuur, sport en vrijetijdseconomie	4.244	3.809	435	V
8 Ruimtelijke Ontwikkeling in de kern en mobiliteit	8.164	7.080	1.084	V
9 Werk en inkomen	4.113	3.913	200	V
10 Economie en bedrijvigheid	585	518	67	V
11 Ruimtelijke ontwikkeling en economie buitengebied	641	592	49	V
12 Duurzaamheid, klimaat en milieu	1.874	1.837	37	V
13 Organisatie en financiën	-48.565	-46.181	2.384	N
	1.376	**1.540**	**164**	**N**

Bedragen x € 1.000

In verantwoording per programma verderop in dit boekwerk lichten we de afwijkingen groter dan € 50.000 toe. Hier beperken we ons tot de meest opvallende en relevante voor de besluitvorming.

Bedrijfsvoering *€ 151.000 V*

In programma 1 zijn de kosten van personeel en onze bedrijfsvoering opgenomen. Hier hebben we per saldo een voordeel van € 151.000 gerealiseerd. Hogere kosten wegens thuiswerkfaciliteiten en door verkoop van verlofuren zijn gecompenseerd door vrijvallende investeringslasten op automatisering en huisvesting. Die investeringen zijn doorgeschoven naar 2021. Een inhoudelijke toelichting leest u in de paragraaf Bedrijfsvoering.
Het voordelige resultaat houden we graag beschikbaar voor de bedrijfsvoering en meer concreet voor organisatieontwikkeling. Net als in vorige jaren stellen we ook nu voor het voordeel op de bedrijfsvoering te reserveren en toe te voegen aan de reserve Organisatieontwikkeling.

Maatwerkvoorzieningen *€ 284.000 V*

In programma 4 zitten onder andere de maatwerkvoorzieningen. In 2020 zijn minder aanvragen voor een rolstoel ingediend waardoor de aanschaf- en onderhoudskosten lager zijn uitgevallen.
Ook zijn er in 2020 minder aanvragen voor een woonvoorziening ingediend en is het aantal cliënten dat gebruik maakt van begeleiding licht gedaald.

Jeugdhulp *€ 1.161.000 N*

Het nadeel op programma 4 is vrijwel in zijn geheel terug te leiden naar hogere kosten voor jeugdhulp. Eén van de oorzaken is dat een aantal gezinnen naar Winterswijk is verhuisd die de dure zorgvorm Jeugdhulp met verblijf nodig hadden.
Wij beoordelen of en wat de structurele impact is van deze ontwikkeling. Dit zal aan de orde komen in de Kadernota 2022 die de raad in juni aanstaande behandelt, net als de Jaarstukken 2020.

Re-integratie en integratie statushouders *€ 415.000 N*

Dit betreffen de hogere uitvoeringskosten van SDOA en de lasten voor integratie statushouders. Beide bedragen zijn onttrokken aan een bestemmingsreserve.

Ruimtelijke Ontwikkeling in de kern en mobiliteit *€ 1.071.000 (V)*
Dit betreft voornamelijk de stelsel- en schattingswijziging.
Zie Stelsel- en schattingswijziging.

Uitkering BTW specifieke uitkering sport *€ 365.000 V*
Via de specifieke uitkering Sport (SPUK Sport) ontvangen wij een deel van de betaalde BTW op onderhoud en aanleg van sportlocaties en –velden terug. Omdat deze niet geraamd was, geeft dit een voordeel in de jaarrekening. Met ingang van 2021 hebben wij in de begroting opgenomen dat we een deel van de BTW terug verwachten.

Stelsel- en schattingswijziging *€ 311.000 N*
Uw gemeenteraad heeft op 27 mei 2020 besloten om een stelsel en schattingswijziging door te voeren. Het oude waarderings- en afschrijvingsbeleid voldeed niet meer aan de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) regelgeving. Het nadelig verschil in programma 13 van € 2.384.000 betreft met name de uitwerking van deze stelsel- schattingswijziging. De uitwerking heeft invloed op alle programma's. Per saldo heeft de stelsel- en schatting wijziging een effect van € 311.000 Nadelig.

Diverse kleinere voordelen *€ 180.000 V*
Zie programma's voor toelichting

Totale baten en lasten 2020
Het totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt in de jaarrekening 2020 € 105 miljoen. In de begroting 2020 raamden we een totaal van € 90 miljoen. De toename van € 15 miljoen bestaat uit:

a. Uitkeringen die wij ontvangen hebben voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) € 5,4 miljoen.
b. Ontvangen compensatie van Rijk en provincie voor corona gerelateerde kosten € 1,4 miljoen. In de Covid-19-paragraaf lichten wij deze beide posten toe, evenals onze uitgaven in dit kader.
c. Gerealiseerde aan- en verkopen in de grondexploitatie van afgerond € 6,0 miljoen.
d. Hogere algemene uitkering en een aantal ontvangen subsidies en bijdragen.

2. Budgetoverhevelingen
In de 3e prognose 2020 zijn diverse voorstellen voor budgetoverhevelingen opgenomen. In deze jaarrekening zijn een aantal aanvullende voorstellen opgenomen. Deze staan in onderstaande tabel. Bij de betreffende programma's leest u de toelichting.

Programma	Budget-overhevelingen
1 Bestuur en dienstverlening	42
2 Veiligheid, vergunningverlening en handhaving	49
3 Regionale en grensoverschrijdende samenwerking	
4 Maatschappelijke participatie en zorg	102
5 Jeugd en onderwijs	
6 Economie-centrum	75
7 Cultuur, sport en vrijetijdseconomie	18
8 Ruimtelijke Ontwikkeling in de kern en mobiliteit	5
9 Werk en inkomen	
10 Economie en bedrijvigheid	41
11 Ruimtelijke ontwikkeling en economie buitengebied	87
12 Duurzaamheid, klimaat en milieu	95
13 Organisatie en financiën	
	514

Bedragen x € 1.000

Met ingang van 2020 hanteren we een andere werkwijze voor budgetoverhevelingen. Ze lopen via de reserve *Doorgeschoven activiteiten*. In 2020 is in totaal € 4.958.000 aan budget en bijbehorende activiteiten doorgeschoven naar 2021. Dit is dan ook de omvang van die reserve op 31 december 2020.

3. De ontwikkeling van onze bezittingen en schulden in het afgelopen jaar
Bij de vorige twee onderdelen van dit hoofdstuk hebben we de realisatie van baten en lasten in het afgelopen jaar toegelicht. In dit onderdeel vatten we de ontwikkeling van onze bezittingen en schulden samen. Verdieping vindt u in de balans en de toelichting daarop.

Balanstotaal
Het totaal van onze balans is vrijwel gelijk gebleven en komt per 31 december 2020 uit op € 155 miljoen (31 december 2019: € 154 miljoen).

Bezittingen
Binnen onze bezittingen zijn in 2020 geen noemenswaardige wijzigingen geweest.
Onze nieuwe nota Waarderen en afschrijven vaste activa 2020 is vertaald in de jaarrekening. Bij de balans lichten we de stelsel- en schattingswijzigingen toe waar de nieuwe nota toe heeft geleid.
Het effect op het resultaat is per saldo € 311.000 (N).

Het eigen vermogen
In de balans lezen we de volgende ontwikkeling van ons eigen vermogen:

	31-12-2020		31-12-2019
Algemene reserve	50.322		56.410
Bestemmingsreserves	9.328		4.851
Jaarrekeningresultaat	-1.540		-469
Eigen vermogen	**58.110**		**60.792**

Bedragen x € 1.000

De algemene reserve is met € 6,0 miljoen afgenomen. Dit is conform het raadsbesluit van november 2019 om het incidentele resultaat van de Begroting 2020 van € 5,5 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve. Daarnaast kwam het resultaat 2019 ten laste van de Algemene Reserve.
De bestemmingsreserves zijn met € 4,5 miljoen toegenomen. Hier gaat het om de nieuwe reserve *Doorgeschoven activiteiten*.
De afname van het totale eigen vermogen bedraagt € 2,7 miljoen.

Schulden
De totale schuld is in 2020 weinig veranderd. Binnen de schulden heeft in 2020 een verschuiving plaatsgevonden tussen kortlopende (< 1jaar) en langlopende schulden. Afgelopen jaar hebben we nieuwe langlopende leningen van € 15 miljoen aangetrokken. Tot dat moment financierden we zo veel mogelijk met "kort geld". Vanwege de lage rentestand en geplande investeringen was afgelopen zomer echter het juiste moment om over te gaan op vaste financiering.

4. De financiële kengetallen

De financiële kengetallen zien er als volgt uit:

	2019		2020		2020	
	Jaarrekening		Begroting tm prognose 3		Jaarrekening	
1. Netto schuldquote	76,20%	V	64,69%	V	69,80%	V
2.Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	72,40%	V	58,46%	V	63,40%	V
3.Solvabiliteit	39,60%	M	40,00%	M	37,60%	M
4.Structurele exploitatieruimte	0,42%	M	2,07%	V	1,39%	V
5.Grondexploitatie	8,30%		7,20%		7,30%	
6.Belastingcapaciteit	110,30%		104,00%		102,00%	

De kleuren bij de kengetallen zijn naar de risicobeoordeling van provincie Gelderland over 2020.
Voor een toelichting op de kengetallen verwijzen wij u naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

5. Het resultaat en Covid-19
Het resultaat over 2020 kan niet los gezien worden van de Covid-19-crisis waar we afgelopen jaar door werden getroffen. In het jaarverslag leest u waar deze invloed gehad heeft op onze ambities, doelstellingen en activiteiten.
Ook op onze financiën had de crisis invloed. In de paragraaf Covid-19 doen we uitvoerig verslag en ziet u dat de ambtelijke inzet naar schatting zo'n € 1,4 miljoen heeft gekost. Kosten van uren die we niet op andere zaken hebben kunnen inzetten.
Meest in het oog springend effect op ons resultaat over 2020 had het budget van € 2,5 miljoen voor crisis- en herstel dat de raad in mei beschikbaar gesteld heeft. Voor € 1,5 miljoen hebben we compensatie van het Rijk ontvangen.
Eind 2020 is nog € 1.683.852 beschikbaar in het budget voor crisis- en herstel. Dat nemen we mee naar 2021 om de kosten van volgende maatregelen te dekken.

Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

Portefeuillehouder: B.J.J. Bengevoord

"We worden het meest grensoverschrijdende dorp van Nederland. En stimuleren onze economische ontwikkeling (Wirtschaftsförderung) via 100% Winterswijk."

Doelstelling

Winterswijkers hebben vertrouwen in hun bestuur. Het percentage van de inwoners dat vertrouwen in het bestuur heeft blijft boven dat van vergelijkbare gemeenten. De gemeentelijke onderdelen (raad, college en ambtelijke organisatie) functioneren in goede samenwerking.

Inwoners beoordelen onze dienstverlening als tijdig en kwalitatief goed, ervaren dat wij uitgaan van hun vraag en benaderen ons bij voorkeur digitaal. De ambitie is om te groeien van een klanttevredenheidscijfer van 7,2 voor dienstverlening in 2018 naar een 7,5 in 2020.

Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties beoordelen de gemeente als modern, flexibel, transparant, communicatief, gericht op participatie en samenwerking. Inwoners merken dat we ze meer betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid.

Winterswijk is een gemeente waar medewerkers vol tevredenheid werken met goede scholingsmogelijkheden.

We meten deze doelstellingen tweejaarlijks in het onderzoek 'Waar staat je gemeente', in klanttevredenheidsonderzoeken en in onderzoeken naar het realiseren van onze servicenormen. Ook meten we elke drie jaar de medewerkerstevredenheid.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Algemeen bestuur
- We werken met raad, organisatie, college en Winterswijkers aan een betrokkenenparagraaf 2.0;
- We zijn een integer bestuur en we verlenen geen gunsten in ruil voor politieke steun;
- We intensiveren en optimaliseren de inzet op lobby: we houden goed contact met de provincie, het Rijk en Europa;
- We nodigen alle nieuwe Winterswijkers uit om ze welkom te heten;
- We gaan nog meer van buiten naar binnen werken, bij nieuw beleid wordt eerst opgehaald hoe de inwoners, maatschappelijke partners en de gemeenteraad hierover denken; we werken opgavegericht waar dit kan.

Begraafplaats
- De begraafplaats is uitgebreid met islamitisch begraven en natuurbegraven;
- We nodigen partijen uit die een crematorium in Winterwijk willen starten;
- Via een openbare digitale kaart is de plaats van de verschillende graven op te zoeken.

Externe Communicatie
- We checken alle gemeentelijk communicatie op helderheid, begrijpelijkheid en goede afstemming op de doelgroep.

Economische ontwikkeling centrum
- Samen met onze partners positioneren we de thema's wonen en werken steviger in 100% Winterswijk.

Klantcontactcentrum
- We maken aan de hand van het rekenkamerrapport ICT een slag met onze digitale dienstverlening;
- Het Klantcontactcentrum weet als aanspreekpunt voor klanten onze medewerkers snel te verbinden met de verschillende maatschappelijke partners;
- We verbeteren onze elektronische dienstverlening en passen de website aan. Hierbij leren we van eigentijdse webwinkels: 1. De status van een aanvraag is actueel en voor de klant te zien, 2. We doen suggesties voor producten die met elkaar samenhangen, 3. We helpen de klant met een chatfunctie.

Interne bedrijfsvoering
- We ontwikkelen onze organisatie om voortdurend aan te sluiten bij de samenleving. Onze medewerkers zijn makkelijk benaderbaar en behulpzaam. We houden het concreet;
- We zorgen voor een bijpassende inrichting van het gemeentekantoor;
- Middels opgavegericht werken sluit de organisatie aan op ontwikkelingen in de samenleving;
- We houden de bescherming van privacy van onze klanten scherp in het oog.

Wat hebben we gedaan?

Algemeen bestuur
Henk Jan Tannemaat aangetreden als nieuwe wethouder
Op 11 februari 2020 heeft wethouder Aalderink zijn ontslag ingediend als wethouder van de gemeente Winterswijk. Hij is opgevolgd door Henk Jan Tannemaat die op 20 februari 2020 door de gemeenteraad is benoemd als wethouder.

Burgerpeiling
De tweejaarlijkse meting 'Waar staat je gemeente' is uitgesteld omdat deze meting op dit moment geen reëel beeld zou geven van de gemeentelijke dienstverlening. De meting wordt gehouden op het moment dat de normale dienstverlening weer enige tijd is hervat.

Burgerparticipatie
In 2020 betrokken we veel inwoners en organisaties bij opgaven, projecten en het opstellen van diverse beleidsdocumenten. Vanwege corona is burgerparticipatie voornamelijk digitaal gehouden. Dit heeft een beperkte invloed gehad op de voortgang van de trajecten.

Begraafplaats
Islamitisch begraven en natuurbegraven
De begraafplaats is uitgebreid met islamitisch begraven en natuurbegraven. De eerste islamitische begrafenis heeft plaatsgevonden.

Openbare digitale kaart
De voorbereidingen voor een openbare digitale kaart zijn in een vergevorderd stadium. Aan de hand van een openbare digitale kaart zoeken we - vanaf eind 2021- op waar een bepaald graf op de begraafplaats te vinden is.

Externe communicatie
Ook in 2020 zijn veel verbeteringen aangebracht in onze externe communicatie. Tientallen standaardbrieven zijn begrijpelijker gemaakt, verschillende webteksten, vacatureteksten en formulieren zijn aangepast aan de huidige tijd. We maken gebruik van doelgroepen om directe feedback op te halen op onze externe communicatie.

Economisch ontwikkeling centrum
Dit thema wordt opgavegericht aangepakt. Vanzelfsprekend heeft de Covid-19 crisis het nodige effect gehad op de ontwikkeling en de plannen voor 2020. In de paragraaf J Covid-19 leest u meer over de effecten. Daarnaast leest u in het hoofdstuk opgave Centrum meer over wat er in 2020 is gerealiseerd.

Interne bedrijfsvoering
In 2020 zijn in de bedrijfsvoering flinke stappen gezet om de ambities te realiseren en de (digitale) dienstverlening nog beter aan te laten sluiten op de samenleving. In onze aanpak kiezen we steeds meer voor maatwerk. Complexe maatschappelijke vraagstukken worden opgavegericht met de samenleving opgepakt. In 2020 is een nieuwe dienstverleningsvisie vastgesteld. Om het thuiswerken zoveel mogelijk te faciliteren verbeterden we de digitale infrastructuur, zijn digitale vergaderfaciliteiten geïmplementeerd en heeft elke medewerker een verantwoorde thuiswerkplek in kunnen richten. In de paragraaf E Bedrijfsvoering leest u meer over de verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering.

Klantcontactcentrum

De digitale dienstverlening hebben we uitgebreid met aangiften voor overlijden en geboorten
De digitale dienstverlening is uitgebreid met digitale aangiften voor overlijden en geboorten. Een aantal digitale diensten zijn ook in het achterliggende proces gedigitaliseerd, wat een snelle en accurate afhandeling beter borgt.

We zien een toename in het gebruik van e-diensten
In 2020 zijn alle e-diensten voor de Omgeving vervangen door een portal waardoor de e-diensten gelijk gekoppeld zijn aan de processen binnen de gemeente. Hiermee is het aantal e-diensten ook wat afgenomen doordat er processen zijn samengevoegd. Tegelijkertijd zijn er nieuwe e-diensten gemaakt. We hebben in totaal 8 e-diensten meer dan een jaar geleden. Er is een sterke stijging van het gebruik van e-diensten opgetreden: de e-diensten werden in totaal ruim 1.500 maal vaker gebruikt dan een jaar ervoor. Dit is een toename van 30%.

Bij het klantcontactcentrum kregen we meer informatieverzoeken te verwerken
Het Klantcontactcentrum kreeg vanaf maart door de corona veel extra informatieverzoeken van inwoners en ondernemers te verwerken. De informatieverzoeken zijn zo adequaat mogelijk afgewikkeld.

We hebben de website verder verbeterd en toegankelijker gemaakt
De website wordt continu aangepast aan de hand van bezoekersgedrag en het toepassen van richtlijnen. De nieuwe wet Digitale Toegankelijkheid passen we toe op de website en we voerden enkele verbeteringen door.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	1.068	1.076	8	N				-	8	N
Algemeen bestuur	1.561	1620	59	N				-	59	N
Begraafplaats	26	36	10	N	2	2		-	10	N
Externe communicatie	176	146	-30	V				-	30	V
Citymarketing	84	84		-				-	0	-
Klantcontactcentrum	317	280	-37	V	310	311	1	V	38	V
Interne bedrijfsvoering	526	226	-300	V	75	75		-	300	V
Saldo van Baten en Lasten	**3.758**	**3468**	**-290**	**V**	**387**	**388**	**1**	**V**	**291**	**V**

Cluster Algemeen bestuur

Er is sprake van per saldo hogere lasten van € 59.000 in dit cluster. Dit is met name veroorzaakt door:

- de herberekening voorziening APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) in verband met lagere rekenrente (€ 117.000);
- overige kleine voordelen (€ 58.000).

Cluster Interne bedrijfsvoering

Er is sprake van per saldo lagere lasten in dit cluster. Dit voordelige verschil van € 300.000 is veroorzaakt door:

- een voordeel van € 151.000 binnen het totaal van de diverse onderdelen van de interne bedrijfsvoering;
- een voordeel van € 71.000 interne uren. De reden is dat interne uren als kosten geboekt worden op de investeringen. Ten opzichte van de begroting zijn er meer interne uren aan investeringen doorberekend. Hierdoor is er een voordeel ontstaan in de exploitatie in de jaarrekening.
- een voordeel van € 31.000 op de stelpost onvoorzien.
- overige verschillen.

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Interne bedrijfsvoering	1.466	748	-718	V				-	718	V
Totaal	**1.466**	**748**	**-718**	**V**				**-**	**718**	**V**

Cluster Interne bedrijfsvoering

Het verschil van € 718.000 komt door het overhevelen van de kredieten voor automatisering. De grootste zijn de kredieten voor hardware (€ 185.000) en software (€ 343.000). Deze zijn opgenomen in de bijlage met investeringskredieten.

Programma 2: Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving

Portefeuillehouder: B.J.J. Bengevoord

"Gemeentelijke samenwerking over de landsgrens vergroot de mogelijkheden in de aanpak van criminaliteit."

Doelstelling

Winterswijk is de afgelopen vier jaar veiliger geworden. Maar het kan altijd veiliger. Daarom blijven wij (regionaal) samenwerken met bewoners, ondernemers, politie, justitie en andere organisaties om criminaliteit en ondermijning aan te pakken en de leefbaarheid te verbeteren.

- Inwoners voelen zich veilig.
  Het percentage van de inwoners dat zich veilig voelt (89%) behouden we en verbeteren we waar mogelijk.
- De criminaliteit neemt verder af in Winterswijk.
  Dit meten we door jaarlijks de misdaadcijfers van de politie te monitoren en de positie van Winterswijk ten opzichte van de overige gemeenten te volgen in de misdaadmeter van het Algemeen Dagblad.
- Inwoners beoordelen de leefbaarheid in hun wijk positief.
  We meten dit tweejaarlijks in het onderzoek 'Waar staat je gemeente'. De doelstelling is om te groeien van een 7,1 in 2018 naar een 7,5 in 2020.
- De kwaliteit van de brandweerzorg is op orde.
  Er is bestuurlijk commitment over de aanrijdtijden en de brandweer zorgt dat deze doelstelling in 2020 wordt gehaald. We meten dit door jaarlijks de aanrijdtijden te monitoren.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Brandweer en rampenbestrijding

- We onderzoeken samen met de VNOG (Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland) de optimalisatie van de brandweerzorg in Winterswijk.

Openbare orde en veiligheid

- We komen samen met de buurgemeenten tot een integrale aanpak van ondermijning;
- We onderzoeken de mogelijkheid om kentekenregistratie en/of cameratoezicht in te voeren indien de noodzaak zich aandient;
- We passen het Bibob beleid adequaat toe;
- Naar aanleiding van de ondermijningsbeelden die het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) oplevert, realiseren wij een integrale aanpak;
- Wij doen mee aan een landelijke pilot over regulering van de wietteelt.

Vergunningverlening en handhaving

- We zien dat een behoorlijk aantal bedrijfswoningen wordt gebruikt als normale woning. In samenwerking met betrokkenen en partners handhaven we hierop;
- We maken een plan om de problematiek rondom de recreatiewoningen te verbeteren.

Wat hebben we gedaan?

Brandweer en rampenbestrijding

Omzetting eerste particuliere/agrarische putten in bluswatervoorzieningen
In 2020 is een start gemaakt met het omzetten van particuliere/agrarische putten tot bluswatervoorziening. Hiermee breiden we het aantal bluswatervoorzieningen in Winterswijk uit en vergroten de slagkracht van de brandweer. Twee putten zijn al (nagenoeg) gereed.

De VNOG richt zich meer op preventie in plaats van aanrijtijden
De VNOG richt zich in haar nieuwe strategie op preventie, zelf- en samenredzaamheid. Dit houdt in dat de VNOG burgers, instellingen en bedrijven informeert over risico's en stimuleert tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid bij incidenten en het voorkomen daarvan. De aanrijtijden blijven belangrijk, maar zijn niet langer het uitgangspunt. Met betrekking tot natuurbranden is begonnen met de ontwikkeling van een app voor de inzet van loonwerkers

Onderzoek naar expertteams crisisbeheersing opgestart
Er is een onderzoek gestart naar de inzet van expertteams bij crisisbeheersing. De verwachting is dat de inzet van expertteams zorgt voor professionalisering. Daarnaast verwachten we hiermee een besparing te realiseren op personele inzet bij gemeenten. Minder mensen hoeven geschoold te worden en te blijven. Streven is het onderzoek in 2021 af te ronden. Daarna besluiten we regionaal of we gaan werken met expertteams en in welke vorm.

Openbare orde en veiligheid

We pakten ondermijning integraal aan
Het Damoclesbeleid en het coffeeshopbeleid is regionaal afgestemd en opnieuw vastgesteld. Met een regionaal eenduidig beleid willen we een waterbedeffect (verplaatsing) van criminaliteit zoveel mogelijk voorkomen. Verder vond eind 2020 een 'Groene nacht' plaats. Tijdens de 'Groene nacht' voeren buitengewoon opsporingsambtenaren van diverse organisaties en de politie een gezamenlijk controle uit. Deelnemers aan de actie waren Natuurmonumenten, Gelders Landschap, de Hengelsport Federatie, politie en de gemeente Winterswijk. Daarnaast pakten we diverse ondermijningscasussen integraal op met diverse ketenpartners als het RIEC, de belastingdienst en de politie.

Het onderzoek naar inzet cameratoezicht hebben we met het openbaar ministerie (OM) besproken
Het onderzoek naar de inzet van cameratoezicht op een aantal locaties loopt nog. In 2020 is de invoering van het cameratoezicht besproken met het OM, maar het OM heeft (nog) geen akkoord gegeven.

Het Bibob beleid pasten we adequaat toe: alle benodigde exploitatievergunningen zijn verleend
Alle bestaande organisaties die een exploitatievergunning nodig hebben, hebben er nu een. Daarmee ronden we de inhaalslag van het nieuwe instrument exploitatievergunning in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) af. De exploitatievergunning is een extra instrument om de integriteit van initiatiefnemers van openbare inrichtingen, zoals een sportschool of recreatieterrein, te onderzoeken. Dit integriteitsonderzoek vindt ook plaats bij onder andere drank- en horecavergunningen, exploitatievergunningen en omgevingsvergunningen bouw. In 2020 is daarnaast het Bibob-beleid aangescherpt. Dit beleid stemden we regionaal af.

We werkten samen met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) aan het onderzoeken van ondermijning
De ondermijningsbeelden zijn verder uitgewerkt. Meerdere casussen zijn voor verder onderzoek aangemeld bij het RIEC. Deze zaken zijn via het RIEC onder andere voorgelegd aan de belastingdienst. Het is nu zaak om de samenwerking met het RIEC structureel te borgen, bijvoorbeeld door een aanvullend informatiesysteem met het RIEC.

We doen niet mee aan de landelijke pilot over regulering van de wietteelt
Het Rijk koos een aantal gemeenten uit voor het experiment regulering wietteelt. De keus is niet gevallen op de gemeente Winterswijk. Mochten er zich kansen voordoen, dan treden we vanzelfsprekend in overleg

We hebben een concept handhavingsarrangement met de politie opgesteld
Om de samenwerking tussen de politie en de gemeente verder te professionaliseren en optimaliseren, stelden we een concept handhavingsarrangement op. In dat handhavingsarrangement staan afspraken over de samenwerking tussen politie en boa's. Aan de orde komen verschillende vormen van samenwerking, informatiedeling en back-up van de politie bij risico-situaties. Bedoeling is om het handhavingsarrangement in 2021 vast te laten stellen.

De groepsscan jeugd hebben we verder uitgewerkt
Overlast en criminaliteit veroorzaakt door jeugdgroepen pakken we zowel repressief als preventief aan. Als basis gebruiken we de groepsscan van de politie. In de groepsscan staat alle informatie van de politie over jeugdgroepen. Deze groepsscan is het afgelopen jaar uitgewerkt door verschillende instanties en disciplines. Betrokken waren de jeugdwijkagent, jeugdconsulenten, jongerenwerk, het ondersteuningsteam, de leerlichtambtenaar, de boa's, de AOV'er, de regisseur zorg en veiligheid, SDOA en diverse onderwijsinstellingen. Nieuwe namen worden eerst besproken in het reguliere jeugdoverleg. Daar zetten we samen met HALT eerst preventief op in.

Vergunningverlening en handhaving

We hebben geen prioriteit gegeven aan handhaving op gebruik bedrijfswoningen als normale woning
Gelet op de beschikbare handhavingscapaciteit is in 2020 geen prioriteit gegeven aan dit onderwerp. Dit is vastgelegd in het Handhavingsuitvoeringsprogramma 2020. Alleen bij klachten/meldingen en ter voorkoming van nieuwe gevallen traden we op.

Onderzoek naar verbeteren problematiek rondom de recreatiewoningen loopt nog
Het onderzoek naar niet-bedrijfsmatig geëxploiteerde recreatieparken loopt nog. Resultaten worden midden 2021 verwacht. We leveren wel een bestuurlijke bijdrage aan het Ariadne project. Het Ariadne project ondersteunt gemeenten in het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit op en rondom vakantieparken in Gelderland.

Het aantal gevallen (23) van onrechtmatige bewoning is ten opzichte van 2019 gelijk gebleven
Regulier toezicht en handhaving blijven nodig om een toename van het aantal gevallen van onrechtmatige bewoning te voorkomen en de resultaten van de afgelopen jaren niet teniet te doen.

We zien een flinke toename in het aantal verleende vergunningen
In 2020 is geen negatief effect door Covid-19 te zien in de bouwsector. De Covid-19 maatregelen troffen deze sectoren niet. Sterker nog, de bouwsector laat ten opzichte van 2019 een piek zien in aantallen vergunningen en ontheffingen. De nieuwbouwlocaties zoals Meddo Roetendael Plus, Oude Maalderij (Kottenseweg) en plan nabij Grijsen lopen goed vol. Ook voor de kavels op locatie Eelink is er een vergunning verleend voor een vrijstaande woning.
Verder is er binnenstedelijk nog onder meer een bankgebouw getransformeerd tot appartementen.

De vergunning voor een groot zonnepark (Masterveldweg) hebben we verleend
Op gebied van duurzaamheid is een groot zonnepark (Masterveldweg) vergund. Hiermee maken we een mooie stap in onze opgave om Winterswijk duurzamer te maken.

Het aantal vergunningen en ontheffingen voor evenementen was nihil
Covid-19 gooide roet in het eten voor evenementen. Vanaf maart 2020 zijn er vrijwel geen evenementen meer gehouden. Hier is een reductie van 35% aan vergunningen te zien. En degene die waren verleend, konden niet doorgaan. Wij hebben de leges voor deze vergunningen die al waren verleend uit coulance teruggestort.

We hebben extra aandacht gevraagd voor duurzaamheid bij het organiseren van evenementen
Voor de uitbraak van de pandemie in Nederland hielden we de jaarlijkse informatieavond voor organisatoren van evenementen. Hier wordt aandacht besteed aan veiligheid tijdens evenementen. Dit jaar is ook aandacht besteed aan duurzaamheid bij het organiseren van evenementen. De organisatie van de Zwarte Cross heeft toegelicht hoe zij omgaan met afval, onder andere door de drinkbekers te recyclen. Dit zorgde voor herijking van het evenementenbeleid en het toevoegen van een duurzaamheidsparagraaf.

Een hectisch jaar voor de warenmarkt
Als gevolg van Covid-19 was 2020 ook een bijzonder jaar voor de warenmarkt. In het voorjaar is het houden van de warenmarkt enige tijd niet toegestaan. Later dat jaar werd de zaterdagmarkt naar de omgeving Roelvinkstraat verplaatst. Begin november keerde de warenmarkt weer volledig terug op de Markt en vanaf medio december was alleen de verkoop van levensmiddelen op de markt toegestaan. Alle aandacht is het afgelopen jaar dus uitgegaan naar het feitelijk functioneren van de warenmarkt. Ondernemers hebben we financieel ondersteund door het niet opleggen van de marktgelden over het tweede tot en met vierde kwartaal.

We zien een afname van het aantal klachten en meldingen
Er kwamen bij team Handhaving 695 ‘reguliere’ klachten/meldingen binnen. Dit is een afname van 139 ten opzichte van 2019 (834). De meeste klachten en meldingen gingen over afval, parkeren en hondenpoep. Inmiddels is 95% van die klachten en meldingen afgehandeld. Naast de ‘reguliere’ klachten kwamen er het afgelopen jaar nog wel diverse klachten/meldingen binnen over het niet naleven van Covid-19 maatregelen.

We hebben vragen beantwoord over (het naleven van) de Covid-19 maatregelen
Vanaf het moment dat de regering genoodzaakt was vanwege de pandemie maatregelen te treffen, hebben team Vergunningverlening & Handhaving vragen van organisaties, ondernemers en inwoners over de regeling beantwoord. Daarnaast hebben de toezichthouders gezamenlijk met de politie toegezien op de naleving van de maatregelen.

We controleerden of er op een juiste manier uitvoering is gegeven aan de verleende vergunning
Team Handhaving controleerde diverse vergunningen. Hierbij gaat het hoofdzakelijk over vergunningen op het gebied van bouwen, slopen, kap en handelen in strijd met ruimtelijke ordening. In het Handhavingsjaarverslag worden de belangrijkste activiteiten en resultaten op het gebied van toezicht en handhaving van het afgelopen jaar nader beschreven. Dit verslag bieden we de gemeenteraad aan in juni 2021.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	1.411	1.430	19	N				-	19	N
Brandweer en rampenbestrijding	1.737	1593	-144	V				-	144	V
Vergunningverlening en handhaving	908	740	-168	V	1041	1007	-34	N	134	V
Openbare Orde en Veiligheid	113	104	-9	V				-	9	V
Saldo van Baten en Lasten	**4.169**	**3.867**	**-302**	**V**	**1041**	**1007**	**-34**	**N**	**268**	**V**

Cluster Brandweer en rampenbestrijding
De lagere lasten van € 144.000 worden voor het overgrote deel € 122.500 veroorzaakt door het voordelig jaarresultaat van de VNOG over 2020. De VNOG heeft over 2020 een positief resultaat van 4,9 miljoen behaald. Een groot deel daarvan wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. Hoeveel precies is ten tijde van het opmaken van de jaarrekening nog niet bekend. In onze jaarrekening hebben we rekening gehouden met een terugbetaling van € 122.500. Dit bedrag kan uiteindelijk dus nog iets hoger of lager uitvallen. Het verschil tussen € 122.500 en de werkelijke terugbetaling komt ten gunste of ten laste van het resultaat 2021.

Het restant van de € 144.000, een bedrag van € 21.500, wordt veroorzaakt door overige verschillen.

Cluster Vergunningverlening en handhaving
De lagere lasten van € 168.000 zijn grotendeels als volgt te verklaren:
- lager verschuldigde bijdrage aan de Omgevingsdienst Achterhoek over 2020 (€ 111.000).
- uitstel door de raad van het project Grondgebruik (€ 50.000).
  Bedrag is overgeheveld, uitvoering in 2021.
- overige verschillen (€ 7.000).

Investeringen
In 2020 waren er geen investeringen van meer dan € 100.000

Programma 3: Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby

Portefeuillehouder: B.J.J. Bengevoord

"Samen initiatieven ontplooien, kansen benutten en mensen over grenzen heen verbinden – voor een sterke positie van onze grensstreek."

Doelstelling

Het programma 'Regionale en grensoverschrijdende samenwerking en lobby' gaat enerzijds over de samenwerking met andere gemeenten in de Achterhoek onder de naam 8RHK Ambassadeurs en anderzijds over de grensoverschrijdende samenwerking met overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties. In samenwerking met de andere gemeenten in de Achterhoek, de Regio Achterhoek en de Euregio werken we aan lokale, regionale en bovenregionale lobbyonderwerpen.

We verbinden mensen, ondernemers, overheid en onderwijs aan beide zijden van de grens met elkaar op het gebied van economie, onderwijs, cultuur, toerisme en sport. Dit doen we met behulp van het netwerk Grenzhoppers en in samenwerking met de Euregio. We meten aan de hand van het aantal Grenzhoppers leden en het aantal aanvragen voor samenwerkingsprojecten (Interreg).

We faciliteren het grensoverschrijdend zakendoen voor ondernemers met als doel obstakels op het gebied van werken over de grens weg te nemen. Dit doen we met behulp van de Grenzhoppers School en door het cursusaanbod op het gebied van taal-, cultuur en marketingcursussen te vergroten. We meten dit aan de hand van gegeven cursussen en het aantal deelnemers.

We investeren in de regionale samenwerking in de Achterhoek op het gebied van Smart Economy (slimme industrie), Smart Living en Smart Governance (slimme sturing). Zo zetten we de Achterhoek nog meer op de landelijke kaart. We doen dit door actieve deelname aan het samenwerkingsverband 8RHK Ambassadeurs. De regiodeal die met het rijk gesloten geeft deze samenwerking een extra impuls. We nodigen inwoners, instellingen en ondernemers uit hier passende projecten voor aan te dragen.

Om grensbelemmeringen op het gebied van werken, wonen, en bereikbaarheid voor onze inwoners op te lossen, zetten we actief in op lokale en regionale lobby richting provincie, Den Haag, Brussel en Duitsland. Hier zetten we onze lobbycoördinator voor in, waar mogelijk doen we dit samen met andere gemeenten.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Lobby

- We zetten de Achterhoek in het algemeen en Winterswijk in het bijzonder op de kaart door actieve lobby richting Den Haag, Brussel en Düsseldorf;
- We werken samen met de gemeenten in de Achterhoek aan de realisatie van gezamenlijke lobby-onderwerpen.

Intergemeentelijke samenwerking

- We gaan met de gemeenten in Oost-Achterhoek in gesprek met als doel de voorzieningen die we samen gebruiken voor de Oost-Achterhoek te behouden;
- We vervullen als Winterswijk een proactieve en voortrekkersrol in de Regio Achterhoek en de Euregio;
- We stimuleren de regionale samenwerking in de Achterhoek op het gebied van Smart Industry, Smart Living en Smart Governance (Achterhoek2030).

Grensoverschrijdende samenwerking
- We gebruiken Grenzhoppers om concrete grensoverschrijdende samenwerking uit te bouwen;
- We faciliteren onze ondernemers en maatschappelijke partners om grensoverschrijdend samen te werken en gebruik te maken van de Europese subsidies;
- We realiseren het Dienstencentrum in Gaxel samen met Stadt Vreden;
- We faciliteren ondernemers en organisaties in de Achterhoek op het gebied van grensoverschrijdend zakendoen door middel van de Grenzhoppers Business School;
- We stimuleren het aanbod van de Duitse taal op onderwijsinstellingen.

Wat hebben we gedaan?

Lobby

We hebben de banden met de Duitse regio Mecklenburg Vorpommern verder verstevigd
Het in mei 2020 geplande tegenbezoek van een delegatie vanuit de regio's Mecklenburg Vorpommern aan de Achterhoek kon niet fysiek plaatsvinden. In december werd onder leiding van de gemeente Winterswijk een digitale inspiratiesessie georganiseerd. Samen met vertegenwoordigers vanuit alle Achterhoekse gemeenten, de 8rhk Ambassadeurs en Provincie Gelderland zijn rond om het thema 'leefbaar platteland' initiatieven aan de delegatie uit Mecklenburg Vorpommern en de Nederlandse Ambassade in Berlijn gepresenteerd. In de herfst van 2021 staat het fysieke tegenbezoek aan de Achterhoek gepland.

We hebben actief lobby gevoerd bij de Tweede Kamer voor de positie van grensarbeiders
In overleggen met de VNG en door aanwezigheid tijdens het algemeen overleg 'Belasting en sociale zekerheidspositie grensarbeiders' heeft Winterswijk zich in 2020 wederom actief ingezet voor de positie van grensarbeiders. Zzp'ers die in Duitsland wonen en in Nederland werken konden in coronatijden geen aanspraak maken op een financiële regeling. De gemeente Winterswijk vroeg hier in maart 2020 versterkt aandacht voor bij Tweede Kamerleden in samenwerking met de Provincie Gelderland. De lobby had succes. De gemeenten werden belast met de uitvoering van de Tozo in de grensregio's. Ook de Grensinformatiepunten (GIP's) werden hierbij betrokken.

Succesvolle inzet voor behoud zelfstandigheid SKB Winterswijk
Er was veel animo voor de in maart gehouden bijeenkomst rond om het behoud van het SKB. Gemeente Winterswijk heeft ook gedurende 2020 een actief beleid en lobby richting Den Haag gevoerd om bezwaar te maken tegen de plannen voor het opheffen van spoedeisende hulpposten en het behoud van een volwaardig ziekenhuis in Winterswijk. Zie ook programma 4.

Uitwisselingsproject met Oekraïne zet Winterswijk Internationaal op de kaart
Gemeente Winterswijk is in juni 2020 door VNG International gevraagd om in een door USAID gefinancierd uitwisselingsproject met Oekraïne te participeren. Doel van het project is het delen van best practices over thema's als het verbeteren van de gemeentelijke strategische planning, begrotingsplanning en toegang tot EU en internationale fondsen. Een fysieke ontmoeting in Oekraïne en een tegenbezoek aan Winterswijk staan gepland voor mei en juni 2021. Met dit project zetten we Winterswijk internationaal op de kaart en laten we tegelijkertijd zien dat we binnen de VNG een substantiële bijdrage leveren.

Deelname Winterswijk aan de European Green Leaf Award 2022 (EGLA)
De gemeente Winterswijk nam, in samenwerking met verschillende beleidsvelden, deel aan de European Green Leaf Award 2022, een prijs voor de meest duurzame gemeente. Het winnen van een Green Leaf Award is een zegel van goedkeuring door de Europese Commissie en brengt vele voordelen met zich mee, waaronder meer aandacht voor milieuprojecten, meer internationale media-aandacht voor de winnende gemeente en een waardering voor de lokale inzet. Winterswijk is één van de 14 Europese steden en gemeenten die genomineerd zijn voor de prijs. In april 2021 worden de finalisten bekend gemaakt.

Winterswijk verkent kansen voor grensoverschrijdende uitwisseling van duurzame energie
Provincie Drenthe, Limburg en Overijssel zien kansen in de grensoverschrijdende energie-uitwisseling. Gemeente Winterswijk is in overleg met de Provincie Gelderland in 2020 begonnen om in het kader van de te behalen energiedoelstellingen de kansen voor het uitwisselen van duurzame energie met het buurland te verkennen. Winterswijk nam hiervoor contact op met de gemeente Losser (Overijssel) die in het kader van het uitwisselen van duurzame energie in een lobbytraject met de Tweede Kamer zit.

Waardevolle themabijeenkomsten bij de Graafschap
In 2020 organiseerden we twee themabijeenkomsten bij de Graafschap met als thema ‘Grensoverschrijdende samenwerking’ en ‘Begrip en respect voor het boerenwerk’.

Intergemeentelijke samenwerking

Regio Achterhoek brengt grensoverschrijdend mobiliteitsvraagstuk naar regering in Düsseldorf
Gedurende een college-2-daagse in januari 2020 bezochten bestuurders vanuit de Regio Achterhoek en de Kreis Borken, de Landesregierung in Düsseldorf. Zij gingen in gesprek met Verkeersminister Hendrik Wüst en Europaminister Holthoff-Pförtner om grens-gerelateerde obstakels, vooral op het gebied van mobiliteit, versterkt onder de aandacht te brengen.

Nieuw INTERREG VI programma biedt kansen voor een economisch sterke Regio Achterhoek
Als voorbereiding op het nieuwe INTERREG VI programma is er een webinar georganiseerd. In het webinar werd uitleg gegeven welke kansen het nieuwe programma biedt. Kansen, om uiteindelijk meer Achterhoekse projecten te realiseren. Ook is er aandacht besteedt aan de mogelijkheden van Europese subsidies. Het webinar vond plaats samen met de portefeuillehouder Grens, de thematafels en de Duitsland-coördinatoren van de 8rhk Ambassadeurs

Memorandum Münsterland – Oost Nederland neemt concrete vormen aan
Een mijlpaal op regionaal niveau in de grensoverschrijdende samenwerking was de ondertekening van het Memorandum Oost Nederland-Münsterland door tien partners. Het initiatief hiervoor kwam vanuit de provincies Overijssel en Gelderland. De Achterhoek is trekker voor de thema’s onderwijs en arbeidsmarkt, zorg en vertrouwen.

Grensoverschrijdende samenwerking

Warm welkom voor nieuwe burgemeesters Kreis Borken
In een digitale bijeenkomst heeft burgemeester Bengevoord als voorzitter van de Nederlandse delegatie van de D5/NL6+2 stuurgroep van de Grenzhoppers de nieuw gekozen burgemeesters in de Kreis Borken welkom geheten. Voor 2021 staan een aantal kennismakingsbijeenkomst met de raad van Winterswijk en enkele raden in Duitsland op het programma.

Grensland prijs ontvangen voor project Buurttaal
De regio Achterhoek was de eerste die de Grenslandprijs heeft ontvangen. Zij kregen deze prijs voor het project Buurttaal. De prijs is overhandigd door Stas Knops.

Aantal bijeenkomsten Grenzhoppers Business School in 2020 gestegen
De in 2019 opgerichte Grenzhoppers Business School breidde haar samenwerking in 2020 verder uit. In samenwerking met Duitsland Nieuws, Hollandrecht en Strick Rechtsanwälte bood de Business School in totaal acht seminars aan, grotendeels digitaal. Om de detailhandel een hart onder de riem te steken is er een online cursus Duitse taal aangeboden. In 2020 is de Grenzhoppers Business School verder uitgerold in de gemeente Oost Gelre. Ook gaat de Business School een samenwerking aan met Saxion Hogeschool en Fontys.

Winterswijk zet in op Regio deal GROS: Grensoverschrijdend ondernemen, werken en leren
In het in 2020 goedgekeurde Regio deal project '*GROS: Grensoverschrijdend ondernemen, werken en leren'* werkt Winterswijk samen met de gemeenten Aalten en Oude IJsselstreek en de Wirtschaftsförderung Bocholt. Het project is een samenwerking tussen de Grenzhoppers Business School en het Internationaal netwerkbureau met als doel grensoverschrijdend zakendoen doormiddel van cursussen en matching van ondernemers te faciliteren.
In 2020 heeft de Grenzhoppers Business School in totaal tien (digitale) evenementen (seminars en taalcursussen) voor inwoners en ondernemers georganiseerd. Het project loopt tot 2023.

We hebben de erfgoednota in dialect naar Duitse gemeenten gestuurd
De erfgoednota Oost-Achterhoek die in 2020 met de gemeenten Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk is gerealiseerd, is in dialect aan de Duitse grensgemeenten gestuurd. Doel is het verkennen of en op welke manier ook op het gebied van erfgoed grensoverschrijdend samengewerkt kan worden.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	7	7	0	-				-	0	-
Grensoverschrijdende samenwerking	33	22	-11	V				-	11	V
Intergemeentelijke samenwerking	210	176	-34	V				-	34	V
Lobby	2	-1	-3	V				-	3	V
Saldo van Baten en Lasten	**252**	**204**	**-48**	**V**				**-**	**48**	**V**

Er zijn geen verschillen van meer dan € 50.000.

Investeringen
Er zijn geen investeringen van meer dan € 100.000 in dit programma.

Programma 4: Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport

Portefeuillehouder: E. Schepers-Janssen

"Meedoen, sporten en bewegen moet voor iedereen mogelijk zijn!"

Doelstelling

In Winterswijk kan iedereen, van jong tot oud, meedoen. Onze inwoners zijn gezond en energiek en voeren zelf de regie op gezondheid en geluk. Mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is ondersteunen we. Dit doen we onder andere op grond van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). Bij onze inwoners staat de Post bekend als de plek waar men terecht kan met alle vragen rondom zorg, welzijn, opvoeden en opgroeien. De bekendheid van de Post stijgt in deze periode naar 80% procent. De tevredenheid van onze inwoners over de Post is eveneens 80%.

We zorgen ervoor dat voorzieningen toegankelijk en laagdrempelig zijn. Denk daarbij aan financiën, vervoer, de fysieke inrichting van de openbare ruimte en onze website. Deze onderwerpen behandelen we zoveel mogelijk in samenhang. Voor het eind van 2019 maken we helder wat de inclusie-agenda voor ons betekent en zetten we het bewustwordingsproces in gang. Bij nieuwe ontwikkelingen is inclusie een wezenlijk onderdeel vanaf planvorming.

We werken aan een armoedevrij Winterswijk in 2040 en aan het doorbreken van generatie armoede. We doen dit met de Winterswijkse samenleving. De thema's, het taboe rondom armoede doorbreken', 'het systeem versimpelen' en 'het voorkomen van nieuwe armoede', werken we samen met de Winterswijkse samenleving uit in een uitvoeringsagenda.

Sport en sportief bewegen is voor iedereen toegankelijk. In Winterswijk kunnen alle inwoners voldoende sporten en bewegen en elkaar daarbij ontmoeten. Sport en bewegen hebben ook een belangrijke rol als het gaat om de participatie van mensen. In de komende jaren leggen we meer dan voorheen de nadruk op het verstevigen van de maatschappelijke functie en de kracht van sport. Toegankelijke en laagdrempelige sporten en beweegactiviteiten en -methodieken lenen zich bij uitstek om de eigen kracht, participatie, arbeids(re)integratie en zelfredzaamheid van kwetsbare burgers te versterken. Hiermee voorkomen we zwaardere en duurdere zorg en ondersteuning.

Sportverenigingen zijn een belangrijke plek om te ontmoeten, te leren en sportieve uitdagingen aan te gaan. Winterswijk heeft uitstekende sportaccommodaties maar deze worden nog onderbenut. We richten ons op het efficiënter en multifunctioneler gebruik van onze sportaccommodaties. We realiseren een ijs- en skeelerbaan aan 't Huitinkveld (dit nemen we ook op in programma 8).

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Algemene voorziening
- We stellen een lokale inclusie-agenda op;
- We maken zo mogelijk gebruik van professionele ervaringsdeskundigheid bij beleidsontwikkeling en uitvoering;
- We zetten in op het bevorderen van een gezonde leefstijl in samenhang met de aanpak van armoede, laaggeletterdheid en drugs- en alcoholpreventie (we werken het preventieakkoord zowel lokaal als regionaal uit);
- De gemeente staat open voor nieuwe, passende zorg initiatieven indien de behoefte kan worden aangetoond.

Armoede
- We willen een armoedevrij Winterswijk in 2040.

Maatwerkvoorziening
- De gemeente staat open voor nieuwe, passende zorginitiatieven als de behoefte daaraan aantoonbaar is.

Toegang
- We blijven inzetten op de bekendheid en laagdrempeligheid van de Post.

Vrijwilligers en mantelzorgondersteuning
- We ondersteunen het vrijwilligerspunt;
- We blijven verenigingen ondersteunen.

Wet publieke gezondheid
- Houtstook kan de gezondheid/leefbaarheid van onze inwoners schaden. We gaan beleid maken dat moet leiden tot meer inzicht en bewustwording;
- We monitoren de ontwikkelingen over houtrookoverlast door middel van een meldpunt en luchtmetingen;
- We gaan de verbinding tussen de medische- en welzijnspartijen verbeteren en de samenwerking tussen gemeente (via de Post), huisartsen, zorgpartijen en zorgverzekeraars intensiveren;
- Wij willen het SKB (Streekziekenhuis Koningin Beatrix) als volwaardig ziekenhuis in Winterswijk behouden voor de Oost-Achterhoek.

Sport
- We realiseren een ijs- en skeelerbaan aan ’t Huitinkveld.

Wat hebben we gedaan?

Algemene voorziening

Winterswijk Armoede- en Drempelvrij
De inhoudelijke informatie over onze resultaten op het gebied van Winterswijk Armoede – en Drempelvrij vindt u in het hoofdstuk Opgaven.

We maakten beleid voor ouderen om een gezonde leefstijl te bevorderen
In het programma Ouderen Achterhoek Veerkracht beschrijven we de ambitie om zo gezond mogelijk ouder te worden in de Achterhoek; over de hele breedte van preventie en wonen tot en met complexe zorg. Er blijft specifieke aandacht voor dementie. Het concept kwam tot stand met ouderenorganisaties uit de regio en betrokken partners en organisaties in de Achterhoek. Het Programma Veerkracht vertalen we naar een lokaal Uitvoeringsprogramma met acties voor 2021-2022.

We hebben Ingezet op preventief gezondheidsbeleid
Voor kinderen en jongeren werken we hiervoor samen in het Preventieplatform Jeugd (PPJ). Voor de bevordering van gezondheid van ouderen zijn er activiteiten in het kader van Samen in Beweging. In 2020 stelden we het Regionaal preventieakkoord vast. Onderwerpen zijn: roken, overgewicht en (problematisch) alcoholgebruik. Daarnaast pakken we ook eenzaamheid, participatie en verslavingen aan.

Ontmoetingscentrum voor ouderen is gerealiseerd
De gezamenlijke ouderenbonden realiseerden met behulp van een subsidie van de gemeente een ontmoetingscentrum, waar senioren 7 dagen per week terecht kunnen.

Maatwerkvoorziening

We hebben een nieuw normenkader voor hulp bij huishouden vastgesteld

Het aantal inwoners dat hulp bij huishouden (HH) ontvangt, is in 2020 gestegen ten opzichte van 2019. Om deze groei op te vangen is een nieuw normenkader voor HH ingevoerd. Het te verwachten effect hiervan is het lager worden van het gemiddeld aantal uren per cliënt.
Het aantal inwoners dat een vorm van begeleiding ontvangt, bleef nagenoeg gelijk aan 2019. Ook het aantal inwoners dat gebruik maakt van de overige maatwerkvoorzieningen zoals regiotaxi, (elektrische)rolstoelen en scootmobielen bleef nagenoeg gelijk of daalde ten opzicht van 2019.

We hebben de verschuiving van taken vanaf 1 januari 2022 van centrumgemeente naar gemeente voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang voorbereid

De acht Achterhoekse gemeenten maakten afspraken over taken waarvoor ze gezamenlijk verantwoordelijk blijven en welke taken voor lokale verantwoordelijk komen. Met deze beweging ondersteunen we mensen met een psychische kwetsbaarheid in de toekomst beter in hun woonomgeving.

We hebben 17 meldingen binnengekregen over inwoners met verward gedrag

In 2020 is de Wet verplichte ggz (Wvggz) van kracht gegaan. Inwoners kunnen een melding doen over inwoners met verward gedag bij de gemeente of het meldpunt verward gedrag.

Meldingen

- opvolging Wvggz	5
- opvolging bemoeizorg	11
- geen opvolging alleen advies	1

Toegang

De bekendheid en laagdrempeligheid van de Post hebben we verder verbeterd

Voorbeelden van initiatieven zijn:

- De aanstelling van twee ervaringsdeskundigen voor de opgave Armoede;
- De structurele wekelijkse loketdienst door medewerkers van SDOA (Sociale Dienst Oost Achterhoek) binnen de Post;
- Het tweewekelijks spreekuur van de Stadsbank;
- De start van de buurtsportcoach 55+. Deze promoot langer en meer bewegen;
- De deelname van medewerkers van de Post aan de wijkaanpak De Pas. Zij gaan actief de wijk in om signalen van bewoners op te vangen.
- Berichtgeving en nieuws in plaatselijke bladen.

Vrijwilligers en mantelzorgondersteuning

Medio 2020 is de Winterswijkse Uitdaging en daarmee ook het Vrijwilligerspunt verhuisd van de oude SNS-bank naar het pand van Boogie Woogie. Daarmee stegen de huisvestingslasten aanzienlijk. Daarvoor is aanvullende subsidie verstrekt. De samenwerking met de klantmanagers "Meedoen' van SDOA verloopt goed.
Het vrijwilligerspunt leverde met de inzet van vrijwilligers een belangrijke bijdrage voor inwoners in de aanpak van corona. Zo deden inwoners een beroep op vrijwilligers voor bijvoorbeeld het halen van boodschappen.

Wet publieke gezondheid

We vergrootten de bewustwording over de effecten van houtstook en houtrook

We hebben inwoners geïnformeerd over de effecten van houtstook en gewezen op de mogelijkheid om bij aanhoudende klachten melding te doen bij team Handhaving. U vindt een overzicht van het aantal klachten met betrekking tot stookoverlast in het handhavingsjaarverslag.

Park Achterhoek

De inhoudelijke informatie over Park Achterhoek vindt u in programma 8**.**

Sport

We hebben in kaart gebracht hoe Achterhoekse sportverenigingen ervoor staan
Om je club trouw te blijven tijdens de coronacrisis, is de campagne 'Achterhoek de grootste vereniging van Nederland' gehouden. Samen met afgevaardigden van de acht Achterhoekse gemeenten werkten we aan het ontwikkelen van een verenigingsmonitor. Hiermee is in kaart gebracht hoe Achterhoekse sportverenigingen ervoor staan. De resultaten gebruiken we voor het ondersteunen van sportverenigingen op thema's die spelen.

Samen met acht gemeenten en partners professionaliseren we 'Achterhoek in Beweging'
Tot slot werkten we aan een professionaliseringslag van Achterhoek in Beweging. Met de acht gemeenten en partners troffen we voorbereidingen om als stichting verder aan de slag te gaan met het Achterhoeks sportlandschap.

Samen met sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties werkten aan een lokaal sportakkoord

We hebben een ijs- en skeelerbaan gerealiseerd die landelijk publiciteit trok
In samenwerking met de enthousiaste Winterswijkse IJs Vereniging ontwikkelden we een moderne buitenijsbaan. Naast het schaatsen in de winter kan er de rest van het jaar worden geskeelerd.
De omgeving van het skeeler- en schaatscomplex richtten we natuurvriendelijk en bio divers in.
Het schaatscomplex is gerealiseerd door Gemeente Winterswijk, Winterswijkse ijsvereniging en Winterswijkse sponsoren. Een participatieproject pur sang. In de landelijke media is kort na de oplevering er veel aandacht geweest voor deze baan. Er kon bij lichte vorst al geschaatst worden.

Bij voetbalvereniging FC Trias vervingen we het pupillenveld

We zijn begonnen met de aanpassing van de herinrichting van het tennispark
Er is onderzocht of bij de gewenste herinrichting van het tennispark volledige nieuwbouw en samenwerking tussen WTC, SWW en De Tuunte mogelijk was. Helaas is dat voor alle drie de betrokken partijen financieel niet haalbaar. De nieuwe, aangepaste herinrichting van het tennispark betreft nu alleen WTC. Deze aanpassing bereiden we voor.

We zijn begonnen om zwembad Jaspers hét zwembad in Winterswijk te maken
Na het lezen van het rapport *Toekomstbestendig zwemmen in Winterswijk*, is besloten te kiezen voor behoud van zwembad Jaspers en het verbetering van de exploitatie. Daarnaast is besloten om een structurele besparing op de subsidie vast te stellen vanaf 2022 . We zijn in 2020 gestart met het maken van een plan om van zwembad Jaspers hét zwembad in Winterswijk te maken voor zwemsport, doelgroepen, zwemlessen en andere essentiële zwemfuncties.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	2.457	2452	-5	V				-	5	V
Sportaccommodaties	1.274	1172	-102	V	551	433	-118	N	16	N
Sport	719	706	-13	V	114	115	1	V	14	V
Algemene Voorziening	526	483	-43	V	99	99		-	43	V
Maatwerkvoorziening	7.705	7421	-284	V	231	220	-11	N	273	V
Vrijwilligers en mantelzorgondersteuning	235	226	-9	V				-	9	V
Wet publieke gezondheid	572	556	-16	V				-	16	V
Armoede	370	290	-80	V				-	80	V
De Post	410	430	20	N				-	20	N
Saldo van Baten en Lasten	**14.268**	**13736**	**-532**	**V**	**995**	**867**	**-128**	**N**	**404**	**V**

Cluster sportaccommodaties
Er is door de sportverenigingen minder gebruik gemaakt van de sportaccommodaties waardoor er minder zaalhuur in rekening is gebracht of is gecompenseerd.
Hiermee zijn de verschillen bij de lasten (€ 102.000 V) en baten (€ 118.000 N) grotendeels verklaard.

Cluster Maatwerkvoorziening
Het voordeel van € 284.000 aan de batenkant wordt grotendeels als volgt verklaard:
- lagere lasten aanschaf en onderhoud rolstoelen € 131.000 V
- lagere lasten woonvoorzieningen € 28.000 V
- lagere lasten Begeleiding € 92.000 V

In 2020 zijn minder aanvragen voor een rolstoel ingediend waardoor de aanschafkosten en onderhoudskosten ook lager zijn uitgevallen.
Ook zijn er in 2020 minder aanvragen voor een woonvoorziening ingediend en is het aantal cliënten dat gebruik maakt van Begeleiding licht gedaald.

Eigen bijdragen CAK (Centraal Administratie Kantoor)
Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget), is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Daarom valt dit niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

Dat betekent dat gemeenten geen zekerheid hebben over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen, omdat zij de juistheid op persoonsniveau niet kunnen vaststellen. In 2020 is voor € 214.000 aan eigen bijdragen via het CAK verantwoord.

Cluster Armoede
De lasten voor de opgave Armoede zijn € 80.000 lager uitgevallen. Het restantbudget is overgeheveld naar 2021, zodat de gelden beschikbaar blijven voor de opgave Armoede.

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Sportaccommodaties	458	449	-9	V				-	9	V
Sport	670	670		-				-		-
Maatwerkvoorziening				-				-		-
Totaal	**1.128**	**1.119**	**-9**	**V**				**-**	**9**	**V**

Er zijn geen verschillen van meer dan € 100.000.

Programma 5: Jeugd en Onderwijs

Portefeuillehouder: E. Schepers-Janssen

"Samen zorgen we voor inclusief onderwijs, toegankelijk voor iedereen."

Doelstelling

Gelijke kansen voor ieder kind, dat is het uitgangspunt. Alle kinderen in Winterswijk moeten veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Dat is niet voor ieder kind vanzelfsprekend. We bieden opvoedingsondersteuning aan waar dit nodig is. Preventie is hierin belangrijk.
We bieden hulp aan kinderen met een (licht)verstandelijke beperking, jeugd- en opvoedhulp, geestelijke gezondheidszorg en jeugdhulp opgelegd door de rechter: de jeugdbescherming en jeugdreclassering.
We zorgen ervoor dat deze kinderen de juiste indicatie krijgen. We handelen de aanvragen af binnen de wettelijke termijn. We streven naar een cliënttevredenheid van minimaal 80%.

Er is een doorgaande (zorg)lijn van de voorschoolse voorziening naar het primair onderwijs en van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, inclusief passend onderwijs en volwassenenonderwijs. Alle kinderen worden optimale ontwikkelingskansen geboden. Er is keuzevrijheid en nabijheid van scholen. Scholen ontwikkelen zich tot integrale kindcentra (IKC) of vormen een IKCnetwerk.

Jongeren zitten of op school of zijn aan het werk met een startkwalificatie. Het aantal voortijdig schoolverlaters is gelijk aan het regionale percentage van 1,3%.
Aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is essentieel. We versterken de relatie tussen ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen rondom actuele thema's. We houden het kaderonderwijs (onder andere techniek) in Winterswijk. Hierbij betrekken we het primair onderwijs.

We stimuleren permanente volwasseneneducatie om te zorgen dat iedere Winterswijker klaar is voor de toekomstige arbeidsmarkt.
We zorgen ervoor dat meer Winterswijkers kennis hebben van de Duitse taal.
We stimuleren alle scholen voor voortgezet onderwijs om het Goethe certificaat aan te bieden aan hun leerlingen.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Jeugdhulp
- We blijven inzetten op een optimale opvoedondersteuning voor ouders en opvoeders.
- We blijven investeren in de samenwerking met het onderwijs en omliggende gemeenten in het Ondersteuningsteam.

Onderwijsbeleid en bestuurlijke verplichtingen
- We blijven het buurtaal-onderwijs actief promoten, ook in het MBO, en spreken de onderwijsinstellingen aan op hun verantwoordelijkheid hierbij.
- We ondersteunen de oprichting en huisvesting van de Euregionale academie Graaf Willem V en zien hierbij een koppeling met bovengenoemd volwassenenonderwijs.
- We komen tot een centrum voor volwasseneneducatie gericht op een betere aansluiting op de arbeidsmarkt.

Onderwijshuisvesting
- We zetten ons in voor het behoud van de buurtschapsscholen in het primaire onderwijs om de leefbaarheid in de buurtschappen in stand te houden.

Wat hebben we gedaan?

Jeugdhulp

We hebben zorgaanbieders toegestaan zorg op een andere manier te leveren
Door de Covid-19 maatregelen was het lastig om zorg op een gebruikelijke manier te leveren. Om de zorg toch zo goed mogelijk door te laten gaan, stonden we de zorgaanbieders toe om minder zorg te leveren of de zorg op een andere manier te leveren en meerkosten te declareren. Veel zorgaanbieders hebben dat gedaan. In de regio is een hulpteam opgericht voor de zorgaanbieders. Dat team coördineerde de benodigde besluitvorming in alle gemeenten en beantwoordde alle vragen van zorgaanbieders.

De werking van het sociaal domein hebben we laten onderzoeken
Afgelopen jaar is er een quickscan uitgevoerd naar de werking van het sociaal domein (Jeugd en Wmo) in Winterswijk. Hieruit kwam een aantal zaken die nader worden onderzocht. Het doel van het nader onderzoek is om meer zicht te krijgen op de oorzaken en daarmee mogelijke aanpak om de stijging in het gebruik van bepaalde vormen van zorg en ondersteuning te dempen. Het onderzoek is voorjaar 2021 afgerond.

We zien een sterke stijging van de kosten van jeugdhulp
De kosten van jeugdhulp met verblijf zijn flink gestegen, omdat er meer jeugdigen deze dure vorm van zorg nodig hebben. Verder zijn er een aantal gezinnen naar Winterswijk verhuisd die gebruik maken van deze dure zorg. We onderzoeken wat de beste aanpak is om het aantal jeugdigen dat deze vorm van hulp nodig heeft te kunnen beheersen.

Meer huisartsen hebben een praktijkondersteuner jeugd
Het aantal huisartsen dat gebruik maakt van een praktijkondersteuner voor jeugd is uitgebreid naar 5. Daarmee is 46% van de Winterswijkse inwoners aangesloten bij een huisarts met een POH-Jeugd. We zijn in overleg met overige huisartsen.

We werken regionaal aan de aanbesteding Wmo- en jeugdhulp
We bereidden in 2020 de aanbesteding van de Wmo- en jeugdhulp per 2022 voor. Dit gaan we regionaal aanpakken. Om dat goed voor te bereiden hebben we selectieleidraden ingesteld. Verder kijken we welke vorm van financiering hierbij past. Hiervoor zijn enkele financieringsmodellen opgesteld.
Tot slot hebben we gesprekken gevoerd met de zorgaanbieders om hen goed in dit proces mee te nemen.

We blijven inzetten in op preventie
De meeste voorlichtingsbijeenkomsten en -trainingen over weerbaarheid, zoals de kunst van het opvoeden, kind & armoede, alcohol- en drugspreventie en kind & scheiding, zijn zoveel mogelijk digitaal opgepakt in verband met corona. Het scheidingsloket is via de website www.preventieplatformjeugd.nl beschikbaar.

Onderwijsbeleid en bestuurlijke verplichtingen

Voor – en vroegschoolse educatie zetten we in om achterstanden te voorkomen
We zetten VVE-subsidies (Voor- en Vroegschoolse Educatie) voor programma's en deskundig personeel in ter voorkoming van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen. Samen met het onderwijs en de kinderopvang werkten we aan het vergroten van de taalvaardigheid en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van 2 tot en met 6 jaar. Daarmee bereiken we dat alle kinderen gelijke kansen in het onderwijs krijgen. Ruim 200 kinderen ontvingen een extra taalaanbod.

Ook zetten we de VVE deskundigheid in op de peuteropvang van het Asielzoekers Centrum Winterswijk (AZC).

28 leerlingen hebben het Goethe onderwijs gevolgd
In 2020 volgden 28 leerlingen van Schaersvoorde het Goethe onderwijs (Duitse les). Door een goede beheersing van de Duitse taal hebben leerlingen meer mogelijkheden bij hun studie en betere kansen op de arbeidsmarkt. Veel werkgevers vinden het goed beheersen van de Duitse taal belangrijk.

Het Grensland College staat in de startblokken
Een deel van het raadhuis is verhuurd aan het Graafschap college voor de start van het Grenslandcollege in 2021. Twee hbo-opleidingen starten in september 2021 in het oude raadhuis van Winterswijk. Het Grensland College wil in vijf jaar tijd negen studierichtingen aanbieden. Eerst alleen deeltijd, daarna ook in voltijd.

Onderwijshuisvesting

We hebben het integraal huisvestingsplan onderwijs voorbereid
We werkten samen met schoolbesturen en voorschoolse voorzieningen aan het opstellen van een nieuw Integraal Huisvestingen Plan (IHP) voor het onderwijs
Alle scholen zijn onderzocht op hun onderwijs- en bouwtechnische kwaliteiten. De plussen en minnen brachten we in beeld. Ook het binnenklimaat en de duurzaamheid van alle schoolgebouwen zijn daarin meegenomen. De bevindingen en de aanpak leggen we medio 2021 aan de raad voor.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	2.348	1.927	-421	V				-	421	V
Regionale samenwerking SD	175	204	29	N				-	29	N
Onderwijsbeleid en bestuurlijke verplichtingen	897	864	-33	V	769	749	-20	N	13	V
Onderwijshuisvesting	432	371	-61	V	5		-5	N	56	V
Peuterspeelzalen en Kinderopvang	36	26	-10	V				-	10	V
Jeugd en speelruimte	90	78	-12	V				-	12	V
Jeugdhulp	6.294	7.455	1.161	N				-	1.161	N
Saldo van Baten en Lasten	**10.272**	**10.925**	**653**	**N**	**774**	**749**	**-25**	**N**	**678**	**N**

Cluster Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten
Het saldo van dit cluster betreft kapitaallasten. Het totale saldo van de kapitaallasten worden verantwoord in programma 13 (Financiën).

Cluster Jeugdhulp
Door de toegenomen vraag naar vooral dure Jeugdzorg zijn de lasten € 1.161.000 hoger uitgevallen. Eén van de oorzaken is dat een aantal gezinnen naar Winterswijk is verhuisd die de dure zorgvorm Jeugdhulp met verblijf nodig hadden.

Investeringen
Er zijn in dit programma geen investeringen geweest.

Programma 6: Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening (RO)

Portefeuillehouder: H.J. Tannemaat
"Ons centrum is het kloppend hart van Winterswijk!"

Doelstelling

Ons winkelcentrum is eigentijds en gezellig. Vele landelijke winkelformules hebben hun weg naar Winterswijk gevonden en vormen samen met de sfeervolle lokale winkels, de uitstekende en diverse horeca, een warenmarkt die vaak als beste van Nederland is bekroond en de prettige groene uitstraling van onze winkelpromenades een regionaal koopcentrum met allure. We houden tweejaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek.

We realiseren dit door ervoor te zorgen dat we betaalbare kwaliteit bieden voor een breed publiek. Met alle bij het centrum betrokken partijen gaan we bepalen wat betaalbare kwaliteit is. We doen dit op basis van uitgangspunten die geformuleerd worden samen met een hier in gespecialiseerd bureau. Deze uitgangspunten worden in 2019 opgesteld. Parkeren blijft natuurlijk gratis.

Er komt een nieuwe integrale centrumvisie, ontwikkeld met inspraak van alle belanghebbenden.
We investeren in de markt, er komt een vernieuwde en attractieve buitenruimte die voldoet aan de eisen van gebruikers en bezoekers. Los van de lange termijnvisie starten we al in 2019 met de upgrading van de markt. Concreet gaat het dan om de verlichting van de kerk, aanpassing of verwijdering van de 'rand' rondom de kerk, fietsenstalling in de Torenstraat op marktdagen en een waterpartij op de markt.

We gebruiken het instrument van stedelijke herverkaveling als dit wenselijk is.

Welke ambities streven we in deze periode na?

Economische ontwikkeling centrum
- We promoten en faciliteren gratis parkeren in Winterswijk;
- Er komt met samenwerking van belanghebbenden een nieuwe integrale centrumvisie;
- Er komt een bewaakte parkeergelegenheid voor fietsen met oplaadpunten voor elektrische fietsen. We kijken hierbij nadrukkelijk naar het 'Biesieklette' concept zoals dat in Den Haag is toegepast. Daarnaast komen er meer fietsenstallingen in het centrum, gecombineerd met nieuwe openbare toiletten. We kijken daarbij eerst naar bestaande beschikbare toiletten. Realisatie 1e kwartaal 2020;
- We maken samen met belanghebbenden een integraal plan voor een kwaliteitsimpuls van de markt. Deze impuls heeft hoge prioriteit;
- De markt is voor iedereen goed toegankelijk, zoals afgesproken in de inclusie-agenda.
- We zetten het instrument van stedelijke herverkaveling actief voort;
- Er komt meer groen en water in centrum, hiermee wordt al in 2019 een start gemaakt;
- We vergunnen zes extra koopzondagen in juli en augustus;
- We bieden positieve ondersteuning aan vernieuwende concepten die bijdragen aan de uitstraling van ons winkelcentrum. Daarnaast is er één loket en aanspreekpunt voor ondernemers. Inzet op acquisitie is onderdeel van de functie van de centrummanager.

Bestemmingsplannen in de kern
- Als de integrale (omgevings-)visie voor het centrum klaar is, maken we een omgevingsplan voor dit gebied.

Wat hebben we gedaan?

Economische ontwikkeling centrum

We anticipeerden samen met de centrumondernemers op de Covid-19 ontwikkelingen
De onderlinge samenwerking van centrumondernemers, citymarketing en gemeente is goed. Gedurende het jaar is doorlopend geanticipeerd op de Covid-19 ontwikkelingen en de (on)mogelijkheden die daar uit voortvloeien.

Samen met de centrumondernemers werkten we aan veiligheid en toegankelijkheid.
Met de centrumondernemers is gewerkt aan veilige winkelstraten en terrassen, met inzet van communicatie, bewegwijzering en extra ruimte voor terrassen. Het lokaal kopen is gestimuleerd met de 100% Winterswijk cadeaubon.

We hebben de structuur in het centrum verder versterkt
In 2020 zijn diverse stappen gezet die bijdragen aan de structuurversterking van het centrum, zoals de realisatie van het vrijheidspark, herstructurering van parkeervoorzieningen en planvorming voor de notaristuin. Zie programma 8 voor meer informatie.

We hebben een Taskforceplan vastgesteld
In mei 2020 heeft de raad het Taskforceplan ‘Van Herstel naar Beter’ vastgesteld, met onder andere aandacht voor centrumondernemers en een stevige impuls voor de citymarketing. Hiermee hopen we de bezoekersstromen na Covid-19 weer snel op hoog niveau te brengen. Zie paragraaf J - Covid-19 voor meer informatie over de financiële, economische en sociaal-maatschappelijke effecten die de Covid-19 crisis heeft gehad in 2020.

We zijn gestart met de opgave Centrum
Zie hiervoor het hoofdstuk Opgaven, bij de beschrijving van opgave Centrum.

Bestemmingsplannen in de kern
We zijn gestart met het maken van een omgevingsvisie voor het centrum. Deze is basis voor een omgevingsplan voor het centrum.
We stelden diverse bestemmingsplannen vast en verleenden afwijkingsvergunningen. We stelden onder andere het bestemmingsplan voor de Vliertuin Fase II en ook voor het Logistiek Centrum Obelink Vrijetijdsmarkt. Ook namen we een principebesluit over een locatiekeuze voor nieuwbouw van Stichting. Marga Klompé.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	146	146	0	V				V	0	V
Bestemmingsplannen in de kern	5		-5	V	5		-5	N	0	V
Economische ontwikkeling centrum	854	913	59	N	201	273	72	V	13	V
Saldo van Baten en Lasten	**1.005**	**1059**	**54**	**N**	**206**	**273**	**67**	**V**	**13**	**V**

Cluster Economische ontwikkeling centrum
De overschrijding van de lasten van € 59.000 wordt vooral verklaard door hogere uitgaven vanuit het Crisis- en herstelbudget.

De extra inkomsten van € 72.000 worden met name verklaard door een vergoeding van het Rijk voor het kwijtschelden van de huur bij de sportverenigingen.

Investeringen
Er zijn in dit programma geen investeringen geweest.

Programma 7: Cultuur inclusief RO

Portefeuillehouder: H.J. Tannemaat
"Met het Cultuurkwartier krijgen cultuur en het Weurden een nieuwe impuls."

Doelstelling

Iedere Winterswijker kan gebruik kan maken van onze culturele faciliteiten, ongeacht leeftijd, financiële positie, lichamelijke of geestelijke gesteldheid. We betalen deze voorzieningen met zijn allen, ze zijn dus ook van ons allen.
We zetten in op het Cultuurkwartier waarbij we de bibliotheek terughalen naar het centrum. Samen met een nieuwe muziekschool en mogelijk een bioscoop, ontstaat hier een cultuurcluster dat straks door vele inwoners wordt bezocht.

We dragen financieel bij aan de realisatie van het bezoekerscentrum van Terra Temporalis.

Erfgoed is één van de aandachtspunten in deze periode. Erfgoed is van belang voor het toerisme en voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en bewoners.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Erfgoed
- We zetten actief in op behoud van cultuurhistorisch erfgoed.

Kunst en Cultuur
- Er komt goede ondersteuning (delen van kennis/klankbordfunctie) voor bestuurders van gesubsidieerde instellingen;
- We realiseren bezoekerscentrum de Steengroeve in samenwerking met de andere stakeholders;
- Wij zetten in op de bevordering van een onafhankelijke, pluriforme, lokale nieuwsvoorziening (radio, TV en geschreven pers).

Cultuur
- We realiseren het Cultuurkwartier. Najaar 2019 komt het uitgewerkte plan, inclusief financiële paragraaf, in de raad. Na instemming van de raad wordt een start gemaakt met het bestemmingsplan, de aanbesteding en de uitvoering.

Wat hebben we gedaan?

We hebben hard gewerkt aan een toekomstbestendig muziekonderwijs
Mede als gevolg van bezuinigingen op de subsidie voor het Instituut voor Kunst en Cultuur Boogie Woogie en het beëindigen van de subsidierelatie door Aalten en Oost Gelre is in 2020 gewerkt aan een nieuwe opzet voor Boogie Woogie. We gaven duidelijkheid over de subsidie voor de komende jaren. Boogie Woogie verbeterde de bedrijfsvoering en de financiële administratie. De bestuursvorm veranderde van een bestuur met een directeur naar een directeur/bestuurder met een Raad van Toezicht. Er is een nieuwe directeur benoemd.
Boogie Woogie maakte de omslag naar een eigentijdse toekomstbestendige organisatie die flexibel in kan spelen op de behoeftes van de gemeente Winterswijk. Daarvoor is een productencatalogus ontwikkeld waarmee de raad op advies van het college meer flexibel een keuze kan maken over de inzet van diensten door Boogie Woogie vanaf 2023

We zijn begonnen met het opstellen van een integrale museumvisie
De Stichting Exploitatie Museum in het Hart van Winterswijk heeft de beoogde bezoekersaantallen behaald. Ook troffen we voorbereidingen voor het opstellen van een integrale museumvisie.

Samen met scholen ontwikkelen we een lokaal convenant cultuureducatie
Om te zorgen voor een goede borging van cultuureducatie in het basisonderwijs en kansengelijkheid voor ieder kind op dit gebied, realiseren we samen met scholen een lokaal convenant cultuureducatie. In 2020 zijn hierin verdere stappen gezet samen met Boogie Woogie en de basisscholen, onder begeleiding van Cultuur Oost.

We organiseerden een "popmeeting" in Winterswijk
In februari 2020 vond een Winterswijkse popmeeting plaats. Uit de popmeeting kwamen mooie projecten voort die ondersteund zijn, waaronder een hiphop cursus tijdens het zomerprogramma van Actief Winterswijk en deelname van Boogie Woogie aan de Achterhoekse Dag van de Popmuziek.

We werken aan een passend toekomstbeeld voor de vorming van een publieke streekomroep
De belangenbehartiger van de publieke lokale omroepen NLPO (Nederlandse Lokale Publieke Omroepen) en de VNG stimuleren de vorming van een publieke streekomroep. Met de publieke lokale omroepen onderzochten en bespraken we verschillende opties voor samenvoeging van lokale omroepen. Zowel bij de omroepen als bij de gemeenten verschillen de voorkeuren nog. We werkten aan een passend toekomstbeeld met een goed media aanbod voor de regio met voldoende aandacht voor nieuws uit de individuele gemeenten.

Cluster Erfgoed

We organiseerden een erfgoeddag
Op 13 februari 2020 organiseerden we een succesvolle erfgoeddag. Meer dan 150 bezoekers kregen via deelsessies informatie over onder meer de Kerkenvisie Oost Achterhoek, duurzaamheid, wederopbouw, educatie, historische interieurs en boerderijen. In gesprekken met de bestuurlijke portefeuillehouders, gaven de aanwezigen input voor de nieuwe beleidsnota (2021-2024).

We zijn gestart met het opstellen van de kerkenvisie
Op basis van vele gesprekken met eigenaren en/of gebruikers van religieuze gebouwen zijn kerkenpaspoorten opgesteld. Verder is de TU Delft is gestart met het opzetten van de kansenkaart voor de kerken in de Oost Achterhoek.

We brachten het Interieurproject bij een breder publiek onder de aandacht
Het Jaarboek van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers stond dit jaar in het teken van het Oost Achterhoekse interieur. De focus van het project ligt niet alleen op de interieurs zelf maar juist ook op de verhalen die erbij horen. Daarmee is het gelukt dit onderwerp bij een breder publiek onder de aandacht te brengen.

We koppelen innovatieve erfgoedprojecten aan de huidige ruimtelijke opgaven
Met de projecten voor wijkaanpak de Pas Winterswijk 'post 65' (zie programma 12) en project 'een nieuwe tijd!' over de wederopbouw in de Achterhoek, onderscheiden we ons in de eerste tranche landelijk met innovatieve erfgoedprojecten gekoppeld aan de huidige ruimtelijke opgaven.

De Arfgoodnota 2021-2024 hebben we vastgesteld
We voeren ons erfgoedbeleid samen uit met de gemeenten Aalten en Oost Gelre. De raad stelde de beleidsnota Wi-j Doet 't samen Erfgoednota Oost Achterhoek 2021-2024 vast.

We stelden de beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk' vast
In de nota hebben we de koers bepaald voor een betere benutting van aardkundige waarden en een zorgvuldige en duurzame omgang met aardkundige kwaliteiten.

We stelden de beleidsnota 'Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk' vast
We actualiseerden het archeologiebeleid. We hebben een vervolg gegeven aan onderzoek naar het ontstaan van middeleeuws Winterswijk. In samenwerking met Vereniging Monumentenbelangen zijn de resultaten van dit onderzoek opgenomen in de eerste uitgave 'De wortels van middeleeuws Winterswijk' in de erfgoedreeks.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie:

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	1.890	1.526	-364	V				V	364	V
Erfgoed	225	216	-9	V	40	50	10	V	19	V
Kunst en Cultuur	2.169	2.117	-52	V				V	52	V
Saldo van Baten en Lasten	**4.284**	**3.859**	**-425**	**V**	**40**	**50**	**10**	**V**	**435**	**V**

Cluster Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten
Het saldo van dit cluster betreft kapitaallasten. Het totale saldo van de kapitaallasten worden verantwoord in programma 13 (Financiën).

Cluster Kunst en Cultuur
Het verschil van € 52.000 wordt grotendeels verklaard door:
- lagere lasten in stand houden carillon (€ 13.000)
- lagere kosten ontwikkeling museaal concept (€ 22.000)

De kosten voor het in stand houden van het carillon zijn in 2020 lager uitgevallen.
In 2020 zijn geen kosten gemaakt voor de ontwikkeling van het museaal concept.

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Erfgoed		18	18	N		63	63	V	45	V
Kunst en Cultuur				V	54	54		V	0	V
Totaal		**18**	**18**	**N**	**54**	**117**	**63**	**V**	**45**	**V**

Er zijn geen afwijkingen van meer dan € 100.000.

Programma 8: Infrastructuur inclusief RO

Portefeuillehouder: H.J. Tannemaat en I.T.F. klein Gunnewiek
"Het Vrijheidspark maakt Winterswijk nog mooier."

Doelstelling

Winterswijk is een aantrekkelijke plaats om te wonen, te werken, te winkelen en te recreëren. We hebben een ruimtelijke ontwikkeling die past bij het karakter en de schaal van Winterswijk. Deze heeft een positieve invloed op de aantrekkelijkheid en daarmee op de toekomst van Winterswijk. Dit meten we door tweejaarlijks een onderzoek uit te voeren. We zetten in op een 7,5.

Stedelijke herverkaveling is een succesvol instrument gebleken om een aantal pijnpunten in het dorp op te lossen. We blijven gebruik maken van deze mogelijkheid.

Het bezoekerscentrum bij de Steengroeve trekt veel dagjesmensen en vakantiegangers. Hetzelfde geldt voor onze musea, het theater en de bioscoopzalen. We hebben een compleet en verrassend assortiment van voorzieningen voor een optimale beleving van Winterswijk. We meten dit door tweejaarlijks een onderzoek uit te voeren, voor het eerst in 2021. We zetten in op een 8.

Goede bereikbaarheid is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van Winterswijk. Dit vraagt om goed onderhouden wegen en goede en veilige fietsverbindingen. Parkeren blijft gratis in Winterswijk.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Grondexploitatie
- In de plannen Morgenzonweg en Boterstraat geven we kavels uit voor woningbouw aan particulieren. De beschikbare kavels op plan Morgenzon zijn bijna uitverkocht. Het bestemmingsplan Boterstraat is vastgesteld door de gemeenteraad. Vanaf 2019 worden de kavels uitgegeven;
- Ook op plan Eelink verkopen we kavels voor woningbouw. De belangstelling is in 2018 gegroeid. We onderzoeken of we het plan kunnen aanpassen waardoor we de komende jaren adequaat inspelen op de vraag;
- We beschikken over uitgeefbare bedrijventerreinen aan de Parallelweg en het bedrijvenlandgoed Slinge (voormalig DAV-terrein). Deze zijn relatief kleinschalig en niet voor iedere vorm van bedrijvigheid geschikt. Deze bedrijfskavels worden uitgegeven.

Stedelijke vernieuwing
- We blijven gebruik maken van de mogelijkheid van Stedelijke herverkaveling. Dit blijft een beproefde mogelijkheid om zaken vlot te trekken of ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. Het project Raadhuispark wordt uitgevoerd;
- Er komt een fietsenstalling met oplaadpunten voor elektrische fietsen bij het raadhuis (zie hiervoor programma 12);
- We realiseren meer groen en water in de dorpskern (zie hiervoor programma 12);
- We stellen een ontwikkelplan op voor de kern. Dit doen we samen met inwoners en maatschappelijke organisaties;
- Samen met inwoners, de raad en het college ontwikkelen we een omgevingsvisie;
- We leggen een fietspad aan langs de Bataafseweg;
- We realiseren en onderhouden haltevoorzieningen voor het openbaar vervoer;
- Eerder uitgevoerde onderzoeken naar de doortrekking van de Dingstraat worden gecombineerd met een verkeerscirculatieonderzoek voor heel Winterswijk. De kosten voor doortrekking van de

Dingstraat met een tunnel lijken vooralsnog te hoog, maar beoordelen we in relatie tot het verkeerscirculatieplan en de te ontwikkelen centrumvisie;
- We implementeren de Omgevingswet met alle betrokkenen.

Vastgoedinformatie
- Het raadhuis blijft in bezit van de gemeente. Naast Stichting Winterswijk Marketing en de VVV blijft hierin de functie van trouw- en raadszaal bestaan. De raadzaal wordt gemoderniseerd en opnieuw ingericht;
- Ongewenst gebruik van gemeentegrond (snippergroen) gaan we tegen

Wat hebben we gedaan?

Grondexploitatie

Morgenzon/Zonnebrink/Boterstraat (project IkZieWinterswijk)
Plan Morgenzon is woonrijp gemaakt en als project afgerond. Alle kavels gaven we uit en de laatste woningen zijn op dit moment in aanbouw. In zes jaar tijd is een mooie woonwijk aangelegd met 78 woningen. Het project leverde circa € 4 miljoen winst op.

De eerste woningen in de Boterstraat zijn in aanbouw. Alle 6 kavels zijn verkocht. We maken de Boterstraat in 2021 woonrijp.

De herontwikkeling van de locatie Zonnebrink nadert zijn afronding: in 2020 zijn de appartementen voor jongerenhuisvesting van Oldschool in gebruik genomen. De oplevering van de hotelkamers vindt plaats in 2021. Het woonwijkje aan de noordzijde van het projectgebied met 9 energie neutrale woningen is in 2020 gerealiseerd. Wij legden het klimaatadaptieve parkeerterrein met 197 parkeerplaatsen aan en namen het in gebruik. In het voorjaar 2021 krijgen 16 parkeerplaatsen laadzuilen voor elektrische auto's. Dit is een samenwerkingsverband van Kuster Energy, AGEM en de gemeente Winterswijk. Voor de locatie met de maatschappelijke functie zoeken we nog een kandidaat.

Autopalace
Het project Autopalace is, op het inbrengen van groen na, afgerond.

Vliertuin
We stelden het bestemmingsplan voor woningbouw in de Vliertuin vast. In december is gestart met het bouwrijp maken van het deel van het terrein waar De Woonplaats 11 sociale huurwoningen gaat bouwen. In het voorjaar 2021 start de bouw. Aan de zijde van de Vredenseweg zijn de oude opstallen gesloopt. De particuliere eigenaar heeft het terrein gesplitst in drie bouwkavels. Deze kavels zijn al verkocht en worden in 2021 bebouwd.

Impuls Winterswijk Oost (IWO) de Pelkwijk
In 2020 is de bouw van de 11 woningen in dit plan afgerond. Het woonrijp maken is vergevorderd. De bestrating is aangelegd. Het groen wordt afgerond in 2021. Ter plaatse van de voormalige Kohnstammschool kunnen op termijn ook nog circa 5 tot 8 woningen worden gebouwd. Dit terrein wordt in exploitatie genomen zodra definitief vaststaat wanneer de Kohnstamm niet meer nodig is voor onderwijshuisvesting.

Vredenseweg 4 – De Jager Wonen
De eigenaar van het terrein Vredenseweg 4 (voorheen De Jager Wonen) wil de locatie gebruiken voor woningbouw. Het bestemmingsplan voor 10 grondgebonden woningen is in december in procedure gebracht. We verwachten dat het terrein in de loop van 2021 bouwrijp wordt gemaakt en dat in de tweede helft van 2021 wordt gestart met de bouw. Met de eigenaar van het terrein is een anterieure overeenkomst grondexploitatie gesloten. De kosten die de gemeente maakt voor de planontwikkeling worden doorberekend aan de initiatiefnemer.

Eelink
Door een aanwezige milieucirkel van Landgoed Eelink is uitgifte van kavels daar niet mogelijk. In dit gedeelte liggen ook de meest diepe kavels die in de huidige situatie niet courant zijn. Partijen hebben eind 2019 een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Voor de locatie ‘Den Harden’ en het noordoostelijk plandeel van Landgoed Eelink maken we een beeldkwaliteitsplan en vervolgens een bestemmingsplanherziening ‘Eelink Noord’. Hierdoor wordt woningbouw op deze locatie mogelijk, komt er een ontsluiting op de Laan van Napoleon en maken we een courante herverkaveling mogelijk. De raad heeft in september 2020 het beeldkwaliteitsplan Landgoed Eelink Noord vastgesteld. Het bestemmingsplan wordt in 2021 in procedure gebracht.

Gaxel
De gemeenteraden van Winterswijk en Vreden stemden in met de in de rapportage Grenzenlo(o)s Gaxel maart ’13 voorgestelde visie. Na vaststelling bestemmingsplan kon de samenwerking met Vreden worden voort gezet om de tenderdocumenten uit te werken. In het 1e kwartaal 2021 stellen we de tenderdocumenten vast, waarna de aanbestedingsprocedure start.

Park Achterhoek
Met de op 18 november 2019 getekende overeenkomst legden we de afspraken met Arrisveld vast en maakten we de ontwikkeling van het logistiek centrum van Obelink in het fase 2 van Park Achterhoek mogelijk. Ook zijn de doorstartafspraken vastgelegd voor het gezondheidspark in het Fase 1 gebied van Park Achterhoek.
In april stelde de raad de nota van uitgangspunten vast voor het bestemmingsplan 'Park Achterhoek'.
Op 18 juni 2020 besloot de gemeenteraad over het gewijzigde bestemmingsplan 'Logistiek Centrum Obelink Vrijetijdsmarkt'. Tegen dit plan is beroep aangetekend bij de Raad van State door omwonenden van de Groenloseweg.
Het college stelde begin 2020 een regisseur aan. Zijn opdracht was en is om in afstemming met de ontwikkelaar bestaande en nieuwe partijen in beeld te brengen ten behoeve van concrete planvorming. Daarvoor voerde hij individuele gesprekken met gegadigden. Dit resulteerde eind 2020 in een concreet aantal gegadigden voor Park Achterhoek Fase 1 en ook voor beweging bij het project Stadstuinbouw.

Stedelijke vernieuwing

Parkeren Burgemeester Vlamstraat
In de Burgemeester Vlamstraat is in de tweede helft van 2020 een klimaatadaptief openbaar parkeerterrein aangelegd. De gronden zijn vanuit stedelijke herverkaveling uitgeruild met grond achter de Zonnebrink waar inmiddels 9 energie-neutrale woningen zijn gebouwd. Het parkeerterrein biedt plaats aan 42 auto’s. In het voorjaar 2021 krijgen 8 parkeerplaatsen laadvoorzieningen voor elektrische auto’s. Dit is een samenwerkingsverband van Kuster Energy, AGEM en de gemeente Winterswijk.

We hebben mooie stappen gezet bij de realisatie van het Vrijheidspark
Het Vrijheidspark krijgt steeds meer vorm en realisatie nadert zijn einde.
De omgeving van het oude Raadhuis is getransformeerd van een traditioneel stratenpatroon in een ambitieus park met rijbanen, wandelpaden, geconcentreerde parkeerplaatsen en uiteraard een grote groene parkomgeving. Het park completeren we met een forse natuurstenen parkrand en een uitdagende waterpartij waar we de grote kei plaatsen. Ook plaatsten we een monument voor omgekomen Winterswijkers in Wereld Oorlog 2.
We realiseerden qua duurzaamheid veel groen en minder auto zoekverkeer.
Het Volksfeest voorzien we van een elektrische voorziening in plaats van dieselaggregaten. En uiteraard vervingen we de traditionele verlichting door energiezuinige LED verlichting.
Het aanlichten van het raadhuis realiseren we in samenhang, en samenwerking met, het aanlichten van de Jacobskerk. Dit staat gepland in 2021.
Het hemelwater van de verhardingen koppelden we af van het vuilwaterriool. Tot slot werken we aan een uitdagend ontwerp voor een speeltoestel.

Het ontwikkelplan voor het Cultuurkwartier voldeed niet aan de eisen
In december leverde Explorius een Integraal Ontwikkelplan voor het Cultuurkwartier op. Het college van burgemeester en wethouders beoordeelde het plan en kwam tot de conclusie dat het ontwikkelplan niet voldeed aan de eisen die de gemeente in de Tender had gesteld. Verder besluitvorming in 2021.

De ambtelijke voorbereiding op de Omgevingswet is in volle gang
De wet is een jaar uitgesteld. De inwerkingtreding verwachten we op 1 januari 2022. Hierdoor schoof de planning van het project deels op. De ambtelijke voorbereiding zetten we voort.

We hebben geen verkeerscirculatieonderzoek uitgevoerd
Het verkeerscirculatieonderzoek voor heel Winterswijk is vanwege Corona niet doorgegaan. Het onderzoek starten we in 2021 als de Coronamaatregelen het toelaten en het onderzoek een representatief beeld weer kan geven.

Vastgoedinformatie

Met het project Grondgebruik hebben we duidelijke afspraken vastgelegd
In 2020 liep het in 2019 gestarte project Grondgebruik door. Hiermee regelen we samen met inwoners het gebruik van gemeentegrond. We maken duidelijke afspraken met elkaar, zodat iedereen weet welke grond van wie is. In 2020 regelden we voor 101 adressen het grondgebruik en deze dossiers hebben we dan ook afgerond. Verdere besluitvorming over het project vindt plaats in 2021.

We hebben de aanbestedingsprocedure voor de modernisering van het raadhuis zo goed als afgerond
De verbouw en verduurzaming van het raadhuis heeft enkele maanden vertraging opgelopen door bouwkundige aanpassingen. De aanbestedingsprocedure is in 2020 nagenoeg afgerond

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	7.650	6.714	-936	V				V	936	V
Stedelijke vernieuwing	718	707	-11	V	432	352	-80	N	69	N
Grondexploitatie	6.742	6.422	-320	V	6.661	6.507	-154	N	166	V
Vastgoedexploitatie en -informatie	272	266	-6	V	125	170	45	V	51	V
Saldo van Baten en Lasten	**15.382**	**14.109**	**-1.273**	**V**	**7.218**	**7.029**	**-189**	**N**	**1.084***	**V**

*Afronding €1

Cluster Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten
Het saldo van dit cluster betreft kapitaallasten. Het totale saldo van de kapitaallasten worden verantwoord in programma 13 (Financiën).

Cluster Stedelijke vernieuwing
Aan de lastenkant wordt het verschil verklaard als volgt:
- Minder uitgaven invoeringskosten Omgevingswet (€ 80.000) V
- Hogere bijdrage aan ProRail (€ 69.000) N

Er zijn minder invoeringskosten voor de Omgevingswet gemaakt, omdat de invoering van de Omgevingswet nogmaals is uitgesteld.
De hogere bijdrage aan ProRail heeft te maken met werkzaamheden die eerder zijn uitgevoerd dan begroot. Dit heeft te maken met de voorbereiding op de integrale aanpak beveiliging en opheffen spoorwegovergangen.

Aan de batenkant kan het verschil worden verklaard als volgt:
De invoeringskosten voor de Omgevingswet worden gedekt uit de bestemmingsreserve Omgevingswet. Doordat de invoeringskosten € 80.000 lager waren dan begroot kon worden volstaan met een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve Omgevingswet van (€ 80.000) N

Cluster Grondexploitatie
Het totale verschil van € 166.000 wordt verklaard door verschillende voor – en nadelige resultaten op diverse complexen. De belangrijkste voordelige resultaten zijn behaald bij de afsluiting van het complex Plan Morgenzon en doordat de in 2019 getroffen voorziening voor het complex Gaxel is vrijgevallen. Het bestemmingsplan voor het grensoverschrijdend dienstencentrum is in 2020 vastgesteld. De balanswaardering mag nu worden gebaseerd op de toekomstige bestemming van het terrein. Daarnaast zijn er kleinere negatieve resultaten verwerkt op de complexen Pelkpark, Narcisstraat, Eelink en DAV-terrein.

Voor verdere informatie verwijs ik u naar bijlage G Grondexploitatie.

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Stedelijke vernieuwing	876	1.835	959	N	300	400	100	V	859	N
Grondexploitatie	4.030	3.572	-458	V	1.892	1.810	-82	N	376	V
Vastgoedexploitatie en -informatie				V				V	0	V
Totaal	4.906	5.407	501	N	2.192	2.210	18	V	483	N

Cluster Stedelijke vernieuwing
Het nadelige saldo van € 959.000 bij de uitgaven, wordt verklaard door de gerealiseerde overschrijding binnen het Project Fietspad Bataafseweg (€ 960.000). Dit wordt echter grotendeels gecompenseerd door de onderschrijding (= overschot) bij het Project reconstructie Bataafseweg
(€ 772.000) . Dit project is opgenomen in programma 12 onder het cluster Openbare ruimte en Mobiliteit. Deze projecten worden financieel als één project gezien.

Het voordeel van € 100.000 aan de inkomstenkant betreft de provinciale subsidie voor het Project Fietspad Bataafseweg.

Cluster Grondexploitatie
In de tabel ziet u de financiële vertaling van de wijzigingen in de grondexploitaties in 2020. Voor verdere informatie verwijzen wij u naar de paragraaf G: Grondbeleid.

Programma 9: Werk en inkomen

Portefeuillehouder: H.J. Tannemaat

"Vanuit de aanpak één gezin, één plan kunnen onze inwoners ook bij de Post terecht voor de intake voor een bijstandsuitkering."

Waar gaat dit programma over?

Iedereen doet mee en niemand staat aan de kant. We begeleiden zoveel mogelijk mensen naar werk. We gaan op zoek naar talenten om voor iedere inwoner een passende baan te vinden. We spelen in op de krapte op de arbeidsmarkt door mensen om te scholen voor beroepen waar vraag naar is. We zetten hiervoor samen met het beroepsonderwijs leerwerk trajecten op. Het aantal bijstandsgerechtigden daalt onder andere door deze maatregelen in deze coalitieperiode met minimaal 15%.

Als gemeente zijn we ook werkgever. Het is onze morele en wettelijke taak mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. In 2020 hebben we zes personen met een garantiebaan in dienst. Daarnaast vinden in de stadstuin mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek. We hebben een subsidieaanvraag voor de renovatie van de boerderij nabij het ziekenhuis is ingediend. Ook voeren we gesprekken met een zorgpartij die de exploitatie op zich wil nemen.

We zorgen ervoor dat Winterswijkers die geen werk vinden, perspectief houden en we stimuleren dat ze maatschappelijk actief blijven. Dit doen we samen met de Winterswijkse Uitdaging.

Wij blijven zoeken naar wegen om ons beleid op een zo creatief en doelmatig mogelijke manier in te vullen.

De oprichting van het Leerwerkbedrijf vindt het college een belangrijke stap, omdat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zich hier optimaal kunnen ontwikkelen zonder last te hebben van schotten tussen de verschillende wetten.

Welke ambities streven we in deze periode na?

Inkomensondersteuning
- We willen een armoedevrij Winterswijk in 2040.

Inkomensvoorziening
- We verminderen het aantal bijstandsgerechtigden met 15%.

Participatiewet
- We voeren het project stadstuinbouw uit waarbij mensen met een afstand op de arbeidsmarkt aan het werk kunnen. Liefst in combinatie met Park Achterhoek.
- Er komt een onderzoek naar de mogelijkheid voor een experiment basisinkomen.

Re-integratie en integratie statushouders
- We zetten het project 'Aan de slag' voor asielzoekers voort.

Wat hebben we gedaan?

Inkomensondersteuning

Het beleids- en uitvoeringsplan schuldhulpverlening 2020-2024 is vastgesteld

Met het beleids- en uitvoeringsplan schuldhulpverlening geven we invulling aan een effectieve en integrale schuldhulpverlening. De uitgangspunten in het plan zijn: grote inzet op preventie, vroegsignalering en nazorg, een brede en laagdrempelige toegang tot schuldhulpverlening en hulpverlening die aansluit bij de leefwereld van de inwoner. Hierdoor gaat de schuldhulpverlening in belangrijke mate bijdragen aan het realiseren van onze opgave Armoedevrij Winterswijk 2040.

Vroeg Eropaf! is gestart

Samen met de gemeenten Berkelland en Oost Gelre zijn we in november gestart met de vroegsignalering van schulden via een regie- en matchingssysteem. Zodra er achterstanden zijn, leggen medewerkers van het Sociaal Team contact met de inwoner en bieden ondersteuning/hulpverlening op maat aan: de Vroeg eropaf! aanpak.

De Meedoen applicatie is in gebruik genomen

In januari 2020 is SDOA gestart met de Meedoen Applicatie voor de kindregelingen. Inwoners krijgen een budget en kunnen in een webshop de keuze maken voor leveranciers zoals sport- en cultuurverenigingen en winkeliers. De start van de Meedoenapplicatie heeft wat aanloopproblemen gekend en de coronacrisis heeft er vervolgens voor gezorgd dat er aanzienlijk minder gebruik is gemaakt van de kindregelingen.

Inkomensvoorziening

Het uitkeringsbestand is een fractie gedaald

Tot maart 2020 lagen we op koers om de bestandsdaling van 15%, die in het coalitieakkoord is genoemd, te halen. De daling stagneerde in maart echter vanwege de coronacrisis. Op basis van de doorrekeningen die bureau Berenschot daarvoor heeft gemaakt is de gaandeweg het jaar de prognose voor SDOA bijgesteld naar een bestandstoename van 4%. De toename van het bestand van SDOA bleef uiteindelijk beperkt tot 0,4%. Het uitkeringsbestand van Winterswijk is zelfs heel licht gedaald met 0,3%.

Samen aan het Stuur: op weg naar één uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen

Begin 2020 is een projectgroep gestart met de opdracht om te komen tot één uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet (een werkleerbedrijf). Een samenvoeging van SDOA en Werkbaan Oost tot één 2e lijns uitvoeringsorganisatie, waarbij de intake op het gebied van werk en inkomen bij het gemeentelijke loket (de Post) komt. Het dienstverleningsconcept, de uitganspunten voor de organisatie en personeel en de uitgangspunten voor de organisatorische aspecten van Samen aan het Stuur zijn door de raad vastgesteld. Evenals de keuze voor de huisvesting van het werkleerbedrijf in Groenlo. Het werkleerbedrijf gaat in 2021 van start.

Werkgroep aan de slag met het creëren van een doorgaande ontwikkellijn

Bij het nieuwe werkleerbedrijf worden klanten in staat gesteld om zich maximaal te ontwikkelen, waarbij de uitstroom naar regulier werk voorop staat. Inwoners krijgen een samenhangend aanbod van scholing, werkervaringsplaatsen, stages en begeleiding. Het voorkomt dat zij, in hun ontwikkelmogelijkheden worden beperkt als regelingen niet goed op elkaar aansluiten. In 2020 is in het kader van Samen aan het Stuur een werkgroep gestart die de doorgaande ontwikkellijn uitwerkt.

Participatiewet

Eén verordening voor het sociaal domein
In 2020 zijn zeven verordeningen voor de Participatiewet en de verordeningen Wmo, Jeugd en Leerlingenvervoer samengevoegd tot één integrale verordening sociaal domein.
De verordening is per 1 januari 2021 van kracht.

Integrale intake bij gemeentelijk loket
Doordat de intake voor Werk en Inkomen bij het gemeentelijk loket komt te liggen, realiseren we een integrale intake voor het hele sociaal domein. We kunnen dan daadwerkelijk *integraal* (gezins)problemen aanpakken: één gezin, één plan. De nieuwe Verordening sociaal domein Winterswijk ondersteunt deze integrale aanpak.

Stadstuinbouw
Het project Stadstuinbouw maakt onderdeel uit van Park Achterhoek, dat zich in de fase van het vaststellen van het bestemmingsplan bevindt. Het bestemmingsplan maakt de realisatie van het project Stadstuinbouw mogelijk. Twee partijen toonden interesse in de uitvoer van de stadstuinbouw. Deze partijen willen werkplekken bieden aan mensen die (nog) niet in staat zijn om regulier betaald werk te verrichten.

Re-integratie en integratie statushouders

Voorbereidingen nieuwe Wet Inburgering
Hoewel de nieuwe Wet Inburgering is uitgesteld tot 1 januari 2022, troffen we de nodige voorbereidingen om tot een goede implementatie van de nieuwe wet te komen. Het Rijk spreekt van een Veranderopgave Inburgering 2022. De grote verandering is dat de regierol voor de inburgering bij de gemeente komt te liggen. Dit betekent dat wij als gemeente inburgeringstrajecten in gaan kopen en inburgeraars een traject op maat aan moeten bieden. In een beleidsnotitie legden we vast hoe wij richting geven aan de uitvoering van de nieuwe wet.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	56	56	0	V				V	0	V
Inkomensondersteuning	1.309	1.386	77	N				V	77	N
Inkomensvoorziening	13.452	13.794	342	N	13.582	14.141	559	V	217	V
Participatiewet	8.241	7.984	-257	V	8.605	8.385	-220	N	37	V
Re-integratie + integratie statushouders	3.242	3.657	415	N		438	438	V	23	V
Saldo van Baten en Lasten	**26.300**	**26.877**	**577**	**N**	**22.187**	**22.964**	**777**	**V**	**200**	**V**

Cluster Inkomensondersteuning
Vanwege de positieve economische ontwikkeling in de jaren voorafgaand aan 2020 is er een bezuiniging ingeboekt van € 100.000 op het budget Bijzondere Bijstand. De uitgaven zijn, gezien het uitzonderlijk jaar 2020, gelijk gebleven ten opzichte van 2019 en daarmee is de ingeboekte bezuiniging achteraf gezien niet realistisch geweest. Hiermee is het verschil van € 77.000 grotendeels verklaard.

Cluster Inkomensvoorziening
De hogere lasten van € 342.000 zijn als volgt te verklaren:
- lagere lasten Algemene Bijstand (€ 267.000);
- hogere lasten TOZO-regeling (€ 607.000)

In 2020 is minder beroep op de Algemene Bijstand gedaan.
De uitgaven voor de TOZO-regeling zijn hoger uitgevallen omdat de gemeente Winterswijk ultimo 2020 nog een aanvullende uitkering van het Rijk heeft ontvangen, die niet meer in de begroting verwerkt kon worden. Deze extra uitkering is één op één doorbetaald aan SDOA.

De hogere baten van € 559.000 zijn als volgt te verklaren:
- hogere baten TOZO-regeling (€ 609.000)
- terugbetaling Rijksbudget Bijstandsverlening zelfstandigen (-/- € 50.000)

Door de late extra uitkering voor de TOZO-regeling van het Rijk zijn ook de baten hoger uitgevallen.
Als gevolg van de definitieve afrekening over 2019 van de BBZ-regeling moeten wij een bedrag van € 50.000 terugbetalen.

Cluster Participatiewet
Door met name lagere lasten voor de re-integratie zijn de lasten € 257.000 lager uitgevallen.

Door lagere detacheringsopbrengsten van de Sw-medewerkers en een lager Rijksbudget Wsw zijn de baten € 220.000 lager uitgevallen.

Door de coronacrisis zijn de SW-medewerkers in 2020 aanzienlijk minder gedetacheerd waardoor de inkomsten lager zijn uitgevallen. Hiervoor zijn wij door het Rijk gecompenseerd. Deze compensatie maakt onderdeel uit van de Algemene Uitkering.

Cluster Re-integratie + integratie statushouders
De hogere lasten van € 415.000 worden grotendeels als volgt verklaard:
- hogere lasten integratie statushouders € 112.000 N
- hogere uitvoeringskosten SDOA € 326.000 N

De hogere baten van € 438.000 worden als volgt verklaard:
-onttrekking reserve Uitvoeringskosten SDOA € 326.000 V
-onttrekking reserve Aanpak inburgering nieuwkomers € 112.000 V

De uitvoeringskosten SDOA zijn in 2020 hoger uitgevallen. Het verschil wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve.

De lasten voor de integratie statushouders worden bekostigd vanuit de bestemmingsreserve.

Investeringen
Er zijn in dit programma geen investeringen.

Programma 10: Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO

Portefeuillehouder: I.T.F. Klein Gunnewiek

'Het Winterswijkse bedrijfsleven is op veel manieren belangrijk voor ons dorp. Daarom zorgen we voor voldoende geschikte vestigingslocaties."

Doelstelling

Om werkgelegenheid te behouden bieden we bedrijven de ruimte om zich te blijven ontwikkelen. Bestaande ondernemers en start ups (bijvoorbeeld in de Smart Industry en de duurzaamheidstechnologie) faciliteren we door te zorgen voor voldoende en kwalitatief hoogwaardige vestigingslocaties.
Een goede bereikbaarheid is essentieel voor het Winterswijkse bedrijfsleven. Hiervoor zetten we onder andere in op lobby richting de provincie.
De gemeente ondersteunt bedrijven bij innovatie en ontwikkeling.
Met het instrument stedelijke herverkaveling, komen we tot een optimaal en efficiënt gebruik van onze bestaande bedrijventerreinen. Door een aantal bedrijven op een nieuwe locatie te vestigen, ontstaat ruimte voor de achterblijvende bedrijven. Naast een goed ruimtegebruik, zorgt dit voor de nodige verduurzaming van bedrijven.
In het buitengebied is ruimte voor ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid binnen de kaders van het Nationaal Landschap.

Recreatie is één van de economische pijlers waarop onze economie rust. Ons Nationaal Landschap is een eersteklas toeristische trekker. Er zijn slechtweervoorzieningen zoals het bezoekerscentrum bij de Steengroeve. Er zijn één miljoen overnachtingen per jaar.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Economische ontwikkeling industrie
- We bieden lokale bedrijven voldoende ruimte in Winterswijk te kunnen ontwikkelen, er komt een uitbreiding van bedrijfsterreinen;
- We pakken leegstand proactief aan;
- We realiseren het dienstencentrum in Gaxel samen met Stadt Vreden. We volgen daarbij de kansen die de uitbreiding van het industrieterrein Gaxel aan de Duitse zijde (38 hectare) biedt;
- Er komt een ondernemersloket;
- We stimuleren ondernemers om gebruik te maken van de diverse (inter)nationale netwerken in de grensregio. De Grenzhoppers School levert hier een bijdrage aan.

Toeristische versterking
- We maken afspraken met landgoedeigenaren over openstelling en routestructuur;
- We ontwikkelen een visie voor de 'camping van het Nationaal Landschap';
- We onderzoeken het gebruik van VABS (Vrijkomende agrarische bebouwing) voor recreatieve doeleinden;
- Er komen voldoende oplaadpunten voor elektrische fietsen en voldoende rustpunten langs bestaande fietsroutes;
- We willen betere integrale routestructuren voor toeristen en inwoners. Dit geldt zowel voor (grensoverschrijdende) wandel-, fiets- en hippische paden. Er komt een inventarisatie naar de huidige structuur met een verbeterprogramma, ook voor het onderhoud;
- We zetten meer in op hippische recreatie en streven naar meer succesvolle routes als het Klompenpad;
- We groeien door naar één miljoen overnachtingen.

Wat hebben we gedaan?

Economische ontwikkeling industrie

We hebben diverse locaties onderzocht voor een nieuw bedrijventerrein
In 2020 werkten we aan de locatiekeuze van nieuw bedrijventerrein. Het onderzoeksbureau BRO heeft hiervoor een brede scan uitgevoerd, waarmee 13 locaties in beeld zijn gebracht en beoordeeld op een uitgebreide set van thema's en criteria. Vervolgens onderworpen we de drie locaties Elinksveld, Misterweg en Tuunterveld aan een nader onderzoek, om te komen tot een definitieve keuze in 2021.

Gebiedsvisie Misterweg gestart
We zijn gestart met de gebiedsvisie Misterweg, met aandacht voor:
Groeiruimte voor de daar gelegen bedrijven;
Een robuuste ecologische verbindingszone, Bekendelle - Woold – Korenburgerveen;
Groot onderhoud van de N318 en aanpakken van de verkeerskundige knelpunten.

We stimuleren de ontwikkelingskansen voor bedrijven
Vanuit de Achterhoekambassadeurs is het programma Achterhoek Verbindt opgezet. Deze digitale omgeving stimuleert het contact en de kennisuitwisseling tussen Achterhoekse bedrijven. Het programma MKB Deal ging van start. Dit programma ondersteunt deelnemende bedrijven bij het verbeteren van de arbeidsproductiviteit. Vanuit het programma Winterwijk onderneemt duurzaam (onderdeel van Achterhoek onderneemt duurzaam) werkten we aan de verduurzaming van het Winterswijkse bedrijfsleven.

We bespraken de mogelijkheden van bedrijfsbeëindiging op Dennenoord
Met de drie bedrijven gevestigd op Dennenoord bespraken we de mogelijkheden voor beëindiging van bedrijfsactiviteiten op deze locatie. Met één bedrijf bereikten we in juli overeenstemming over aankoop van het bedrijfsperceel. Met een ander bedrijf is een akkoord in de maak. De raad heeft hierover in januari 2021 een besluit genomen. Met het laatste bedrijf is nog geen overeenstemming bereikt. Na afronding start de procedure voor een nieuw bestemmingsplan voor Dennenoord.

Toeristische versterking

De Covid-19 maatregelen zorgden voor een slecht toeristisch seizoen
De toeristische sector stond in 2020 sterk onder druk van de Covid-19 crisis. In het voorjaar waren veel verblijfsaanbieders noodgedwongen slechts beperkt geopend of zelfs volledig gesloten. In de zomerperiode was er een goed herstel. In het laatste kwartaal zijn de mogelijkheden voor deze sector weer verder beperkt.

We zijn verkozen tot wandelgemeente 2020
Gemeente Winterswijk is in 2020 verkozen tot Wandelgemeente van jaar. Het nieuwe driedaagse wandel- en marathonevenement van het Nationaal Landschap kon in oktober helaas niet doorgaan en wordt verplaatst naar 2021.

We zijn begonnen met de aanleg van een nieuwe mountainbike routestructuur in Winterswijk
Deze wordt in 2021 afgerond. Dit project maakt deel uit van het project Moutainbikeroutes Achterhoek, waarmee de regio aantrekkelijker wordt voor deze sportieve doelgroep.

We hebben het VVV Inspiratiepunt geopend
In april is het nieuwe VVV inspiratiepunt geopend in het oude raadhuis. Dit inspireert en informeert de bezoeker om meer te ontdekken en te beleven in Winterswijk. Het oude raadhuis kreeg hiermee een nieuwe entree, waar bezoekers en inwoners van Winterswijk met een warm welkom worden ontvangen.

De nationale toerismetop is uitgesteld
De nationale toerismetop zou in september in Winterswijk gehouden worden. Vanwege Covid-19 is dit evenement omgezet naar een digitale uitvoering. Winterswijk gaat dit evenement nu in 2021 huisvesten.

We hebben de opheffing Recreatieschap Achterhoek Liemers afgerond
We rondden de opheffing van het Recreatieschap Achterhoek Liemers af. Het kassaldo en de aandelen in Leisurelands zijn verdeeld over de deelnemende gemeenten. Gemeente Winterswijk heeft nu 1012 aandelen in Leisurelands.

We hebben de Vrijetijdsagenda 2020-2023 opgesteld
Samen met de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Oost-Gelre en Oude IJsselstreek, die participeren in het portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie, stelden we de Vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2023 op. De speerpunten zijn: aanbodontwikkeling, vitaliteit van de verblijfsrecreatie, profilering, gastvrijheid, lobby en samenwerking met andere sectoren.

Onderzoek naar vitaliteit verblijfsrecreatie hebben we uitgevoerd
Vanuit dit samenwerkingsverband voerden we breed onderzoek uit naar de vitaliteit van de verblijfsrecreatie in de Achterhoek. In Winterswijk hebben we hier verdieping aan gegeven met een lokaal onderzoek naar het perspectief van niet bedrijfsmatige vakantieparken (het Rommelgebergte). Dit wordt afgerond in 2021.

Toeristische sector is meegenomen in het Taskforceplan
In mei 2020 is het Taskforceplan ‘Van Herstel naar Beter’ vastgesteld, met onder andere aandacht voor de toeristische sector. Hiervoor is onder meer een aanpassing doorgevoerd in het forfait voor toeristenbelasting en is een stevige financiële impuls gegeven aan de citymarketing, om de bezoekersstromen na corona weer snel op hoog niveau te brengen. Zie Paragraaf J Covid-19 voor meer informatie over de financiële, economische en sociaal-maatschappelijke effecten die de coronacrisis heeft gehad in 2020.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	162	162	0	V				V	0	V
Toeristische versterking				V	40	40		V	0	V
Economische ontwikkeling industrie	191	153	-38	V				V	38	V
Toeristische versterking	272	243	-29	V				V	29	V
Saldo van Baten en Lasten	**625**	**558**	**-67**	**V**	**40**	**40**		**V**	**67**	**V**

Er zijn geen verschillen van meer dan € 50.000.

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Toeristische versterking	9		-9	V				V	9	V
Economische ontwikkeling industrie	20	25	5	N				V	5	N
Totaal	**29**	**25**	**-4**	**V**				**V**	**4**	**V**

Er zijn geen verschillen van meer dan € 100.000.

Programma 11: Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO

Portefeuillehouder: I.T.F. Klein Gunnewiek

"We willen een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en natuur en landschap. Dit zorgt voor een vitaal en leefbaar buitengebied, waar mensen graag willen zijn"

Doelstelling

Om Winterswijk in inwonertal te laten groeien naar 31.000, zetten we in op het vergroten van de woningvoorraad. Bestaande plannen hebben drie jaar de tijd om tot realisatie te komen. Daarnaast staan we nieuwe plannen toe als is aangetoond dat deze in een behoefte voorzien.
We kiezen voor een wijkgerichte aanpak om tot een goede leefomgeving te komen. We zetten in op duurzaamheid (zie hiervoor programma 12). Samen met bewoners en sociaal -maatschappelijke partners onderzoeken we wat een wijk in brede zin nodig heeft. Ideeën en uitwerkingen komen in samenwerking met de wijk en partners tot stand.

We houden het buitengebied leefbaar en levendig door diverse vormen van bewoning voor jong en oud. Om wonen in het buitengebied voor een zo groot mogelijke groep mogelijk te maken, maken we boerderijsplitsing makkelijker. We laten het aantal van drie wooneenheden (in twee gebouwen) los. De behoefte bepaalt het aantal, zolang het binnen het bestaande bouwblok past. De 400 kuub voorwaarde laten we los. Uitgangspunt is permanente bewoning op één ongedeeld erf. Om verstening in het buitengebied te voorkomen, mag er uitsluitend in- of aansluitend aan de buurtschapskernen worden gebouwd.
In de kernen van de buurtschappen voorzien voldoende woningen in de woonbehoeften van de inwoners. Door de extra starters- en doorstroomwoningen in de kernen blijven de buurtschaps-scholen het levendig middelpunt van de buurtschappen.

De kwaliteit van ons landschap blijft alleen behouden als de verschillende functies in het buitengebied, landbouw, natuur, recreatie en bewoning, zich op een duurzame wijze met respect voor de omgeving en elkaar blijven ontwikkelen.
In Winterswijk hechten we waarde aan het mooie landschap en aan biodiversiteit. De gemeente ondersteunt partijen die landschap en biodiversiteit versterken door het aanleggen van poelen, struwelen en andere landschapselementen in het kader van de provinciale landschapsregeling. Binnen de landbouw is al een duurzaamheidsslag gaande die we bevorderen.

We stellen een deltaplan biodiversiteit op, dat is gericht op behouden, herstellen, versterken en vergroten van biodiversiteit. We faciliteren behoud en versterken van het landschap en biodiversiteit de komende vier jaar door de subsidieregeling Landschap en Biodiversiteit.

We zetten, naast overleg met onder andere Stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk (WCL) en Ondernemers Buitengebied Winterswijk (OBW), in op nieuwe vormen van participatie om ervoor te zorgen dat iedere bewoner de mogelijkheid krijgt om mee te denken over de toekomst van ons buitengebied.

We implementeren de Omgevingsvisie met alle betrokkenen.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Woonbeleid
- We bieden ruimte aan meer wooneenheden, ook in het buitengebied;
- Om de ruimte voor groei van Winterswijk te faciliteren bekijken we initiatieven voor duurzame nieuwbouw met een positieve grondhouding. Bijzondere aandacht gaat uit naar betaalbare woningen (ook voor jongeren) zoals tiny houses, containerwoningen en woonvormen zoals de Knarrenhof. De afspraken met de woningbouwcorporatie maken onderdeel uit van deze ambitie;

Bestemmingsplannen buitengebied
In de omgevingsvisie voor het buitengebied komt een uitvoeringsparagraaf. Het bestemmingsplan wordt gewijzigd om de doelen uit de visie te kunnen bereiken. Vanaf 1 januari 2021 treedt, naar verwachting, de Omgevingswet in werking. Vanaf dan is het mogelijk een nieuw omgevingsplan te maken. We beslissen bij de omgevingsvisie wanneer we starten met een nieuw omgevingsplan.

Natuurontwikkeling en landschapsherstel
Er komt een vergroting van de biodiversiteit (deltaplan biodiversiteit).

Projecten landelijk gebied
- We bieden voldoende mogelijkheden voor een duurzame ontwikkeling van landbouwkundige, economische en recreatieve functies in het buitengebied;
- We zorgen voor veilige wegen in afstemming met recreatie en ecologie;
- Niet-agrarische activiteiten in het buitengebied zijn een passende invulling voor vab's (vrijkomende agrarische bebouwing).

Wat hebben we gedaan?

Woonbeleid

De woonvisie Winterswijk 2020-2025 Passend en duurzaam wonen in Winterswijk is vastgesteld
In november stelde de raad de lokale woonvisie vast. In de woonvisie benoemen we zeven ambities en 40 concrete maatregelen die we als gemeente samen met inwoners en maatschappelijke partners oppakken.

We zien dat de woningvoorraad toenam met 149 woningen
De afgelopen jaren groeide de woningvoorraad met ongeveer 50 per jaar. In 2020 was het aantal 3 keer zo hoog omdat verschillende woningbouwprojecten zijn opgeleverd. Dit betreft zowel nieuwbouw als transformatie van bestaande gebouwen. De belangstelling voor deze nieuwe woningen was groot. Samen met de 52 woningen van 2019 is de woningvoorraad met ruim 200 gegroeid.

Nieuwe woningbouwplannen toetsen we aan het afwegingskader en spelen in op de behoefte
De druk op de woningmarkt is groot. Het aanbod is beperkt en de vraag is groot. Niet alleen landelijk, maar ook in Winterswijk. Er is daarom ruimte voor nieuwe woningbouwplannen met kwaliteit, die inspelen op de behoefte. We toetsen dit met het afwegingskader voor woningbouwplannen, als onderdeel van een bredere ruimtelijke afweging. Eind 2020 zijn er concrete woningbouwplannen voor 665 woningen in Winterswijk. Daarnaast voeren we verkennende gesprekken met initiatiefnemers van andere woningbouwplannen.

Initiatieven voor gezamenlijk wonen ondersteunen we.
Stichting De Knarrenhof maakt met steun van de gemeente gebruik van een landelijke subsidieregeling voor het vinden van een geschikte locatie in Winterswijk. Daarnaast ondersteunen we de initiatiefgroepen van de Molukse Gemeenschap en van de Seniorenraad. De initiatiefgroep vanuit de Seniorenraad is ontstaan na een goed bezochte inspiratiebijeenkomst woonvormen voor ouderen begin 2020.

We maakten prestatieafspraken voor 2021 met De Woonplaats en de huurdersvereniging
Specifieke aandacht gaat uit naar de verduurzaming en transformatie (renovatie of sloop/nieuwbouw) van de woningvoorraad van De Woonplaats. Ook rondom betaalbaarheid en beschikbaarheid, leefbaarheid en de wijkaanpak zijn voor 2021 specifieke afspraken gemaakt.

Bestemmingsplannen buitengebied

We zijn begonnen met de voorbereiding op het herzien van het bestemmingsplan buitengebied
De raad stelde eind 2019 de Omgevingsvisie buitengebied vast. We hebben diverse bestemmingsplannen in het buitengebied vastgesteld die op deze nieuwe visie gebaseerd zijn.
Wie kwaliteit aan het buitengebied toevoegt, kan op onze medewerking rekenen. De kwaliteiten zijn per adres zichtbaar in de Atlas Omgevingskwaliteit. Aan deze Atlas is in 2020 verder gebouwd. Deze is bijna gereed voor publicatie. We startten eind 2020 met de voorbereiding op het op onderdelen herzien van het geldende bestemmingsplan buitengebied uit 2011. We verwerken hierin een aantal speerpunten uit de omgevingsvisie buitengebied. We veranderen bijvoorbeeld de regeling voor woningsplitsing. In 2020 zijn al veel aanvragen binnengekomen en ook al een tiental gerealiseerd.
Ook startten we met een evaluatie van de omgevingsvisie buitengebied.

Natuurontwikkeling en landschapsherstel

We zetten breed in op het behoud en herstel van landschap en biodiversiteit
De Regeling Landschap en Biodiversiteit is opengesteld om biodiversiteit te bevorderen. De komende vier jaar is hierdoor € 266.000 beschikbaar voor bijvoorbeeld initiatieven voor de aanleg en het onderhoud van landschapselementen en cultuurhistorische objecten en voor educatie. Tot eind 2020 zijn er circa 30 projectvoorstellen ingediend en goedgekeurd. De eerste projecten zijn in 2020 uitgevoerd.

We hebben de Beleidsvisie Landschap en biodiversiteit laten vaststellen
In september 2020 is de beleidsvisie landschap en biodiversiteit vastgesteld door de raad. De komende jaren geven we uitvoering aan het uitvoeringsprogramma.

We hebben onderzoek gedaan naar verdwenen landschapselementen
In 2020 is de inventarisatie verdwenen landschapselementen afgerond. Met luchtfotoanalyse hebben we verdwenen maar ook nieuwe landschapselementen in beeld gebracht. We vergeleken hiervoor eerdere opnames met de meest recente. In 2021 stellen we een aanpak landschapselementen op.

We hebben ons gericht op kennisdelen en bewustwording van de biodiversiteit van Winterswijk
We hebben ons gericht op kennisdeling en bewustwording voor en met de burgers van Winterswijk. Met Beleef de lente in Winterswijk en het wildcamera-project hebben we ons gericht op de biodiversiteit in Winterswijk. Samen met burgers onderzoek uitvoeren of het live meekijken met het leven van vier Winterswijkse vogelsoorten zijn voorbeelden hoe we hier uitvoering aan gaven.

We verlengden natuur- en milieueducatie voor alle basisscholen in Winterswijk
Deze vorm van educatie is verlengd tot 2021.

Projecten landelijk gebied

Gebiedsvisie Molenveld / kleiput
De nieuwe vogeltelpost op de WALD-stort is opgeleverd en we stelden een concept inrichtings- en beheerplan voor de WALD- en WAL-stort op. Beide zijn een uitwerking van de Gebiedsvisie Molenveld uit 2018. Dit inrichtings- en beheerplan stemden we af met de omgeving en de gebruikers. Na vaststelling startten we met de uitvoering daarvan (wandel- en MTB-paden, trappen e.d.).
Het college besloot de verondieping van de kleiput eerder te stoppen. De aanwonenden zijn geïnformeerd en betrekken we bij de vervolgstappen, waarbij een systeemanalyse van de plas wordt uitgevoerd om het pakket aan maatregelen te bepalen dat nodig is voor de afronding van de verondieping (aanbrengen deklaag en afronden oevers).

LAEDER
LEADER is een Europese subsidie voor plattelandsontwikkeling voor de regio Achterhoek voor de periode 2016-2022. De Lokale Actie Groep (LAG) adviseert aan Gedeputeerde Staten over de aanvragen die door initiatiefnemers worden ingediend.
In 2020 is door de LAG aan de volgende lokale en regionale initiatieven een LEADER bijdrage toegezegd: Gebied zoekt ondernemende bewoners, Inspiratiepunt VVV, Silo-Art tour, Boerderij stichting, Horeca-talentendag en Minder Validenhotel.

We hebben de eerste stappen gezet voor een vitaler platteland
Het afgelopen jaar zijn de voorbereidingen gestart om een programma op te stellen voor een vitaal platteland. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met onder andere de werkgroep stikstof. De insteek is om in 2021 een concept programma platteland vast te stellen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	358	358	0	V				V	0	V
Nationaal Landschap	54	42	-12	V				V	12	V
Natuurontwikkeling en landschapsherstel	280	150	-130	V	78	19	-59	N	71	V
Bestemmingsplannen buitengebied	104	96	-8	V	120	165	45	V	53	V
WCL (Waardevol Cultureel Landschap)	90	90		V				V	0	V
Projecten landelijk gebied	143	74	-69	V	208	44	-164	N	95	N
Woonbeleid	18	10	-8	V				V	8	V
Saldo van Baten en Lasten	**1.047**	**820**	**-227**	**V**	**406**	**228**	**-178**	**N**	**49**	**V**

Cluster Natuurontwikkeling en landschapsherstel
De lagere lasten van € 130.000 worden grotendeels verklaard door:
- lagere lasten Uitvoeringsplan LOP (€ 53.000)
- lagere lasten Provinciale landschapsprojecten (€ 78.000)

In 2020 is vooral energie en tijd ingestoken in het afronden van de beleidsvisie landschap en biodiversiteit. Daarnaast hebben corona-beperkingen ervoor gezorgd dat er minder projecten zijn opgestart. Voor Provinciale landschapsprojecten geldt een periode van 4 jaar, elk jaar worden projecten ingediend en afgerond.
De niet bestede gelden voor de Provinciale landschapsprojecten zijn overgeheveld naar 2021.

De niet bestede provinciale subsidie bij de landschapsprojecten en SMP Erfsoorten blijft beschikbaar voor de projecten. Hierdoor zijn de baten € 59.000 lager uitgevallen.

Cluster Projecten landelijk gebied
De lager gerealiseerde lasten (€ 69.000) en baten (€ 164.000) worden met name verklaard door het op 1 december 2020 genomen collegebesluit om het Project verondieping van de kleiput te beëindigen. Vooruitlopend op het maatregelenpakket heeft het College besloten de verondieping van de kleiput te beëindigen. De structurele financiële consequenties worden in de meerjarenbegroting meegenomen.

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Natuurontwikkeling en landschapsherstel	41	28	-13	V				V	13	V
Totaal	**41**	**28**	**-13**	**V**				**V**	**13**	**V**

Er zijn geen afwijkingen van meer dan € 100.000.

Programma 12: Duurzaamheid, Klimaat, Openbare ruimte, Milieu en Mobiliteit

Portefeuillehouder: C.J. Zomer-Bruntink
"Bewoners moeten mee kunnen beslissen over zaken die hun eigen buurt aangaan."

Doelstelling

Het is in Winterswijk prettig wonen, werken en recreëren, nu en in de toekomst. We waarborgen een optimale milieukwaliteit en een duurzame samenleving. Bij een optimale milieukwaliteit richten we ons op de basiswaarden gezond, schoon en veilig en de meer gebiedspecifieke kwaliteiten. Bij een duurzame samenleving gaat het om het veiligstellen van de onomkeerbare waarden: klimaat, circulariteit, biodiversiteit en cultuurhistorie.

In 2030 is Winterswijk energieneutraal. Om dit te bereiken zetten we in op maximaal besparen. De energie die we nodig hebben moet in 2030 komen van hernieuwbare bronnen. De eigen (gemeentelijke) organisatie is in 2030 volledig duurzaam. Dit betekent dat we steeds vaker kiezen voor duurzame alternatieven. We geven zo zelf het goede voorbeeld en stimuleren en ondersteunen de samenleving. Handelingen die we nu uitvoeren, zijn erop gericht in 2050 een duurzame samenleving te zijn.

Winterswijk is voor alle gebruikers uitstekend bereikbaar, via weg en spoor en ook via de digitale snelweg. De spoor- en busverbindingen, ook met Duitsland en het westen van Nederland, zijn verbeterd en de dienstregeling is voorspelbaar. Onze fiets-, wandel- en hippische routes zijn allemaal up-to-date. Daarnaast is de bereikbaarheid van het centrum, vooral vanuit Duitsland, prima en overzichtelijk. Het parkeerverwijssysteem brengt de bezoekers snel naar een vrije gratis parkeerplaats. In het centrum hebben fietsers en voetgangers prioriteit. We zijn de meest toegankelijke gemeente in de Achterhoek. Dit meten we door het tweejaarlijks uitvoeren van een tevredenheidsonderzoek, te beginnen in 2020.

Winterswijk heeft aantrekkelijke buurten, wijken en buurtschappen met een duurzame woningvoorraad die aansluit op de vraag en past in de openbare ruimte. Er is verrassend veel groen, ook in de bebouwde kom. Dit meten we door het uitvoeren van het onderzoek: 'Waar staat je gemeente'.

Klimaatverandering kan onder andere tot hittestress leiden als we wijken niet aanpassen aan de veranderende omstandigheden. De wijken moeten klimaatbestendig worden. Dit meten we door vierjaarlijks een tevredenheidsonderzoek uit te voeren.

Een schone openbare ruimte draagt bij aan een aantrekkelijk Winterswijk. Zwerfafval hoort daar niet in thuis. De hoeveelheid zwerfafval brengen we met 50% terug. Dit meten we door jaarlijks een schouw uit te voeren en de hoeveelheid zwerfafval in kaart te brengen.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Duurzaamheid
- Om woningen energieneutraal te maken wordt een masterplan opgesteld. Daarin staat hoe we energieneutraliteit in 2030 bereiken en voor welke kosten dat mogelijk is;
- De huidige situatie omtrent de energiehuishouding wordt met een nulmeting in kaart gebracht aan de hand van energielabels, aanwezigheid van zonnepanelen en (zo mogelijk) geanonimiseerde energieverbruikgegevens (netbeheerder);
- Omdat niet iedere woningeigenaar over voldoende middelen of leningscapaciteit beschikt, wordt een gemeentelijk revolverend duurzaamheidsfonds opgericht van 25 miljoen;
- We starten met de aanleg van 50 tot 120 hectare zonneparken;
- We onderzoeken of aardwarmte in Winterswijk een bruikbare energiebron kan zijn;
- We ontwikkelen meerdere pilots om op wijkniveau opslag van groene stroom mogelijk te maken;

- De gemeente faciliteert de aanleg van een vulstation voor waterstof zodat gebruikers van waterstof in Winterswijk snel terecht kunnen en daarmee deze manier van duurzaam transport van de grond komt;
- Winterswijk onderscheidt zich door een ruime beschikbaarheid van laadpalen voor auto's en fietsen;
- Er komt een pilot met stroomopslag in een of meerdere wijken;
- De gemeente handelt in haar activiteiten zo veel mogelijk duurzaam en circulair. Dit wordt bij aanbestedingen ook meegenomen in de aanbestedingscriteria;
- Er komt een energieloket waar inwoners, bedrijven en organisaties terecht kunnen met vragen;
- Energieneutraal en aardgasvrij bouwen bij nieuwe projecten is de norm.

Klimaat
- Voor de gemeente wordt een klimaathoofdstructuur opgesteld;
- We koppelen op een slimme manier riolen (regenwater) af en passen retentievijvers toe om de nodige vergroening te geven en hittestress tegen te gegaan;
- We zorgen voor voldoende koelteplekken in Winterswijk;
- We stimuleren het aanleggen van groene tuinen in plaats van verstenen.

Milieu
- Het gemiddeld aantal kilogram restafval per huishouden neemt met 5 kilogram af tot 50 kilogram;
- De vervuiling van ingezamelde grondstofstromen neemt af van 38% naar 20%;
- We doen onderzoek naar de hoeveelheid zwerfafval in de openbare ruimte.

Openbare ruimte en mobiliteit
- Er komen meer laadpalen voor elektrische auto's en elektrische fietsen/voortuigen in de openbare ruimte en bij gemeentelijke gebouwen;
- We zorgen voor meer groen en water in de openbare ruimte;
- We breiden het parkeerverwijssysteem uit, onderhouden het goed en vernieuwen waar nodig, zodat bezoekers snel de lege parkeerplaatsen vinden;
- We maken ons centrum aantrekkelijker en veiliger voor voetgangers en fietsers door parkeerplaatsen te clusteren en zoekverkeer te verminderen;
- We maken de openbare ruimte toegankelijker voor kinderen, ouderen en mensen met verminderde mobiliteit.

Wat hebben we gedaan?

Duurzaamheid

Opgave Duurzaamheid
De inhoudelijke informatie over onze resultaten op het gebied van Duurzaamheid vindt u in het hoofdstuk Opgaven, bij de beschrijving van opgave Duurzaamheid.

Klimaat
Eind 2020 is de specialistenversie stresstest klimaat afgerond. Januari 2021 is deze gepresenteerd in het politiek Forum. In 2021 wordt ook de publieksversie uitgewerkt.

Milieu

Gebiedsgericht milieubeleid
We zijn in 2020 gestart met een evaluatie van de omgevingsvisie buitengebied en een opstart van het programma Vitaal Platteland. Het gebiedsgerichte milieubeleid krijgt hierin een plaats. De uitwerking zal in 2021 verder plaatsvinden.

We voldoen ruim aan de landelijke doelstelling voor het aanbieden van restafval
We voldoen (ruim) aan de landelijke doelstellingen 2020 voor het inzamelen van huishoudelijk afval. Dit komt doordat we het omgekeerd inzamelen invoerden. Het thuiswerken zorgt er wel voor dat er thuis meer afval ontstaat, en dat zien we ook terug in de ingezamelde hoeveelheden huishoudelijk afval. Ondanks dat, scoren we als gemeente nog steeds boven de gestelde LAP-doelstellingen van afval gescheiden inzamelen en de hoeveelheid restafval per persoon.

We hebben minder burgerparticipatie en –acties kunnen organiseren
Door Covid-19 was het helaas ook beperkt mogelijk om jaarlijks terugkerende burgeracties te organiseren. De 'landelijke opschoondag' (zwerfafval) met de BeestenBende en burgeracties zijn komen te vervallen terwijl ze al wel in voorbereiding waren. De 'landelijke compostdag' in april heeft geen doorgang kunnen vinden. Gelukkig hebben we de 'Clean up day' (zwerfafval) van september wel kunnen organiseren voor de bewoners van wijk De Pas. Deze actie was een succes!
Het educatieprogramma 'Groentour' van Rova voor de basisscholen is eveneens vanaf maart 2020 stil komen te vallen.

We hebben een draagvlak onderzoek uitgevoerd voor de invoering van een JA-JA sticker
De voorbereiding van de invoering hiervan vergt een zorgvuldige aanpak gezien de ervaringen van andere grote gemeenten in het land. Daarom is er in 2020 een draagvlak onderzoek uitgevoerd onder inwoners en ondernemers.

Openbare ruimte en mobiliteit

Wijkaanpak De Pas
Wijkaanpak de Pas is begin 2020 voortvarend van start gegaan. Het project stuurt op drie pijlers: herinrichting openbare ruimte, verduurzamen woningen en vergroten zelforganiserend vermogen/initiatiefkracht bewoners (sociale pijler). In Pashegge zijn inmiddels 8 huurwoningen verduurzaamd. Met de werkplaats verduurzamen woningen worden ook pakketten ontwikkeld voor particulieren met een koopwoning. Een aantal pakketten is al op de markt. Voor het vergroten van het zelf-organiserend vermogen/initiatiefkracht zijn in 2020 circa 15 projecten uitgevoerd door bewoners in samenwerking met het kernteam, de werkplaats openbare ruimte en de werkplaats verduurzamen woningen. Voor 2021 maken we een nieuwe wijkagenda.

De begraafplaats is uitgebreid
Het beheer en onderhoud is door de ROVA uitgevoerd. Het aantal begrafenissen stabiliseert. Op de begraafplaats is de inrichting van het islamitische deel en het deel natuurbegraven zichtbaar geworden.

We zijn begonnen met de regio Achterhoek om het nieuwe verkeersmodel handen en voeten te geven
De lokale activiteiten van Veilig Verkeer Nederland (VVN) zijn binnen het beschikbare budget uitgevoerd.
De Rijksoverheid heeft het Strategisch plan Verkeersveiligheid opgesteld. Daarin worden aan de hand van negen thema's maatregelen voorgesteld op grond van risicoanalyses. In november 2020 is er een ambtelijk overleg verkeersveiligheid Gelderland gehouden, waarbij het nieuwe verkeersmodel is uitgelegd. Voor de regio Achterhoek krijgt dit plan krijgt in 2021 een regionaal vervolg. We pakken dit via de Thematafel Mobiliteit en Bereikbaarheid op.

We zijn begonnen met de beveiliging en opheffen van enkele spoorwegovergangen
Er zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd ter voorbereiding van de integrale aanpak tot beveiliging van twee overwegen en het opheffen van drie. Deze werkzaamheden zijn onderdeel van de overeenkomst met ProRail. Met ProRail is afgesproken dat de gemeente per kwartaal een voortgangsrapportage ontvangt en een afrekening van de kosten. De kosten die de gemeente maakt voor bijvoorbeeld de aanleg van een weg tussen de overweg Klandermansweg en Veldhorstweg zijn onderdeel van de totale aanpak, zoals aangegeven in de overeenkomst.

Voor de Greversweg is in december 2020 besloten deze overweg ook op te heffen en voor een tunnel te gaan. Daarbij is na intensief overleg tussen de gemeente, ProRail en provincie overeengekomen dat er een wandelbuis/voetgangerstunnel gerealiseerd gaat worden, waarbij de bijdrage van de gemeente is gemaximaliseerd op € 300.000. De planning is nu dat de voet/fietstunnel eind 2022 aangelegd gaat worden.

We hebben een onderzoek laten doen naar het laten rijden van een nachttrein
Arriva ondersteunde onze wens om de nachttrein van Arnhem te laten doorrijden naar Winterswijk. Samen met de gemeenten Aalten en Oude IJsselstreek hebben we bereikt dat vanaf 15 december 2019 tot half maart 2020, in de nacht van zaterdag op zondag twee keer een nachttrein naar Winterswijk op proef rijdt. Er was een kleine extra bijdrage van de gemeenten nodig om dit te realiseren. Van die verbinding Arnhem – Winterswijk die om 4.30 uur uit Arnhem vertrekt maken redelijk wat reizigers gebruik, in totaal zijn in die drie maanden 1.100 reizigers gemeten, echter maar 1% uit Winterswijk, Aalten en Varsseveld. Dus van elke 100 reizigers reist er maar één door naar Winterswijk. Uiteindelijk zullen we moeten besluiten of we hier wel of niet mee doorgaan.

Langs de Bataafseweg hebben we een fietspad aangelegd
In 2020 is de grondverwerving voor de aanleg van het fietspad langs de Bataafseweg nagenoeg afgerond en bij de notaris vastgelegd. Voor 1 perceel ligt dit moeilijk, maar heeft de gemeente wel toestemming gekregen om de werkzaamheden uit te voeren. Eind december is het werk aan de gemeente opgeleverd en is het gehele fietspad opengesteld voor de fietser en is ook de Bataafseweg, vanaf de Kottenseweg tot aan de Vredenseweg, weer opengesteld voor het gemotoriseerde verkeer.

Meer informatie
Een uitgebreide toelichting op het beheer van de openbare ruimte vindt u in paragraaf C Onderhoud Kapitaalgoederen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	545	545	0	V				V	0	V
Milieubeleid		3	3	N				V	3	N
Milieu	4	24	20	N	20	20		V	20	N
Duurzaamheid	399	369	-30	V		135	135	V	165	V
Openbare ruimte en mobiliteit	18.621	16.622	-1.999	V	17.675	15.571	-2.104	N	105	N
Saldo van Baten en Lasten	**19.569**	**17.563**	**-2.006**	**V**	**17.695**	**15.726**	**-1.969**	**N**	**37**	**V**

Cluster duurzaamheid
Door, met name, een terugboeking vanaf de post “vooruitontvangen” voor de Regeling Reductie Energieverbruik zijn de baten € 135.000 hoger uitgevallen. Het betreft hier een Rijksbudget dat vorig jaar is ontvangen.

Cluster openbare ruimte en mobiliteit
Het voordeel van € 1.999.000 aan de lastenkant en het nadeel van € 2.104.000 bestaat voor een belangrijk deel (€ 1.886.000) uit de gerealiseerde (per saldo budgetneutrale) lasten en baten van ZOOV.

Het resterende voordelige saldo aan de lastenkant (dus exclusief ZOOV) van € 113.000
(€ 1.999.000 - € 1.886.000) bestaat vooral uit lagere onderhoudskosten voor de riolering.
Dit betreft lagere (incidentele) uitgaven voor monitoring van het gemengd riool en het risico gestuurd rioolbeheer.

Het resterende nadelige saldo (exclusief ZOOV) aan de batenkant van € 218.000 (€ 2.104.000 - € 1.886.000) bestaat vooral uit lager gerealiseerde opbrengsten van ingezamelde grondstoffen. Dit heeft te maken met de uitkomsten van de landelijke onderhandelingen door Nedvang met het bedrijfsleven over de vergoedingen van verpakkingsmateriaal als PMD (plastic verpakkingen, metalen en drankenkartons).

Investeringen

Bedragen *1.000	Uitgaven				Inkomsten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Duurzaamheid				V				V	0	V
Openbare ruimte en mobiliteit	4.820	3.417	1.403	V	1.284	1.293	9	V	1.412	V
Totaal	**4.820**	**3.408**	**-1.403**	**V**	**1.284**	**1.293**	**9**	**V**	**1.412**	V

Cluster openbare ruimte en mobiliteit
Het voordeel van € 1.412.000 aan de uitgavenkant wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven voor het Project reconstructie Bataafseweg en het naar 2021 doorgeschoven restantkrediet van het Project Greuneweg.

Project reconstructie Bataafseweg
De reconstructie aan de Bataafsweg is als één project in de markt gezet met het project reconstructie fietspad aan de Bataafsweg (dat binnen programma 8, *cluster stedelijke vernieuwing*, is verantwoord, met een tekort van € 960.000). Het totaal begrote krediet 2020 van beide projecten is in 2020 per saldo met € 188.000 overschreden (€ 960.000 overschrijding Fietspad Bataafsweg en € 772.000 onderschrijding Bataafseweg).

Project Greuneweg
Het naar 2021 doorgeschoven krediet wordt verklaard doordat in november 2020 de reconstructie aan de Greuneweg meervoudig onderhands is aanbesteed. Op de aanbestedingsuitslag zijn echter bezwaren ingediend. Na een afweging van de bezwaren is besloten om het werk niet te gunnen en de aanbesteding ervan in te trekken. Het werk wordt in het voorjaar van 2021 opnieuw op de markt gebracht.

Programma 13: Financiën

Portefeuillehouder: I.T.F. Klein Gunnewiek
"Financieel gezond investeren in de toekomst van Winterswijk."

Doelstelling

Een realistische begroting is een belangrijk fundament om te slagen in onze ambities. In deze bestuursperiode investeren we aan de ene kant met lef in onze gemeente. Aan de andere kant laten we schulden niet onverantwoord oplopen. We meten dit aan de hand van een structureel sluitende begroting, met op termijn een dalende schuldpositie en aan de hand van de verschillende financiële kengetallen.

De schuldpositie van Winterswijk is weliswaar hoog, maar in samenhang met de financiële kengetallen zoals solvabiliteit en weerstandsvermogen, is de financiële positie van Winterswijk zeer goed. Wel zijn onze financiële mogelijkheden niet onbeperkt en hebben we rekening mee te houden met de maatschappelijke opgaven. Tegelijkertijd willen we om Winterswijk aantrekkelijk te houden, investeringen doen die ons beter op de kaart zetten.
De koers die de afgelopen jaren is ingezet, houden we vast. Dit betekent dat we vasthouden aan een structureel sluitende begroting. We streven naar een acceptabele schuldenlast. We laten de lokale lasten voor inwoners niet verder stijgen dan met een inflatiecorrectie.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

Beheer kapitaallasten
Een realistische planning van onze investeringen leidt tot een evenwichtige spreiding van kapitaallasten over de planperiode.

Gemeentelijke financiën
We hebben een structureel sluitende begroting, met op termijn een dalende schuldpositie.

We fixeren het OZB-tarief (onroerendezaakbelasting) op het opbrengstenniveau van 2021. De areaaluitbreiding vloeit daarna terug in het OZB-tarief, inclusief inflatiecorrectie.

Reserves en voorzieningen
We geven inzicht in de financiële positie van de organisatie. Dit beperkt zich niet tot de jaarlijkse baten en lasten in de exploitatiebegroting, maar is tevens van toepassing op de reserves, voorzieningen en het weerstandsvermogen. Reserves en voorzieningen maken een integraal onderdeel uit van de financiële positie van de gemeente.

Wat hebben we gedaan?

In de afzonderlijke paragrafen Lokale Heffingen (A), Weerstandsvermogen en risicobeheersing (B), Financiering (D) en Algemene Dekkingsmiddelen (H) lichten we diverse aspecten van de gemeentelijke financiën verder toe.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen *1.000	Lasten				Baten				Totaal	
Cluster	Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Prognose 3	Werkelijk	Verschil		Saldo	
Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	8.786	8.768	-18	V	8		-8	N	10	V
Beheer Kapitaallasten	-554	2.012	2.566	N	2.582	2.582		V	2.566	N
Gemeentelijke Financiën	191	198	7	N	53.794	53.924	130	V	123	V
Interne bedrijfsvoering	8	8		-				V		V
Saldo	**8.431**	**10.986**	**2.555**	**N**	**56.384**	**56.506**	**122**	**V**	**2.433**	**N**
Reserve doorgeschoven Activiteiten	4.958	4.958								
Reserve incidenteel resultaat					5.521	5.619	98	V	98	V
Correctie saldo Prognose 3	-49		49	N					49	N
Saldo van Baten en Lasten	**13.340**	**15.944**	**2.604**	**N**	**61.905**	**62.125**	**220**	**V**	**2.384**	**N**

Beheer kapitaallasten
Het nadelig verschil van € 2.566.000 betreft de uitwerking van de stelsel- schatting wijziging waar uw raad op 27 mei 2021 heeft besloten. De uitwerking heeft invloed op alle programma's. Per saldo heeft de stelsel- en schatting wijziging een effect van € 311.000 nadelig.

Cluster Gemeentelijke Financiën
Het voordelig resultaat bestaat voornamelijk uit de volgende posten:
- Geen dividenduitkering Vitens € 100.000 (N);
- Teruggevorderde btw/BCF voorgaande jaren van € 29.000 (V);
- Toeristenbelasting € 278.000 (N)
- Overige heffingen € 38.000 (V)
- Uitkering btw Sport (SPUK*) van € 365.000 (V);
- Diverse andere posten € 69.000 (V)

Dividenduitkering Vitens
De aandeelhouders van drinkwaterbedrijf Vitens geven steun aan een omvangrijk investeringspakket om de drinkwatervoorziening op peil te houden. Toenemende droogte, in combinatie met een stijgend waterverbruik, vragen om extra capaciteit voor winning en productie van drinkwater. Om een gezonde solvabiliteit te houden, hebben de aandeelhouders van Vitens ermee ingestemd dit jaar geen dividend te ontvangen.

Toeristenbelasting
De toeristenbelasting leggen we voor het grootste gedeelte jaarlijks op over het voorafgaande jaar. We verwachten over 2020 een lagere opbrengst aan toeristenbelasting. Dit komt met name door de Covid-19 crisis. Hierdoor zijn er minder overnachtingen geweest. De Raad heeft daarnaast ingestemd met het verlagen van de forfaitaire bedragen voor de toeristenbelasting, waardoor de opbrengsten van de toeristenbelasting over 2020 aanzienlijk lager zullen uitvallen. Deze lager verwachte opbrengst is verwerkt in de cijfers.

Uitkering btw SPUK Sport
*SPUK: Specifieke Uitkering. Tot en met 2018 kon de btw op onderhoud en aanleg van sportlocaties en –velden deels worden teruggevraagd van de Belastingdienst. Met ingang van 2019 is door het Rijk bepaald dat de sport btw vrij is. Hiermee is het ook niet meer mogelijk om de btw terug te vragen die aan de gemeente in rekening wordt gebracht. Om de gemeente te compenseren is de SPUK in het leven geroepen. De SPUK loopt voorlopig tot 2023.
Omdat deze niet geraamd was, geeft dit een voordeel in de jaarrekening. Met ingang van 2021 hebben wij in de begroting opgenomen dat we een deel van de BTW terug verwachten.

Reserve doorgeschoven activiteiten € 4.958.000 (N)
Met ingang van 2020 hanteren we een andere werkwijze voor budgetoverhevelingen. Ze lopen via de reserve *Doorgeschoven activiteiten*. In 2020 is in totaal € 4.958.000 aan budget en bijbehorende activiteiten doorgeschoven naar 2021. Dit is dan ook de omvang van die reserve op 31 december 2020.

Reserve incidenteel resultaat € 5.619.000 (V)
Bij het incidenteel resultaat voor 2020 is rekening gehouden met een door uw Raad goedgekeurde onttrekking van € 10 miljoen uit de Algemene Reserve.

Investeringen
In dit programma zijn geen investeringen geweest.

Opgaven

Opgavegericht werken

Opgavegericht werken (OGW) wordt in Winterswijk steeds normaler. We vinden het belangrijk om veel zaken samen met onze inwoners op te pakken. Ook in 2020 hebben we prettig samengewerkt met ervaringsdeskundigen. Bij de opgave Armoedevrij Winterswijk en Winterswijk Drempelvrij worden de opgaven vanuit de raad begeleid door een ontwikkelgroep van Raadsleden en Commissieleden.

OGW Flexpool
Om nog beter de capaciteit van onze eigen medewerkers te benutten hebben we een flexpool opgericht. Er hebben vijf medewerkers meegedaan aan de interne training voor de OGW Flexpool. Want Opgavegericht werken betekent samenwerken met de samenleving. Een deel van deze groep is nu actief bij verschillende opgaven in bijvoorbeeld het begeleiden van werkgroepen.

We hebben vier opgaven :
- Winterswijk Drempelvrij;
- Armoedevrij Winterswijk 2040;
- Centrum;
- Duurzaamheid.

In de onderdelen hierna beschrijven we de vier opgaven en wat we gedaan hebben in 2020.

Opgave: Winterswijk Drempelvrij

In 2020 is de Inclusieagenda Winterswijk Drempelvrij 1.0 door de raad vastgesteld.
Met de raad maakten we de afspraak dat dit de basis is voor de opgave. Deze agenda hebben we na de zomer uitgewerkt in de Inclusieagenda 2.0. In september startte de uitvoeringsfase. Zowel de thema's als de uitwerking van de thema's zijn samen met ervaringsdeskundigen opgesteld met het motto: 'niets over ons zonder ons'.

De inclusieagenda bevat de volgende onderwerpen:
- Werk, inkomen en dagbesteding;
- Wonen;
- Toegankelijkheid.

Er zijn diverse werkgroepen opgestart die diverse projecten hebben opgepakt
Voor elk van deze thema's voeren de werkgroepen projecten uit.
Dit zijn projecten zoals:
- Meedoengroep: De werkgroep onderzoekt het aantal mensen in Winterswijk dat (nog) geen passende dagbesteding heeft. Deze groep mensen die nog geen passende dagbesteding hebben noemen we de Meedoengroep. Voor hen worden activiteiten in kaart gebracht, zodat zij toch mee kunnen doen in de samenleving.
- Werkgevers: Ook heeft de werkgroep werk, inkomen en dagbesteding contact met het Werkgevers Servicepunt Achterhoek. Via het platform www.werkaanwinterswijk.nl/drempelvrij delen wij informatie over het Werkgevers Servicepunt en geven wij zichtbaarheid aan 'Winterswijkse' succesverhalen van werkgevers en werknemers.
- Ontwikkeling integrale woonvorm: De werkgroep Wonen startte in september een offerte traject voor een adviseur. Deze adviseur gaat in kwartaal 1 en 2 van 2021 aan de slag met de ontwikkeling van een format voor een integrale woonvorm voor verschillende doelgroepen.

Voor het onderwerp Toegankelijkheid zijn diverse maatregelen gerealiseerd.
Zo hebben we onder andere het volgende aangepakt:
- Het verplaatsen van lantarenpalen die een belemmering vormen;
- Het realiseren van een openbaar invalidentoilet in het raadhuis;
- Het aanleggen van invalidenparkeerplaatsen.

Verder werkte het opgaveteam aan bewustwording rond diverse thema's met betrekking tot inclusie. Zowel intern als extern. Dit is niet beperkt tot 2020, maar is een continu thema.

Tot slot vond er in oktober 2020 een digitale ontbijtbijeenkomst plaats, waarbij de eerste stap gezet is richting een regenbooggemeente.

Opgave: Armoedevrij Winterswijk

We werken met verschillende thema's aan ons streven om in 2040 armoedevrij te zijn.
We werken aan een armoedevrij Winterswijk in 2040 en het doorbreken van generatiearmoede. We doen dit samen met de Winterswijkse samenleving. We werken aan de volgende thema's:

- Taboe doorbreken;
- Systeem versimpelen;
- Kind, jeugd en generatiearmoede.

De stichting Platform Armoedevrij Winterswijk is formeel opgericht.
Het bestuur maakte kennis met organisaties die werken met inwoners in armoede. De stichting fungeert als netwerkorganisatie en richt een nood- en projectfonds op.

De armoedemonitor hebben we uitgevoerd
In 2020 is de armoedemonitor uitgevoerd en gepresenteerd aan de raad in een politiek forum. Deze monitor fungeert als nul-meting. Eén conclusie is dat er nog ruimte zit in het gebruik maken van de Gemeentelijke kind-regelingen. Landelijke regelingen zoals huurtoeslag en zorgtoeslag worden goed gevonden.

We zijn gestart met "Erop af"
We startten met de vroegsignalering onder de naam "Erop af". Hierbij benaderen we inwoners pro-actief bij signalen van betalingsachterstanden. Samen kijken we dan of ze ondersteuning nodig hebben.

Opgave: Centrum

We zijn begonnen met het opbouwen van een netwerk
In januari zijn we gestart met het opbouwen van een netwerk voor de centrumvisie. Vanwege corona hebben we gedurende het jaar veel moeten improviseren in planning en uitvoering. Het netwerk heeft praktisch geholpen bij de samenwerking met centrumondernemers, bij het nemen van Covid-19 gerelateerde maatregelen. Zoals het verplaatsen van de warenmarkt, het creëren van veilige winkelstraten en ruim opgezette terrassen en het ondersteunen van 'koop lokaal' activiteiten.

Samen met ondernemers en andere belanghebbenden, hebben we thema's bepaald
De opgave centrum kent een integrale aanpak. Samen met centrumondernemers en andere belanghebbenden werken we aan de thema's waarop we het centrum willen versterken. Dit proces is in september 2020 gestart met een kick-off bijeenkomst in theater de Storm. Hier hebben 85 belanghebbenden aan deelgenomen.
Dit heeft geresulteerd in de volgende thema's:
- Samen ondernemen in het centrum;
- Bereikbaarheid van het centrum;
- Aanloopstraten en functieprofielen;
- Beleving in het centrum;
- Markt(terrein).

Per thema is een werkgroep geformeerd
In deze werkgroepen werken nu circa 50 ondernemers, inwoners en ambtenaren mee aan de centrumopgave. In de fase waar we nu zijn, staat bij ieder thema de hoofdvraag 'Wat willen we bereiken?' centraal. In verband met de digitale vergaderingen zijn de werkgroepdeelnemers in korte tijd getraind om te werken met software die online samenwerking ondersteunt.

Mening Duitse bezoekers belangrijk voor centrumvisie
In het kader van de opgave centrum organiseerden we in 2020 een brainstormsessie met ondernemers. Dit is in een ronde tafel bijeenkomst ook in aanwezigheid van Duitse panelleden besproken. We haalden ideeën op en werken deze uit in 2021.

Opgave: Duurzaamheid

De opwek van zonne-energie is verder gegroeid en komt in een versnelling
Een voorbeeld is FC Winterswijk die 450 zonnepanelen gelegd heeft met een gemeentelijke lening. De Corporatie Energieke buurtschappen realiseerde een nieuw postcoderoosproject met circa 500 zonnepanelen. Er is een vergunning verleend voor de twee zonneparken: Arrisveld en Masterveldweg. De energiebarometer staat nu op 16,6%.

We ondersteunden inwoners en organisaties met adviezen, maar ook financieel
Inwoners konden terecht bij het energieloket en het duurzaamheidsplatform voor informatie en advies. De inkoopactie van de Regeling Reductie Energieverbruik had 517 deelnemers. Bij de waardebonactie zijn er meer dan 1350 waardebonnen ingeleverd. We verstrekten 73 leningen via de toekomstbestendig wonen regeling.

Ook andere onderdelen van de uitvoeringsagenda kwamen verder
Winterswijk sloot zich aan bij Stichting Steenbreek. Met de Actie Steenbreek bij Centrum Duurzaam Winterswijk hebben ruim 300 Winterswijkers een tegel ingeruild voor een plantje.
We startten met het maken van de visie op de warmtetransitie. Hierin staat wanneer woningen van het aardgas af gaan. Eind 2021 komt deze in de raad. Ook deden we een studie naar een waterstoftoepassing. Het rapport wordt nog gepresenteerd. Het college stelde het eerste concept voor de Regionale Energie Strategie vast.

Paragraaf A: Lokale Heffingen

Inleiding
Deze paragraaf gaat over de gemeentelijke belastingen. Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds vormen de belastingen onze belangrijkste inkomstenbronnen.

We onderscheiden drie typen gemeentelijke belastingen
De onderstaande drie belastingtypen lichten we later in deze paragraaf verder toe:
- algemene belastingen;
- bestemmingsheffingen;
- retributies.

De opbrengsten van de algemene belastingen tellen we op bij de algemene middelen
Dit betekent dat we de opbrengsten van deze belastingen niet labelen. We kunnen ze daardoor voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen inzetten.
Voorbeelden van deze algemene belastingen zijn de onroerendezaakbelastingen (OZB), precariobelasting, reclamebelasting, forensenbelasting en toeristenbelasting.

De opbrengsten van bestemmingsheffingen zijn bestemd voor specifieke voorzieningen
Deze specifieke voorzieningen hebben wel een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

We heffen retributies als de gemeente een specifieke dienst verleent
De leges, begraafrechten en marktgelden zijn de belangrijkste retributies binnen de gemeente Winterswijk.

We mogen geen winst maken op bestemmingsheffingen en retributies
De begrote opbrengst mag dus niet hoger zijn dan de begrote kosten om de diensten te verlenen.

Beleid
We hanteren de volgende uitgangspunten:
- De tarieven voor de onroerendezaakbelasting (OZB) in 2020 zijn gelijk aan de tarieven die we in het belastingjaar 2018 hadden;
- Het inflatiepercentage van 1,4% is gebaseerd op de algemene prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Dit staat in de tabel 4.2.2 van de meicirculaire van het gemeentefonds 2019;
- De rioolheffing is 100% kostendekkend op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP);
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend;
- Bij de leges streven we naar 100% kostendekkendheid.

Belastingdruk
De belastingdruk geeft aan welke belastingen onze inwoners direct in hun portemonnee voelen
Om deze belastingdruk te berekenen tellen we de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing bij elkaar op.

In de tabel Belastingdruk 2019/2020, op de volgende pagina, rekenen we met een WOZ-waarde voor een woning van € 200.000. In het vervolg van deze paragraaf lichten we de vermelde bedragen verder toe.

De belastingdruk voor de inwoner ziet er als volgt uit:

Voorbeeld belastingdruk

Gezin (eigen woning)	Situatie 2019	Situatie 2020
	WOZ-waarde € 200.000	WOZ-waarde € 200.000
Onroerende-zaakbelasting	€ 228,00	€ 228,00
Afvalstoffenheffing:		
- Vastrecht	€ 164,00	€ 167,00
- Variabel deel *	€ 18,07	€ 19,64
Rioolheffing (135 m³)	€ 364,50	€ 364,50
Totaal	**€ 774,57**	**€ 779,14**

Gezin (huurwoning)	Situatie 2019	Situatie 2020
Afvalstoffenheffing:		
- Vastrecht	€ 164,00	€ 167,00
- Variabel deel *	€ 18,07	€ 19,64
Rioolheffing (135 m³)	€ 364,50	€ 364,50
Totaal	**€ 546,57**	**€ 551,14**

*Worden achteraf opgelegd. Dus de aanbiedingen van 2020 worden bij de aanslagoplegging van 2021 opgelegd. Hier is het gemiddelde tarief opgenomen bij aanbieden aan een ondergrondse restafvalcontainer.

Opbrengst heffingen

De lokale heffingen hebben een negatief saldo van € 241.000
Dit gaven we al aan in programma 13. De lokale heffingen droegen in 2020 13,8% bij aan de totale baten In 2019 was dit 15,3%. In het overzicht hieronder staan de opbrengsten per belastingsoort. Hierin ziet u ook wat de verschillen zijn ten opzichte van 2019. Het negatieve saldo van de lokale heffingen bedraagt € 241.000. Dit resultaat bestaat uit de optelsom van alle met een * aangegeven belastingsoorten.

Belastingsoort	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	* verschil
OZB eigenaren woningen*	2.888.000	3.108.000	**3.108.000**	0
OZB eigenaren niet woning*	1.663.000	1.611.000	**1.653.000**	42.000
OZB gebruikers niet woning*	1.130.000	1.165.000	**1.144.000**	- 21.000
OZB TOTAAL	**5.681.000**	**5.884.000**	**5.905.000**	**21.000**
Reclamebelasting*	108.000	105.000	109.000	4.000
Toeristenbelasting*	753.000	706.000	428.000	-278.000
Forensenbelasting*	80.000	83.000	89.000	6.000
Precariobelasting*	51.000	50.000	56.000	6.000
Afvalstoffenheffing	2.428.000	2.450.000	2.518.000	
Rioolheffing	3.886.000	3.976.000	4.085.000	
Grafrechten	275.000	205.000	203.000	
Marktgelden	108.000	107.000	100.000	
Leges Wabo vergunningen	533.000	1.063.000	1.142.000	
Leges	460.000	346.000	368.000	
	14.363.000	**14.975.000**	**15.003.000**	***-241.000**

Toelichting per belastingsoort

Onroerendezaakbelastingen

€ 5.905.000 (Begroot: € 5.884.000)

De opbrengst van de Onroerendezaakbelastingen (OZB) is bijna gelijk aan wat we hadden begroot.

De opbrengst komt tot stand door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het tarief. De WOZ-waarde wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld, waarbij dalingen en stijgingen dus directe invloed hebben op de OZB-opbrengst.

Voor 2020 was de totale OZB-opbrengst begroot op € 5.884.000. Uiteindelijk is er € 5.905.000 aan OZB opgelegd. Dit is een verschil van 0,36%. Verschillen zullen er altijd zijn, omdat op het moment van begroten de definitieve WOZ-waarden nog niet bekend zijn. En daarmee de verwachte OZB-opbrengst ook niet.

Reclamebelasting

€ 109.000 (Begroot: € 105.000)

Het doel van de reclamebelasting is om het centrumgebied van Winterswijk te verbeteren en te versterken. Hiervoor is de Stichting Ondernemersfonds Centrum Winterswijk opgericht. De gemeente heft de reclamebelasting.

Na aftrek van onze eigen kosten maken we de opbrengst over op de rekening van de Stichting. Tussen de Stichting en de gemeente is een convenant gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over de besteding van het geld. Zo zorgen we ervoor dat het geld ook werkelijk besteed wordt het centrumgebied.

Toeristenbelasting

€ 428.000 (Begroot: € 706.000)

De toeristenbelasting leggen we voor het grootste gedeelte jaarlijks op over het voorafgaande jaar. In 2020 is aan toeristenbelasting over 2019 voor € 677.000 opgelegd. We verwachten over 2020 een lagere opbrengst aan toeristenbelasting. Dit komt met name door de Covid-19 crisis. Hierdoor zijn er minder overnachtingen geweest. De Raad heeft daarnaast ingestemd met het verlagen van de forfaitaire bedragen voor de toeristenbelasting, waardoor de opbrengsten van de toeristenbelasting over 2020 aanzienlijk lager zullen uitvallen. Deze lager verwachte opbrengst is verwerkt in de cijfers.

Forensenbelasting

€ 89.000 (Begroot: € 83.000)

We leggen forensenbelasting op aan mensen die niet in Winterswijk wonen, maar hier wel een tweede woning hebben die ze minstens 90 dagen per jaar beschikbaar houden voor zichzelf of hun gezin.

Precariobelasting

€ 56.000 (Begroot: € 50.000)

We heffen precariobelasting voor het gebruik van gemeentegrond. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de terrassen bij cafés en restaurants en aan uitstallingen. In 2020 heeft de Raad besloten om het tarief voor terrassen op nihil te stellen. Dit in verband met de Covid-19 crisis. Vanuit het Crisis- en herstelbudget is er € 40.000 hiervoor beschikbaar gesteld. Vandaar dat we de begrote opbrengst hebben gerealiseerd.

Afvalstoffenheffing

€ 2.518.000 (Begroot: € 2.450.000)

Inwoners betalen alleen voor het aanbieden van hun restafval. Herbruikbare afvalstoffen halen we tegen nultarief op. De afvalstoffenheffing bestaat daarom uit een vastrecht en een tarief per restafvalaanbieding.
Het vastrecht 2020 is met de aanslagoplegging in 2020 rekening gebracht. In 2021 zijn de aanbiedingen van het restafval 2020 in rekening gebracht. De hogere opbrengst van de afvalstoffenheffing is onder andere te verklaren, omdat er meer aanbiedingen geweest zijn van restafval in 2020. In onderstaande tabel een overzicht van het aantal aanbiedingen.

Aanbiedingen restafval	**2018**	**2019**	**2020**
Ondergrondse afvalcontainer	163.262	157.752	173.001
140 liter container	271	303	347
240 liter container	16.911	17.010	18.476

Rioolheffing

€ 4.085.000 (Begroot: € 3.976.000)

De rioolheffing wordt door Vitens NV voor ons geïncasseerd en is gebaseerd op het waterverbruik. Hoe meer water er verbruikt is, hoe meer rioolheffing er in rekening wordt gebracht. Dit is altijd lastig in te schatten, daarom hanteren we het gemiddelde verbruik over de afgelopen 3 jaar om de begrote opbrengst mee te berekenen. In de periode 2019/2020 is er dus meer verbruikt dan begroot.
Vitens heeft daarnaast een nabetaling gedaan over 2019 van € 91.000) die in 2020 is ontvangen.

Grafrechten

€ 203.000 (Begroot: € 205.000)

De inkomsten van de grafrechten zijn nagenoeg gelijk aan wat we hadden begroot.

Marktgelden

€ 108.000 (Begroot: € 107.000)

We hebben marktgeld geheven voor zowel de woensdagmarkt als de zaterdagmarkt. De tarieven zijn kostendekkend berekend. De opbrengst is bijna gelijk aan wat we hadden begroot. Een deel van de opbrengst (€ 75.000) komt uit het Crisis- en herstelbudget in verband met de Covid-19 maatregelen. Door de raad is namelijk besloten de marktgelden voor het 2e, 3e en 4e kwartaal niet te heffen.

Leges Algemene Dienstverlening

€ 368.000 (Begroot: € 346.000)

Onder de leges Algemene Dienstverlening vallen onder andere de leges voor paspoorten, rijbewijzen, huwelijken, etc. In 2020 waren er geen bijzonderheden.

Leges Wabo vergunningen

€ 1.142.000 (Begroot: € 1.063.000)

In 2020 zijn er diverse grotere bouwaanvragen (o.a. zonneparken) geweest. Hierdoor is de legesopbrengst hoger dan in voorgaande jaren. Deze aanvragen waren in 2019 nog niet in beeld. Uiteindelijk is er € 79.000 meer opgelegd aan leges dan begroot.

Kwijtschelding

We verleenden voor € 222.000 kwijtschelding van gemeentelijke belastingen
Burgers die op het sociaal minimum leven kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Voor burgers die het afgelopen jaar kwijtschelding hebben gehad, laten we bij het Inlichtingenbureau controleren of zij nog voldoen aan de voorwaarden. Als dit zo is, wordt automatisch kwijtschelding verleend. Burgers hoeven hiervoor dan geen verzoek tot kwijtschelding meer in te dienen.

We schelden alleen het vastrecht van de afvalstoffenheffing kwijt. Zo stimuleren we ook burgers die in aanmerking komen voor kwijtschelding om het afval zoveel mogelijk te scheiden.

Bij de rioolheffing schelden we een waterverbruik van maximaal 45m³ per persoon per huishouden kwijt. We informeren Vitens ook als er kwijtschelding voor de rioolheffing is verleend.

Overzicht van de verleende kwijtschelding:

	2019	2020
Afvalstoffenheffing	€ 85.000	€ 87.000
Rioolheffing	€ 131.000	€ 135.000
Totalen	€ 216.000	€ 222.000

Paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf komen aan de orde:

1. Het weerstandsvermogen
2. De inschatting van de risico's die we lopen
3. De financiële kengetallen en een toelichting daarop

Vooraf
In deze paragraaf noemen we een aantal normen, bijvoorbeeld als buffer of voor onvoorziene uitgaven. Voor de omvang van het benodigde weerstandsvermogen hebben we geen norm afgesproken. Ook voor de financiële kengetallen hebben we geen Winterswijkse norm, maar gebruiken we die van provincie Gelderland.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente Winterswijk om risico's op te vangen zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Het gaat hierbij om risico's waarvoor geen voorziening of een verzekering is afgesloten. Het weerstandsvermogen geeft daarmee inzicht in de gezondheid van de financiële positie op langere termijn van de gemeente.

Risico's kunnen incidenteel voorkomen, zoals eenmalige negatieve exploitatieresultaten. Deze risico's dekken we uit de algemene reserve. De algemene reserve vormt daarmee de incidentele weerstandscapaciteit.

Als risico's een structureel karakter krijgen en dus over meerdere jaren tot significant hogere uitgaven leiden, is de algemene reserve onvoldoende. Dan moeten we de structurele weerstandscapaciteit aanspreken. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en capaciteit op grond van de overige heffingen.

Incidentele weerstandscapaciteit

Onze incidentele weerstandscapaciteit is als het ware onze buffer. Dit deel van onze reserves kunnen we naar keuze inzetten. Wij hanteren hiervoor een norm van € 60 per inwoner (€ 1,7 miljoen).

De algemene reserve bedraagt eind 2020 per saldo € 50,3 miljoen.

De gemeente Winterswijk kent een aantal specifieke bestemmingsreserves (onder andere de bestemmingsreserve Begraven en bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling). Elk jaar bepaalt de raad of en hoe we een deel van de algemene reserve gebruiken.
In tegenstelling tot reserves zijn voorzieningen nodig voor een normale bedrijfsvoering. De voorzieningen zijn vastgesteld op het niveau van het geschatte verlies of verplichting.

	31-12-2019	31-12-2020
Algemene voorziening	€ 5,0 mln	€ 4,8 mln
Egalisatievoorziening	€ 3,1 mln	€ 3,4 mln
Onderhoudsvoorziening	€ 1,4 mln	€ 1,7 mln
Totaal	€ 9,5 mln	€ 9,9 mln

Om onvoorziene uitgaven te dekken, nemen we jaarlijks in de begroting € 1,25 per inwoner op. Voorwaarde om een beroep op deze stelpost te doen is dat het betreffende onderwerp aan de drie O's moet voldoen. Dat wil zeggen dat het Onvoorzienbaar, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar moet zijn.

Structurele weerstandscapaciteit

In het raadsprogramma staat dat we als doel hebben dat de lokale lasten niet harder stijgen dan de jaarlijkse prijsindex CBS. De gemeentelijke tarieven, leges en heffingen zijn voor 100% kostendekkend. Daar wijken we alleen vanaf als we daar een goede reden voor hebben.

Als zich structureel hogere risico's voordoen, kunnen we andere kosten jaarlijks niet altijd met eenzelfde bedrag verlagen. We moeten onze inkomsten dan juist verhogen. Een alternatief is om de extra kosten uit de reserves te financieren, maar deze reserves zijn eindig. Voordat we een beroep kunnen doen op extra financiering van het Rijk moeten we eerst onze eventuele belastingcapaciteit benutten. Het Rijk heeft een norm gesteld tot welk niveau het nog aanvaardbaar is lokale belastingen te verhogen. Dit is de artikel 12-norm. Ten opzichte van deze artikel 12-norm is onze ongebruikte ruimte in de heffingen € 1,3 miljoen.

Samenvatting totaal weerstandsvermogen

Het is belangrijk dat we voldoende dekking hebben. Deze dekking, ofwel ons totale weerstandsvermogen, is per 31 december 2020 als volgt opgebouwd:

Incidenteel	Algemene reserve	€ 50,3 miljoen
Structureel	Onbenutte belastingcapaciteit	€ 1,3 miljoen per jaar

Risico's

Om te bepalen of we voldoende weerstandsvermogen hebben om de onderkende risico's op te vangen, maken we een inschatting van het benodigde weerstandsvermogen. Hierbij inventariseren we het gevolg van een risico, de kans dat het risico zich voordoet en naar de financiële impact van een risico. Daarnaast is een kansberekening nodig. Het is immers niet waarschijnlijk dat meerdere risico's zich op eenzelfde moment èn in volle omvang voordoen. Deze kansberekening voeren we uit met de MonteCarlo Analyse.

In 2020 is de MonteCarlo Analyse uitgevoerd. Hieruit blijkt dat een weerstandsvermogen van € 2,4 miljoen voldoende is voor de onderkende risico's.
De risico's in de grondexploitatie zijn hier nog niet in meegenomen. Voor deze risico's is een aantal jaren geleden ook een MonteCarlo Analyse uitgevoerd. Hieruit blijkt dat een weerstandsvermogen voor de grondexploitaties van Winterswijk van ongeveer € 2,5 miljoen toereikend is.

Het totaal benodigde weerstandsvermogen bedraagt daarmee ongeveer € 4,9 miljoen.
Afgezet tegen het weerstandsvermogen van € 50,3 miljoen incidenteel en € 1,3 miljoen structureel, kunnen we concluderen dat dit vermogen meer dan voldoende is om de risico's te kunnen afdekken.

Om het benodigde weerstandsvermogen te berekenen is een goede risico-inventarisatie nodig. Daarbij moet niet alleen naar financiële risico's gekeken worden. Het begrip risico's is breder: risico's zijn gebeurtenissen die het behalen van doelen kunnen belemmeren of vertragen. Dit betreft naast financiële dus ook niet-financiële risico's zoals bestuurlijke en juridische risico's, imago- en frauderisico's. Deze hebben niet (altijd) direct een financiële impact, maar kunnen (op termijn) wel grote gevolgen hebben voor de gemeente.
Na inventarisatie van risico's is de volgende stap om deze te beheersen. Niet of onvoldoende beheersbare risico's moeten gedekt worden door het weerstandsvermogen.

Met deze verbreding zetten we de eerste stap naar vernieuwing en verbetering van de risicobeheersing. Kwalitatieve en kwantitatieve verdieping van de risico's (inschatting van de kans en de financiële impact)

maken onderdeel uit van de volgende stappen; deze worden zichtbaar in de volgende begrotingen en jaarstukken.

De belangrijkste actuele, financiële risico's, die onze gemeente loopt, lichten we hierna per programma kort toe. De aangegeven scores zijn de combinatie van de kans dat het risico zich voordoet en de impact die het risico dan heeft. Scores van 5 en lager hebben wij niet vermeld omdat wij deze verwaarloosbaar achten.

Pr.	Risico	Korte omschrijving risico	Score
8	Risico dat investering Weurden niet wordt terugverdiend	De panden van de voormalige Aldi en Expert die in 2016 zijn aangekocht voor de herontwikkeling van het Weurden hebben een boekwaarde van € 0,8 miljoen. De panden liggen in het plangebied voor het cultuurkwartier. De gemeente beëindigt de relatie met de geselecteerde ontwikkelaar Explorius. In 2021 ontwikkelt de gemeente een nieuw plan voor het cultuurkwartier. Over de financiële uitkomst daarvan kan iets zinnigs worden gezegd zodra het plan vormt krijgt. Wel kan nu worden geconstateerd dat de kans aanzienlijk is dat geld dat is geïnvesteerd in de positie aan het Weurden (boekwaarde van € 0,8 miljoen) niet wordt terugverdiend.	12
1	Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	De AVG-regelgeving is op 25 mei 2018 ingegaan. Belangrijk is het 'aantoonbaar' in control zijn op het gebied van privacy. Net als vele andere gemeenten kunnen wij nog niet volledig voldoen aan alle voorschriften van de AVG. Op basis van risicoanalyse bepalen we met welke prioritering we aan de AVG- regelgeving gaan voldoen. Niet voldoen aan de regelgeving geeft een risico op boetes en imagoschade.	15
4	Open einde regelingen sociaal domein	In het sociaal domein hebben we te maken met een aantal zogenoemde 'open einde regelingen'. Dit zijn regelingen waarbij de inkomsten (in de rijksuitkering) vast zijn, maar de uitgaven afhankelijk zijn van de vraag. Omdat het wettelijke regelingen zijn, waar inwoners recht op kunnen doen gelden, is de vraag slecht stuurbaar en daarmee ook de hoogte van de uitgaven. Dit speelt bijvoorbeeld bij de Participatiewet, de WMO (mede door de invoering van het abonnementstarief), de jeugdzorg en vanaf 2021 ook beschermd wonen en maatschappelijke opvang.	9
5	Structureel opgenomen inkomsten Jeugd	Voor de jaren 2019 t/m 2021 hebben wij extra middelen (ongeveer € 500.000) opgenomen voor de Jeugdhulp. Daarnaast hebben het Rijk en de Provincie aangegeven dat wij ook voor de jaren 2022 en 2023 een structurele stelpost op mogen nemen voor extra middelen voor de Jeugdhulp. Het gaat hierbij om een bedrag van € 500.000. Inmiddels zijn via de Septembercirculaire 2020 ook de middelen voor 2022 toegezegd, maar het risico bestaat dat wij vanaf 2022 geen of minder extra middelen ontvangen.	9
7	Investeringen De Storm	De Storm investeert op dit moment in duurzaamheid. Er loopt een verzoek voor een lening voor het verduurzamen van het pand. Het risico is dat de Storm dit niet (volledig) zelf kan financieren en een beroep doet op de gemeente.	8

Pr.	Risico	Korte omschrijving risico	Score
8	Strategisch vastgoed	De gemeente heeft gronden en gebouwen in haar bezit die op strategische gronden zijn aangekocht. Dit om wenselijke ontwikkelingen in de toekomst ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Voorbeelden daarvan zijn de gronden in de Spoorzone en de panden aan het Weurden. Afhankelijk van de toekomstige ontwikkelingen worden deze bezittingen ingebracht in exploitaties planvorming dan wel worden ze in de verkoop gedaan. In beide gevallen bestaat het risico dat de boekwaardes niet volledig door de opbrengsten worden gedekt.	8
13	Baseline Informatiebeveiliging gemeenten (BIG) en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)	Als gemeente hebben wij ons voorbereid op de BIG en op de opvolger de BIO. Desondanks hebben we nog stappen te zetten. Bewustwording en naleving van de BIO zien wij als grootste risico's.	8
13	Logging en controle zaaksysteem ontbreekt	De nieuwe versie van het zaaksysteem, waarin de logging van gegevens is opgenomen is vertraagd. Wel zijn extra maatregelen genomen om het risico op datalekken vanuit het zaaksysteem te beperken. Met de invoering van een nieuw zaaksysteem in 2021 wordt dit risico geëlimineerd.	8
9	Uitvoeringskosten SDOA niet reëel begroot	De stijgende uitvoeringskosten van SDOA waren mede aanleiding om het project "samen aan het stuur' te starten. Dit heeft als doel te komen tot één uitvoeringsorganisatie. Hiervoor wordt vanaf 2021 een nieuwe begroting opgesteld waarin ook de verdeelsleutel geactualiseerd wordt. De financiële consequenties van de begroting van de nieuwe organisatie worden vertaald in onze begroting.	6

Bij het bepalen van de score is gekeken naar de kans dat dit zich gaat voordoen en welke impact dit heeft. Per categorie wordt hier een aantal punten aan toegekend:

Kans	**Punten**	**Impact in €**	**Punten**
0% - 20%	1	0 - 50.000	1
20% - 40%	2	50.000 - 200.000	2
40% - 60%	3	200.000 - 500.000	3
60% - 80%	4	500.000 - 1.000.000	4
80% - 100%	5	> 1.000.000	5

Voorbeeld:
Als de kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50% (punten: 3) en de financiële impact zo'n € 100.000 (punten: 2) is, dan komt de score op 6 (3 x 2). Alle risico's die een score van 6 of hoger hebben, zijn hierboven toegelicht.

Enkele risico's die vorig jaar wel benoemd waren, maar nu niet meer actueel zijn:

2	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) voldoet niet aan de financiële taakstelling 2020	De VNOG heeft voor de begroting 2020 een forse financiële taak. De VNOG moet namelijk voorkomen dat de gemeentelijke bijdrage structureel stijgt met meer dan de gebruikelijke indexering. Het behalen van die taakstelling is lastig. De VNOG is niet alleen geconfronteerd met diverse ongunstige financiële ontwikkelingen met betrekking tot het bestaande beleid, maar wil daarnaast ook nog invulling geven aan de uitvoering van nieuwe ontwikkelingen, die opgenomen zijn op de strategische agenda. Slaagt de VNOG niet in de taakstelling? Dan schatten we in dat we de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage moeten verhogen met een bedrag tussen de € 50.000 en € 200.000.	Dit risico is komen te vervallen, omdat de VNOG er niet in geslaagd is aan de taakstelling te voldoen. Dit heeft met ingang van de begroting 2020 geleid tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage met € 161.693 (exclusief indexering). Deze bijdrage is verwerkt in de gemeentebegroting.

Risico grondexploitatie

Gemeenten moeten de risico's voorvloeiend uit de grondexploitaties kunnen opvangen. Het risico dat de gemeente loopt bij de grondexploitaties kan op twee manieren worden benaderd:

1. Het risico dat de resultaten uit de grondexploitaties lager uitvallen dan wordt verwacht, waarbij nog wel kan worden uitgegaan van een positief resultaat;
2. Het risico dat de toekomstige inkomsten niet voldoende zijn om de gemaakte kosten goed te maken.

De relatie tussen de risico's uit grondexploitatie en weerstandscapaciteit hangen samen met het belang dat de gemeente heeft om een positief saldo uit de grondexploitaties te halen. Wanneer verwachte positieve saldi uit grondexploitaties op voorhand worden inzet om ontwikkelingen te financieren, dan zal er een grotere risicoreservering gemaakt moeten worden. In Winterswijk worden resultaten uit grondexploitaties in beginsel niet opgenomen in de meerjarenbegroting.

In het jaar waarin duidelijk wordt dat een verlies gaat optreden, moet het verlies worden verwerkt in de jaarrekening door middel van het treffen van een verliesvoorziening. Dit wordt per complex beoordeeld. Tekorten moeten worden afgedekt in het jaar waarin ze voorzienbaar worden. Winsten moeten worden genomen naarmate projecten zijn gerealiseerd. Per project moet dit worden beoordeeld. De Commissie BBV heeft een nauwgezette richtlijn uitgevaardigd voor hoe te realiseren winst moet worden berekend.

Het verwachte resultaat van de geactualiseerde grondexploitaties (voor wat betreft de bouwgronden in exploitatie) is in het MPG bij de jaarrekening 2019 berekend op € 0,4 miljoen positief. Verwacht wordt dat van dit resultaat van € 0,4 miljoen circa € 0,15 miljoen wordt gerealiseerd in 2020. Dit betekent dat er vanaf 2021 geen perspectief is op winstnemingen op grondexploitaties van veel betekenis. Het risico zoals beschreven onder punt 2 is actueel.

De algemene reserve van de gemeente dient als bron voor het weerstandsvermogen. Er wordt van uitgegaan dat een weerstandsvermogen van € 2,5 miljoen voor de grondexploitaties toereikend is.

Kengetallen financiële positie

We kennen de volgende financiële kengetallen:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen;
3. solvabiliteit;
4. structurele exploitatieruimte;
5. grondexploitatie;
6. belastingcapaciteit.

De kengetallen laten het volgende verloop zien:

	2019		2020		2020	
	Jaarrekening		Begroting tm prognose 3		Jaarrekening	
1. Netto schuldquote	76,20%	V	64,69%	V	69,80%	V
2.Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	72,40%	V	58,46%	V	63,40%	V
3.Solvabiliteit	39,60%	M	40,00%	M	37,60%	M
4.Structurele exploitatieruimte	0,42%	M	2,07%	V	1,49%	V
5.Grondexploitatie	8,30%		7,20%		7,30%	
6.Belastingcapaciteit	110,30%		104,00%		102,00%	

1. en 2. Netto schuldquote inclusief verstrekte leningen (69,80%) en netto schuldquote exclusief verstrekte leningen (63,40%)

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen schulden en inkomsten aan. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer rentelasten en aflossingen er zijn. Hierdoor wordt de begroting minder flexibel. De netto schuldquote wordt berekend inclusief en exclusief doorgeleende gelden. Omdat er onzekerheid is of deze leningen terugbetaald worden, is het verstandig om dit onderscheid te maken. Hoe lager het kengetal hoe beter.

Criteria

Voldoende (V)	Tot 100%
Matig (M)	100% tot 130%
Onvoldoende (O)	Hoger dan 130%

De netto schuldquote is in 2020 ten opzichte van begroting gestegen als gevolg van toename van de langlopende leningen.
Gemiddeld bedroeg deze voor Gelderse gemeenten in 2020 circa 63%.[1]

3 Solvabiliteit (37,60%)

Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Deze indicator geeft inzicht in de mate waarin Winterswijkse bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen. Hier geldt: hoe hoger het kengetal hoe beter. Gemiddeld bedroeg deze voor Gelderse gemeenten in 2020 ongeveer 33%.

Criteria

Voldoende (V)	50% en hoger
Matig (M)	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende (O)	Kleiner dan 30%

De verwachte afname van de solvabiliteit is het gevolg van de toename in investeringen.

[1] Bron: GelderseFinancien.nl

4 Structurele exploitatieruimte (1,49%)
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. Dus hoe hoger het kengetal hoe beter.
Gemiddeld bedroeg deze voor Gelderse gemeenten in 2020 (-/-) 0,04%.

Criteria

Voldoende (V)	hoger dan 0,6% (van algemene uitkering en belastingcapaciteit)
Matig (M)	Tussen 0% en 0,6% (van algemene uitkering en belastingcapaciteit)
Onvoldoende (O)	Kleiner dan 0% (van algemene uitkering en belastingcapaciteit)

De geprognosticeerde structurele ruimte is voor alle jaren positief. Niet iedere gemeente is in staat om een meerjarig structureel sluitende begroting samen te stellen, zo laat het gemiddelde cijfer van Gelderse gemeenten zien.

5 Grondexploitatie (7,30%)
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal tellen we de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgronden in exploitatie bij elkaar op. De som hiervan delen we door de totale baten uit de programmabegroting.
Gemiddeld bedroeg deze voor Gelderse gemeenten in 2020 9%. Winterswijk heeft een lager percentage en loopt daardoor minder risico.

6 Belastingcapaciteit (102%)
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde waarde. Een uitkomst boven de 100% betekent hogere woonlasten dan het gemiddelde van Nederland.
Gemiddeld bedroeg deze voor Gelderse gemeenten in 2020 circa 105%.

Conclusie ten aanzien van de kengetallen
We moeten de kengetallen in relatie met elkaar bekijken. Geven de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld? Dan betekent dit dat de financiële positie van onze gemeente onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn.
Voor het toekennen van de toezichtsvorm door de Provincie (repressief of preventief) blijft het bepalende criterium dat de begroting reëel is en structureel sluitend. Uit de kengetallen blijkt dat Winterswijk een goede financiële positie heeft. Het vergelijk met andere Gelderse gemeenten bevestigt dit.

Paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor:

- wegen en verkeer inclusief openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording;
- waterbeheer met inbegrip van riolering en beduikering;
- groen;
- gebouwen.

Wegen

Wegen

Het onderhoud van de wegen is gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024
Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024. Voor het beheerplan zijn de wegen met behulp van de schadecatalogus visueel geïnspecteerd. Hiervoor hanteren we de systematiek van de CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Weg- en Waterbouwbouwkunde en de verkeerstechniek). Aan de hand van de inspectieresultaten wordt de onderhoudsbehoefte voor de verharde wegen geraamd. De prioritering van de uitvoering wordt functioneel en risico gestuurd bepaald.

Welke partij we de werkzaamheden laten uitvoeren hangt af van de omvang van het werk
De ROVA doet het klein (dagelijks) onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud (reconstructie van de gehele weg of wijk) besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

We voerden verschillende geplande onderhoudswerkzaamheden uit
We voerden onder andere onderhoudswerkzaamheden uit aan de volgende wegen en straten:

- De reconstructie van de Bataafseweg inclusief de aanleg van een nieuw fietspad;
- De herinrichting van de Narcis-Tulp-Hyacint en Crocusstraat is afgerond;
- De aanleg van het Vrijheidspark is gestart en voor een groot deel afgerond;
- De burgermeester Vlamstraat is voor een deel herstraat en een nieuw parkeerterrein is daarbij aangelegd;
- Circa 1.200 meter verhard recreatief fietspad is opnieuw geasfalteerd;
- In het buitengebied zijn op diverse wegen reparaties uitgevoerd aan de verhardingen.

In 2020 heeft PARKnCharge het eigendom, beheer en onderhoud van 3 laadpalen overgenomen
Er zijn in 2011 drie voor publiek toegankelijke laadpalen (voorzien van 1 laadpunt per paal) gerealiseerd in Winterswijk. Tot augustus 2020 waren deze in eigendom, beheer en onderhoud van EVnetNL. Deze zijn nu overgenomen door exploitant PARKnCharge.

We hebben 5 nieuwe laadpalen gerealiseerd
We hebben een overeenkomst met Allego. Deze overeenkomst maakt het voor particulieren mogelijk een verzoek in te dienen voor plaatsing van een laadpaal in de openbare ruimte. Een verzoek hiertoe moet aan een aantal strikte voorwaarden voldoen en tevens binnen de ‘Beleidsregels oplaadinfrastructuur elektrische voertuigen’ passen. Mocht dit het geval zijn dan is het Allego, na akkoord van de gemeente, toegestaan om de laadpaal te plaatsen.

Eind 2019 zijn de eerste verzoeken ontvangen om een parkeerplaats aan te wijzen voor het opladen van elektrische voertuigen. Daartoe zijn verkeersbesluiten genomen en in 2020 heeft Allego 5 laadpalen gerealiseerd. Allen publiek toegankelijk en met twee laadpunten per paal. Het totaal aantal publiek toegankelijk laadpunten in 2020 komt daarmee op 13. Hier zijn de semi-publieke en private laadpalen niet meegerekend.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor de aanleg van laadinfrastructuur voor diverse locaties
Verder zijn in 2020 voorbereidingen getroffen voor de aanleg van laadinfrastructuur aan de nieuwe parkeerterreinen Burgemeester Vlamstraat, Jeugdkerkstraat, Burgemeester Bosmastraat (achter Raadhuis) en de Zonnebrink. De uitvoering volgt in 2021. Ook wordt in 2021 een 'integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsbeleid' opgesteld om het groeiende aantal elektrische rijders in laadbehoefte te kunnen voorzien.

Openbare verlichting

In 2020 is verder gewerkt aan een Beleids- en beheerplan 2021-en verder
We gaven uitvoering aan het Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2014-2020. In 2021 ronden we af en presenteren we een nieuw plan voor 2021-2025 . Er is verder regulier onderhoud uitgevoerd volgens het onderhoudscontract.

We hebben op verschillende plekken de openbare verlichting aangepakt
- Nieuwe verlichting is aangebracht in de Bloemstraat, Nieuwstraat en het fietspad langs de Whemebeek (tussen de Burgermeester van Nispenstraat en de Schimmelpennincklaan).
- In de Rozenstraat is na een keuze uit 3 modellen door de bewoners het meest gekozen model in de straat geplaatst.
- Vooruitlopend op 2021 heeft de aannemer de verlichting vervangen aan de Corleseweg (bij de rotonde), Rondweg West (bij de voormalige bushalte) en aan de Leeghwaterweg (bij de Rova).
- Op verzoeken is op de Wheme, het sportveld bij de Jaspersweg en in het Huininkbos bij de aansluiting op de Laan van Napoleon verlichting bijgeplaatst.
- Binnen reconstructie projecten zijn aanpassingen aan de verlichting uitgevoerd in de Narcisstraat en omgeving.
- Het Vrijheidspark is in 2020 grotendeels gerealiseerd. Hiervoor is nieuwe verlichting geplaatst in de Jeugdkerkstraat en het nieuwe parkeerterrein, Balinkesstraat, Mw. Kuipers Rietbergplein en de Schoolstraat.
- De openbare verlichting is uitgebreid in de Burgermeester Vlamstraat, rotonde Bataafseweg en de schaats- en skeelerbaan aan de Bataafseweg met parkeerterrein.
- Tenslotte is er verlichting op plan Morgenzon geplaatst.

Op een aantal plekken hebben we slimme verlichting geplaatst
Slimme verlichting met sensoren die reageren op gebruikers is geplaatst op:
- het parkeerterrein van de schaats- en skeelerbaan aan de Bataafseweg,
- Frerikshof,
- Wethouder Bentstraat (bestaand en nieuw),
- nieuwbouw aan de Verlengde Morsestraat,
- parkeer- en voet/fietspad aan de Laan van Hilbelink en
- de Greversweg.

De laatste drie werken gedeeltelijk op zonne-energie.

De verlichting van het marktgebied is en wordt ook aangepakt
De verlichting van de kerktoren van de Jacobskerk is vervangen. Verder is er nieuwe verlichting geplaatst aan hotel Munster en aan de dakgoten van het schip van de kerk.
Met de vervanging van verlichting op en rond de Markt, inclusief de vervanging van de grondspots voor het aanlichten van de kerk, wordt gewacht op nadere planvorming.

Civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, tunnels, etc.)

In 2020 is het brugdek en de leuning van de brug in de Gossinkweg vervangen
Onderhoud aan de civiele kunstwerken gebeurt op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. Vervolgens worden op basis hiervan onderhoudswerkzaamheden gepland. Uitgangspunt is om de bruggen en duikers op een minimaal niveau verkeersveilig te houden.
Vervangingsinvesteringen worden in het investeringsplan opgenomen.

Exploitatielasten cluster wegen
Het cluster wegen bestaat uit wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken.

De in 2020 gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot dit cluster zijn € 5,4 miljoen
Dit is inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer en gladheidbestrijding.
De exploitatielasten bestaan uit € 3,0 miljoen aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 0,7 miljoen bijdrage aan Rova.
Het restant van € 1,7 mln. betreft de beïnvloedbare budgetten, zoals klein onderhoud.

De (bruto) gerealiseerde investeringen in wegen en verkeer voor 2020 zijn € 4,8 miljoen
Hiervan is € 1,6 miljoen een subsidiabele provinciale bijdrage. De netto investering voor de gemeente komt hiermee op € 3,2 miljoen.

Kengetallen wegen

	2016	2017	2018	2019	2020
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km	101 km	101 km	101 km
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km	212 km	212 km	212 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	39 km	39 km	39 km	39 km	40 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	2,1 km	2,0 km	1,2 km	1,5km	1,5km
Instandhouding wegen buiten de kom	2,3 km	1,3 km	3,6 km	3,0 km	1,8km
Instandhouding fietspaden	12 km	20 km	0,8 km	0,7 km	1,2 km
Openbare verlichting	5.256 st	5.292 st	5.327st	5.376 st	5.425
Vervanging openbare verlichting	122 st	37 st	46 st	46 st	50 st
Bruggen	70 st	70 st	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	1 st	1 st	0 st	1 st	0 st
Renovatie en vervanging brugdekken (autoverkeer)	2 st	0 st	0 st	0 st	1 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	0 st	1 st	1 st	1 st	0 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Het Gemeentelijke Waterplan Winterswijk 2019-2023 vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de rioleringsstelsels in de gemeente Winterswijk. In het plan staan ook richtlijnen voor ontwikkeling en samenwerking. Op basis van afschrijving en inspectie (met reiniging) worden rioleringen, drainages, duikers en vijvers onderhouden, gerenoveerd of vervangen en adequaat afgekoppeld.

Dit kan bijvoorbeeld als er al eerder voorzieningen (leidingen en/of retenties) zijn aangelegd of als het afkoppelen relatief goedkoop kan. Bij nieuwbouw wordt hemelwater zonder meer gescheiden aangelegd. Het streven is “minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden”, zodat het waterprobleem voor de toekomst minder groot is. De komende jaren worden er stappen gezet naar risico-gestuurd rioolbeheer. De regionale en lokale samenwerking binnen Achterhoek+ en WintLicht worden in 2021 gecontinueerd.

Samenwerking regio Achterhoek+
Bestuurlijke en ambtelijke overleggen (kennisdelen, voorbereiding bestuurlijk overleg) zijn in 2020 gecontinueerd. Themadagen digitaal georganiseerd over klimaatadaptatie (2x), waaronder plan van aanpak in de regio voor droogte. Tevens is er aandacht gegeven aan vragen over Omgevingswet en komt hier binnen Beraad Water begin 2021 regionaal een vervolgcursus op de Omgevingswet.

Belangrijk resultaat van de sinds 2011 van toepassing zijnde BAW-opgaaf (Bestuursakkoord Water) is de samenwerking tussen vooral de gemeenten en waterschap. Deze samenwerking heeft geresulteerd in een besparing die de verwachting ruim heeft overtroffen. De lastenstijging voor de burger (rioolheffing) is daardoor beperkt (minder-meerkosten).

Grote aandachtspunten voor water en klimaat voor de aankomende jaren zijn
- de landelijke *Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)* opgaaf van het ministerie van I&M (ook wel klimaatadaptatie genoemd);
- de Omgevingswet met gewenste burgerparticipatie en ketensamenwerking.
- Regionaal is op het gebied van klimaatadaptatie een programmaplan voor aanpak van droogte in de Achterhoek gemaakt in samenspraak met alle betrokken organisaties (als landbouw, natuurorganisaties en drinkwaterbedrijf). Het gaat daarbij vooral om de droogteproblematiek in het buitengebied. Alle regionale gemeenten, en dus ook Winterswijk, hebben toegezegd hieraan in 2021 bij te dragen. In 2021 wordt dit verder regionaal uitgewerkt om de kansen (waaronder subsidies) de aankomende jaren effectief te kunnen benutten.
- Om de zoetwaterbeschikbaarheid klimaatbestendig te maken zijn er voor de periode 2022-2027 mogelijkheden subsidie te ontvangen. In samenwerking met de werkregio is gestart met de voorbereiding van een regionaal bod voor ZON (Zoetwater maatregelen Oost Nederland) - subsidie 2^{e} fase. In 2021 wordt dit verder uitgewerkt.

Samenwerking (afval)waterteam WintLicht
Door het in 2016 opgerichte samenwerkingsverband tussen Oost Gelre, Winterswijk en waterschap Rijn en IJssel zijn (samen met Aalten) in 2020 in het kader van de DPRA-opgaaf klimaatstresstesten voor water, droogte en hitte uitgevoerd. In de loop van 2021 bestaat het vervolg uit klimaateffect gesprekken (formeel ‘risicodialoog’ genoemd), eerst ambtelijk en bestuurlijk, vervolgens extern. Fasering en de wijze waarop wordt begin 2021 vastgesteld. Aansluitend aan de gesprekken worden maatregelen benoemd.
Verder werkt WintLicht aan:
- Een gezamenlijke watervisie voor 2030 (of later).
- Onderzoek naar ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel (ook illegale lozingen en calamiteiten komen daarbij in beeld).
- Het deelproject risico-gestuurd rioolbeheer. Hierbij wordt niet alleen naar afschrijving gekeken, maar ook rekening gehouden met te verwachten risico’s bij oudere riolen. Een risicomatrix is

daarbij een belangrijk hulpmiddel. Ook is de actualiteit van de rioleringsdata essentieel. Hiervoor zijn in 2020 flinke stappen gezet. Het project wordt samen met Oost Gelre opgepakt.

Beheer en onderhoud riolering en afwatering
Beheer en regulier onderhoud aan riolering, evenals metingen van grondwaterstanden en monitoring van het gemengd riool, wordt gecontinueerd, evenals het reinigen van drainage, kolken en lijnafwatering. Uitgangspunt is dat de beschikbare data (voor zover praktisch mogelijk) wordt gecentraliseerd in één databeheersysteem (=Kikker). Reiniging en inspectie vindt plaats aan de hand van een reinigingsplan, op basis waarvan de laatste 10 jaar de gehele kom is gereinigd. In 2021 wordt een nieuw inspectie- en reinigingsplan op basis van risico-gestuurd rioolbeheer opgesteld. Ook voor het onderhoud van drainage wordt in 2021 een nieuw plan gemaakt.

In de kom is binnen het project 'Vrijheidspark' rond het raadhuis de riolering vervangen en is hemelwater afgekoppeld en geïnfiltreerd. Ook in en rond de Narcistraat is de riolering vervangen en is hemelwater gedeeltelijk afgekoppeld. Nieuwe gescheiden riolering is aangelegd bij de nieuwbouwlocaties Waliensestraat, Verlengde Morsestraat en Hakkelerkampstraat.

In opdracht van het Waterschap is ingenieursbureau Witteveen + Bos in 2020 onderzoek gedaan naar de blauwalgproblematiek in een aantal retentievijvers (o.a. Berkhof). In 2021 worden de resultaten en aanbevelingen verwacht.

Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied wordt middels een vierjarig bestek uitgevoerd. Daarnaast zijn pompunits en gemalen vervangen. Incidenteel worden nieuwe aansluitingen op de drukriolering gerealiseerd. Aan de Driemarkweg is een rioolgedeelte vervangen. Aan de Misterweg is onderzoek gedaan naar hemelwaterlozingen op het drukriool. Afkoppeling van de ongeoorloofde lozingen wordt in 2021 opgepakt.

De gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot riolering in 2020 zijn € 3,8 miljoen. Dit is inclusief € 1,9 miljoen kapitaallasten (rente en afschrijving). De gerealiseerde investeringen in riolering 2020 zijn € 600.000.

Kengetallen riolering en waterbeheer

	2016	2017	2018	2019	2020
Riolering gemengd en vuilwater(incl. buitengebied)	120 km	120 km	175 km	175 km	176 km
Riolering hemelwater	61 km	62 km	63 km	64 km	65 km
Drukriolering persleiding	268 km	268 km	270 km	270 km	271 km
Drukriolering pompunits	1.005 st	1.007 st	1.007 st	1.007 st	1.009 st
Kolken	9.170 st	9.200 st	9.215 st	9.230 st	9.245 st
Wadi's	15 st	15 st	19 st	19 st	19 st
Bergingsvijver	10 st	10 st	10 st	10 st	10 st
Aansluitingen riolering	10.300 st	10.350 st	10.400 st	10.450 st	10.500 st
Aansluitingen drukriolering	2.655 st	2.660 st	2.665 st	2.670 st	2.675 st
Vervanging riolering	0,1 km	1,0 km	1,0 km	1,0 km	2,0 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,6 km	1,0 km	1,5 km	0,5 km	0,5 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1 ha	1 ha	1 ha	0 ha	1 ha
Inspectie en reiniging riolering	2 km	5 km	2 km	0,9 km	1,0 km

Groen

Het onderhoud van het openbaar groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen werken we volgens het vastgestelde groenstructuurplan. De aanleg en het beheer van de ecologisch hoofdstructuren en natuurlijke verbindingen binnen de bebouwde kom voeren we in overeenstemming met de kaart ecologische groenstructuren uit.

Jaarlijks worden kleine delen van het openbaar groen en de gemeentelijke sportvelden gerenoveerd. De toplaag van het pupillenveld van FC Trias is vervangen. Tevens is een deel van de toplaag van het hoofdveld vervangen.
Diverse groenvakken met dode of slechte beplanting zijn gerooid en voorzien van nieuwe beplanting.

In 2020 hebben we groen vervangen in combinatie met herinrichting van wegen.
Langs de Bataafseweg zijn bomen aangeplant.
Bij de herinrichting van de Narcisstraat en omgeving zijn in het voorjaar weer bomen aangeplant. Tevens is in het najaar gestart met de aanleg van groen in het Vrijheidspark.

Het laanbomenbestand in het buitengebied is verouderd. In het najaar van 2017 is hiervoor een beheerplan opgesteld dat voorziet in een gefaseerde aanpak in kap en herplant van deze bomen. Conform dit plan zijn in het najaar van 2020 laan(delen) gekapt en is herplant. Lanen waar dit al is uitgevoerd zijn o.a. de Hesselinkweg en Langediek. In het najaar zijn op veel locaties ook dode en slechte bomen gekapt uit lanen. Veel van deze bomen zijn bezweken aan de droogte van afgelopen zomers. Waar ruimte is voor herplant worden weer bomen in de lanen herplant.

Exploitatie
De gerealiseerde exploitatielasten onderhoud stedelijk groen in 2020 zijn € 2,1 miljoen. Dit is grotendeels (€ 1,9 miljoen) de bijdrage aan ROVA. De gerealiseerde (netto) investeringen in groen zijn € 200.000.

Kengetallen groen

	2018	2019	2020
Areaal groen	142,9 ha	142,9 ha	143,0 ha
Vervanging groen	0,1 ha	0,1 ha	0,2 ha

Kengetallen gebouwen

	2018	2019	2020
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	16	16	14

Paragraaf D: Financiering

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering, het bijdragen aan het behouden van de goede kredietwaardigheid en de handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt.

In het treasurystatuut zijn de beleidskaders voor Winterswijk opgenomen. Zo is vastgelegd dat de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en het beheer prudent (verstandig) is. De provincie houdt toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente op basis van gegevens die worden verstrekt uit hoofde van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Hierbij is een aantal onderwerpen van belang:

- Kasbeheer
  Maximaal aan te trekken daggelden.
- Risicobeheer
  Renterisiconorm minimalisatie van het renterisico.
- Gemeentefinanciering
  De relatie tussen kort en langlopende leningen en de korte en lange termijnbehoefte aan geld.
- Schatkistbankieren
  Tijdelijk uitzetten van overtollige gelden bij het Rijk.

De Wet fido stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden; het gaat voornamelijk om regels voor het beheersen van financiële risico's ten aanzien van aangetrokken en uitgezette middelen en ten aanzien van het beheer van de treasury.

Kasbeheer
Regelmatig stellen we liquiditeitsprognoses op. Op basis van deze prognoses trekken we leningen aan. Voor de lange termijn wordt dit opgenomen in de begroting en jaarrekening.

- Het opnemen van kasgelden is op dit moment voordeliger dan een debetsaldo bij de bank.

Voor de berekening van de rekening-courant rente zijn de kredietvoorwaarden bij de BNG per 1 januari 2019 als volgt: Voor een debetsaldo (kredietlimiet/rood-staan) tot een maximum van € 800.000 wordt een rentebedrag in rekening gebracht dat is samengesteld uit het euribortarief (1 maand debet) vermeerderd met een spread. (15 basispunten tot de vervaldatum 31 december 2019) Overschrijding van het kredietlimiet is de rente 2% tot een maximum van het intra-daglimiet van € 6.343.000. En 5% voor overschrijding van het intra-dag limiet.
De kredietvoorwaarden zijn aangepast omdat de BNG een bereidstellingsprovisie in rekening ging brengen voor het niet opgenomen deel van het debet saldo. De BNG is verplicht om een saldo aan te houden voor de kredietfaciliteiten bij de gemeente.

- Boven het bedrag van € 800.000 bestaat de het mogelijk van een intra-daglimiet van € 6.343.000. Dit om de gemeente de tijd te geven een kortlopende kasgeldlening af te sluiten.

Met ingang van 15 december 2013 is het voor de gemeente niet meer mogelijk om overtollige gelden uit te zetten bij de banken, maar moeten deze gelden, met het verplicht worden van schatkistbankieren, overgeboekt worden naar het Rijk.

Het kasgeldlimiet is een percentage van 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2020 betekent dit dat de gemeente gemiddeld per kwartaal, maximaal € 8,1 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen.
Dit is een totaalbedrag voor alle rekening-courantsaldi bij de banken samen (inclusief de opgenomen kortlopende geldleningen).

De gemeente heeft het gemiddeld kasgeldlimiet in 2020 niet overschreden.
(Komt de gemeente voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, moeten we kortlopende leningen omzetten in een langlopende geldlening.
Risicobeheer
Onder financiële risico's worden zowel renterisico's (van vaste en vlottende schuld) als kredietrisico's, liquiditeitenrisico's en koersrisico's verstaan. De Wet fido geeft een aantal verplichte elementen aan die het risico beperken. Een belangrijke eis uit de Wet fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn.

We kennen zogenoemde vlottende en vaste schulden. Vlottende schulden zijn de schulden die wij op korte termijn moeten aflossen. Ieder jaar worden deze bij de jaarrekening verantwoord in de balans.

We hebben de mogelijkheid om dag-, week-, en maandgeldleningen af te sluiten waarmee we onze liquiditeitenpositie op korte termijn in stand kunnen houden. Een lening met een looptijd van meer dan 1 jaar is voor de gemeente een landlopende geldlening. Er is dan ook geen risico dat we onze schulden op korte termijn niet kunnen betalen.. Regelmatig wordt daarvoor het saldo bepaald van de lopende rekening. Mede op basis van adviezen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) wordt bepaald of overschotten voor een bepaalde periode worden weggezet of tekorten voor de langere termijn worden gefinancierd. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het saldo- en liquiditeitsbeheer.
Het aantrekken van daggelden vindt plaats binnen de hiervoor in de Wet fido gestelde normen. Daarnaast wordt ieder kwartaal door middel van een periodieke controle getoetst of aan de kasgeldlimiet wordt voldaan.

Winterswijk maakt geen gebruik van derivaten.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Deze norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichten aflossing en de renteherzieningen nier meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is om de begroting niet te gevoelig te maken voor renteschokken bij herfinanciering. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt verspreid, hoe minder gevoelig de begroting hiervoor wordt.

Renterisiconorm 2020		
		Bedragen * € 1.000
1a	Renteherziening vaste schuld o/g	€ 0
1b	Renteherziening vaste schuld u/g	€ 0
2	Netto-saldo herziening (1a-1b)	€ 0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	€ 15.000
3b	Nieuw verstrekte leningen u/g	€ 0
4	Netto-saldo aangetrokken-verstrekt	€ 15.000
5	Betaalde aflossingen	€ 6.471
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ 6.471
7	Renterisico op vaste schuld (2 en 6)	€ 0
	Renterisiconorm	
8	Vaste schuld per 1 januari 2020	€ 66.653
9	Percentage 20% begroting conform wet fido	€ 19.106
	(20% van begrotingstotaal 2020 € 95.531)	
10	Renterisico op vaste schuld	€ 0
11	Ruimte	€ 19.106

Conclusie:
Het renterisico op de vaste schuld is in 2020 onder de renterisiconorm gebleven.

Gemeentefinanciering

Over de bestaande langlopende geldleningen loopt de gemeente geen renterisico. In 2020 Is een lening van de BNG, met een oorspronkelijk bedrag van € 15 miljoen, volledig afgelost.

Per 8 juli 2020 is er een nieuwe lening afgesloten, bij de BNG, voor € 15 miljoen. Met een gemiddeld rentepercentage van 0,29%.

De rekening courant tekorten zijn opgelost met het opnemen van kortlopende geldleningen.
De looptijd van kortlopende geldleningen is korter dan 1 jaar.

omschrijving	begindatum lening	eindjaar lening	rente %	Restant hoofdsom:	Aflossing 2020	Betaalde rente: 2020
Waterschapsbank 2002	2002	2027	2,450	1.399.999,92	**200.000,00**	**38.383,34**
BNG 2003	2003	2028	4,309	3.200.000,00	400.000,00	**146.506,00**
Waterschapsbank 2004	2004	2029	4,548	3.600.000,00	400.000,00	**166.760,00**
BNG 2004	2005	2030	4,405	8.000.000,00	800.000,00	**352.400,00**
BNG 2007	2007	2032	4,260	5.760.000,00	480.000,00	**257.304,00**
BNG 2007	2008	2028	4,738	4.400.000,00	550.000,00	**217.158,33**
BNG 2008	2018	2023	0,220	4.022.346,37	1.340.782,12	**11.675,97**
BNG 2009	2010	2020	3,535		1.500.000,00	**26.512,50**
BNG 2011 FIX	2011	2021	3,440	6.000.000,00		**206.400,00**
BNG 2011	2011	2031	3,650	8.800.000,00	800.000,00	**350.400,00**
Groningen 2013 fix 10 jaar	2013	2023	2,450	5.000.000,00		**122.500,00**
Provincie Noord Brabant	2018	2048	1,700	10.000.000,00		**170.000,00**
BNG	2020	2030	0,110	5.000.000,00		**2.291,67**
BNG	2020	2035	0,325	5.000.000,00		**6.770,83**
BNG	2020	2040	0,425	5.000.000,00		**8.854,17**
Totaal leningen				75.182.346,29	6.470.782,12	2.083.916,82

Schatkistbankieren
Per 15 december 2013 is door het Rijk het schatkistbankieren ingevoerd. Dit een wettelijke overeenkomst die bepaalt dat “overtollige gelden” alleen nog mogen worden uitgezet op rekening-courant bij de Staat der Nederlanden of onderling bij andere decentrale overheden (behalve bij de eigen provincie).
Eén van de doelstellingen is het verlagen van de EMU schuld.

Bij het schatkistbankieren wordt gewerkt met een drempelbedrag. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar 0 (nul).
Het drempelbedrag is vastgesteld op 0,75% van het begrotingsbedrag. Voor de gemeente Winterswijk is dit voor 2020 (op basis van de raming primitieve begroting 2020) een bedrag van € 716.000 per dag.
Met de Bank van Nederlandse Gemeente is een overeenkomst afgesloten dat elke dag de BNG rekeningen automatisch worden afgeroomd naar een bedrag van 600.000 (credit).

Het schatkistbankieren kent geen lening faciliteiten. Ook het “rood” of debet staan op een schatkistrekening is niet toegestaan.
Het Rijk geeft hiervoor een rentevergoeding op basis van Eonia. Eonia is de afkorting van Euro OverNight Index Average. Eonia is het ééndaags interbancaire rentetarief voor het eurogebied. In 2020 heeft de gemeente geen rente van het schatkistbankieren ontvangen.

	SCHATKISTBANKIEREN				
	Bedragen x € 1.000	Verslagjaar			
		2020			
-1	Drempelbedrag	716			
-1	Berekening drempelbedrag				
		Verslagjaar			
(4a)	begrotingstotaal verslagjaar	95.531			
	Drempelbedrag '(1) = (4a) x 0,0075 met een minimum van 250.000				
	(95.531 x0,75%+ rekening courant van derden)	716			
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
-2	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	141	213	380	362
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	575	503	336	354
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
-2	Brekening kwartaalcijfer op basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
(5a)	Som van de per buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedrag tellen als nihil)	0	0	0	0
(5b)	Dagen per kwartaal	90	91	92	91
(2) = (5a)/(5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0	0	0	0

Kasstroom overzicht
In onderstaand overzicht wordt de kasstroom over de jaren 2019 en 2020 weergegeven. Het saldo per 31 december 2020 van € 2.222.000 (V) is als volgt opgebouwd:

Liquide middelen	€ 269	V
Kortlopende vorderingen	€ 13.151	V
Kortlopende schulden	€ 11.198	N
Saldo (*1.000)	€ 2.222	V

Kasstroom (*1.000)	2019 jaarrekening	2020 begroting	2020 jaarrekening
Saldo per 1 januari	**-320**	**-5.625**	**-5.625**
Operationele activiteiten			
Saldo van baten en lasten	-1.767	-5.769	-2.682
Afschrijvingen	4.984	5.266	5.467
Voorzieningen (toevoegingen)	2.537	856	1.155
Voorzieningen (onttrekkingen)	-813	-690	-727
Saldo operationele activiteiten (A)	**4.941**	**-337**	**3.213**
Investeringsactiviteiten			
Investeringen (incl. inkomsten)	-3.715	-11.051	-4.230
Saldo investeringsactiviteiten (B)	**-3.715**	**-11.051**	**-4.230**
	2019	**2020**	**2020**
Financieringsactiviteiten			
Verstrekte leningen	-60	-4.000	-30
Ontvangen aflossingen + overig	0	141	365
Aflossing lening	-6.471	-6.973	-6.471
Opgenomen lening	0	20.500	15.000
Afronding		1	
Saldo financieringsactiviteiten (C)	**-6.531**	**9.669**	**8.864**
Saldo per 31 december	**-5.625**	**-7.344**	**2.222**

Meerjarig worden zo weinig mogelijk nieuwe langlopende leningen afgesloten. Financiële tekorten zullen in de eerste instantie met name door kortlopende leningen afgedekt worden.

Rentevisie
Het gemiddeld rentepercentage van de langlopende geldleningen is in 2020 2,96%. De rente is in belangrijke mate afhankelijk van de economische ontwikkeling, inflatie en de rentepercentages voor langlopende gelden. Mede gezien de kredietcrisis is het zeer moeilijk te voorspellen hoe de economie zich zal ontwikkelen. Wij gaan uit van de prognoses van het Rijk waarbij de verwachting is dat de inflatie onder controle zal blijven. Onze visie is dan ook dat de rente de komende jaren op een gelijkblijvend niveau blijft.

Omslagrente
De omslagrente (interne rentepercentage) is geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld. Het interne rentepercentage voor de bouwgrondexploitatie is 1,79% en voor de overige activa gesteld op 2,0%.

Paragraaf E: Bedrijfsvoering

In vervolg op programma 1 (Bestuur en Dienstverlening) beschrijven we in deze paragraaf de ontwikkelingen en resultaten van de bedrijfsvoering.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling
De organisatie staat er, na aangebrachte veranderingen, goed voor en dat betekent dat we een nieuwe fase zijn ingaan. We hebben ons in 2020 gericht op drie thema's: Dienstverlening, resultaatgerichtheid en opgavegericht werken.

Om onze dienstverlening naar inwoners en ondernemers verder te professionaliseren is in 2020 de dienstverleningsvisie vastgesteld. In 2021 wordt de uitwerking van de dienstverleningsvisie vanuit het klantperspectief geïmplementeerd. Bij de uitwerking komen onder andere de thema's cultuur, digitalisering, en resultaatgerichtheid aan bod. Een ander thema wat een sterke relatie heeft met dienstverlening is het kantoorconcept. Covid-19 heeft naast een aantal nadelen ook veel voordelen opgeleverd. Die voordelen willen we vasthouden en hebben we verwerkt in een nieuw kantoorconcept. Besluitvorming hierover vindt in 2021 plaats.

Om de resultaatgerichtheid te verhogen is in 2020 de sturing binnen de P&C-cyclus aangepast. Naast de reguliere dienstverlening is er een directe relatie aangebracht tussen de activiteiten die we uitvoeren en de strategische doelstellingen die we hiermee willen bereiken. In 2020 is de raad tussentijds zowel financieel als beleidsinhoudelijk geïnformeerd over de voortgang van de begroting 2020 en waar nodig is tussentijds bijgestuurd. Daarnaast is gewerkt aan een omgeving waar ruimte is voor het geven van meer feedback. Dit komt ten goede aan de samenwerking en daarmee het resultaat.

Het opgavegericht werken heeft in 2020 zijn definitieve beslag gekregen. Medewerkers zijn opgeleid en leveren hun bijdrage aan de opgaven.

Centralisatie van de bedrijfsvoering
Onderdeel van de organisatieontwikkeling is de centralisatie van de bedrijfsvoering. In 2020 lag de nadruk op de centralisatie van de ICT, duurzame inzet van personeel, de ondersteuning aan de operationele teams en de inrichting van Control

Formatie en bezetting
De formatie was op 31 december 2020 195,8 fte structureel en 9 fte incidenteel. De totale bezetting was op 31 december 2020 193 fte. Dit is exclusief inhuur. Eind 2020 was er 5 fte ingehuurd ten laste van het personeelsbudget.

De Omgevingswet
In 2020 is er veel tijd en ruimte geïnvesteerd in de aanloop naar de implementatie van de Omgevingswet. De investering zat hem met name in de voorbereidingen rondom applicaties maar ook de start van het veranderingsproces rondom processen en werkwijze, gedrag en vaardigheden van medewerkers.

Human resource (HR)
In 2020 is er ingezet op de ontwikkeling van de organisatie en medewerkers. Gezien de organisatieontwikkeling is er een aantal thema's waaraan we aandacht moeten besteden in het komend jaar. De ontwikkeling van ons personeel neemt daarin wel een centrale plaats in, zowel op korte termijn (met de vlootschouw als instrument) als op lange termijn (de strategische personeelsplanning).

Ontwikkeling/opleidingen medewerkers
Evenals voorgaande jaren heeft de organisatie in 2020 geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers. Enerzijds de verplichte functie gerelateerde trainingen en opleidingen maar daarnaast ook de investering rondom ontwikkeling en coaching van medewerkers. We zien in 2020 een voorzichtige kanteling in het aantrekken van nieuwe medewerkers. Steeds meer wordt geselecteerd op competenties in plaats van inhoudelijke kennis.

eHRM
Team HR is in 2020 gestart met de voorbereidingen voor de Europese aanbesteding van een nieuw en professioneel eHRM systeem. Daarmee bouwt de organisatie verder aan eHRM. Een digitaal softwarepakket voor medewerkers en managers, waarbij de medewerker online zijn of haar arbeidsvoorwaarden kan beheren. Daarnaast komt er een managementdashboard voor managers waar real live informatie te vinden is over formatie, bezetting en verzuim.

Een modern personeelsinformatiesysteem biedt mogelijkheden voor het online gebruik ervan, door zowel de medewerkers als de managers. Hierbij gaat het om e-HRM, employee self service (ESS) en management self service (MSS). Functionaliteiten van HRM systemen zijn verzuimmanagement, verlofregistratie, declaraties, tijdregistratie, HR analytics, salarisadministratie, talentmanagement (opleidingen), assessment, recruitment en arbeidsmarktcommunicatie (werving en selectie).

Re-integratie
“Iedereen moet meedoen en niemand mag aan de kant blijven staan”, is een uitgangspunt dat staat in 2.2 Inkomen en participatie. Daarom werken we goed samen om zoveel mogelijk mensen binnen het reguliere bedrijfsleven of de overheid aan werk te helpen. Als gemeente hebben we hierbij een voorbeeldfunctie.

Werkgeverschap WSW-ers
Gemeente Winterswijk is samen met de collega’s van Oost-Gelre en Berkelland betrokken geweest bij de voorbereidingen en implementatie van de nieuwe werkvorm en samenvoeging van SDOA en Werkbaan Oost. In de loop van 2021 gaan SDOA en Werkbaan Oost op in één 2e-lijns uitvoeringsorganisatie voor Werk en inkomen.

Arbeidsvoorwaarden
Op 1 januari 2020 zijn de arbeidsvoorwaarden geregeld via het Burgerlijk Wetboek en niet meer via het Ambtenarenrecht. In 2020 zijn een aantal regeling aangepast en dit zetten we door in 2021. Dit is een dynamisch document dat continu verandert.

Arbo en verzuim
Ons ziekteverzuimpercentage was in 2020 2,2 %. Dit is een daling van 1,8% ten opzichte van 2019. Samen met onze Arbo-dienstverlener proberen we dit verzuim laag te houden en daarbij ook meer in te steken op de preventieve kant.

Door de coronacrisis hebben we te maken met de situatie van verplicht thuiswerken. Door deze situatie hebben we echter ook de voordelen van thuiswerken ervaren. Deze voordelen willen we graag vasthouden. Medewerkers faciliteren we in een goede thuiswerkplek. Dit is overigens ook een verplichting die we hebben vanuit de Arbowet.

Agressie en geweld
Agressie en geweld, oftewel ongewenst gedrag, blijft ook in 2021 een belangrijk thema. Agressie en geweld zijn niet normaal en niet acceptabel. Agressie en geweld tegen medewerkers heeft een grote invloed op de getroffen medewerker en de omgeving. Binnen de gemeente is er een intern interventieteam ingesteld. Jaarlijks trainen we het interventieteam. We leggen de incidenten vast in het

Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem (GIR). De rapportages uit het GIR worden toegevoegd aan de jaarrekening en aan het sociaal jaarverslag en vormt daarmee de basis voor het bepalen van beleid.

De banenafspraak
Oorspronkelijk wilde het kabinet elke werkgever met meer dan 25 werknemers verplichten tot een quotum van 5% medewerkers met een arbeidsbeperking. Wie er niet aan voldeed, zou een boete krijgen. Dat is veranderd. Het verplichte quotum is omgebogen naar een vrijwillige afspraak voor iedere ondernemer, groot of klein. Samen 100.000 banen.
De quotumheffing wordt vervangen door de inclusiviteitsopslag. Als er voldoende banen voor arbeidsbeperkten worden gerealiseerd, ontvangt de werkgever een bonus die gelijk staat aan de inclusiviteitsopslag. Als de aantallen uit de banenafspraak niet worden gehaald bestaat de kans dat de Quotumwet er alsnog komt.

De doelgroep bestaat uit:
- mensen die onder de Participatiewet vallen en niet zelfstandig 100 procent van het minimumloon kunnen verdienen;
- mensen met een Wsw-indicatie;
- Wajongers met arbeidsvermogen;
- mensen met een WIW- of ID-baan.

De mensen om wie het gaat, staan in het doelgroepregister. Het UWV beheert dit register.

Arbeidsmarkt
Om aantrekkelijk te blijven als werkgever, vooral ook voor jonge mensen, voor jonge starters en voor moeilijk in te vullen vacatures, werken we doorlopend aan vernieuwing. Hoe bereiken we de doelgroep? Hoe zetten we onze organisatie op de kaart en hoe maken we het aantrekkelijk om voor onze organisatie te werken? Vragen die we in 2021 verder gaan uitwerken. De creativiteit is in de loop van 2020 beter geworden. Vooral op social media proberen we meer aandacht te trekken. Werken voor de publieke taak is leuk en uitdagend!

Informatisering en automatisering

Digitale transformatie
We digitaliseren als gemeente steeds verder. Dat is nodig, zodat we met onze dienstverlening kunnen blijven inspelen op veranderingen in de samenleving, de rol van de overheid en de technologische ontwikkelingen. Met betrekking tot onderstaande thema's zijn er het afgelopen jaar flinke stappen gezet.

Tijd- en plaats onafhankelijk werken
Tijd- en plaats onafhankelijk werken heeft het afgelopen jaar een vlucht genomen.
In het afgelopen jaar moesten we door de coronamaatregelen van de ene op de andere dag zoveel mogelijk thuiswerken. Niet iedereen had daar de juiste ICT-voorzieningen voor. We hebben daarom een werkplekconcept ontwikkeld, waarbij voorzien wordt in alle benodigde middelen voor de werknemers. Hieruit is een aanbesteding voor de inkoop van laptops en tablets en mobiele telefoons voortgevloeid. Deze devices worden begin 2021 uitgeleverd, zodat iedereen thuis of op locatie kan werken op goed beveiligde apparatuur van de gemeente.

Digitaal samenwerken
Wat door corona ook ineens enorm belangrijk werd, is het digitaal samenwerken en dan in eerste instantie in de vorm van videobellen. We hebben daarom gezocht naar een tool waarmee dit op een veilige manier mogelijk gemaakt kon worden en waarmee we qua digitale samenwerkingsmogelijkheden vooruit kunnen. De gemeente gebruikt Microsoft Teams nu om te kunnen (beeld)bellen, chatten en

bestanden te delen met collega's en externen. De uitrol van extra functies volgt in 2021, net als het beschikbaar stellen van handleidingen en trainingen voor het personeel.

Digitale dienstverlening
De gemeente biedt steeds meer diensten digitaal aan. Denk aan digitale geboorteaangifte, maar ook digitale aangifte van overlijden. Er zijn dit jaar voorbereidingen getroffen voor het aanbieden van nog meer e-diensten. We zorgen er niet alleen voor dat steeds meer aanvragen en aangiften digitaal kunnen gebeuren, maar ook dat burgers en bedrijven informatie over hun zaken met de gemeente digitaal terug kunnen vinden op de mijngemeente pagina en mijnoverheid. De voorbereidingen voor het laatste zijn in volle gang.

Digitale participatiemogelijkheden
Steeds meer gemeenten bieden inwoners en ondernemers de mogelijkheid om digitaal mee te denken met de gemeente. In Winterswijk kon dit tot voorkort via een digitale ideeënbus en de website van de opgave duurzaamheid. Ook bij de andere opgaven en project 'De Pas' was er de wens om input op te halen bij burgers. Vanwege de Corona maatregelen zijn er digitale bijeenkomsten georganiseerd. Inmiddels zijn we ook voorzien van een digitaal platform genaamd 'werkaanwinterswijk' waarop projecten staan waarover we de burger informeren en waarin ze op enig moment kunnen participeren. Dit past bij de doelstelling van de Omgevingswet, die tot doel heeft dat burgers en gemeente samenwerken aan een betere leefomgeving. We zorgen ervoor dat de informatie voor alle inwoners - ook voor mensen met een visuele beperking – toegankelijk is.

Data gestuurd werken
Tijdens onze werkprocessen ontstaat er allerlei data, waaruit we waardevolle informatie kunnen destilleren; helpen we burgers op tijd en in één keer goed bijvoorbeeld?
Aan dataverzameling ten behoeve van beleidsvraagstukken werkt gemeente Winterswijk samen met zeven andere Achterhoekse gemeenten en het CBS, onder de noemer Datalab GO (Gelderland Oost). Aangezien gemeenten veelal met dezelfde vraagstukken en opgaven te maken hebben, is het slim om gezamenlijk te investeren in gedegen onderzoek. Hiermee kan je makkelijker beleidskeuzes maken en onderbouwen, waardoor de kans afneemt dat bijstellen nodig is. Ook kunnen de inhuurkosten van enkele goed geschoolde data-analisten worden gedeeld.

Zaakgericht werken
De aanbesteding van het zaaksysteem is in 2019 gestart. Het voorbereiden van de implementatie heeft in 2020 veel gevraagd van team Antwoord en DIV. Er zijn manieren bedacht om het zaakgericht werken makkelijker en aantrekkelijker te maken en om het doel van zaakgericht werken nog duidelijker neer te zetten. In 2021 gaan we werken met het nieuwe zaaksysteem.
We willen processen steeds meer digitaal afhandelen en opslaan in de daarvoor bedoelde systemen en de plekken daarbuiten waar nog informatie opgeslagen is, opruimen. Zo is een deel van het analoge archief in 2020 aan het ECAL overgedragen. Ook is er een start gemaakt met een onderzoek naar mogelijkheden om bestanden op de G-schijf over te brengen naar het zaaksysteem of het ECAL.

Geo-informatie
Voor de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) is gestart met het aanpassen van gegevens voor van het nieuwe Informatie Model-Geo 2.2. Stap 1 is afgerond. Hiermee is de eerste stap gezet in de ontwikkeling naar de samenhangende objecten registratie (SOR), die landelijk wordt ontwikkeld voor objecten uit de BAG, BGT, WOZ en BOR. Winterswijk heeft een reactie geven op het concept van het informatiemodel dat landelijk ontwikkeld wordt. In de Samenhangende objectenregistratie wordt 3D-registratie opgenomen. De 3D registratie van ruimtelijke objecten geeft een beter inzicht in de bestaande situatie en kan helpen bij ontwerpen, simulaties en analyses. Visueel ruimtelijk inzicht kan behulpzaam zijn bij gebiedsontwikkelingstrajecten met burgers, het verbeteren van de veiligheid op bepaalde plekken, citymarketing e.d.

De BGT heeft met een positief resultaat de ENSIA-audit afgesloten. Actiepunten rond kwaliteitsverbetering zijn uitgevoerd of opgepakt. Datakwaliteit en actualiteit is een belangrijke randvoorwaarde voor data gestuurd werken. Op verzoek is extra BGT-informatie geregistreerd ter ondersteuning van de bestrijding van Covid-19.

Common ground
Gemeenten maken gebruik van een veelheid aan applicaties, met daarin gegevens en een bijbehorende website en/of app om de informatie op te kunnen vragen. Tussen verschillende applicaties bestaat vaak een wirwar van verbindingen om gegevens uit te wisselen. Binnen de Common ground beweging gebruik je software waarmee je gegevens kunt opvragen binnen verschillende applicaties, waardoor we minder afhankelijk worden van bepaalde software voor processen en leveranciers.
Hiermee kunnen we toewerken naar een flexibele en accurate informatiehuishouding. Winterswijk sluit waar mogelijk aan bij de Common Ground door in aanbestedingen de common ground standaarden in het eisen en/of wensenpakket op te nemen.

Gemeentelijke gemeenschappelijke infrastructuur
Met de gemeentelijke gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) beoogt de VNG een veilige, samenhangende digitale infrastructuur te creëren waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en gemakkelijker wordt. Een van de onderdelen is GGI-Veilig.
GGI-Veilig bestaat uit een portfolio van producten en diensten voor operationele informatiebeveiliging die gemeenten via VNG voorwaarden kunnen inkopen. Dit leidt tot ontzorging van gemeenten; deze kunnen zich hierdoor meer richten op hun primaire taken, krijgen een betere dienst, en dat ook nog eens tegen minder kosten. Winterswijk sluit hierbij aan waar dit kan.

Automatisering
2020 was een bijzonder hectisch jaar voor Team Automatisering: er stonden al veel projecten op de lijst, maar door de komst van corona ontstond extra vraag. Het is gelukt in korte tijd Microsoft Teams beschikbaar te stellen voor digitaal vergaderen. Ook de digitale infrastructuur was nodig aan revitalisering toe. Er is dan ook een behoorlijke inhaalslag in gang gezet. We hebben o.a.:
- De vervanging van de hardware (server- storage-backup) aanbesteed en deels uitgevoerd in 2020 (afronding begin 2021);
- Netwerkmonitoring aangeschaft en geïmplementeerd voor het bewaken van dataverkeer op het eigen bedrijfsnetwerk. Dit is een verplichte maatregel in de nieuwe BIO;
- Versies van Windows en Office geüpdatet. Hierdoor kunnen we de stap maken naar het gebruik van een office 365 omgeving met betere digitale samenwerkingsmogelijkheden.
- Het inrichten van het beter beveiligen van mobile devices met MDM (Mobile Device Management).
- Het verder op orde brengen basis door uitvoering van alle auditmaatregelen (zoals bijvoorbeeld het gebruik van multi-factor authenticatie en voorbereiding op verbeteren van de active directory).
- Een nieuw werkplekconcept ontwikkeld en vertaald naar een bestek, dat is aanbesteed.

Informatiebeveiliging en ENSIA
Voor de ENSIA moet de gemeente binnen de paragraaf over bedrijfsvoering van haar jaarverslag een aparte (deel)paragraaf opnemen over informatiebeveiliging. Er wordt een aparte collegeverklaring opgesteld. Met deze verklaring geven het college van B&W aan in hoeverre de gemeente aan de beheersingsmaatregelen heeft voldaan, voor 2020 is deze wederom gericht op DigiD en SUWInet. Deze beheersmaatregelen betreffen de voor de ENSIA-verantwoording geselecteerde normen en mogelijke onderdelen die daarvan zijn uitgezonderd. Ook wordt melding gemaakt van de verbetermaatregelen die de gemeente treft. De collegeverklaring is basis voor het Assurance rapport en wordt gezamenlijk met het Assurance rapport aan de Raad aangeboden (separaat aan de Jaarstukken 2020).

Hieronder een korte samenvatting van de zelfevaluaties/audits en de bereikte resultaten in 2020. Voor een uitvoerige samenvatting verwijs ik u naar de collegeverklaring en de managementsamenvatting.

De volgende verplichte zelfevaluaties /audits zijn in 2020 uitgevoerd:

- Zelfevaluatie Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten 2020, in beide gevallen is voldaan aan de minimale norm van 90%, de score bedroeg op Informatiebeveiliging zelfs 100%;
- Audit op SUWInet (Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen) bij Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) gecontroleerd door een externe RE auditor. Vastgesteld is dat wordt voldaan aan het gestelde normenkader.
- Audit op SUWInet (Inburgeringsportaal en controle Adresgegevens) gecontroleerd door een externe RE-auditor. Vastgesteld is dat wordt voldaan aan het gestelde normenkader.
- Zelfevaluaties voor de geo-basisregistraties BAG, BGT en BRO. Het betreffen vragen over het proces, tijdigheid, volledigheid en juistheid en hebben geen relatie met informatiebeveiliging. Voor alle registraties scoren bij binnen de vastgestelde norm. Eventuele verbeterpunten zijn belegd in de organisatie en worden in 2021 door de teammanagers opgepakt.
- DigiD audit 2020: Winterswijk beschikt over twee actieve DigiD aansluitsluitingen. Een in eigen beheer en een waarvan de werkzaamheden zijn uitbesteed aan Oost-Gelre. Voor beide aansluitingen is de gemeente eindverantwoordelijk. Voor de beide aansluiting is eind 2020 een pre-audit uitgevoerd door een externe auditor. Bij beide audits zijn op technisch vlak, bij de leveranciers (technische) tekortkomingen geconstateerd. Dit zal in de collegeverklaring gemeld worden. Winterswijk voldoet voor beide DigiD aansluitingen niet aan de norm. Verwachting is dat de leveranciers dit voor het eind van het jaar hebben opgelost.
- Interimcontrole 2020. Bij het uitvoeren van een financiële audit heeft de accountant ook een ICT en Privacy-controle en uitgevoerd. Hieruit zijn geen constateringen naar voren gekomen.

Bereikte resultaten

Naast het verder uitwerken van het wat bredere ENSIA-informatiebeveiligingsbeleid en de professionalisering van ons ISMS zijn in 2020 de volgende zaken gerealiseerd:

- Wachtwoordenkluis
- 2 Factor authenticatie
- Veilig thuis werken
- Bewustwording informatiebeveiliging voor alle medewerkers
- Basis eLearning informatiebeveiliging voor alle medewerkers
- Phishing mail actie
- Deelname expertgroep Verhogen beveiliging iBewustzijn
- Collegeverklaring ENSIA 2020
- Technische implementatie van een aantal protocollen (w.o. TLS & HTTPS)
- Uitvraag SIEM/SOC (verdere implementatie en ingebruikname in 2021)
- Noodzakelijke Risicoanalyses bij o.a. Burgerzaken (deze worden in 2021 voor de andere teams ingepland)
- Oplevering diverse beleidsstukken BIO (w.o. Strategisch Informatiebeveilingsbeleid Winterswijk en beveiligingsplan SUWInet 2020-2023).

Ook in de werkgroep Security zijn stappen gezet, zo is de werkgroep het afgelopen jaar 3 maal bij elkaar geweest en zijn de incidenten, plannen en nieuwe ontwikkelingen van de BIO en risicomanagement besproken.

Inkoop

Regionale inkoopsamenwerking

In 2020 hebben de acht Achterhoekse gemeenten nauw samengewerkt op het gebied van inkoop. Met name de grote Europese aanbestedingen zijn gezamenlijk uitgevoerd. In 2020 zijn dit onder andere aanbestedingen in het sociaal domein en de bedrijfsvoering. Zo is er samengewerkt bij de aanbesteding van ZOOV vraagafhankelijk vervoer, Uitzend en detachering en de Aansprakelijkheidsverzekering.

Lokale aanbestedingen
Naast de hierboven genoemde regionale aanbestedingen heeft de gemeente Winterswijk in 2020 ook zelf een aantal Europese aanbestedingen uitgevoerd. Dit naast vele enkelvoudige en meervoudig onderhandse aanbestedingen. De aanschaf van verschillende hardware (ondersteunend aan het nieuwe werkplekconcept) en de uitvoering van de accountantscontrole, zijn voorbeelden van Europese procedures. Enkele voorbeelden van onderhandse aanbestedingen zijn:
- Algemeen Drukwerk;
- Bodycams voor de Buitengewoon Opsporing Ambtenaren (BOA),;
- Aanneming van werk voor het Vrijheidspark;
- Advies op het gebied van armoedebeleid..

Inkoop-en aanbestedingsbeleid
In 2020 is het gemeentelijk inkoop-en aanbestedingsbeleid onveranderd. Het gemeentelijk inkoopbeleid sluit aan bij de nationale wet- en regelgeving en bij de ambitie van de gemeente om de lokale en regionale werkgelegenheid te stimuleren, te streven naar duurzaamheid en de toepassing van social return.

Duurzaamheid en sociaal inkopen
In 2020 is het duurzaam inkopen verankerd in de duurzaamheidsvisie en Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. In 2020 is door duurzame aanbestedingen en/of circulaire offertetrajecten uitvoering gegeven aan dit beleid. Sprekende voorbeelden zijn de inkoop van:
- schoonmaak;
- energiezuinig maken van de gymzaal Stegeman;
- bestrijding eikenprocessierups.

De schoonmaak is gebeurd op basis van sociale inkoop en dus de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In een ambitieus groeimodel wordt de uitstroom naar duurzame inzetbaarheid en een vast contract bevorderd.

Op het dak van de gymzaal is een mos (sedum) gebruikt om de zaak energiezuinig te maken. Daarnaast zijn er energetische aan passingen gedaan.

Een ander voorbeeld van een combinatie van sociale inkoop en duurzaamheid is de bijdrage aan bestrijding van de eikenprocessie rups. Met inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden vogelhuisjes gemaakt van valhout. Deze worden gewisseld, gehangen en schoonmaak door deze doelgroep.

Contracten
Met behulp van een procesmatig ingerichte contractenregistratie in het zaaksysteem krijgen de budgethouders beter inzicht in de bestaande contracten waardoor de kwetsbaarheid van dit proces aanzienlijk wordt verminderd.

Rechtmatigheid
De inkoopadviseur adviseert en ondersteunt de budgethouder zo veel mogelijk vooraf aan een inkoopproces. Om de kans op onrechtmatige uitgaven te verminderen, zijn diverse aanbevelingen in het interne controleproces Inkopen en Betalingen uit de managementletter opgevolgd. Een start is gemaakt met een aanbestedingskalender.

Overige facilitaire zaken (onder andere beheer gebouwen)

Nieuw kantoorconcept, verduurzaming raadhuis
We zijn gestart met de voorbereidingen van de herinrichting van het gemeentekantoor. We ontwikkelen een nieuw kantoorconcept en zorgen bijvoorbeeld voor beter ARBO-meubilair op kantoor en thuis. We verduurzamen het gemeentelijk vastgoed, zoals het raadhuis. Waarbij er gelijktijdig gekeken wordt naar het verbeteren en optimaliseren van de vergaderfaciliteiten en – voorzieningen ten behoeve van (raads-)vergaderingen.

Beheer gebouwen
De Meerjaren onderhoudsplanningen (MJOP) is omgezet naar een Duurzame Meerjaren onderhoudsplanningen (DMJOP). Bij het bepalen van het gemiddelde onderhoudsniveau gaan we nu nog uit van 'matig' (niveau 4). Dit gaan we in de DMJOP stapsgewijs terugbrengen naar 'voldoende' (niveau 3). In onze plannen leggen we de nadruk op het verduurzamen/vergroenen van het gemeentelijk vastgoed. Wij steven ernaar dat 5% van het gemeentelijke vastgoed voor eind 2021 gereed is.

De gemeente beheert naast gronden ook gebouwen, kunstobjecten, herdenkingsmonumenten en fonteinen. Het betreft:
- 28 gebouwen;
- 29 herdenkingsmonumenten en kunstobjecten;
- 4 fonteinen /pompen.

We gebruiken de gebouwen voor doelen zoals huisvesting bestuur en medewerkers, sportactiviteiten, peuterspeelzaal en cultuurhistorische doeleinden. Daarnaast wordt een deel van de gebouwen gebruikt voor doelen die geen rechtstreeks openbaar belang dienen. Dit betreft gebouwen die in het verleden zijn aangekocht met het doel nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in die gebieden mogelijk te maken. In afwachting van de uitvoering van die plannen verhuren we deze gebouwen dan vaak voor een korte periode. Gebouwen die niet meer nodig zijn voor deze plannen, verkopen we.

De gemeente heeft nog twee woningen en vier appartementen in bezit. Eén woning aan de Leliestraat en een woning aan de Zonnebrink. De woning aan de Leliestraat is verhuurd, de woning aan de Zonnebrink wordt vanuit leegstandsbeheer bewoond. Boven de aangekochte panden waar voorheen de Aldi en Expert zaten, verhuren we vier wooneenheden totdat de plannen voor dit gebied vanuit het project Stedelijke Herverkaveling duidelijk zijn. Hetzelfde geldt voor de twee winkelpanden van de voormalige Aldi en Expert.

Overhead

Overheadkosten, zoals bedoeld in de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onder het primaire proces verstaan we de kerntaken van de gemeente. Dit zijn de producten en diensten waar we de inwoner mee helpen. Alle kosten die we maken bij de sturing en ondersteuning hiervan zijn dus overheadkosten.

Toerekening overhead
We rekenen de overhead toe aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten. In de praktijk doen we dit door op het taakveld Overhead onder de lasten een negatief bedrag op te nemen met de categorie 'Overige verrekeningen' en dit bedrag op het desbetreffende taakveld weer als last te verantwoorden. Hierdoor wordt de exploitatie niet onnodig opgevoerd.

Overhead (bedragen x € 1.000)	2020
Personeel	5.079
Huisvesting	1.085
Automatisering	954
Organisatie	757
Subtotaal	**7.875**
Overige verrekeningen	-524
Totaal	**7.351**

Paragraaf F: Verbonden Partijen

Onze gemeente heeft bestuurlijke en financiële belangen bij een aantal verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Verbonden partijen betreffen organisaties en instellingen waar een gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang in heeft.

- Van een financieel belang is sprake als de gemeente de middelen, die aan een partij ter beschikking zijn gesteld, niet terugkrijgt bij faillissement van die partij of als financiële problemen bij de derde partij kunnen worden verhaald bij de gemeente;
- Bij een bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap van de gemeente in een derde partij, hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze via aandelen mee kan stemmen.

In deze paragraaf gaan we per programma in op de belangen die met de diverse verbonden partijen zijn gediend en de relatie met de gemeentelijke doelstellingen.

Gemeentelijk Beleid

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De huidige verbonden partijen hebben allemaal een historische bestaansgrond. Bij nieuwe deelnemingen komt bij de besluitvorming door de raad de publieke taak expliciet aan de orde op grond van de visie/doelstellingen van de deelneming.
Het beleid is er op gericht de ontwikkelingen bij de verbonden partijen te volgen zodat financiële risico's in een vroegtijdig worden gesignaleerd, zodat tijdig bijsturing kan plaatsvinden. Daarnaast wordt gevolgd of de taken worden uitgevoerd zoals bij de besluitvorming is vastgelegd.

Wij kennen de volgende verbonden partijen:

Programma 1: Bestuur, Dienstverlening en Organisatie	Rechtsvorm
Geen verbonden partij	n.v.t.
Programma 2: Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving	
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Achterhoek	Gemeenschappelijke regeling
Programma 3: Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby	
Regio Achterhoek	Gemeenschappelijke regeling
Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO	Gemeenschappelijke regeling
Programma 4: Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport	
GGD Noord- en Oost Gelderland	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Platform Armoedevrij Winterswijk	Stichting
Programma 5: Jeugd en Onderwijs	
Geen verbonden partij	n.v.t.
Programma 6: Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening(RO)	
Geen verbonden partij	n.v.t.
Programma 7: Cultuur inclusief RO	
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	Gemeenschappelijke regeling
Programma 8: Infrastructuur inclusief RO	
PPS Impuls	Vennootschap
N.V. ROVA	Vennootschap

Programma 9: Werk en Inkomen	
Werkbaan Oost BV	Vennootschap
SDOA	Gemeenschappelijke regeling
Stadsbank Oost Nederland	Gemeenschappelijke regeling
Programma 10: Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO	
Recreatieschap Achterhoek en Liemers in liquidatie	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Achterhoek Toerisme	Stichting
Programma 11: Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO	
Stichting WCL	Stichting
Programma 12: Duurzaamheid, Klimaat, Openbare ruimte, Milieu en Mobiliteit	
B.V. Winterswijks Energiebureau	Vennootschap
Coöperatieve Achterhoekse Groene Energiemaatschappij AGEM U.A	Coöperatie
Programma 13: Financiën	
N.V. Alliander	Vennootschap
N.V. VITENS	Vennootschap
N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	Vennootschap

Programma 1: Bestuur, Dienstverlening en Organisatie

Geen Verbonden Partij

Programma 2: Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doel	De Veiligheidsregio heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op het terrein van de openbare veiligheid en hulpverlening te behartigen. Denk aan de brandweer, rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Al deze taken worden uitgevoerd aan de hand van een multidisciplinair veiligheidsbeleid, zowel preventief als repressief.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen
Bestuurlijk belang	Voor alle taken die de veiligheidsregio op het vlak van rampen- en crisisbeheersing met zich meebrengt, is een veiligheidsbestuur verantwoordelijk. Dit veiligheidsbestuur bestaat in Noord- en Oost-Gelderland uit alle burgemeesters van de deelnemende gemeenten, het zogenoemde Algemeen Bestuur (AB). Sturing op de inzet van de brandweer (dat het grootste deel van de begroting kenmerkt) vindt ook plaats door het AB.
Financieel belang	Eind 2016 is een besluit genomen over een nieuw financieel verdeelmodel, per 1 januari 2017. Daarbij is een ingroeitermijn toegepast van vier jaar. Dat betekent dat in 2017 20% van het herverdeeleffect moet worden betaald, in 2018 40%, in 2019 60%, in 2020 80%. In 2021 betalen we dan 100% van het nieuwe verdeelmodel.

	Meerjarenoverzicht bijdrage VNOG: Bijdrage 2017 € 1.174.251 Bijdrage 2018 € 1.339.658 Bijdrage 2019 € 1.492.797 Bijdrage 2020 € 1.614.279 Bijdrage 2021 € 1.722.000 Verhouding eigen vermogen-vreemd vermogen: 31 december 2016 € 1.385.831 --- € 45.692.439 31 december 2017 € 1.775.121 --- € 45.918.569 31 december 2018 € -/- 435.629 --- € 51.145.875 31 december 2019 € 7.789.146 --- € 45.720.741 31 december 2020 € 14.546.000 --- € 42.340.000(voorlopige cijfers) De VNOG heeft over 2020 een positief resultaat van 4,9 miljoen behaald. Een groot deel daarvan wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. Hoeveel precies is ten tijde van het opmaken van de jaarrekening nog niet bekend. In onze jaarrekening hebben we rekening gehouden met een terugbetaling van € 122.500. Dit bedrag kan uiteindelijk dus nog iets hoger of lager uitvallen. Het verschil tussen € 122.500 en de werkelijke terugbetaling komt ten gunste of ten laste van het resultaat 2021. Het AB neemt op 24 juni een besluit over de jaarstukken. Inschatting: 1-1-2021 31-12-2021 Eigen vermogen € 14.546.000 € 9.119.000 Vreemd vermogen € 42.340.000 € 46.053.000 Verwacht financieel resultaat 2021: € 0
Ontwikkelingen	De VNOG kampt al een tijdje met de nodige financiële problemen. Over 2018 behaalde de VNOG een fors negatief resultaat en ook 2019 zou met een flink tekort zijn afgesloten als niet tussentijds door de VNOG om een aanzienlijke incidentele verhoging van de gemeentelijk bijdrage zou zijn gevraagd. Met ingang van 2020 is daarom door de VNOG aan de gemeenten om een flinke structurele verhoging van de bijdrage gevraagd. De gemeenten hebben hiermee ingestemd. In september 2019 heeft een bestuurlijke tweedaagse plaatsgevonden waarbij een toekomstvisie voor de veiligheidsregio is vastgesteld. In januari 2020 is deze toekomstvisie vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de organisatorische en financiële toekomst er uit ziet. Vooral door het afstoten van materieel kan een structurele kostenbesparing behaald worden zonder dat ingeboet wordt op veiligheid. De gevolgen voor de brandweer Winterswijk zijn minimaal. Enkel een vee-takel en de oppervlaktereddingploeg zal verdwijnen. De gemeenteraad heeft geen zienswijze ingebracht voor de meerjarenbegroting 2021-2024 van de VNOG. In Juni 2020 heeft het Algemeen Bestuur VNOG de concept begroting definitief vastgesteld. In 2020 zijn de eerste 10 opdrachten van de toekomstvisie afgerond. De verdere voortgang van de toekomstvisie zal in april 2021 worden aangeboden met de jaarstukken over 2020.
Relatie tot programma's	Programma 2 Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving

Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het Algemeen Bestuur en de op grond van de gemeenschappelijke regeling Afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting, rekening). Vastgelegd is dat de raad altijd informatie kan vragen.
Risico's	Vooral financieel. Zie hierboven bij kopje Ontwikkelingen. Besluitvorming over nieuw beleid loopt via het Algemeen Bestuur van de VNOG. Winterswijk heeft daarin 2 stemmen op een totaal van 50 stemmen. De invloed op het beleid is dus beperkt.

Naam	Omgevingsdienst Achterhoek
Vestigingsplaats	Hengelo (Gld)
Doel	De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) is een samenwerkingsverband, opgericht ten behoeve van de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Deze taken bestaan uit het basistakenpakket (versie 2.3) en alle overige inrichting gebonden milieutaken (milieubreed) en enkele Wabo-brede specialismen (zoals geluid, bodem/bouwstoffen, asbest, luchtkwaliteit (geur), externe veiligheid en juridische zaken).
Betrokkenen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is in het Algemeen Bestuur van de ODA vertegenwoordigd. Lid is portefeuillehouder Buitengebied, Natuur & Landschap , plaatsvervangend lid is de burgemeester.
Financieel belang	De ODA is op 1 april 2013 opgericht. Op basis van ingebrachte taken wordt een exploitatiebegroting opgesteld waaraan deelnemende gemeenten en de provincie volgens een afgesproken verdeelsleutel bijdragen. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de (verwachte) afname van de partners per programma. De bijdrage aan de ODA wordt jaarlijks in de programmabegroting van de gemeente opgenomen. De ODA legt inhoudelijk en financiële verantwoording af aan de betrokken gemeenten en de provincie. De bijdrage bedraagt over: 2018 € 548.148 2019 € 609.600 (exclusief de verrekening tekort jaarrekening 2019) 2020 € 603.900 2021 € 652.700 (volgens begroting) De verhouding eigen vermogen - vreemd vermogen is op: 31 december 2018 € 134.000 - € 1.347.000 31 december 2019 € -/- 389.000- € 2.242.000(exclusief de verrekening tekort gemeenten) 31 december 2020 € 645.000 - € 1.883.000 Inschatting : 1-1-2021 31-12-2021 Eigen vermogen € 645.000 € 150.000 Vreemd vermogen € 1.883.000 € 1.060.000

	Financieel resultaat 2020: € 538.000 voordelig. Door het AB is besloten om hiervan € 395.000 uit te keren aan de partners. Winterswijk ontvangt hiervan € 29.620. Verwacht financieel resultaat over 2021: € 0
Ontwikkelingen	Naast het uitvoeren van het Wabo takenpakket staat het jaar 2021 in het teken van de invoering van de Omgevingswet. De nieuwe situatie zal procesmatig, digitaal en organisatorisch worden ingeregeld. Door de komst van de Omgevingswet komt een groot deel van de bodemtaken van de provincie Gelderland te vervallen. Het beheer van bodeminformatie en toezicht op bodemsanering verschuift naar de gemeenten. Zoals het er nu uitziet zullen deze taken onder het “basistakenpakket” gaan vallen en komt dit bij de ODA terecht. De ODA gaat in 2021 hierover een impactanalyse maken. Bij het opstellen van de cijfermatige begroting waren de gevolgen van de corona nog niet bekend. Hierdoor bestaat de kans dat de begroting 2021 moet worden bijgesteld.
Relatie tot Programma’s	Programma 2 Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	De ODA heeft voor 2021 en de jaren erna een begroting/financieel meerjarenperspectief opgesteld en een overzicht van verwachte risico’s. Hieraan gekoppeld volgt ook een kwantitatieve bepaling van deze financiële risico’s en een beoordeling van het benodigde weerstandsvermogen om deze risico’s op te kunnen vangen. Zoals opgemerkt bij ontwikkelingen zijn bij het opstellen van de cijfermatige begroting 2021 de gevolgen van de corona nog niet bekend. De kans bestaat dat de begroting moet worden bijgesteld.

Programma 3: Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby

Naam	Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De samenwerking richt zich op: - De totstandkoming van regionaal beleid en lobby om daarmee de Achterhoek op de kaart te zetten; - Het ontwikkelen van regionaal beleid en projecten voor bovenlokale onderwerpen voor gemeenten en andere overheidsorganisaties; - De afstemming van lokaal beleid, overleg tussen gemeenten en gemeenschappelijke belangenbehartiging; - De uitvoering van gemeentelijke taken op het gebied van beheer van gesloten stortplaatsen.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit zeven leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente). Voor Winterswijk is de burgemeester lid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Plaatsvervangend lid is portefeuillehouder H.J. Tannemaat.

Financieel belang	De bijdrage bedraagt in: 2017 € 123.879 2018 € 158.259 2019 € 190.669 2020 € 194.007 2021 € 196.980 (volgens begroting) De verhouding eigen vermogen - vreemd vermogen is op: 31 december 2017 € 3.804.000 - € 9.217.000 31 december 2018 € 5.272.000 - € 5.349.000 31 december 2019 € 5.688.000 - € 17.767.000 31 december 2020 € 6.229.000 - € 22.601.000 Inschatting 1 januari 2021 31 december 2021 Eigen vermogen € 6.229.000 € 6.025.000 (inschatting) Vreemd vermogen € 22.601.000 € 17.160.000 (inschatting) Financieel resultaat over 2020: € 183.069 Aan het AB wordt voorgesteld om van het voordelige saldo ad €183.069 (€ 0,70 per inwoner) het maximale bedrag van € 131.387 (€ 0,50 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in De Achterhoek werkt door 2.0. Voor het restant van het voordelige saldo ad € 51.682 wordt voorgesteld dit eenmalig voor 2021 te bestemmen voor het opvangen van knelpunten in de formatie. Het AB neemt op 7 juli een besluit over de jaarstukken. Verwacht financieel resultaat over 2021: € 0
Ontwikkelingen	De drie O-samenwerking is in 2020 goed op stoom gekomen. In het kader van de RegioDeal zijn er meerdere projecten van start gegaan. Winterswijk participeert in meerdere projecten en maakt daarbij gebruik van het budget Cofinancieringsbijdrage Regio Deal. Vanwege de coronacrisis is de geplande evaluatie van de nieuwe governancestructuur uitgesteld naar 2021.
Relatie tot programma’s	De taken hebben betrekking op meerdere programma’s.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en het algemeen bestuur, de Achterhoek Board, Achterhoek Raad en de Thematafels. Ook de begroting en jaarrekening zijn informatiebronnen. Vastgelegd is dat de raad meer bij de beleidsvoorbereiding van de regio wordt betrokken, vooral bij de jaarlijkse vaststelling van de strategische agenda. Uiteraard kan de raad altijd informatie vragen.
Risico's	Deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort.

Naam	Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO
Vestigingsplaats	Gronau
Doel	De EUREGIO bevordert, ondersteunt en coördineert de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De regionale grensoverschrijdende samenwerking vindt plaats op de volgende gebieden: communicatie, sociaal-culturele ontmoetingen, gezondheidszorg, scholing en opleiding, openbare veiligheid, hulpdiensten en rampenbestrijding, cultuur en sport, economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en kwalificatie, innovatie en technologietransfer, recreatie en toerisme, agrarische ontwikkeling, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, energie, natuur- en milieubescherming, afvalbeheer en water-beheer.
Betrokkenen	Ongeveer 190 gemeenten, steden, (Land-)Kreise en waterschappen die lid zijn.
Bestuurlijk belang	De leden van EUREGIO vormen samen het algemeen bestuur (AB). Onder het AB fungeert de Euregioraad met 43 Duitse, 43 Nederlandse vertegenwoordigers en een voorzitter. Het dagelijks bestuur bestaat uit 11 Nederlandse en Duitse leden. De Euregioraad wordt geadviseerd door drie commissies: Maatschappelijke Ontwikkeling (voorheen Mozercommissie), Duurzame en Ruimtelijke Ontwikkeling, Economie en Arbeidsmarkt. Winterswijk heeft twee zetels in het algemeen bestuur; deze worden ingevuld door portefeuillehouder E.S.F. Schepers en raadslid W.H.H.S. Elsinghorst.
Financieel belang	De (geharmoniseerde) bijdrage per inwoner is € 0,29. De bijdrage bedraagt in: 2019: € 8.406 (28.987 inwoners per 31-12-2017 x € 0,29) 2020: € 8.382 (28.903 inwoners per 31-12-2018 x € 0,29) 2021: € 8.368 (28.854 inwoners per 31-12-2019 x € 0,29) Eigen Vermogen per 31-12-2018: € 1.880.088 Vreemd Vermogen per 31-12-2018: € 33.971.331 Eigen Vermogen per 31-12-2019: € 2.063.948 Vreemd Vermogen per 31-12-2019: € 31.583.984 De jaarstukken 2019 zijn op 20 augustus 2020 vastgesteld. Euregio geeft aan dat er over 2020 nog geen gegevens aan te leveren zijn.
Ontwikkelingen	In 2015 is de rechtsvorm van de EUREGIO gewijzigd van een ‘eingetragener Verein’ (e.V.) naar Duits recht naar een Nederlands-Duits openbaar lichaam volgens het Verdrag van Anholt. De nieuwe rechtsvorm is per 1 januari 2016 van kracht geworden. Met de aanpassing van de juridische structuur zijn ook de inwonerbijdragen geharmoniseerd.
Relatie tot programma’s	De taken die de EUREGIO uitvoert hebben betrekking op meerdere programma’s.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het AB, Euregioraad, DB en commissies en via de op grond van de regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (jaarrekening en begroting).
Risico’s	De risico’s zijn vergelijkbaar aan die van lidmaatschappen van WGR-regelingen, dat wil zeggen dat de leden aansprakelijk zijn voor eventuele exploitatietekorten.

Programma 4: Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport

Naam	GGD Noord- en Oost- Gelderland
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doel	GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten met als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners (publieke gezondheidzorg). De GGD is belast met de gemeentelijke taken genoemd in de Wet Publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg (voor alle gemeenten behalve Apeldoorn). Het is een gemeenschappelijke regeling waar de gemeente Winterswijk vertegenwoordigd is in het algemeen bestuur.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg. Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder E.S.F. Schepers.
Financieel belang	In 2019 bedroeg de inwonerbijdrage in totaal € 436.096 (€ 15,04 per inwoner). Daarvan is € 215.650 voor de algemene gezondheidszorg en € 220.446 voor de jeugdgezondheidszorg. Resultaat 2019: € 71.000. In 2021 is de inwonerbijdrage in totaal € 470.359 (€ 16,30 per inwoner). Daarvan is € 233.674 voor de algemene gezondheidszorg en € 236.685 voor de Jeugdgezondheidszorg. per 31 december 2017 € 3.156.000 per 31 december 2018 € 3.028.000 per 31 december 2019 € 2.909.000 per 31 december 2020 € 2.970.000 Het vreemd vermogen bedraagt per 31 december 2017 € 2.793.000 per 31 december 2018 € 2.923.000 per 31 december 2019 € 2.631.000 per 31 december 2020 € 7.036.000 Het resultaat over 2020 bedraagt € 69.000 **Inschatting** **1 januari 2021** **31 december 2021** eigen vermogen € 2.538.000 € 2.206.000 vreemd vermogen € 2.609.000 € 2.572.000 Verwachte financiële resultaat 2021 € 0.
Ontwikkelingen	De jeugdgezondheidzorg voor 0 tot 18 jarigen is een GR-taak, tenzij de gemeente aangeeft deze taak niet of niet geheel door de GGD uit te laten voeren. Gemeente Winterswijk laat de Jeugdgezondheidszorg voor 4 tot 18 jarigen uitvoeren door de GGD. Vanwege de coronapandemie kwam het accent bij de GGD in 2020 te liggen op het testen en het bron- en contactonderzoek. Hierdoor lagen een aantal reguliere taken van de GGD van begin maart tot september 2020 stil; kritische processen zoals maatschappelijke zorg, forensische geneeskunde, toezicht kinderopvang en de poli seksuele gezondheid liepen echter wel door. De uitvoering van de werkzaamheden zoals het Rijksvaccinatieprogramma en het toezicht op de

	kinderopvang zijn aangepast in verband met de maatregelen tegen verspreiding van Covid-19 virus. In 2019 is de bestuursagenda 2019-2023 vastgesteld waarin vier prioriteiten zijn vastgelegd: gezondere jeugd, gezondere leefomgeving, gezonder oud worden en gezondere leefstijl. De (financiële) gevolgen van het Covid-19 virus zijn nog niet te bepalen.
Relatie tot Programma's	Programma 4 Maatschappelijke participatie en zorg.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het algemeen bestuur en op grond van in de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting en jaarrekening). Vastgelegd is dat de raad altijd informatie kan vragen.
Risico's	Net als bij de andere gemeenschappelijke regelingen vooral financieel, doordat een meerderheid in het AB beslist over nieuw beleid.

Naam	Stichting Platform Armoedevrij Winterswijk
Vestigingsplaats	Winterswijk
Doel	Armoedevrij Winterswijk in 2040
Betrokkenen	Gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het bestuur.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk heeft één in het bestuur.
Financieel belang	De gemeente Winterswijk levert een jaarlijkse bijdrage van € 12.000.
Ontwikkelingen	Om de opgave Armoedevrij Winterswijk te borgen in Winterswijk, is de stichting Platform Armoedevrij Winterswijk opgericht. Dit is een netwerkorganisatie van alle partijen die werken met armoede in Winterswijk. De stichting werkt ook aan een nood- & projectfonds.
Relatie tot programma's	Programma 4 Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport
Informatie-uitwisseling	Via de jaarstukken en via www.werkaanwinterswijk.nl
Risico's	Zeer gering, het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage.

Programma 5: Jeugd en Onderwijs

Geen Verbonden Partijen

Programma 6: Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening(RO)

Geen Verbonden Partijen

Programma 7: Cultuur inclusief RO

Naam	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	Doelstellingen zijn: - Het overeenkomstig de Archiefwet beheren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende overheidslichamen; - Het toezicht door de streekarchivaris op het beheer van de niet naar de centrale archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers; - Het in stand houden van en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk
Bestuurlijk belang	De leden en de plaatsvervangende leden van het Algemeen Bestuur worden per raadsperiode aangewezen door de gemeenteraden uit de gemeenteraden en het college van burgemeester en wethouders. Wethouder H.J. Tannemaat is lid van het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden, waaronder wethouder H.J. Tannemaat (tevens plaatsvervangend voorzitter). Allen zijn aangewezen door het algemeen bestuur en komen bij voorkeur uit verschillende gemeenten. De voorzitter en één lid worden uit het algemeen bestuur aangewezen en één lid op voordracht van de Staring Stichting. Bij de realisatie van het Erfgoedcentrum is ook de bestuurscommissie ingesteld. De bestuurscommissie bestaat uit 3 dagelijks bestuursleden (waaronder wethouder H.J. Tannemaat), aangevuld met 2 algemeen bestuursleden en 2 door het Staring Stichting voorgedragen leden.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente is gebaseerd op de begroting van het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers. Eigen Vermogen: 31-12-2017 € 54.894 31-12-2018 € 46.419 31-12-2019 € 154.413 31-12-2020 € 199.400 Vreemd Vermogen 31-12-2017 € 976.726 31-12-2018 € 721.819 31-12-2019 € 680.813 31-12-2020 € 768.234 Het resultaat over 2020 bedroeg € 44.987. **Inschatting** **1 januari 2021** **31 december 2021** eigen vermogen € 179.086 € 158.186 vreemd vermogen € 664.568 € 631.286 Verwachte financiële resultaat 2021: € 20.900 (negatief)
Ontwikkelingen	Er zijn geen actuele ontwikkelingen.
Relatie tot programma's	De taken zijn geclusterd in programma 7 Cultuur inclusief RO
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en het algemeen bestuur, in en via de op grond van de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting en jaarrekening).
Risico's	Er is geen sprake van een exploitatietekort. De risico's zijn gering. De gemeente Winterswijk biedt de komende jaren weer archiefmateriaal aan, maar de jaarlijkse bijdrage van Winterswijk staat vast tot en met 2022.

Programma 8: Infrastructuur inclusief RO

Naam	ROVA
Vestigingsplaats	Zwolle
Doel	Het bevorderen van en/of het (doen) realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van het verwijderen van afvalstoffen, waaronder begrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden (gemeenten, de Regio IJssel – Vecht en andere samenwerkingsverbanden). Vanuit de zorgtaak van de deelnemende overheden (gemeenten, de Regio IJssel – Vecht en andere samenwerkingsverbanden) en het daarmee samenhangende economisch belang, ten algemene nutte werkzaam te zijn op het gebied van de inzameling, bewerking en verwerking van afvalstoffen, de reiniging en de gladheidsbestrijding, alsmede op het gebied van direct of indirect daarmee verband houdende andere milieuvelden en de onderhoudstaken in de openbare ruimte.
Betrokkenen	De aandeelhouders van ROVA, 20 gemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Drenthe, Utrecht en Flevoland, de Regio IJssel – Vecht en Afvalverwijdering Utrecht (AVU).
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder hebben wij stemrecht over 290 aandelen. Dat is 3,4% van het totaal. Winterswijk wordt vertegenwoordigd door portefeuillehouder C.J. Zomer
Financieel belang	In 2020 is een dividend van € 130.000 over 2019 uitgekeerd (2019 € 138.000, 2018: 166.000, 2017: € 209.000, 2016 € 162.288; 2015 € 146.558). Jaarlijks is 152.500 begroot. Het eigen vermogen bedraagt op: 31-12-2018 € 36.742.000 31-12-2019 € 38.203.000 Het vreemde vermogen bedraagt op: 31-12-2018 € 53.791.000 31-12-2019 € 51.446.000 Het begrote eigen vermogen 2020 bedraagt op: 01-01-2019 € 31.000.000 31-12-2019 € 37.300.000 31-12-2020 € 39.303.000 Het begrote vreemde vermogen 2020 bedraagt op: 01-01-2019 € 53.900.000 31-12-2019 € 64.600.000 31-12-2020 € 51.445.843 Het begrote resultaat 2020 bedraagt € 4.339.000
Ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2009 voert ROVA de uitvoering van de taken huisvuilinzameling, machinale straatreiniging (vegen), kolken reinigen (riolering) en vanaf 2011 de onderhoudstaken in de openbare ruimte voor onze gemeente uit.

Relatie tot programma's	Is opgenomen in Programma 3 Werkend Winterswijk
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op alle relevante niveaus: van de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden op 'werkvloerniveau' tot aan de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	ROVA verzorgt de uitvoering van de reinigingstaken voor de deelnemende gemeente. Het accent ligt niet op het door ROVA zelf uitvoeren van de werkzaamheden. Als marktpartijen dit voordeliger kunnen, worden werkzaamheden uitbesteed. Om niet volledig afhankelijk te zijn van de markt, beschikt ROVA zelf over een uitvoerend bedrijf. Het risico van de deelneming in ROVA is daarom gering.

Programma 9: Werk en inkomen

Naam	Werkbaan Oost BV
Vestigingsplaats	Oost Gelre
Doel	Het uitvoeren van het onderdeel Beschut Werken van de Wet Sociale Werkvoorziening
Betrokkenen	De gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is in de aandeelhoudersvergadering van Werkbaan Oost vertegenwoordigd door wethouder H.J. Tannemaat.
Financieel belang	De exploitatiebijdrage over 2019 bedroeg € 440.000 Het eigen vermogen bedraagt op: 31-12-2017 € 100.000 31-12-2018 € 114.777 31-12-2019 € 114.777 31-12-2020 € 114.777 Het vreemde vermogen bedraagt op: 31-12-2017 € 0 31-12-2018 € 705.291 31-12-2019 € 524.015 31-12-2020 € 759.530 Het resultaat over 2020 bedroeg € 0. Inschatting 1 januari 2021 31 december 2021 Eigen vermogen € 114.777 € 114.777 Vreemd vermogen € 200.000 € 200.000 Verwachte financiële resultaat 2021 € 0
Ontwikkelingen	Werkbaan Oost is een overheids-BV die in 2017 is opgericht voor het uitvoeren van Beschut Werken. Bij de oprichting is bepaald dat deze BV in eerste instantie zou bestaan tot juli 2019. In het kader van 'Samen aan het stuur' is de BV voortgezet en wordt in 2021 samengevoegd met SDOA tot een 2e-lijns uitvoeringsorganisatie voor Werk en Inkomen (werkleerbedrijf). Daarbij wordt ingezet op een doorgaande ontwikkellijn van arbeidsmatige dagbesteding tot betaald werk. In 2020 is gestart met het vinden van een nieuw onderkomen, omdat de huurovereenkomst in Lichtenvoorde medio 2021 stopt. Per 1 september 2021 wordt een nieuw pand wordt betrokken in Groenlo samen met SDOA.

Relatie tot Begroting	Programma 9 Werk en Inkomen
Informatie-uitwisseling	Er zijn periodiek aandeelhoudersvergaderingen waarbij de portefeuillehouder Arbeidsparticipatie van de gemeente Winterswijk deelneemt. De financiële stukken worden aan de raad aangeboden ter informatie.
Risico's	Deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort.

Naam	Sociale Dienst Oost Achterhoek
Vestigingsplaats	Groenlo
Doel	De gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) voert de Participatiewet, Ioaw/z en aanverwante regelingen uit.
Betrokkenen	Sociale Dienst Oost Achterhoek heeft drie deelnemende gemeenten, te weten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur. Leden: wethouder H.J. Tannemaat (AB en DB) en wethouder E.S.F. Schepers (AB).
Financieel belang	De exploitatiebijdrage voor de bedrijfsvoering over 2019 bedroeg € 4.117.000 voor het overige betreft het hier grotendeels de doorbetaling van rijksbudgetten. Het eigen vermogen bedraagt op: 31-12-2016 € 2.991.000 31-12-2017 € 4.593.000 31-12-2018 € 4.852.000 31-12-2019 € 3.323.000 31-12-2020 € 3.351.000 (concept) Het vreemde vermogen bedraagt op: 31-12-2016 € 8.189.000 31-12-2017 € 11.688.000 31-12-2018 € 5.803.000 31-12-2019 € 6.303.000 31-12-2020 € 12.808.000 (concept) Resultaat 2020: € 302.000 (concept) **Inschatting** — **1 januari 2021** — **31 december 2021** Eigen vermogen — € 2.515.000 — € 2.515.000 Vreemd vermogen — € 6.809.000 — € 6.809.000 Verwachte financiële resultaat 2021 € 0
Ontwikkelingen	In tegenstelling tot de in de loop van 2020 bijgestelde prognose (+4%) in verband met de Covid-19 crisis, is het bestandsvolume uitkeringen in 2020 heel licht gedaald (-0,34%). Voor zelfstandige ondernemers is in verband met de crisis, de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) in het leven geroepen. Deze regeling wordt namens SDOA uitgevoerd door de Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ). De regeling is inmiddels voor de derde keer verlengd nu tot 1 april 2021. In het kader van “Samen aan het Stuur’ is in 2020 een start gemaakt met de transitie van SDOA en Werkbaan Oost tot één werkleerbedrijf, waarbij de toegang wordt belegd bij het lokale loket (De Post). Het werkleerbedrijf wordt dan een 2e lijns organisatie. SDOA participeert in de opgaven Armoedevrij Winterswijk 2040 en Winterswijk Drempelvrij.

Relatie tot programma's	Programma 9 Werk en Inkomen.
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort

Naam	Stadsbank Oost Nederland
Vestigingsplaats	Enschede
Doel	De bank is een kredietbank als bedoeld in de Wet op het Consumenten Krediet. De Stadsbank heeft tot doel om, zowel vanuit een bedrijfseconomische als maatschappelijke optiek bezien, een verantwoord pakket van (financiële) dienstverlening aan te bieden aan, in het bijzonder, de ingezetenen in haar rechtsgebied.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Almelo, Berkelland, Borne, Bronckhorst, Dinkelland, Enschede, Oost Gelre, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H.J. Tannemaat.
Financieel belang	Rekening: Er is geen exploitatietekort, dus ook geen beroep op de gemeenten. Voor 2021 is een bedrag van € 328.546 begroot. Dit bedrag is onderdeel van het budget voor bijzondere bijstand/minimabeleid en staat niet apart in de begroting. Het eigen vermogen bedraagt: per 31-12-2017 € 1.361.000 per 31-12-2018 € 1.080.500 per 31-12-2019 € 1.696.100 per 31-12-2020 € 1.183.300 Het vreemd vermogen bedraagt: per 31-12-2017 € 19.744.200 per 31-12-2018 € 15.042.300 per 31-12-2019 € 14.615.600 per 31-12-2020 € 15.001.100 Het resultaat over 2020 bedroeg € 223.300. **Inschatting** **1 januari 2021** **31 december 2021** eigen vermogen € 1.082.200 € 1.293.900 vreemd vermogen € 14.816.700 € 14.572.100 Verwachte financiële resultaat 2021: € 0
	Rekening: Wanneer het resultaat daartoe aanleiding geeft, dragen de deelnemende gemeenten, naar rato van het inwoneraantal, het exploitatieverlies.
Ontwikkelingen	De Stadsbank speelt in op de vraag naar meer maatwerk rondom de schulddienstverlening. De effecten van de coronacrisis op de vraag naar dienstverlening van de Stadsbank zijn nog niet te overzien. In 2020 is het aantal aanvragen voor schuldentrajecten achtergebleven bij de wat werd verwacht. Het terughoudende incassobeleid i.v.m. de coronacrisis was hier de oorzaak van.
Relatie tot programma's	Programma 9 Werk en Inkomen.
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	Gering.

Programma 10: Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO

Naam	Recreatieschap Achterhoek en Liemers is opgeheven
Vestigingsplaats	Hummelo
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme, dit met als doel bescherming van de natuur en het landschappelijk karakter.
Betrokkenen	Gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Duiven, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Rijnwaarden, Westervoort, Winterswijk en Zutphen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk was vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door de mevrouw I.T.F. klein Gunnewiek.
Financieel belang	Beëindigd. In 2020 heeft de liquidatie van het RAL plaatsgevonden. Het liquidatiedeel van Winterswijk bedraagt € 38.647,59. Dit bedrag is gestort op rekening van gemeente Winterswijk. Het RAL heeft 1.012 aandelen Leisurelands overgedragen aan gemeente Winterswijk. Deze aandelen zijn gewaardeerd op € 1.
Ontwikkelingen	Geen
Relatie tot programma's	Programma 10 Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO.
Informatie-uitwisseling	Beëindigd
Risico's	Geen

Naam	Stichting Achterhoek Toerisme
Vestigingsplaats	Statutair Doetinchem, kantoor Borculo
Doel	Het verzorgen van regiomarketing, gericht op het uitbouwen van de marktpositie van de toeristisch-recreatieve sector in de Achterhoek. Het vervullen van de functie van route-ontwikkelaar en -beheerder.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen.
Bestuurlijk belang	Gemeente Winterswijk heeft met ingang van de nieuwe bestuurlijke periode in 2018 geen zitting meer in het bestuur van Stichting Achterhoek Toerisme.
Financieel belang	De jaarlijkse bijdrage van gemeente Winterswijk aan Stichting Achterhoek Toerisme bedraagt € 49.657 voor regiomarketing en € 8.000 voor beheer van het routenetwerk. Stichting Achterhoek Toerisme wordt voor ongeveer 33% gefinancierd vanuit het bedrijfsleven. Om te voorkomen dat de resultaten van Achterhoek Toerisme gaan leiden tot de verplichting om vennootschapsbelasting te betalen, is er voor gekozen om de resultaten uit de afgelopen jaren niet meer te presenteren als algemene reserve. Na afstemming met de accountant staan de resultaten nu als vooruit ontvangen bijdragen van de gemeenten, ter waarde van € 466.256, op de balans.

	Per 31 december 2019 bedraagt het eigen vermogen € 0 en het vreemd vermogen € 1.534.980. Inschatting 1 januari 2021 31 december 2021 Eigen vermogen € 0 € 0 Vreemd vermogen € 1.534.980 € 1.534.980 Verwachte financiële resultaat 2021 € 0
Ontwikkelingen	In 2016 is de organisatie van Stichting Achterhoek Toerisme uitgebreid met een vrijetijdsmakelaar, die in opdracht van de gemeenten ingezet wordt op de uitvoering van de vrijetijdsagenda 2016-2019. In 2020 is de vrijetijdsagenda 2020-2030 vastgesteld. Belangrijk aandachtspunt is het betrekken en verbinden van ondernemers in concrete projecten. De participerende gemeenten hebben een positieve evaluatie afgegeven op de resultaten en ontwikkeling van Stichting Achterhoek Toerisme in de afgelopen 4 jaar. Zij hebben ingestemd met het voorstel voor een nieuwe subsidieperiode voor de periode 2018-2021. De komende jaren wil Achterhoek Toerisme voortbouwen op haar fundament en deze verder verstevigen: de regiomarketing, het routebureau en de verbindende factor, met extra aandacht voor informatievoorziening en ontwikkeling en ontsluiting van kennis. Belangrijke samenwerkingspartners zijn de lokale VVV's, provincie Gelderland, de EUREGIO en het Nederlandse Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC).
Relatie tot programma's	Programma 10 Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het bestuur, in het ambtelijk overleg vrijetijdseconomie, het portefeuillehoudersoverleg vrijetijdseconomie, via een nieuwsbrief en via overlegging van de jaarstukken (begroting, jaarrekening en jaarverslag).
Risico's	-

Programma 11: Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO

Naam	Stichting Winterswijk Cultuur Landschap (WCL)
Vestigingsplaats	Winterswijk
Doel	De stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van vijf thema's: leefbaarheid, land- en tuinbouw, natuur- en landschapsbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. Het WCL geeft ook advies aan overheden.
Betrokkenen	De gemeente Winterswijk, LTO Noord Oost Achterhoek afdeling Winterswijk, het Platform Natuur en Landschap Winterswijk, Gelders particulier grondbezit, de Stichting Particulier Agrarisch Natuurbeheer, NSW-landgoederen Winterswijk e.o., de Recron afdeling Winterswijk, de Stichting Boer en Recreatie, de Adviescommissie Cultuurhistorie, de gezamenlijke belangenverenigingen van het buitengebied, Koninklijke Horeca Nederland afd. Winterswijk voor het buitengebied, Ondernemersvereniging Buitengebied Winterswijk.
Bestuurlijk belang	In 2005 is een doorstart gerealiseerd op initiatief van de gemeente Winterswijk. Het werkgebied is verkleind tot enkel de gemeente Winterswijk. De gemeente Winterswijk heeft drie leden in het bestuur (zowel in dagelijks als algemeen): wethouder I.T.F. klein Gunnewiek (voorzitter) en A. Schoemaker (secretaris) en mevrouw J. Ras.
Financieel belang	Budget 2020: (goedgekeurde) bijdrage bedraagt € 90.000 (2014 t/m 2017 € 75.000; sinds 2018 € 90.000). Het jaarverslag 2020 is opgesteld en op 19 april ter goedkeuring aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Het resultaat over 2019 is €23.627 positief. Vanwege het 25 jarig symposium is er wat minder aandacht geweest voor uitvoering van projecten.

	Eigen Vermogen: Per 31-12-2017 € 68.691 Per 31-12-2018 € 40.373 Per 31-12-2019 € 64.000 Per 31-12-2020 n.n.b. Vreemd Vermogen Per 31-12-2017 € 184.840 Per 31-12-2018 € 187.964 Per 31-12-2019 € 146.117 Per 31-12-2020 n.n.b. Verwachting: 1 januari 2021 31 december 2021 Eigen vermogen € 50.000 € 50.000 Vreemd vermogen € 120.000 € 120.000 Resultaat 2021 € 0
Ontwikkelingen	WCL blijft pleiten voor maatwerk voor boeren in kwetsbare gebieden. Daarnaast blijft de WCL (bestuurlijk) de VALA ondersteunen met het verder ontwikkelen van het agrarisch natuurbeheer in de hele Achterhoek. WCL bekijkt de mogelijkheden van de Europese subsidieprogramma's, zoals Leader, POP-3 en Interreg V. Ook fungeert de WCL soms als aanvrager van subsidie voor derden en trekt zelf projecten. Leidraad voor uitvoering van projecten is de Visie 2015 – 2025, die in 2015 is vastgesteld.
Relatie tot programma's	De activiteiten die de Stichting WCL Winterswijk uitvoert hebben vooral betrekking op programma 11 Wonen en Buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO. In het coalitieprogramma staat een aanbeveling om te zorgen voor meer externe financiering.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en algemeen bestuur en (conform statuten) door het jaarverslag. Ook worden periodiek voorlichtingsavonden georganiseerd voor bewoners uit het buitengebied over bepaalde (gemeentelijke) thema's. Jaarverslagen worden in de maand juni altijd aan de deelnemende partijen (onder andere Gemeente Winterswijk) aangeboden.
Risico's	Zeer gering. Een meerderheid van het algemeen bestuur beslist over nieuw beleid. Ook door de aanwezigheid van 3 gemeentelijke vertegenwoordigers is directe controle/inbreng aanwezig. Functiescheiding (binnen de Gemeente Winterswijk; rol secretaris en beleidsmedewerker plattelandsontwikkeling) is doorgevoerd. Binnen de WCL is het 'WCL werkprocessendocument' vastgesteld; WCL werkt met een accountant en een boekhouder. De kans op het 'omvallen' van WCL wordt als zeer gering geschat. Als dit onverhoopt toch gebeurt en er een positief saldo resteert, dan wordt dit overgemaakt aan die doelen die overeenkomen met de doelen van de WCL. In geval van een negatief saldo zijn in principe de bestuurders hoofdelijk aansprakelijk.

Programma 12: Duurzaamheid, Klimaat, Openbare ruimte, Milieu en Mobiliteit

Naam	B.V. Winterswijks Energiebureau
Vestigingsplaats	Winterswijk
Doel	Het verduurzamen van de lokale energievoorziening door het lokaal sluiten van energiekringlopen. Het lokaal benutten van de energetische waarde van groene reststromen uit de regio. Het realiseren van duurzame energie ten behoeve van de lokale en regionale samenleving en het in eigen domein behouden van de maatschappelijke waarde van duurzame energie-initiatieven. in samenwerking met maatschappelijke partners en groepen burgers. Om zo de noodzakelijke energietransitie te versnellen, door onder meer het stimuleren, ontwikkelen, produceren, toepassen en leveren van duurzame energie in de regio vanuit het streven naar een duurzame maatschappelijke ontwikkeling.
Betrokkenen	De gemeente Winterswijk is sinds 22 december 2017 de enige aandeelhouder. ROVA heeft afstand gedaan van aandelen (50%).
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder hebben wij stemrecht over alle 18.000 aandelen. Dat is 100% van het totaal.
Financieel belang	Het in 2013 gestorte aandelenkapitaal (totaal € 18.000) is het werkkapitaal. Het financieel belang beperkt zich voorlopig tot het nominale bedrag van de aandelen van € 18.000. Inschatting 1-1-2021 31-12-2021 Eigen vermogen € 18.000 € 18.000 Vreemd vermogen € 0 € 0 Verwacht resultaat 2021 € 0
Ontwikkelingen	Het Winterswijks Energiebureau is opgericht op 4 juli 2013. Het is op dit moment niet duidelijk wat we met het Energiebureau gaan doen. Wellicht kan het een rol gaan spelen bij een nieuw op te richten Omgevingsfonds waarin vanuit zonneparken Arrisveld en Masterveldweg geld wordt gestort voor maatschappelijke leefbaarheids- en duurzaamheidsprojecten.
Relatie tot programma's	Is opgenomen in programma 12 Duurzaamheid, Klimaat, Milieu en Mobiliteit.
Informatie-uitwisseling	Op dit moment is het energiebureau niet actief. Er wordt gekeken naar de koppeling tussen het Energiebureau en een mogelijk te ontwikkelen Energiefonds.
Risico's	Het Winterswijks Energiebureau heeft geen personeel in dienst. Het financiële risico blijft vooralsnog beperkt tot het nominale bedrag van de aandelen van € 18.000.

Naam	Coöperatieve Achterhoekse Groene Energiemaatschappij AGEM U.A.
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De coöperatie en bijbehorende uitvoeringsorganisatie richten zich op: - Het ontwikkelen en uitvoeren van duurzame energieprojecten in de Achterhoek. - Het geven van voorlichting over de opwekking en het gebruik van duurzame energie in de Achterhoek. - Het bevorderen van energiebesparing. - Het instellen en beheren van een fonds om toekomstige initiatieven op het gebied van duurzame energie in de Achterhoek te kunnen financieren.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Daarnaast enige energiecoöperaties.
Bestuurlijk belang	De algemene vergadering bestaat uit 8 leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente) en bestuurders van de anderen leden. Momenteel zijn dit 13 lokale energiecoöperaties. Voor Winterswijk neemt wethouder C.J. Zomer deel aan de algemene vergadering.

Financieel belang	De bijdrage bedraagt in: 2016 € 5.800 2017: € 0 2018: € 0 2019 € 0 Eigen Vermogen per 31-12-2016 : € 126.783 Eigen Vermogen per 31-12-2017 : € 124.719 Eigen Vermogen per 31-12-2018 : € 212.121 Eigen Vermogen per 31-12-2019 : € 229.697 Vreemd Vermogen per 31-12-2016 : € 282.018 Vreemd Vermogen per 31-12-2017 : € 878.779 Vreemd Vermogen per 31-12-2018 : € 1.390.190 Vreemd Vermogen per 31-12-2019 : € 1.668.691 Resultaat 2019: € 86.702 **Inschatting*** **1 januari 2021** **31 december 2021** Eigen vermogen € 229.697 € 229.697 Vreemd vermogen € 1.668.691 € 1.668.691 Verwachte financiële resultaat 2021 € 0 (break-even)
Ontwikkelingen	Geen.
Relatie tot Programma's	Is opgenomen in programma 12 Duurzaamheid, Klimaat en Milieu en Mobiliteit.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt bestuurlijk plaats in de algemene vergadering, het overleg portefeuillehouders Achterhoekse gemeenten en ambtelijk in het regionaal duurzaamheidscoördinatorenoverleg.
Risico's	Het gemeentelijk risico als deelnemer van de gemeenschappelijke regeling is beperkt tot de financiële bijdrage in de opstartkosten, zoals aangegeven bij financieel belang. Daarnaast is er het risico dat te maken heeft met een goede besteding van onze middelen als 'klant' van het Agem Energieloket. De inkoop van gemeentelijke energie is via een de AGEM Gemeentelijke Energie B.V. 100% afgeschermd van de overige bedrijfsonderdelen.

Programma 13: Financiën

Naam	N.V. Alliander
Vestigingsplaats	Arnhem
Doel	Alliander is een netwerkbedrijf. De missie is staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven ontvangen elektriciteit, gas en warmte. Alliander beheert meer dan 92.000 km elektriciteitsnet en 42.000 km gas. De organisatie van Alliander: - Netbeheer: Liander - Netwerkactivitteiten: Qirion, Kenter, Firan, Telecomcluster Alliander, Entrtnce - Duitsland: Alliander AG

	Liander heeft de taak om de energievoorziening betrouwbaar, betaalbaar en bereikbar te houder. Liander staat klaar om storingen te verhelpen, en ontwikkelt, ontwerpt en beheer het energienet. Ook deelt Liander kennis en kunde met klanten en overheden om zo samen te werken aan het best passende energienet voor iedereen in het gereguleerde domein.
Betrokkenen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland, Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Zij hebben gezamenlijk ruim driekwart van de in totaal ruim 136 miljoen aandelen. Het overige deel is in handen van ongeveer 65 kleinere, gemeentelijke aandeelhouders en de provincie Flevoland. De gemeente Winterswijk heeft net zoveel aandelen in Alliander als vroeger in Nuon NV.
Bestuurlijk belang	Er is geen specifiek bestuurlijk belang. Als aandeelhouder hebben we een stemrecht over 436.930 aandelen. Dat is 0,319% van het totaal.
Financieel belang	In 2020 ontvingen wij € 362.844 dividend. In 2019 was dit € 479.108. In 2018 € 292.256 en in 2017 € 271.495. Aandeelhouders hebben geen invloed op de tarieven. Het tariefbeleid is vastgesteld door de minister van Economische Zaken. De tarieven komen tot stand door de kosten en efficiency van negen netwerkbeheerders met elkaar te vergelijken. Het gemiddelde is bepalend voor de tariefstelling voor een nieuwe periode van twee jaar. De tarieven staan onder streng toezicht van de Energiekamer NMA. Bij het vaststellen van de tarieven is de efficiëntie van het bedrijf van groot belang. De cijfers over 2020 worden in de aandeelhoudersvergadering door Alliander bekend gemaakt. Eigen vermogen voor winstbestemming: 31-12-2017 € 3.942.000.000 31-12-2018 € 4.129.000.000 31-12-2019 € 4.224.000.000 31-12-2020 € 4.328.000.000 Vreemd vermogen inclusief verplichtingen: 31-12-2017 € 4.127.000.000 31-12-2018 € 4.216.000.000 31-12-2019 € 4.567.000.000 31-12-2020 € 5.094.000.000 Het resultaat voor 2020 is € 224 miljoen (2019; € 253 miljoen)
Ontwikkelingen	“Op 1 januari 2020 is de Klimaatwet ingegaan, waarin de doelstellingen van 49% reductie in 2020 en 95% in 2050 zijn vastgelegd. De grote uitdaging is ervoor te zorgen dat de energie-infrastructuur hiervoor op tijd klaar is”.
Relatie tot programma’s	Is opgenomen bij programma 13 Organisatie en Financiën
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Productie en handel zijn commerciële activiteiten met daarbij behorende risico’s. Het klantenbestand heeft echter een gebonden karakter, dit in tegenstelling tot de energieleverancier. De gemeente Winterswijk is niet aansprakelijk voor de eventuele tekorten van Alliander.

Paragraaf G: Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid is volgens het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel in de begroting en het jaarverslag. Deze paragraaf bevat daarom:
- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Onze visie op grondbeleid in relatie tot onze programmadoelstellingen

In de structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020 staat ons planologisch beleid voor de bebouwde kom
Deze structuurvisie is 24 februari 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. In de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie is aandacht voor de relatie tussen ruimtelijke projecten en toekomstige gebiedsontwikkelingen. Hierdoor is het mogelijk om de kosten van ruimtelijke ontwikkelingen en bovenwijkse voorzieningen (mede) te verhalen op particuliere grondexploitaties.

De omgevingsvisie Kom volgt de structuurvisie uit 2011 op
Samen met de omgevingsvisie Buitengebied vormt deze het beoordelingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor woningbouw zoeken we hoofdzakelijk ruimte op inbreidingslocaties
Daarnaast is De Rikker in de structuurvisie aangewezen als uitbreidingslocatie.

We (her)ontwikkelen bedrijventerreinen
Dit doen we bijvoorbeeld op het voormalige DAV-terrein aan de Wooldseweg, aan de Parallelweg en op het voormalig Cobercoterrein (Park Achterhoek). In het noordoosten van de gemeente ontwikkelen we samen met de gemeente Vreden op de landsgrens het Dienstencentrum Gaxel Grens/zWork Center.

Hoe voeren we ons grondbeleid uit?

We geven het grondbeleid vorm aan de hand van beleidsnotities voor (delen van het) grondbeleid
Dit doen we wanneer de behoefte aan beleidsbepaling zich voor doet. Het grondbeleid is niet vastgelegd in een door de raad vastgestelde beleidsnota.

We baseren ons grondbeleid op de financiële prognose in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
Jaarlijks actualiseren we de financiële prognose van de grondexploitaties in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG). Op basis daarvan doen we voorstellen en stellen we de koers op het gebied van het grondbeleid waar nodig bij. Twee keer per jaar schetsen we in de begroting en de jaarrekening de actuele situatie.

De uitvoering van het grondbeleid volgt op de ontwikkeling van het planologisch beleid
Belangrijke beleidsdocumenten voor ons grondbeleid zijn:
- De structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020;
- De woonvisie Passend en Duurzaam Wonen in Winterswijk 2020-2025/Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk;
- Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) Regio Achterhoek.

De MIR ontwikkelt zich tot het uitvoeringsprogramma van ons omgevingsbeleid
Op 24 september 2020 heeft de raad de Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten (MIR) 2021-2030 vastgesteld. In de MIR presenteren we de actuele stand van zaken van de uitvoering van de investeringsprojecten uit de structuurvisie. We kijken daarbij naar de kosten van de projecten en naar mogelijke dekkingsmiddelen inclusief kostenverhaal op grondexploitaties.

Per ontwikkelingslocatie beoordelen we of we een actief of faciliterend grondbeleid voeren
We kijken per locatie of we samenwerking zoeken met private partijen. Afhankelijk van de mogelijkheden en van de behoefte besluiten we of we zelf gronden kopen, bouwrijp maken en uitgeven voor de functies wonen en werken of dat we locaties door particuliere partijen laten ontwikkelen.

Actuele prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie

Jaarlijks actualiseren we de financiële prognose van de grondexploitaties in het MPG
Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) maakt risico's beter en eerder inzichtelijk. In deze meerjarige analyse is aandacht voor de verbanden tussen:
- De financiële resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties;
- De risicoanalyse over de actieve projectenportefeuille;
- De benodigde weerstandscapaciteit.

De netto contante waarde van de gezamenlijke exploitaties is toegenomen
De netto contante waarde bedraagt € 421.000. Bij de jaarrekening 2019 was deze prognose € 376.000. Per saldo een verbetering € 55.000.
We actualiseerden de exploitatie-berekeningen voor de complexen in exploitatie en het complex in voorbereiding Bedrijvenlandgoed Slinge. De prognose voor de complexen is als volgt:

Complex	boekwaarde 31-12-2020	uitgaven na 2020	opbrengsten na 2020	eindjaar exploitatie	NCW eindsaldo exploitatie per 31-12-2020	NCW eindsaldo per 31-12-2020 inclusief voorziening
Grondexploitatie in exploitatie						
12 Eelink	1.253.933	54.133	1.077.725	2021	-247.830	170
15 complex Parallelweg	1.261.674	72.387	786.500	2022	-560.791	209
19 Gaxel dienstencentrum	175.316	164.960	343.650	2021	231	231
20 Zonnebrink	351.707	215.107	575.364	2021	374	374
21 Boterstraat	30.202	125.159	182.157	2021	25.741	25.741
24 Pelkpark	153.569	57.248	-	2021	-209.378	622
54 Fortuna	286.765	46.563	408.263	2021	68.433	68.433
61 Spoorzone	2.767.593	295.374	3.514.662	2026	324.996	324.996
Subtotaal BIE	6.280.759	1.030.931	6.888.321			420.776
Grondexploitatie in voorbereiding						
91 Bedrijvenlandgoed Slinge	2.001.625	769.420	2.593.800	2021	-173.443	557
Totaal	**8.282.384**	**1.800.350**	**9.482.121**			**421.333**

De voorzieningen voor verlieslatende exploitaties zijn toereikend
Uit de kolom 'NCW eindsaldo per 31-12-2020 inclusief voorziening' blijkt dat de voorzieningen, die we voor verlieslatende exploitaties troffen, toereikend zijn. In de rapportage Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2020 (MPG 2020) gaan we dieper in op de projecten in de grondexploitatie.

Onderbouwing van de geraamde winstneming

Per complex nemen we winst naar rato van de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd
De Commissie BBV heeft aangegeven dat we winst moeten berekenen volgens deze POC-methode. POC staat voor Percentage of Completion.

In de meerjarenbegroting 2021–2024 is geen rekening gehouden met winstafdrachten vanuit de grondexploitatie.

De beleidsuitgangspunten voor de reserves in relatie tot de risico's van de grondzaken

We gaan ervan uit dat een weerstandsvermogen van € 2,5 miljoen toereikend is
Gemeenten moeten de risico's die voortvloeien uit de grondexploitaties kunnen opvangen. Er wordt van uitgegaan dat een weerstandsvermogen van € 2,5 miljoen voor de Winterswijkse grondexploitaties toereikend is.
In 2021 worden de risico's voor de grondexploitaties beoordeeld met behulp van een Monte Carlo-analyse. De uitkomsten worden verwerkt in de risicoparagraaf van de begroting 2022 – 2025 en indien het in de tijd gezien mogelijk is ook in het MPG bij deze jaarrekening.

De gemeente Winterswijk kent geen algemene reserve Grondexploitatie
De reserve Grondexploitatie is namelijk opgenomen in de algemene reserve. Daardoor hebben we geen afgezonderd weerstandsvermogen voor de grondexploitatie.
Winsten op complexen komen na realisatie tot uitdrukking in het rekeningsaldo van de gemeente. We voegen winst dan rechtstreeks toe aan onze algemene reserve. Voorzienbare verliezen brengen we in mindering op onze algemene reserve.

Woonbeleid

De Woonvisie Winterswijk 2020-2025 Passend en duurzaam wonen in Winterswijk is vastgesteld
De Woonvisie geeft weer waar de gemeente Winterswijk zich de komende jaren op wil richten op het gebied van wonen. Het doel van de woonvisie is ervoor te zorgen dat Winterswijk een fijne gemeente blijft om in te wonen. We willen dat iedereen in Winterswijk een passende en duurzame woning kan vinden die aansluit bij zijn of haar woonwensen, nu en in de toekomst. In de woonvisie zijn zeven ambities benoemd en 40 concrete maatregelen die we als gemeente samen met inwoners en maatschappelijke partners op gaan pakken.
Nieuwe woningbouwplannen worden getoetst aan de Woonvisie en aan het Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2019-2025. Nieuwe woningbouwplannen worden getoetst aan de hand van kwaliteitscriteria en niet meer zoals vroeger aan woningcontingenten (aantallen). Bouwen voor de behoefte met kwaliteit is het uitgangspunt.

Bedrijventerreinen

Het Regionaal Programma Werklocaties Achterhoek 2019-2023 (RPW Achterhoek) is het regionale kader
De zeven gemeenten in de Achterhoek en de provincie Gelderland hebben het gezamenlijke doel om lokale en regionale bedrijven zo goed mogelijk te faciliteren op bedrijventerreinen die qua kwaliteit en beschikbaarheid voldoen aan de eisen en wensen van ondernemers en hun omgeving. In het RPW Achterhoek wordt bepaald waar bedrijventerreinen in de Achterhoek noodzakelijk zijn. Er staat ook in wat de opgaven voor de gemeenten zijn voor het herstructureren en optimaliseren van bestaande terreinen.

We ontwikkelen nieuw bedrijventerrein en we verbeteren bestaande bedrijventerreinen
In 2018 liet Winterswijk een onderzoek uitvoeren naar de ontwikkeling van bedrijventerreinen op lokaal niveau. Het lokale onderzoek laat een ruimtevraag voor de middellange termijn zien van 18 hectare.
In het coalitieakkoord 2019-2022 'Winterswijk wint! Duurzaam en daadkrachtig d'ran' heeft de gemeente als ambitie vastgelegd: "We bieden lokale bedrijven voldoende ruimte in Winterswijk om zich te kunnen ontwikkelen, er komt een uitbreiding van bedrijfsterreinen."
Om aan deze doelstelling invulling te geven heeft B&W besloten:
- Een locatiekeuze-onderzoek te doen voor nieuw aan te leggen bedrijventerrein(en).
- Een gebiedsvisie voor de Misterweg te ontwikkelen, die gericht is op voldoende groeiruimte voor de daar gelegen bedrijven, een robuuste ecologische structuur, passende infrastructuur met een belangrijke rol voor de N318 en het doorvoeren van verduurzaming;
- Stedelijke herverkaveling op te starten voor de bestaande bedrijventerreinen.

Het locatiekeuze- onderzoek is uitgevoerd. Het college heeft een terrein gelegen aan de Misterweg tegenover Obelink aangewezen als voorkeurslocatie. Na de inspraakprocedure wordt de gemeenteraad voorgesteld een besluit te nemen voor vaststelling van de ontwikkellocatie voor nieuw bedrijventerrein. Verder is de gebiedsvisie Misterweg is in voorbereiding.

Planontwikkeling gemeentelijk initiatief	
Fortuna	Het bedrijventerrein Fortuna is uitverkocht. Bij de laatste kavel is een afspraak gemaakt over uitgestelde levering in 2021.
Complex Parallelweg	De bodemsanering op de vroegere terreinen Leemrijse en Te Siepe is afgerond. In 2020 is 2.305 m2 hernieuwd bedrijventerrein uitgegeven. Vanaf 2021 kan nog ruim 6.000 m^2 bedrijventerrein worden uitgegeven. Meerdere bedrijven hebben concrete belangstelling voor een kavel op dit terrein (per februari 2021). De kans is groot dat de nog beschikbare grond grotendeels of volledig in 2021 wordt uitgegeven.
Bedrijvenlandgoed Slinge (voormalig DAV terrein Wooldseweg)	Met het bedrijf Winterwarm is een principeovereenkomst gesloten over de verkoop van dit gehele bedrijventerrein.
Spoorzone	De gemeente heeft in 2020 het bedrijventerrein op het voormalige emplacement in de spoorzone verworven. Dit terrein is geschikt voor hoogwaardige bedrijvigheid, perifere detailhandel en maatschappelijke functies.
Eelink	Eelink is een gezamenlijke exploitatie van de gemeente en een particuliere ontwikkelaar. In dit complex geven we kavels uit voor woningen in het duurdere segment. Begin 2021 zijn alle voor verkoop beschikbare kavels verkocht. In een deel van Eelink zijn nog geen kavels uitgegeven. Voor dit gedeelte wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Dat maakt het mogelijk meer woningen op relatief kleinere kavels van circa 1.500 m2 te bouwen. Met kavels van circa 1.500 m2 wordt beter ingespeeld op de huidige behoefte dan met het oude bestemmingsplan dat uitging van grotere kavels. Het nieuwe bestemmingsplan maakt ook woningbouw mogelijk op het aangrenzende terrein rondom de boerderij Den Harden. De bestemmingsplanwijziging is februari 2020 in procedure gebracht.
Zonnebrink	In het schoolgebouw aan de Zonnebrink zijn de appartementen in gebruik genomen. Het hotel in hetzelfde pand volgt in 2021. Op het vroegere sportveld zijn een parkeerterrein voor 197 auto's en een woongebiedje met negen

	woningen gerealiseerd. Een perceel grond voor maatschappelijke doeleinden is nog voor verkoop beschikbaar.
Boterstraat	Aan de Boterstraat zijn alle zes bouwkavels verkocht. Vier kavels zijn al uitgegeven in 2020. De twee overige volgen in 2021.
Plan Morgenzon	Plan Morgenzon is voltooid. De nieuwe wijk is woonrijp gemaakt. De laatste drie kavels zijn in 2020 uitgegeven. Het gehele plan omvat 78 woningen .
Pelkpark	De 11 bouwkavels zijn al in2019 uitgegeven. In 2020 zijn de laatste woningen gebouwd en is de bestrating aangelegd. In 2021 wordt het openbaar groen aangelegd. Daarmee wordt dit deel van de woningbouwlocatie Pelkpark afgerond. In dit gebied wordt op de middellange termijn nog een volgende fase ontwikkeld op de plek waar nu nog de vroegere Kohnstammschool staat
Bedrijventerrein Dennenoord	In 2020 en in 2021 is met twee bedrijven overeenstemming bereikt over verkoop van hun terrein aan de gemeente. Verhaegh Trading blijft als enige onderneming op Dennenoord gevestigd. Een visie voor de herinrichting van Dennenoord is in voorbereiding.
Transformatie Narcisstraat	Dit gebied als geheel vraagt om een kwaliteitsimpuls. De gemeente heeft een bescheiden grondpositie in het gebied bij de Misterweg/Hyacinthstraat.
Gaxel	Samen met de gemeente Vreden ontwikkelen we op de landsgrens aan de Vredenseweg het Dienstencentrum Gaxel Grens/zWork Center (GGC). Het bestemmingsplan is in 2020 onherroepelijk geworden. In 2021 wordt de ontwikkelaar voor het GGC geselecteerd.
Cultuurkwartier	De gemeente heeft de samenwerking met de in 2018 geselecteerde ontwikkelaar beëindigd. In 2021 wordt een doorstart gemaakt met de herontwikkeling in het gebied gelegen tussen Weurden, Dingstraat, Roelvinkstraat en Spoorstraat.

Planontwikkeling particulier initiatief

Park Achterhoek	We hebben de procedure voor het gezondheidspark in fase 1 van Park Achterhoek doorlopen. Februari 2021 is het bestemmingsplan fase 1 vastgesteld. Tegen het bestemmingsplan voor fase 2 (Obelink) is beroep aangetekend. Verwacht wordt dat de Raad van State maart/april 2021 uitspraak doet over het beroep. Verder is in 2020 gewerkt aan het mogelijk maken van stadstuinbouw op een terrein dat grenst aan Park Achterhoek. Het is de bedoeling dat dit in 2021 leidt tot zichtbare resultaten.
Waliënsestraat/Singel weg (voormalig Autopalace)	Op het terrein Autopalace zijn negen grondgebonden huurwoningen en elf appartementen gebouwd. Op de aanleg van enig groen na is het terrein woonrijp gemaakt. Daarmee is Autopalace nog niet afgerond. Aan de Singelweg worden nog twee woningen gebouwd.
Vliertuin	De raad heeft het bestemmingsplan voor woningbouw in de Vliertuin vastgesteld. Aan de Vredenseweg komen drie vrijstaande woningen. De Woonplaats bouwt in 2021 11 sociale huurwoningen aan de zijde van de Vlierstraat. Het terrein is begin 2021 bouwrijp gemaakt.

Meddo Nieuw Gelle	In Meddo Nieuw Gelle fase 1 worden 21 woningen gebouwd. Alle kavels zijn door de ontwikkelaar uitgegeven. Gestart is met Nieuwe Gelle fase 2 voor de bouw van 22 woningen vanaf 2021. Er is veel belangstelling voor wonen in Nieuw Gelle. De ontwikkelaar al is gestart met het voorbereiden van de derde en vierde fase.
Siloterrein	Aan de zuidzijde van het siloterrein is een woongebouw met 21 appartementen opgeleverd. Voor het gedeelte van het terrein aan de zijde van de Tuunterstraat maakt de ontwikkelaar een plan voor negen grondgebonden woningen met een innovatief bouwconcept. Hiervoor is bij de provincie een subsidie aangevraagd. De bouwvergunning voor de woningen is begin 2021 verleend.
Bossesteeg	Op het terrein aan de Bossesteeg is een gebouw met ruimte voor detailhandel, horeca en 11 appartementen gereed gekomen.
Meddo Breehegge	De laatste twee kavels in dit plan zijn in 2020 verkocht. Verwacht wordt dat de laatste woning in 2021 wordt gebouwd en dan is dit plan afgerond.
Brinkheurne, terrein Grijsen	De tweede fase van dit plan is in uitvoering. In deze fase kunnen 11 woningen worden gebouwd waarvan er inmiddels zes klaar zijn.
Terrein Excelsior (Anemoonstraat)	De Anemoonstraat is gereed. Begin 2020 is het woonrijp maken afgerond.
Vredenseweg 4-6	Op het terrein waar vroeger De Jager Wonen was gevestigd worden 10 woningen gebouwd. Het bestemmingsplan wordt de gemeenteraad maart 2021 ter vaststelling aangeboden.
De Rikker	De eigenaren van het nu nog niet bebouwde gedeelte van de Rikker hebben een principeverzoek ingediend voor de bouw van circa 200 woningen. Het betreft het gebied dat is gelegen tussen de Rikker fase 5b aan de Vredenseweg en de eerder gebouwde delen van de Rikker. De ontwikkelaar en de gemeente zijn in gesprek over het bestemmingsplan en over de voorwaarden verbonden aan de grondexploitatie. Indien overeenstemming wordt bereikt mag worden verwacht dat hier in 2022 de eerste woningen kunnen worden gebouwd.

Financiële positie grondexploitatie

We onderscheiden in het cluster Grondexploitatie drie categorieën:
- Bouwgrond in exploitatie (BIE)
- Faciliterend grondbeleid
- Strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding

Voor deze drie groepen gelden verschillende regels over hoe we ze moeten verantwoorden op de balans en over wat in financieel opzicht is toegestaan. We lichten de drie categorieën hierna toe.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De BIE vormt de kern van het gemeentelijk grondbedrijf
Het gaat om actief grondbeleid, waarmee vaak grote bedragen zijn gemoeid. De gemeente voert de grondexploitatie uit op basis van een vastgesteld bestemmingsplan.

We nemen investeringen in BIE op de balans op als onderhanden werk
Dit betekent dat we erop rekenen dat we de investering terugverdienen uit de verkoop van de bouwgrond die wordt ontwikkeld. Als een complex verliesgevend is, vormen we een verliesvoorziening zodra een verlies zich aandient. Om te kunnen beoordelen of de complexen in de BIE nog winstgevend zijn, rekenen we bij de jaarrekening de actuele stand van zaken bij de complexen door.

De BIE omvatte in 2020 negen complexen
Het gaat om vijf complexen voor woningbouw: Eelink, Plan Morgenzon, Zonnebrink, Boterstraat en Pelkpark. En om twee bedrijventerreinen: complex Parallelweg, Gaxel dienstencentrum, Fortuna en Spoorzone empacement.

Verloop boekwaarde BIE

Boekwaarde Bouwgrond in exploitatie (BIE)		
Complex	**boekwaarde 1-1-2020**	**boekwaarde 31-12-2020**
Eelink	2.357.996	1.253.933
Complex Parallelweg	1.446.461	1.261.674
Plan Morgenzon (WVC terrein)	217.868	-
Gaxel dienstencentrum	-	175.316
Zonnebrink	-/-.84.376	351.707
Boterstraat	307.553	30.202
IWO Pelkpark	63.267	153.569
Fortuna e.o.	312.531	286.765
Spoorzone emplacement	-	2.767.593
totaal bruto	4.621.300	6.280.759
af: voorziening complexen BIE	958.000	1.019.000
netto-boekwaarde BIE	**3.663.300**	**5.261.759**

De boekwaarde van de BIE nam met € 1,6 miljoen toe
De boekwaarde was eind 2020 € 5,3 miljoen, op 1 januari 2020 was dit € 3,7 miljoen.

De belangrijkste oorzaken voor de gewijzigde boekwaarde zijn:
- De boekwaarde van Eelink nam met € 1,1 miljoen af door de verkoop van kavels;
- De boekwaarde van complex Parallelweg nam met € 0,2 af door uitgifte van enkele kavels;
- De boekwaarde van € 0,2 miljoen van Plan Morgenzon is vervallen. Dit komt door de verkoop van kavels voor € 0,3 miljoen en door het aan de exploitatie onttrokken voordelig resultaat van € 0,1 miljoen;
- Het complex Gaxel dienstencentrum is onder de BIE opgevoerd met een boekwaarde van € 0,2 miljoen. Het betreft geen uitgave. Door de vaststelling van het bestemmingsplan in 2020 moet Gaxel onder de BIE worden gerangschikt. Tot en met 2019 was dit complex opgenomen onder de materiële vaste activa;
- De boekwaarde Zonnebrink nam toe met € 0,4 miljoen door uitgaven bouw- en woonrijp maken (€ 0,7 miljoen) en door de verkoop van grond (-/- € 0,3 miljoen);
- De boekwaarde Boterstraat nam met € 0,3 miljoen af door de uitgifte van kavels;
- De boekwaarde Pelkpark nam met € 0,1 miljoen toe door uitgaven voor woonrijp maken;

Het complex Spoorzone emplacement is in 2020 aangekocht en heeft een boekwaarde van € 2,7 miljoen.

Financieel resultaat BIE

Op de complexen in de BIE is een voordelig resultaat van € 52.000 gerealiseerd
Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

	Winstneming Plan Morgenzon	€	124.000		
	Winstneming Boterstraat	€	27.000		
				€	151.000
Af:	Correctie gerealiseerde winst Fortuna	€	39.000		
	Toename verliesvoorziening BIE	€	61.000		
				€	100.000
				€	51.000

De winstnemingen hangen samen met uitgifte van de gronden in 2020
Bij Plan Morgenzon zijn de laatste kavels uitgegeven. Het complex wordt afgesloten. Het resterende saldo valt vrij als positief resultaat. In het complex Boterstraat zijn vier van de zes kavels uitgegeven. Een groot gedeelte van de uitgaven hebben we eerder al gedaan. Volgens de verplichte POC-methode is een belangrijk deel van de winst in 2020 gerealiseerd.

De winst die we de afgelopen jaren hebben onttrokken aan het complex Fortuna was te hoog berekend. Dit is gecorrigeerd. Het heeft geen invloed op het totale resultaat van het complex. Het bedrag dat nu is gecorrigeerd valt alsnog vrij bij de afsluiting van het complex in 2021.

Verliesvoorziening BIE

complex	stand voorziening 1-1-2020	toename 2020	stand voorziening 31-12-2020
Eelink	222.000	26.000	248.000
Complex Parallelweg	561.000	0	561.000
Pelkpark	175.000	35.000	210.000
	958.000	61.000	1.019.000

Op Eelink zijn alle voor verkoop beschikbare kavels begin 2021 verkocht. Bij twee kavels ligt de verkoopprijs iets onder de prijs waarvan is uitgegaan in de exploitatieberekening. Hiermee is ingestemd omdat het kavels betreft met minder courante aspecten. We vermijden het risico dat verkoop van deze kavels anders nog jaren zou kunnen duren. De verhoging van de voorziening voor Pelkpark komt door tegenvallende kosten woonrijp maken.

Resultaat 2020 ten opzichte van de begroting 2020

Het resultaat blijft achter bij de verwachting
In de begroting 2020 (derde financiële prognose) verwachtten we een resultaat van € 155.000 op de complexen Morgenzon en Boterstraat. Dat is uitgekomen. De resultaten op de complexen Fortuna, Eelink en Pelkpark waren niet voorzien. Het betreft voor grondexploitatie relatief geringe bedragen. Wanneer we vooraf afwijkingen verwachten die veel groter zijn dan maken we een tussentijdse herberekening van de exploitatie om de mee- of tegenvaller tussentijds in de begroting te verwerken.

Uitgegeven gronden in eigen exploitaties

In 2020 is uitgegeven:

Complex / categorie	kavels	m2
Woningbouw:		
Eelink	6 kavels	10.198 m2
Plan Morgenzon (WVC terrein)	3 kavels	1.801 m2
Zonnebrink	4 kavels	1.211 m2
Boterstraat	4 kavels	1.299 m2
Bedrijventerrein:		
Complex Parallelweg	3 kavels	2.305 m2

Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid is sprake van grondexploitaties door derden
De gemeente is in dit geval geen eigenaar van de gronden, maar werkt mee aan de ontwikkeling van projecten. De kosten verhalen we op de (particuliere) ontwikkelaar van de gronden. Hiervoor sluiten we exploitatieovereenkomsten met ontwikkelaars.

De boekwaarde van het faciliterend grondbeleid valt op de balans onder overige vorderingen
Het gaat hierbij dan om vorderingen die we op ontwikkelaars hebben. De plannen van het faciliterend grondbeleid (ook wel “particuliere exploitaties” genoemd) lichtten we hiervoor toe bij Planontwikkeling particulier initiatief.

Boekwaarde in overige vorderingen (faciliterend grondbeleid)		
Complex	boekwaarde 1-1-2020	boekwaarde 31-12-2020
Arrisveld	153.130	212.717
Vredenseweg 4	-	5.401
Afwikk. diverse complexen	-/- 7.493	-/- 24.500
Autopalace	-/- 70.000	-/- 22.000
Siloterrein	-/- 721	-/- 721
Meddo Nieuw Gelle	-/- 12.919	-
Brinkheurne/ Grijsen	-	-
Excelsior	2.650	-
boekwaarde faciliterend grondbeleid	**64.647**	**170.897**

Strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding

Met strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding willen we grondexploitatie bedrijven
Bijvoorbeeld in de (verre) toekomst. Deze gronden nemen we op de balans op onder de materiële vaste activa (MVA) en, voor zover het gaat om na 2016 gemaakte voorbereidingskosten, onder de immateriële vaste activa (IVA).

Boekwaarde complexen in materiële vaste activa		
Complex	boekwaarde 1-1-2020	boekwaarde 31-12-2020
Narcisstraat Transformatie	874.224	849.680
Bedrijvenlandgoed Slinge	1.775.929	1.775.929
Gaxel	175.316	-
Weurden panden nrs. 8 t/m 14 (vm. Expert en Aldi)	857.888	834.701
totaal bruto	3.683.357	3.460.310
af: voorziening complexen in vaste activa	563.000	438.000
netto-boekwaarde in vaste activa	**3.120.357**	**3.022.310**

Boekwaarde complexen in immateriële vaste activa		
Complex	**boekwaarde 1-1-2020**	**boekwaarde 31-12-2020**
Bedrijvenlandgoed Slinge	137.411	225.696
netto-boekwaarde in vaste activa	**137.411**	**225.696**

We realiseerden een negatief resultaat van € 13.000
Dit resultaat voor strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding is als volgt gespecificeerd:

Positie Narcisstraat	€	-/-	12.000
Positie Bedrijvenlandgoed Slinge	€	-/-	88.000
Positie Gaxel	€		87.000
	€	-/-	13.000

De toegerekende rente over de boekwaarde draagt bij aan de negatieve saldi
Bij strategische posities mogen we de rente - anders dan bij actieve grondexploitaties (BIE) - niet bijschrijven op de boekwaarde.

Het complex Gaxel is in exploitatie genomen
In 2020 is het bestemmingsplan voor het grensoverschrijdend dienstencentrum vastgesteld. Dit heeft in twee opzichten gevolgen voor de balanswaardering van het complex Gaxel:

1. Gaxel is in 2020 overgegaan naar de categorie BIE omdat het bestemmingsplan is vastgesteld. Op de balans wordt het complex verplaatst van de materiële vaste activa naar de voorraden. Wanneer onder een grondexploitatie een vastgesteld bestemmingsplan ligt dan is het conform de BBV-regels een actieve grondexploitatie (BIE). Wanneer er geen vastgesteld bestemmingsplan is valt het complex onder de strategische posities/grondexploitaties in voorbereiding.
2. Voor een complex in de BIE gelden andere waarderingsregels dan voor een complex in voorbereiding. Als grondexploitatie in voorbereiding mocht het complex niet hoger worden gewaardeerd dan de actuele marktwaarde in het economisch verkeer bij de vroegere bestemming. Die waarde was minder dan de aankoopprijs. Om dat verschil te dekken is in de jaarrekening 2019 een voorziening van € 94.000 getroffen. Nu Gaxel een actief complex (BIE) is wordt de balanswaardering getoetst aan de exploitatieberekening. Die voorziening van € 94.000 valt vrij.

Geopende en beëindigde complexen

We hebben complexen geopend en beëindigd
Het complex Gaxel is in 2020 een actieve grondexploitatie geworden. In het voorgaande is dit al toegelicht.
Het bedrijventerrein op het emplacement in de spoorzone is in 2020 aangekocht. Voor dit terrein is het complex Spoorzone emplacement geopend.
Het complex Plan Morgenzon is beëindigd. De laatste drie kavels zijn uitgegeven. De gehele wijk is woonrijp gemaakt. Plan Morgenzon is een geslaagd project geweest. Het is een fraai woongebied geworden met 78 woningen. Ook in financieel opzicht is het voor de gemeente een goed project geweest. De netto-winst heeft € 4,0 miljoen bedragen. Dit resultaat is verdeeld over de jaren 2016 tot en met 2020 vrijgevallen.
Bij het faciliterend grondbeleid is het complex Vredenseweg 4 geopend. Op dit terrein komen 10 woningen. We hebben hiervoor met de eigenaar van het voormalige pand van De Jager Wonen een overeenkomst gesloten.
Het complex Excelsior (Anemoonstraat) is beëindigd. Dit project is gereed. Begin 2020 is het woonrijp maken afgerond.

Paragraaf H: Algemene middelen

Overzicht algemene middelen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente.

Omschrijving (bedragen *1000)	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Tm Prognose 3 2020	Jaarrekening 2020
Algemene uitkeringen en bijzondere uitkeringen	68.769	68.435	78.219	77.457
Lokale heffingen en leges	14.363	14.265	14.976	15.003
Dividend en rente	3.178	3.022	3.212	3.086
Overige inkomsten	8.451	4.040	10.367	9.415
Totaal algemene middelen (excl. Reserves)	94.761	89.762	106.774	104.961
Reserves	8.899	608	6.114	6.485
Totaal algemene middelen (incl. Reserves)	103.660	90.370	112.888	111.446

Vergelijk Jaarrekening - Prognose 3

Algemene uitkering en bijzondere uitkeringen
Verschil komt met name door minder inkomsten in verband met ZOOV. Daar staan dan ook evenredig minder uitgaven tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.

Paragraaf I: Integriteit

Integriteit is belangrijk voor een organisatie als de gemeente. We gaan zorgvuldig om met gemeenschapsgeld, vertrouwelijke informatie en belangen van inwoners. In deze paragraaf maken we onderscheid tussen de integriteit van politieke ambtsdragers en de integriteit van ambtenaren. De politieke ambtsdragers zijn de raadsleden, de wethouders en de burgemeester.

Integriteit politieke ambtsdragers
De integriteit van politieke ambtsdragers is voor een deel wettelijk geregeld. De Gemeentewet bevat bepalingen over verboden handelingen en het niet deelnemen aan stemmingen. Artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht schrijft voor dat elk bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid vervult. We zorgen ervoor dat er bij een politieke keuze geen sprake is van een persoonlijk belang van een ambtsdrager.

Andere regels en procedures
Naast de wet zijn er ook andere gemeentelijke procedures en regels van toepassing, namelijk:
- de 'Gedragscode voor politieke ambtsdragers van de gemeente Winterswijk' (vastgesteld door de gemeenteraad op 26 januari 2012);
- het 'Stappenplan onderzoek en registratie integriteitsschendingen politieke ambtsdragers' (vastgesteld door de gemeenteraad op 31 oktober 2012). Met dit stappenplan handelen we mogelijke vermeende of echte schendingen van de integriteit door politieke ambtsdragers zorgvuldig af;
- een zogenoemde integriteitstoets voor politieke ambtsdragers (het presidium stemde op 25 juni 2012 in met de introductie hiervan). Het doel van de integriteitstoets is om problemen juist te voorkomen.

Voorbeelden van de praktische toepassing
- voordat de nieuwe collegeleden worden benoemd laten we een integriteitsscan uitvoeren;
- de wijzigingen in nevenfuncties van de politieke ambtsdragers maken we steeds direct openbaar;
- in het introductieprogramma van de raad is een bijeenkomst over integriteit opgenomen;
- in de B&W-nota's besteden we onder het kopje 'integriteitstoets' standaard aandacht aan dit onderwerp.

Integriteit ambtenaren
De Ambtenarenwet verplicht het college 'een integriteitsbeleid te voeren dat is gericht op het bevorderen van goed ambtelijk handelen en dat in ieder geval meer dan voldoende aandacht besteedt aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie'. In het voortgangsgesprek is integriteit één van de gespreksonderwerpen.

Op gemeentelijk niveau is de integriteit van ambtenaren beschreven in het personeelshandboek van de gemeente Winterswijk. In dit handboek staan de lokale regelingen voor de ambtenaren bij de gemeente Winterswijk. Deze regelingen vormen een aanvulling op de Cao Gemeenten, waarin de rechten en plichten van ambtenaren geregeld zijn. De basisregel is dat de ambtenaar zich gedraagt zoals van een goed ambtenaar wordt verwacht. Er wordt een afzonderlijke regeling Integriteit toegevoegd aan ons personeelshandboek. Nieuwe onderwerpen zijn de vernieuwde gedragscode, normen en waarden, geheimhouding en privacy, sociale media, kwetsbare functies en integriteit bij uitdiensttreding.

Verder zijn er voor onze medewerkers regelingen over onder meer:
- het aannemen van geschenken en gelden;
- nevenwerkzaamheden;
- de af te leggen eed of belofte;

- gedragscode
- een integriteitsverklaring voor externen
- omgang bedrijfsmiddelen
- ongewenst gedrag
- vertrouwenscommissie
- een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

Externe medewerkers (niet-ambtelijk personeel) zijn verplicht o.a. een integriteits- en geheimhoudings-verklaring te ondertekenen (volgens een collegebesluit van 21 april 2015). Daarnaast zijn (externe) medewerkers verplicht om een geldige VOG in te leveren als zij langer dan drie maanden werkzaam zijn of met privacygevoelige informatie in aanraking komen. Dit geldt ook voor vrijwilligers.

De volgende gemeentelijke regelingen zijn ook van kracht:
- de Integriteitsregeling gemeente Winterswijk. In deze regeling is een gedragscode voor ambtelijke integriteit opgenomen;
- de Regeling melding vermoeden misstanden. Dit is de klokkenluidersregeling van de gemeente.
- het Reglement Vertrouwenscommissie en de Klachtenregeling ongewenst gedrag voor de decentrale overheid.
- de Ambtenarenwet 2017 en de rechtspositie van bestuurders.

Paragraaf J: Covid-19

Het jaar 2020 stond in het teken van Covid-19. In deze paragraaf wordt overzichtelijk en integraal toelichting gegeven welke gevolgen Covid-19 voor de gemeente heeft (gehad) en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden de gemeente heeft genomen.

Inleiding

In deze Covid-19 paragraaf beschrijven we de effecten van de Covid-19-crisis en de genomen maatregelen. Omdat Covid-19 niet aan één programma of onderdeel is toe te rekenen, is besloten om deze paragraaf op te nemen. In deze paragraaf besteden we onder andere aandacht aan wat we in 2020 hebben gedaan en wat het heeft gekost. In de 13 programma's van het jaarverslag is hier ook al deels aandacht aan besteed, maar is deze paragraaf ziet u een volledig overzicht. In de programma's ziet u de effecten van Covid-19 op onze plannen en activiteiten voor 2020.

Algemeen

We hebben snel geanticipeerd op de Covid-19 crisis met het "Van Herstel naar Beter"-plan
Meteen vanaf het begin was duidelijk dat de Covid-19 crisis grote economische en sociaal-maatschappelijke impact zou hebben op de Winterswijkse samenleving. Al snel ontstond dan ook het idee om een plan op te stellen, waarmee de gemeente Winterswijk wilde anticiperen en reageren op de crisis. Hierbij zijn zowel de economische als maatschappelijke effecten betrokken. Bij het opstellen van dit plan is samengewerkt met vertegenwoordigers van onder andere ABH-City, Koninklijke Horeca Nederland (afdeling Winterswijk), Stichting Winterswijk Marketing, OWIN, OBW, LTO en sport-, cultuur- en zorginstellingen. Het college heeft op 28 april 2020 het voorstel voor het instellen van het Taskforce Plan 100% Winterswijk (van herstel naar beter), naar de raad gestuurd.

Met dit plan richten we ons op korte termijn op het beperken van de schade en op langere termijn op het stimuleren van het lokale en regionale economische en sociaal-maatschappelijke herstel. In een speciaal belegde raadsvergadering op 14 mei 2020 heeft de raad het plan unaniem vastgesteld en hiervoor een incidenteel budget van € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld. De Taskforce economie is vervolgens aan de slag gegaan met de uitvoering van het plan.

Een paar voorbeelden van wat we met de € 2,5 miljoen hebben gedaan.
- Belastingplichtigen krijgen de mogelijkheid tot uitstel en/of spreiding van betaling van de belastingaanslag over maximaal drie jaar;
- De tarieven voor de precariobelasting voor terrassen (heel 2020) en de marktgelden (voor de kwartalen 2, 3 en 4) zijn op nihil gezet;
- Bij inkoop van goederen en diensten wordt – waar mogelijk – lokaal ingekocht en aanbesteed;
- Voor City- en Regiomarketing is budget uitgetrokken als impulsbijdrage aan 100% Winterswijk om de komende jaren een extra krachtige citymarketing op te zetten. Hiermee kan een sterke promotie van het woon- en werkklimaat worden verzorgd;
- De "bijdrage sportverenigingen" over 2020 is vervallen;
- We ondersteunen het sport-, cultuur-, en verenigingsleven;
- We besteden aandacht aan de thema's duurzaamheid en sociaal domein;
- Enkele forfaits voor de toeristenbelasting 2020 zijn verlaagd.

In het volgende hoofdstuk wordt naast de genoemde voorbeelden een overzicht gegeven van de andere genomen besluiten.

Korte termijn effecten op de gemeente

In 2020 was de Covid-19 crisis zeer actueel. In onderstaand overzicht leest u welke acties we hebben ondernomen die op korte termijn effect hadden. Hiermee hebben we getracht om de gevolgen van de crisis te verzachten. Hieronder het overzicht van de toekenningen, verstrekkingen, naar voren gehaalde investeringen en overige acties:

- De verordeningen precariobelasting en marktgelden 2020 zijn aangepast. De tarieven van de precariobelasting voor terrassen (heel 2020) en het marktgeld (2e, 3e en 4e kwartaal 2020) zijn op nihil te stellen. De gemeenteraad heeft dit op 25 juni 2020 besloten;
- De forfaits voor de toeristenbelasting 2020 voor campings, bed&breakfast en groepsaccommodatie zijn verlaagd na overleg met de toeristische sector. De gemeenteraad heeft hiertoe besloten op 17 december 2020;
- De financiële bijdrage van sportverenigingen van € 75.000 vervalt voor het jaar 2020;
- Tot eind 2021 hebben we een bedrag van maximaal € 300.000 gereserveerd voor extra ambtelijke inzet tijdens de Covid-19 crisis voor communicatie, financiën, handhaving en vergunningen, openbare orde en veiligheid, klantcontactcentrum en ruimtelijke ontwikkelingen. Zo is extra capaciteit ingezet voor bijvoorbeeld communicatie en vergunningverlening. Ook zijn extra beveiligers, handhavers en tekstkarren ingezet tijdens het ‘Volksfeestweekend’, Duitse feestdagen en bij de drukte rond recreatieplas ‘het Hilgelo’. Verder is een budget gereserveerd ten behoeve van het communicatieplan. Zo is er bijvoorbeeld een animatie gemaakt over het Taskforce plan;
- In overleg met de Stichting Winterswijk Marketing en andere betrokken partijen is een plan uitgewerkt voor besteding van de extra impulsbijdrage voor de promotie van Winterswijk. Hiervoor is gedurende de looptijd van het Taskforce Plan 100% Winterswijk (van herstel naar beter) een bedrag uitgetrokken van € 250.000. Dit zet de stichting vanaf 2021 in;
- De gemeenteraad heeft op 24 september 2020 besloten ten laste van het Crisis- en herstelbudget een krediet van € 197.000 beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de Notaristuin en € 83.000 voor de rentelasten. Daarmee is deze investering naar voren gehaald;
- Uit het Crisis- en Herstelbudget zijn kosten betaald die verband houden met de tijdelijke verplaatsing van de zaterdagmarkt in Winterswijk. Met de verplaatsing van de warenmarkt is extra ruimte gecreëerd voor zomerterrassen voor de horeca. Vanaf 24 oktober 2020 is de zaterdagmarkt teruggekeerd op de oude locatie;
- Alle Winterswijkse basisscholen hebben een kleine bijdrage ontvangen ten behoeve van de activiteiten die zij organiseerden voor de groepen 8 die in juli 2020 de basisschool hebben verlaten;
- De Winterswijkse Uitdaging heeft een bijdrage ontvangen voor de extra inzet van vrijwilligers in ons centrum (in samenwerking met ABH City) voor het in goede banen leiden van de bezoekers aan ons winkelcentrum en voor de aanschaf van Covid-19 schermen;
- Het Leger des Heils heeft een vergoeding ontvangen voor de opvang van iemand die door de Covid-19 maatregelen niet elders kon worden opgevangen en niet mocht reizen;
- Zes Winterswijkse muziekverenigingen ontvingen een bijdrage voor diverse Covid-19 maatregelen die zij moesten nemen om hun activiteiten weer op te starten;
- Villa Mondriaan en Vereniging Het Museum hebben beiden een financiële bijdrage ontvangen voor diverse Covid-19 maatregelen die ze hebben getroffen in hun musea;
- Bij twee huurders van gemeentelijke panden is een huuraanpassing toegepast over de maanden maart tot en met augustus 2020 en over de maanden oktober tot en met december 2020. Daarbij is aangesloten bij het landelijk Steunakkoord Retailsector;
- Aan de Stichting Ondernemingsfonds Centrum Winterswijk is een bijdrage verstrekt voor diverse Covid-19 maatregelen die getroffen zijn in het centrum, zoals bebording, ‘voetstappen’, etc.;
- De Stichting Lokale Omroep Winterswijk (RTV Slingeland) heeft bijdragen ontvangen voor diverse Covid-19 maatregelen die ze hebben getroffen in de studio en extra kosten die ze hebben gemaakt om hun uitzendingen te kunnen blijven verzorgen;
- Christelijke muziekvereniging Eendracht heeft tot de zomer van 2021 een grotere ruimte gehuurd voor hun eigen repetities en die van de grote gezelschappen Winterswijks Muziek Theater (WMT) en

WM Classic die normaliter ook gebruik maken van de repetitieruimte van Eendracht. Voor deze extra huurlasten ontvangen zij een bijdrage;
- De Stichting Welzijn Winterswijk Kinderopvang verzorgt extra kinderopvang voor leerkrachten indien dat gewenst is. Dit om bij te dragen aan de continuïteit van de onderwijsvoorziening in Winterswijk tijdens de Covid-19 crisis. Opvang wordt geregeld voor kinderen waarvan de ouder leerkracht is in de gemeente Winterswijk en de leerkracht, gezien de Covid-19 situatie, buiten zijn / haar reguliere uren op school ingezet dient te worden. Indien hiervan gebruik wordt gemaakt worden deze kosten vergoed;
- Op 3 november 2020 heeft het college besloten, middels een eenmalige extra subsidie aan de Stichting Winterswijk Marketing, een bedrag van maximaal € 50.000 bij te dragen aan een speciale 100% Winterswijk cadeaubon. Gedurende de periode 1 november 2020 tot en met 28 februari 2021 wordt de waarde van de cadeaubon met de gemeentelijke bijdrage tijdelijk verhoogd met 20%. Ondernemers verhogen de waarde met 5% waardoor de totale waarde van de bon met 25% stijgt. Op deze manier wordt een extra impuls gegeven aan de campagne “koop lokaal”. Begin 2021 is besloten de inlevertermijn te verlengen tot en met 30 april 2021;
- Aan de Stichting Ondernemingsfonds Centrum Winterswijk is een bijdrage verstrekt voor het bedrukken van 1.000 mondkapjes met het logo van ABH City of 100% Winterswijk. Deze mondkapjes zijn beschikbaar gesteld aan het personeel van Winterswijkse winkels en bedrijven;
- Aan een huisartsenpraktijk in Winterswijk is een kleine financiële bijdrage verstrekt voor de extra kosten die ze in het kader van de griepprikvaccinaties hebben moeten maken voor de huur van theater ‘de Storm’;
- Aan de stichting Present is over 2020 een extra subsidie verstrekt in het tekort over 2020 dat is ontstaan als gevolg minder inkomsten ten gevolge van de Covid-19 crisis;
- Aan zalencentrum Reuselink en de Stichting Sinterklaas Activiteiten Winterswijk is een bijdrage verstrekt voor de organisatie van een Sint & Piet Drive Thru op zondag 29 november 2020;
- Aan de Stichting Actief Winterswijk is een bijdrage toegezegd voor de organisatie van het Actief Winterswijk Kerstballenspektakel op 20 december 2020;
- Op 15 december 2020 heeft het college besloten een eenmalige extra subsidie over 2020 toe te kennen aan de Stichting Zwembaden Winterswijk;
- De Koninklijke Winterswijksche Orkest Vereeniging heeft een bijdrage ontvangen voor het opnemen en mixen van een digitaal Nieuwjaarsconcert 2021;
- Instituut voor Kunst en Cultuur “Boogie Woogie” heeft een bijdrage ontvangen voor de investering in apparatuur t.b.v. livestreaming van concerten;
- Scholen in het Voortgezet Onderwijs (Gerrit Komrij College, Schaersvoorde en Pronova) hebben een korting gekregen op de factuur voor het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties, omdat zij in 2020 door gedwongen sluiting van de scholen een groot aantal weken geen gebruik hebben kunnen maken van de gemeentelijke sportaccommodaties.

Naast bovengenoemde toekenningen zijn nog diverse aanvragen in behandeling. Deze zijn en worden in 2021 afgehandeld en komen daardoor terug in de jaarrekening over 2021.

In 2020 is een totaalbedrag van € 816.148 ten laste van het Crisis- en herstelbudget geboekt.

Verwachte lange termijn effecten op de gemeente en visie

We zijn bezig met het opstellen van het Crisis- en herstelplan 2.0
Rond de behandeling van de Programmabegroting 2021 – 2024 heeft het college aangegeven het Taskforce Plan 100% Winterswijk (van herstel naar beter) nu vooral te zien als een soort EHBO-koffer. Deze koffer bevat maatregelen die voornamelijk gericht zijn op de eerste noodhulp. Nu het inzicht over Covid-19 en zijn effecten duidelijker zijn, gaan we een nieuw aanvullend plan opstellen, een Crisis- en herstelplan 2.0. Geen tweede EHBO-koffer, maar een revalidatie- en preventieplan. Een plan dat meer rekening houdt met de langere termijn structurele effecten, zowel economisch als sociaal. Een plan dat ook plaats biedt aan transformaties op het terrein van bijvoorbeeld duurzaamheid en arbeidsmarkt.

Met het Crisis- en herstelplan 2.0 hebben we voor ogen om proactief te acteren. We bieden ondersteuning, versterking en gaan voor behoud van een sociaaleconomisch vitaal Winterswijk. Het doel is te komen tot een plan dat gedragen wordt door de gehele gemeenteraad van Winterswijk én door de partners in de samenleving. Een plan waar heel Winterswijk, met haar inwoners profijt van heeft en beter van wordt..

We bepalen samen met maatschappelijke partners en de gemeenteraad de inhoud van het plan
Voor het opstellen van het Crisis- en herstelplan 2.0 is een kleine projectorganisatie in het leven geroepen. Hiervoor is een projectleider aangesteld. De opdracht die we de projectleider hebben meegegeven, luidt als volgt:
“Maak een plan, dat is onderbouwd met zoveel mogelijk data, waarin maatregelen zijn opgenomen om een sociaaleconomisch en vitaal Winterswijk te ondersteunen, versterken en behouden. “

Er is begonnen met dataverzameling en een impactanalyse. Dit wordt uitgevoerd met aandacht voor de sociaaleconomische effecten die de Covid-19 crisis heeft en gaat hebben op de Winterswijkse samenleving. Vervolgens wordt met behulp van nader te bepalen criteria, samen met maatschappelijke partners en de gemeenteraad, bepaald welk pakket aan maatregelen we willen samenstellen. En welke financiële middelen daarvoor nodig zijn. Het is de bedoeling dat de gemeenteraad het crisis- en herstelplan gelijktijdig met de Kadernota 2022 behandelt. Dit kan als aanloop richting de Programmabegroting 2022 – 2025 worden gezien, waar we de maatregelen en financiële effecten in vastleggen.

Totaal van de financiële effecten

De Covid-19 crisis en de financiële gevolgen
Dat de Covic-19 crisis naast maatschappelijke effecten ook financiële effecten heeft, is duidelijk. Door de gemeenteraad is een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 2,5 miljoen. Dit budget is voor een periode van 3 jaar beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn door de Rijksoverheid, de Provincie Gelderland en landelijke steunmaatregelen diverse compensaties toegekend aan de gemeente Winterswijk.

Hieronder lichten we een aantal belangrijke financiële gevolgen toe die de Covid-19 crisis heeft (gehad). In de tabel aan het eind van dit hoofdstuk ziet u een totaaloverzicht.

a. <u>Lasten en laste van het Crisis- en herstelbudget van € 2,5 miljoen</u>
In het hoofdstuk “Korte termijn effecten op de gemeente” is opgesomd welke maatregelen we hebben bekostigd uit het Crisis- en herstelbudget. In 2020 is een bedrag van € 816.148 ten laste van het Crisis- en herstelbudget geboekt.

b. Lasten en lagere baten ten laste van overige budgetten
Naast de uitgaven die gedekt zijn uit het Crisis- en herstelbudget zijn er ook andere Covid-19 gerelateerde kosten gemaakt. Deze zijn geboekt en verantwoord binnen de reguliere programma's. Te denken valt bijvoorbeeld aan de bedragen die de gemeente Winterswijk betaald heeft aan de Sociale Dienst Oost Achterhoek in het kader van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO). Maar ook gemaakte kosten ten behoeve van de continuïteit van zorg voor cliënten tijdens de Covid-19 maatregelen én voor de continuïteit van het stelsel nadien. Aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning is in 2020 financiële zekerheid en ruimte geboden. Verder zijn vervoerskosten op grond van de Participatiewet, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer alsook ZOOV routevervoer doorbetaald in 2020 om daarmee continuïteit te bieden aan de vervoerders die door de Covid-19 crisis minder ritten maakten.

c. Ontvangen subsidie "Covid-19 steun gemeenten' van de provincie Gelderland
De provincie Gelderland heeft een subsidie 'Covid-19 steun gemeenten' toegekend aan de gemeente Winterswijk van € 81.510. Dit bedrag is in 2020 ontvangen. Op 9 december 2020 is een eindverantwoording naar de provincie gestuurd.

d. Ontvangen Rijkscompensatie Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een eerste compensatie 'corona-crisis medeoverheden' opgesteld voor de periode maart 2020 tot 1 juni 2020 en daarvoor een verdeling gemaakt over gemeenten. Dit is voornamelijk via de algemene uitkering van het gemeentefonds gegaan. De gemeente Winterswijk ontving een eerste compensatie van totaal (afgerond) € 653.000.
Via de septembercirculaire gemeentefonds 2020 is een tweede compensatie vanuit de Rijksoverheid ontvangen om de vanwege Covid-19 gemaakte kosten te compenseren. De tweede compensatie gaat om een bedrag van (afgerond) € 559.000.
Met de decembercirculaire volgde het derde compensatiepakket. Voor 2020 ontving gemeente Winterswijk hieruit € 256.000.
De totale compensatie (1^{e} , 2^{e} en 3^{e} compensatie samen) komt voor Winterswijk uit op een bedrag van € 1.468.000.

e. Ontvangen bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De gemeente Winterswijk heeft tenslotte gebruik gemaakt van de Rijksregeling "Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties" (TVS). Van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is een bedrag van € 86.686 ontvangen.

f. Inzet ambtelijke uren
De Covid-19 crisis heeft ook de nodige ambtelijke en bestuurlijke inzet gevraagd. Op verzoek van de VNG is een globale inventarisatie gemaakt van de Covid-19 gerelateerde uren in 2020. Hiervoor is een uitvraag gedaan in de organisatie. Alles bij elkaar opgeteld komt dit neer op ruim 15.000 uur, waarbij wordt benadrukt dat dit slechts een schatting is.

Hieronder is in een tabel een totaaloverzicht weergegeven van Covid-19 gerelateerde baten en lasten over 2020:

OMSCHRIJVING	BATEN	LASTEN
TOZO-regeling (overbrugging zelstandigen corona)		€ 5.390.026,00
uitgaven t.l.v. het Crisis- en herstelbudget		€ 816.148,00
coronagerelateerde kosten opgave Armoede		€ 3.780,00
doorbetaling maatwerkvoorzieningen WMO		€ 254.671,00
doorbetaling kosten Jeugdhulp (incl. meerkosten)		€ 176.299,00
minder opbrengsten detacheringen Sw-medewerkers		€ 165.089,00
Noodopvang kinderen corona + SMI		€ 9.799,00
doorbetaling WSW-vervoer		€ 16.167,00
doorbetaling leerlingenvervoer		€ 60.922,00
doorbetaling WMO-vervoer		€ 77.272,00
doorbetaling ZOOV routevervoer		€ 89.075,00
schatting inzet ambtelijke uren		€ 1.400.000,00
kwijtschelding huur gem. sportaccommodaties		€ 86.686,00
compensatie TOZO-regeling	€ 5.390.026,00	
subsidie provincie "Covid-19 steun gemeenten"	€ 81.510,00	
compensatie voorschoolse voorziening peuters	€ 14.000,00	
inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	€ 56.000,00	
inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	€ 24.000,00	
buurt- en dorpshuizen	€ 25.000,00	
vrijwilligersorganisaties jeugd	€ 12.000,00	
toezicht en handhaving	€ 77.000,00	
precariobelasting, markt- en evenementenleges	€ 52.000,00	
noodopvang kinderen van ouders net cruciaal beroep	€ 39.000,00	
eigen bijdrage WMO (abonnementstarief)	€ 46.000,00	
extra kosten verkiezingen 2020 en 2021	€ 49.000,00	
compensatie toeristen- en parkeerbelasting	€ 166.000,00	
lokale culturele voorzieningen	€ 188.000,00	
participatie	€ 464.000,00	
aanvullend pakket re-integratie	€ 60.000,00	
compensatie gemeentelijk schuldenbeleid	€ 25.000,00	
corona compensatie bijzondere bijstand	€ 9.000,00	
corona compensatie continuiteit van zorg	€ 41.000,00	
compensatie quarantainekosten	€ 6.000,00	
Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties	€ 86.686,00	
TOTAAL	**€ 6.911.222,00**	**€ 8.545.934,00**

Rechtmatigheid en risico's

De rechtmatigheid en risico's zijn zo goed als mogelijk afgedekt
In 2020 zijn diverse Covid-19 gerelateerde betalingen en boekingen gedaan, zoals hierboven beschreven. Specifiek aandachtspunt hierbij is de rechtmatige besteding van onze middelen in dit kader. We onderscheiden hierin drie categorieën:

a. <u>Doorbetaling aan (zorg)aanbieders</u>
Op verzoek van Rijksoverheid en de VNG hebben gemeenten meteen ná het instellen van de landelijke lockdown besloten om zorgaanbieders door te betalen voor niet-geleverde zorg gedurende de crisis. Doel was de continuïteit van de zorginstellingen te waarborgen. Inmiddels zijn gemeenten geattendeerd op de mogelijke onrechtmatigheid van die zogenaamde continuïteitsbijdragen. Er kan immers soms niet aangetoond worden voor welke prestaties de

betaling gedaan is. Na overleg met onze accountant hebben wij besloten met de betreffende zorgaanbieders een verklaring tegen finale kwijting te sluiten.

b. Verklaringen door derden
Voor een ander deel van de verantwoording van Covid-19 gerelateerde kosten zijn we voor de rechtmatigheid afhankelijk van de verklaring die door derden wordt geleverd. Bijvoorbeeld door de gemeente Hengelo voor de verstrekkingen van de TOZO-uitkeringen via de ROZ-groep.

c. Subsidies en bijdragen ten laste van het Crisis- en herstelbudget
Ook voor een aantal betalingen ten laste van het Crisis- en herstelbudget geldt dat niet altijd een concrete prestatie aan te tonen is. Zo zijn er soms forfaitaire betalingen gedaan, zoals de betaling van € 250 per basisschool ten behoeve van activiteiten voor de groepen 8 die in juli 2020 de basisschool hebben verlaten. Van deze betalingen is geen verantwoording gevraagd. Wel weten we van een aantal basisscholen dat zij extra activiteiten hebben opgezet. Voorbeelden daarvan zijn het organiseren van de eindmusical in Theater 'de Storm' of het houden van een kamp voor groep 8. Van deze, en enkele andere verstrekkingen, hebben we middels een steekproef vastgesteld dat extra activiteiten zijn georganiseerd, en daarmee extra kosten gemaakt. Van andere verstrekkingen is een verantwoording overgelegd door de ontvangers.

In 2020 zijn twee extra subsidies verleend. Deze zijn:
- De Stichting Zwembaden Winterswijk heeft een extra subsidie ontvangen vanwege liquiditeitsproblemen. Hierover heeft het college op 15 december 2020 een besluit genomen.
- Ook aan de Stichting Present is over 2020 een extra subsidie verstrekt in het tekort over 2020 dat is ontstaan als gevolg van het ontvangen van minder inkomsten ten gevolge van de Covid-19 crisis. Dit verzoek is ambtelijk in mandaat afgedaan.
Voor beide subsidies geldt dat de definitieve subsidievaststelling over 2020 volgt in 2021.

De jaarlijkse subsidies aan een aantal grotere gesubsidieerde instellingen zijn in 2020 conform de programmabegroting 2020 verleend. Er heeft een check plaatsgevonden in hoeverre de rechtmatigheid van de subsidieverlening afhankelijk is van subsidievoorwaarden en de te leveren prestaties. Als gevolg van de Covid-19 crisis zijn deze prestaties immers in veel gevallen niet behaald. Bij de subsidieverlening aan deze grotere instellingen bleek geen relatie te bestaan met de prestaties waardoor geen sprake is van onrechtmatigheid bij de subsidieverlening.

We hebben ons ingezet zoveel mogelijk zekerheid te krijgen over de rechtmatige besteding van de bijdragen en betalingen die we gedaan hebben. De inspanningen hebben we daarbij in verhouding tot de hoogte van het bedrag gehouden.

Inzet van de ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie heeft in 2020 ruim 15.000 uur aan Covid-19 besteed
Zoals u in het overzicht van de financiële effecten heeft kunnen lezen, is er een groot beroep gedaan op de ambtelijke organisatie. Er is een uitvraag gedaan onder de medewerkers naar het aantal uren dat zij besteed hebben aan Covid-19 gerelateerde zaken. Dit is een schatting, omdat dit niet exact is bijgehouden. Uit deze schatting blijkt dat er ruim 15.000 uren aan besteed zijn.

Grofweg zijn daarin een aantal groepen te onderscheiden, zoals onder andere:
- bestuur en ondersteuning (bestuurlijk contacten burgemeester en wethouders binnen de VNOG, de Regio Achterhoek en de contacten met getroffen sectoren en bedrijven, Gemeentelijk Beleidsteam, Managementteam, Taskforce etc.);

- ondersteunende en faciliterende afdelingen (zoals de (facilitaire) inrichting van de gemeentelijke gebouwen, de ondersteuning van het digitale werken door Team Automatisering, HR, belastingen, financieel beheer etc.),
- het opstellen en handhaven van Covid-19 regels (vergunningverlening, handhaving),
- dienstverlenende teams (burgerzaken, KCC) en teams die direct contacten hebben met burgers, verenigingen en instellingen (KCC, Mens & Maatschappij, Sociaal Team, Jongerenwerk, ZOOV Beheer, belastingen etc.).

Hoofdzakelijk is de inzet van de genoemde collega's ten koste gegaan van andere werkzaamheden die zijn blijven liggen of doorgeschoven. Dit heeft geleid tot enige stagnatie in de realisatie van bestuurlijke ambities. Alleen op het gebied van communicatie, toezicht en handhaving, vergunningverlening en Jongerenwerk is éxtra ingehuurd of is (tijdelijke) urenuitbreiding gegeven.

Kerncijfers Gemeente Winterswijk

In dit hoofdstuk zijn relevante en interessante kerncijfers per programma opgenomen.

Programma 1: Bestuur, Dienstverlening en Organisatie

E-diensten / jaar	2017	2018	2019	2020
Afspraak maken	1548	1586	1885	2753
Uittreksel BRP	157	179	183	272
Snoeihout verbranden	6	86	71	49
Gevonden of verloren voorwerpen	339	371	368	356
Ontheffing blauwe zone	9	8	20	12
Geheimhoudingsverzoek	2	1	3	7
Naamgebruik wijzigen	9	5	6	13
Afschrift burgerlijke stand	214	250	224	293
Nee Ja sticker	117	152	171	186
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen + toestemming jaarlijks kwijtscheldingsonderzoek	149	106	159	147
Verzoek plaatsing tekst op informatiezuilen	28	21	1)	1)
Melding vellen houtopstand /zieke bomen	3	20	12	29
Aanvraag projectsubsidie	5	15	17	15
Verhuizing binnen de eigen gemeente	625	477	579	883
Vestiging in de gemeente	290	212	284	443
Aanvraag rioolaansluiting	36	40	41	35
Vaststellen activiteitensubsidie, projectsubsidie of subsidie voor het schooljaar	47	45	44	46
Activiteitensubsidie muziekverenigingen, speeltuinverenigingen of jeugd- en jongerenwerk	88	78	83	70
Verhuur leegstaande woning vergunningen	4	3	0	0
Activiteitenbesluit melding/melding incidentele festiviteit	8	15	15	2
Bezwaarschriften WOZ	47	50	69	58
Gehandicaptenparkeerplaatsen E-dienst	1	0	1	1
Geluidshinder ontheffingen	18	17	11	9
Kiezerspassen	28	2)	2)	2)
Mantelbuis- en kabelvergunningen	99	93	105	11
Collectevergunning	5	3	4	3)
Inzamelvergunning				1
Klachten afhandeling	17	10	7	10
Sluitingsuur ontheffingen horeca	0	0	0	1
Standplaatsvergunningen	8	12	8	9
Terrasvergunningen	2	1	1	6
Persoonsgegevens verstrekkingen	1	3	4)	4)
Burgercheque	9	10	3	4
Aanvraagformulier vergunning brandveilig gebruik tijdelijke bouwsels.	10	1 5)	5)	1

Ingebruikname openbare grond vergunningen	10	15	19	18
Aanvraag vergunning aanwezigheid speelautomaten	2	0	0	3
Reisdocument vermissing/diefstal	45	89	77	102
BRP-informatieverzoeken	5	0	0	4)
Standplaatsvergunningen weekmarkten	8	5	4	7
Wegen beheer en onderhoud	21	15	28	29
Verkeersbesluit ontheffingen (berijden voetgangersgebied)	1	1	2	6
Kiezerspassen of vervangende stempassen	14	3	19	0
Burgerinitiatief		0	0	1
Stembureauleden benoemingen				194
Exploitatievergunning horeca		3	4	2
Geboorteaangifte				33
Overlijdensaangifte				19
Drank- en horecavergunning				0
Driehoeks- en sandwichborden				0
Kamperen buiten kampeerterrein				0
Organiseren van kansspelen				0
Totaal gebruik e-diensten	**4.035**	**4.017**	**4.539**	**6.150**

1) niet meer uitgevoerd door gemeente

2) vervangen door formulier 'kiezerspassen of vervangende stempas'

3) Vervangen door inzamelvergunning

4) aanvraag online niet meer mogelijk

5) vervangen door landelijk formulier

Overzicht producten KCC	2018	2019	2020
Paspoorten	2.176	957	526
Nederlandse Identiteitskaart	2.939	1.248	1.242
Rijbewijs	3.240	3.353	3.065
Eigen verklaring CBR	520	484	338
Uittreksel BRP	425	429	214
Uittreksel Burgerlijke Stand	845	793	356
Verklaring omtrent gedrag	418	261	150
Huwelijken (incl. geregistreerd partnerschappen)	129	123	138
Totaal	**10.692**	**7.648**	**6.029**

Programma 2: Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving

Vergunningverlening	2017	2018	2019	2020
Omgevingsvergunningen bouw inclusief ontheffingen en overige geïntegreerde vergunningen	177	194	167	230
Omgevingsvergunningen kap, vergunningen APV en bijzondere wetten, vergunningen leegstandwet en gebruik gemeentegrond	607	720	705	450*
Totaal	**784**	**914**	**872**	**680**

*De daling aan vergunningen bij het APV cluster ligt vooral in Covid-19 dat in maart zorgde voor een teruggang van vooral de evenementenvergunningen en aanverwante toestemmingen zoals drank & horeca ontheffing, verkeersregelaarstoestemming en andere vergunningplichtige initiatieven van bedrijven. Opvallend is wel dat de bouweconomie onverminderd doorgaat. Zowel particuliere initiatieven als ook de wat grotere projecten van ontwikkelaars of zonneparken.

Veiligheid	2017	2018	2019	2020
aantal high impact misdrijven *	162	130	121	167
gemiddeld cijfer veiligheidsbeleving(schaal 1-10) **	7,5			
percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt **	51%			

Bron: * jaarverslag politie 2017, 2018, 2019 en 2020
Bron: ** onderzoek gemeente Winterswijk 2017

Handhaving

Voor nadere informatie m.b.t. kerncijfers over handhaving wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en het Handhavingsjaarverslag. Het uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2021 wordt naar verwachting in februari 2021 vastgesteld door het college van B&W. Het Handhavingsjaarverslag 2020 wordt naar verwachting eind maart 2021 vastgesteld.

Programma 3: Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby

Er zijn voor dit programma geen prestatie-indicatoren opgenomen.

Programma 4: Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport

Uitstaande voorzieningen HbH (incl. PGB)	2018	2019	2020
HH1	653	786	852
HH2	115	116	96

Bron: Suite4Zorg
Peildatum: Jaarultimo 2020

Leerlingen met vervoersvoorziening	2018	2019	2020
Aantallen	53	77	75

Bron: Eigen bestand

Peildatum: Jaarultimo 2020

Aantal uitstaande vervoersvoorzieningen		2018	2019	2020
Regiotaxipassen		645	602	558

Bron: Suite4Zorg
Peildatum: Jaarultimo 2020

Erkende sportverenigingen gemeente	2018	2019	2020
Aantal	23	23	23

Bron: Overzicht ledenaantal
Peildatum: 2020

Aantal actieve sporters bij verenigingen	2017	2018	2019
Aantal leden	5.780	5.662	5.523

Bron: Opgave verenigingen
Peildatum: 2019

Aantal verstrekte subsidies sport	2018	2019	2020
Binnensport	15	15	15
Buitensport	8	8	8

Bron: Eigen systeem
Peildatum: 2020

Programma 5: Jeugd en onderwijs

Schoolverzuim meldingen	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs	12	30	15
Voortgezet onderwijs	66	75	35
Middelbaar Beroepsonderwijs	32	47	24

Bron: DUO/Scholen
Peildatum: 31-7-2020

Leerlingen basisonderwijs (incl. speciaal onderwijs)	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Aantal	2.305	2.210	2.138

Bron: DUO
Peildatum: 1-10-2020

Leerlingen voortgezet onderwijs	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Aantal	1.911	1.837	1.740

Bron: DUO
Peildatum: 1-10-2019

Kinderopvang/peuterspeelzalen/peuteropvang	2018	2019	2020
Kinderopvang-locaties	5	12	12
Peuterspeelzalen	1	0	0
Peuteropvang-locaties	6	0	0
Buitenschoolse opvang locaties	6	5	5

Bron: LRK
Peildatum: 31-12-2019

Programma 6: Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening(RO)

Groot- en detailhandel zaken in Winterswijk	2018	2019	2020
Aantal	525	520	530

Horecazaken in Winterswijk	2018	2019	2020
Aantal	140	155	150

Bron: CBS

Peildatum: 2020

Marktbezetting aantal m2	2019		2020	
	vet	niet- vet	vet	niet-vet
Woensdag	155	581	180	566
Zaterdag	555	1.425	492	1.364

Bron: Gemeentelijk belastingsysteem

Peildatum: 2020

Koopzondagen	2019	2020
Aantal	20*	21*

*6 extra koopzondagen in juli en augustus

Bron: Gemeente

Peildatum: 2020

Programma 7: Cultuur inclusief RO

Bibliotheek Winterswijk	2017	2018	2019
Bezoekers	84.384	88.209	78.668
Uitleningen	180.02	171.581	168.004

Bron: Jaarverslag 2019 Bibliotheek

Peildatum: 31-12-2019

De Storm	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Bezoekers	68.000	67.000	50.000

Bron: Jaarverslag 2019-2020 De Storm

Peildatum: 30-6-2020

Villa Mondriaan	2017	2018	2019
Bezoekers	15.537	13.474	12.000

Bron: Jaarverslag 2019 Villa Mondriaan

Peildatum: 31-12-2019

Instituut voor Kunst en Cultuur Boogie Woogie	2017	2018	2019
Aantal leerlingen	715	693	687

Bron: Jaarverslag 2019 Boogie Woogie

Peildatum: 31-12-2019

Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers (ECAL)	2017	2018	2019
Virtuele unieke bezoekers	Niet bekend	25.529	35.013
Fysieke geregistreerde bezoekers	1.204	1.224	1.607
Archiefstukken opgevraagd op de studiezaal	9.261	9.366	7.198

Bron: Jaarverslag 2019 ECAL

Peildatum: 31-12-2019

Programma 8: Infrastructuur inclusief RO

Kengetallen wegen	2018	2019	2020
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km	101 km
Verharde wegen buiten de kom	0	0	0
Zandwegen	0	0	0
Fietspaden	29 km	29 km	30 km
Vm RAL fietspaden	0	0	0
Instandhouding wegen binnen de kom	1,2 km	1,5 km	1,5 km
Instandhouding wegen buiten de kom	0	0	0
Instandhouding fietspaden	0	0	0
Openbare verlichting	5.327 st	5.376 st	5.425 st
Vervanging openbare verlichting	46 st	46 st	50 st
Bruggen	8 st	8 st	8 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0	0	0
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0	0	0
Vervanging voet-/fietsbruggen (dek)	0	0	0
Tunnel	1 st	1 st	1 st

Kengetallen riolering en waterbeheer	2018	2019	2020
Riolering gemengd en vuilwater	122 km	122 km	123 km
Riolering hemelwater	60 km	61 km	62 km
Drukriolering persleiding	0	0	0
Drukriolering pompunits	0	0	0
Kolken	9.215 st	9.230 st	9.245 st
Wadi's	19 st	19 st	19 st
Bergingsvijver	10 st	10 st	10 st
Aansluitingen riolering	10.400 st	10.450 st	10.500 st
Aansluitingen drukriolering	0	0	0
Vervanging riolering	1 km	1 km	2 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,5 km	0,5 km	0,5 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1 ha	0 ha	1 ha
Inspectie en reiniging riolering	2 km	0,9 km	1,0 km
Kengetallen groen	**2018**	**2019**	**2020**
Areaal groen	142,9 ha	142,9 ha	143,0 ha
Vervanging groen	0,1 ha	0,1 ha	0,2 ha

Bron: paragraaf C Kapitaalgoederen (subonderdeel kern)

Verkeersveiligheid	2016	2017	2018
Geregistreerde ongevallen totaal per 1.000 inwoners -Winterswijk	8,8	7,3	XX

Bron: WSG (Verkeersveiligheid)

Programma 9: Werk en inkomen

Aantal uitkeringen in Winterswijk	2018	2019	2020
WWB	558	542	540
IOAW/Z	40	38	38

Bron: SDOA
Peildatum: 31-12-2020

Programma 10: Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO

	2019	2020
Toeristische overnachtingen* (optelling van registreerde en forfaitaire overnachtingen)	560.409	555.911
Campings	32	32
Groepsaccommodaties	27	27
B&B	39	39
Vakantiewoningen	276	276

Bron: Team belastingen
Peildatum: april 2020

Toeristenbelasting	2018	2019	2020
Bruto inkomsten toeristenbelasting	708.000	753.000	428.000

Bron: Team Belastingen

Peildatum: Jaarrekening 2020

Aantal	2018	2019	2020
Recreatiewoningen	562	562	566

Bron: team Handhaving
Peildatum: 2020

Programma 11: Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO

Jaar	Aantal landbouwbedrijven
2017	274
2018	270
2019	265
2020	262

Bron :CBS
Datum: 2020

Kengetallen wegen	2018	2019	2020
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km	212 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	10 km	10 km	10 km
Vm RAL fietspaden	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen buiten de kom	3,6 km	3 km	1,8 km
Instandhouding fietspaden	0,8 km	0,7 km	1,2 km
Openbare verlichting	191st	191st	195st
Vervanging openbare verlichting	0 st	0 st	0 st
Bruggen	62 st	62 st	62 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0	1	1
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0	0	0
Vervanging voet-/fietsbruggen (dek)	1	1	1
Tunnel	0	0	0
Kengetallen riolering en waterbeheer	**2018**	**2019**	**2020**
Riolering gemengd en vuilwater	53 km	53 km	53 km
Riolering hemelwater	3 km	3 km	3 km
Drukriolering persleiding	270 km	270 km	271 km
Drukriolering pompunits	1007 st.	1007 st.	1009 st

Kolken	450 st	450 st	450 st
Wadi's	0	0	0
Bergingsvijver	0	0	0
Aansluitingen riolering	0	0	0
Aansluitingen drukriolering	2.665 st.	2.670 st.	2.675 st
Vervanging riolering	0	0	0
Aanleg hemelwaterriolering	0	0	0
Afgekoppeld verhard oppervlak	0	0	0
Inspectie en reiniging riolering	0	0	0
Kengetallen groen	**2018**	**2019**	**2020**
Areaal groen	1 ha	1 ha	1 ha
Vervanging groen	0 ha	0 ha	0 ha

Programma 12: Duurzaamheid, Klimaat, Openbare ruimte, Milieu en Mobiliteit

Indicator	2018	2019	2020
Aantal Winterswijkse AGEM-klanten *1	130	123	123
Aantal (semi) openbare laadpalen (e-auto's) *2	15	16	16
Hoeveelheid restafval (kg/inwoner) [3)]	58	54	61
Hergebruik huishoudelijk afval [3)]	87%	87%	86%

1) AGEM
2) Klimaatmonitor
3) ROVA

NEO's zonnepanelenviewer	2017	2018	2019
Aantal zonnepanelen	25.289	31.315	42.795
Oppervlakte (m^2)	37.933	46.972	64.193
Opbrengst (kWh per jaar)	8.755.383	10.820.548	14.911.861
Opbrengst (TJ per jaar)	32	39	54
Groei opbrengst t.o.v. jaar ervoor (%)	48 %	24 %	38 %
Percentage van opgaaf (%)	5,46 %	6,75 %	9,30 %

Programma 13: Financiën

Doelstelling	Financieel gezonde gemeente
Prestatie indicator	Structureel sluitende begroting
Begroting 2018	Sluitend
Begroting 2019	Sluitend
Begroting 2020	Sluitend
Informatiebron	*Jaarrekening 2018/9/begroting 2020*

Beleids- en prestatie indicatoren per programma

In deze bijlage worden de beleids- en prestatie indicatoren weergegeven. De beleidsindicatoren betreffen indicatoren, die voorgeschreven zijn door de VNG.
Bij de beleids- en prestatie indicatoren ziet u de cijfers voor zover aanwezig tot 1 februari 2021.
Om het onderscheid tussen beleids- en prestatie indicatoren duidelijk te maken zijn de beleidsindicatoren aangegeven met een *.

Programma 1: Bestuur, Dienstverlening en Organisatie

Doelstelling	Digitale dienstverlening aan de burger
Prestatie indicator	Gebruik e-diensten
Werkelijk 2017	4.035
Werkelijk 2018	4.001
Werkelijk 2019	4.545
Werkelijk 2020	6.136
Begroting 2021	6.700
Informatiebron	*Green Valley zaaksysteem, Key2Burgerzaken, JCC Afspraken, Squit*
Doelstelling	Digitale dienstverlening aan de burger
Prestatie indicator	Aantal e-producten en e-diensten
Werkelijk 2017	43
Werkelijk 2018	43
Werkelijk 2019	41
Werkelijk 2020	49
Begroting 2021	47
Informatiebron	*Green Valley zaaksysteem, Key2Burgerzaken, JCC Afspraken, Squit*

Doelstelling	Verhogen kostendekkendheid begraafplaats
Prestatie indicator	% kostendekkendheid
Werkelijk 2017	62%
Werkelijk 2018	64%
Werkelijk 2019	71%
Werkelijk 2020	53%
Begroting 2020	58%
Begroting 2021	62%
Informatiebron	*Jaarrekeningen 2017 t/m 2020 en begroting 2020 en 2021*

Programma 2: Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving

Doelstelling	Afhandelen van vergunningsverzoeken binnen wettelijke termijnen
Prestatie indicator	Aantal afhandelingen buiten termijn
Werkelijk 2017	0
Werkelijk 2018	1
Werkelijk 2019	1
Werkelijk 2020	1
Begroting 2021	0, het streven is om binnen de wettelijke termijnen de aanvragen af te handelen.
Informatiebron	Team Vergunningverlening

Naam Indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020
Formatie	Fte per 1000 inwoners	*Eigen gegevens*	*6,51 fte*	*6,74 fte*
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	*Eigen gegevens*	*6,36 fte*	*6,50 fte*
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	*Eigen begroting*	*€ 604*	*€ 691*
Externe huur	Kosten als % van totale loonsom regulier personeel en totale kosten inhuur externen.	*Eigen begroting*	*15,63%*	*15,34%*
Overhead	% van totale kosten	*Eigen begroting*	*6,8%*	*6,51%*

Doelstelling	Geen toename permanente bewoning
Prestatie indicator	Aantal overtredingen
Werkelijk 2017	29 illegaal permanent bewoond en 0 twijfelgevallen
Werkelijk 2018	22 illegaal permanent bewoond en 2 twijfelgevallen
Werkelijk 2019	23 illegaal permanent bewoond en 2 twijfelgevallen
Werkelijk 2020	23 illegaal permanent bewoond en 0 twijfelgevallen
Prognose 2021	Het aantal gevallen van onrechtmatige bewoning kan fluctueren, omdat er regelmatig mensen vertrekken, maar er ook nieuwe gevallen van onrechtmatige bewoning bijkomen. Gelet op de voorgaande jaren is de verwachting dat het aantal gevallen van onrechtmatige bewoning rond de 20 blijft.
Informatiebron	*Team Handhaving*

Doelstelling	Terugdringen overlast door jeugd
Prestatie indicator	Aantal jeugdgroepen
Werkelijk 2017	0
Werkelijk 2018	0
Werkelijk 2019	0
Werkelijk 2020	1
Prognose 2021	1
Informatiebron	*Groepsscan Politie Achterhoek Oost*

Doelstelling	Terugdringen fietsendiefstal
Prestatie indicator	Aangiften fietsendiefstal
Werkelijk 2017	76
Werkelijk 2018	44
Werkelijk 2019	64
Werkelijk 2020	73
Prognose 2021	60
Informatiebron	*Politiecijfers*

Verwijzingen Halt aantal per 10.000 jongeren			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	133	131	*Waar staat Je Gemeente / Bureau Halt*
2018	111	119	*Waar staat Je Gemeente / Bureau Halt*
2019	104	132	*Waar staat Je Gemeente / Bureau Halt*
2020			*Cijfers nog onbekend*

Winkeldiefstallen aantal per 1.000 inwoners			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	1,7	2,2	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2018	1,6	2,2	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2019	1,9	2,3	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2020	1,9	2,2	*Waar staat Je Gemeente /CBS*

Geweldsmisdrijven aantal per 1.000 inwoners			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	4,0	5,0	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2018	4,0	4,8	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2019	4,3	4,8	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2020	4,6	4,7	*Waar staat Je Gemeente /CBS*

Diefstallen uit woning aantal per 1.000 inwoners			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	1,2	2,9	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2018	0,9	2,5	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2019	0,9	2,3	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
2020	0,9	1,8	*Waar staat Je Gemeente /CBS*

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) aantal per 1.000 inwoners			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	4,3	6,0	*Waar staat Je Gemeente / CBS*
2018	4,1	5,4	*Waar staat Je Gemeente / CBS*
2019	3,7	4,4	*Waar staat Je Gemeente / CBS*
2020	3,7	4,4	*Waar staat Je Gemeente / CBS*

Doelstelling	Terugdringen van overlast
Prestatie indicator	Aantal meldingen/signaleringen
Werkelijk 2017	692
Werkelijk 2018	651
Werkelijk 2019	582
Werkelijk 2020	653
Informatiebron	*Jaarcijfers politie*

Programma 3: Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby

Programma 4: Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport

Doelstelling	Afname aantal cliënten dat gebruik maakt van 1e en 2e lijns-zorg en/of afname kosten 1e en 2e lijns-zorg
Prestatie indicator	Aantal cliënten daalt. Budget is toereikend
Werkelijk 2018	Aantal cliënten is licht gedaald. Budget is toereikend geweest.
Werkelijk 2019	Het aantal cliënten en kosten in de 1e en 2e lijns-zorg zijn niet afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het aantal cliënten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en stijgende tarieven.
Werkelijk 2020	Het aantal cliënten Huishoudelijke hulp is gestegen en het aantal cliënten begeleiding is licht gedaald.
Begroting 2021	Als gevolg van de coronacrisis kan er nog steeds extra zorg nodig zijn, omdat cliënten te laat, geen of andere zorg hebben gehad gedurende langere tijd.
Informatiebron	Gemeentelijke Begroting

Aantal cliënten met maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2019	690	680	*Waar staat je Gemeente*
2020	660	640	*Waar staat je Gemeente*

Aantal huishoudens met voorzieningen in sociaal domein per 1.000 inwoners (periode 1e halfjaar 2017)			
	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Jeugdwet	26	28	*Waar staat Je Gemeente*
P-wet	47	52	*Waar staat je Gemeente*
Wmo	90	86	*Waar staat je Gemeente*
Jeugdwet en P-wet	3	4	*Waar staat je Gemeente*
Jeugdwet en Wmo	2	2	*Waar staat je Gemeente*
P-wet en Wmo	13	13	*Waar staat je Gemeente*
Jeugdwet, P-wet en Wmo	1	1	*Waar staat je Gemeente*

Waardering cliënten Wmo ondersteuning gemeenten (% positief – periode 2019)			
	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Samen naar oplossing gezocht	84	79	*Waar staat Je Gemeente*
Ondersteuning past bij mijn hulpvraag	89	84	*Waar staat Je Gemeente*
Met ondersteuning kan ik beter de dingen doen	81	80	*Waar staat Je Gemeente*
Kwaliteit ondersteuning	90	83	*Waar staat je Gemeente*

Stapeling voorzieningen in sociaal domein per 1.000 inwoners (1e halfjaar 2017)			
	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
1 voorziening	70	84	*Waar staat Je Gemeente*
2 voorzieningen	53	48	*Waar staat Je Gemeente*
3 voorzieningen	20	22	*Waar staat Je Gemeente*
4 voorzieningen	15	13	*Waar staat Je Gemeente*
5 voorzieningen	7	7	*Waar staat Je Gemeente*
6 of meer voorzieningen	15	10	*Waar staat Je Gemeente*

Doelstelling	Sportstimulering
Prestatie indicator	Het aantal sporters van de gesubsidieerde sportverenigingen
Werkelijk 2017	5.780
Werkelijk 2018	5.588
Werkelijk 2019	5.523
Prognose 2020	5.600 (in 2020 geen uitvraag gedaan)
Begroting 2021	5.600
Informatiebron	*Eigen bijdrage sportverenigingen*

Niet sporters (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2014	48,1 %	49,9 %	*Waar staat Je Gemeente / RIVM*
2016	46,7 %	48,7 %	*Waar staat Je Gemeente / RIVM*

Programma 5: Jeugd en Onderwijs

Doelstelling	Een goed georganiseerde en goed functionerende jeugdzorg.
Prestatie indicator	Klanttevredenheid van minimaal 80% (meetinstrument: door de hulp voel(t) ik mij/mijn kind zich beter)
Werkelijk 2017	83 %
Werkelijk 2018	80 %
Werkelijk 2019	79 %
Doelstelling 2020	Min. 80 %
Doelstelling 2021	Min. 80 %
Informatiebron	*Cliëntervaringsonderzoek Jeugd*

Jongeren (tot 18 jaar) met Jeugdhulp (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	10,1 %	11,4 %	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	11,0 %	11,8 %	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	12,1 %	12,3 %	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Jongeren (t/m 18 jaar) met Jeugdbescherming (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
1e halfjaar 2018	0,7%	1,0%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2e halfjaar 2018	0,8%	1,1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
1e halfjaar 2019	0,9%	1,1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2e halfjaar 2019	1,0%	1,1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
1e halfjaar 2020	1,1%	1,1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Jongeren met delict voor rechter (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	1%	1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	1%	1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	1%	1%	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Jongeren (12-23 jaar) met Jeugdreclassering (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	0,4%	0,4%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	0,4%	0,4%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	0,3%	0,4%	*Waar staat je gemeente/CBS*

Kinderen tot 18 jaar in een uitkeringsgezin (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	5%	7%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	5%	7%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	5%	6%	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar))			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2016	1,3	1,8	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2017	0,5	1,8	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	n.b.	n.b.	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	1,2	2,4	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Relatief verzuim (het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2016	20	27	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2017	19	27	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	14	23	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	14	26	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deeln. aan het VO en MBO onderwijs)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	2,4%	1,8%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2018	1,9%	1,9%	*Waar staat je Gemeente/CBS*
2019	2,1%	2,0%	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Programma 6: Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening(RO)

Doelstelling	Een aantrekkelijk Winterswijks winkelcentrum
Prestatie indicator	De toename van het aantal bezoekers van het Winterswijkse winkelcentrum
Werkelijk 2017	112.500 unieke bezoekers op weekbasis (o.b.v. handmatige passantentelling uitgevoerd door Locatus bv in april 2017.)
Werkelijk 2018	113.420 unieke bezoekers op weekbasis (o.b.v. 24/7 wifi-tracking door Locatus, op 10 vaste meetpunten in het centrum)
Werkelijk 2019	131.000 unieke bezoekers op weekbasis (o.b.v. handmatige passantentelling uitgevoerd door Locatus bv in maart 2019.
Werkelijk 2020	Geen cijfer beschikbaar. Vanwege aanscherping van de privacy wetgeving is de continue meting op basis van wifi-tracking vervallen. Op basis van de laatste handmatige telling in maart 2019 gaan we regulier uit 131.000 unieke bezoekers op weekbasis. In dit corona jaar is er echter geen betrouwbaar weekgemiddelde te schatten.
Begroting 2021	130.000 unieke bezoekers op weekbasis. Gerekend over de maanden na opheffing van de Lockdown en een volledig geopend winkelcentrum, inclusief horeca.
Informatiebron	In verband met de aangescherpte privacy-wetgeving is de continue meting op basis van wifi-tracking vervallen. Onderzoeksbureau Locatus voert tweejaarlijks een handmatige telling uit. De meeste recente cijfers dateren van maart 2019. In 2021 wordt een nieuwe handmatige telling uitgevoerd.
Doelstelling	Een aantrekkelijk Winterswijks winkelcentrum
Prestatie indicator	Geen toename van het aantal m² leegstand in het Winterswijkse winkelcentrum
Werkelijk 2017	4.600 m^2 (in de kern)
Werkelijk 2018	6.200 m^2 (in de kern)
Werkelijk 2019	4.800 m^2 (in de kern)
Werkelijk 2020 Begroting 2021 Informatiebron	4.500 m^2 (in de kern) 6.000 m^2 (in de kern) *Monitoringssysteem dat de leegstand (m2) in het Winterswijkse winkelcentrum telt, in de vorm van een jaarlijkse schouw (peildatum: juni 2017).*

Programma 7: Cultuur inclusief RO

Erfgoed

Doelstelling	Passende herbestemming panden met cultuurhistorische waarde.
Prestatie indicator	Passende herbestemming
Werkelijk 2017	1
Werkelijk 2018	1
Werkelijk 2019	1
Werkelijk 2020	0
Begroting 2021	1
Informatiebron	*Feitelijke situatie*

Kunst en Cultuur

Doelstelling	Minimaal 2 bovenregionale evenementen per jaar
Prestatie indicator	Er zijn minimaal 2 bovenregionale evenementen per jaar
Werkelijk 2017	2
Werkelijk 2018	0
Werkelijk 2019	1
Werkelijk 2020	0
Begroting 2021	1
Informatiebron	*Feitelijke situatie*

Programma 8: Infrastructuur inclusief RO

Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen) *			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 2016	3,5	7,2	*Waar staat Je Gemeente*
Werkelijk 2017	2,6	8,2	*Waar staat Je Gemeente*
Werkelijk 2018	3,2	8,6	*Waar staat Je Gemeente*

Demografische druk (%)*			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 2018	78,3%	69,6%	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
Werkelijk 2019	79,0%	69,8%	*Waar staat Je Gemeente/ CBS*
Werkelijk 2020	79,3%	70,0%	*Waar staat Je Gemeente/ CBS*

Gemiddelde WOZ waarde*			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 1/1/2017	€ 173.000	€ 216.000	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
Werkelijk 1/1/2018	€ 179.000	€ 230.000	*Waar staat Je Gemeente /CBS*
Werkelijk 1/1/2019	€ 192.000	€ 248.000	*Waar staat Je Gemeente /CBS*

Gemeentelijke woonlasten met eigen woning (eenpersoonshuishouden)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 2018	€ 492	€ 649	*COELO*
Werkelijk 2019	€ 523	€ 669	*COELO*
Werkelijk 2020	€ 562	€ 737	*COELO*

Gemeentelijke woonlasten met eigen woning (meerpersoonshuishouden)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 2018	€ 751	€ 721	*COELO*
Werkelijk 2019	€ 781	€ 739	*COELO*
Werkelijk 2020	€ 818	€ 811	*COELO*

Programma 9: Werk en inkomen

Doelstelling	Daling uitkeringsbestand /Aantal uitkeringen in 2018 op niveau 2013 (= 534). Uitkomen met rijksbudget voor uitkeringsbetaling
Prestatie indicator	Aantal uitkeringen
Werkelijk 2017	616
Werkelijk 2018	598
Werkelijk 2019	580
Werkelijk 2020	578
Begroting 2021	560
Informatiebron	SDOA

Percentage werkloze beroepsbevolking			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	4,4 %	4,9 %	*Waar staat je Gemeente*
2018	3,4 %	3,8 %	*Waar staat je Gemeente*
2019	3,1 %	3,4 %	*Waar staat je Gemeente*

Banen (Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	733,9	761,1	*Waar staat je Gemeente*
2018	736,1	775,8	*Waar staat je Gemeente*
2019	751,5	792,1	*Waar staat je Gemeente*

Netto Arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	65,7%	66,6%	*Waar staat je Gemeente*
2018	66,8%	67,8%	*Waar staat je Gemeente*
2019	67,8%	68,8%	*Waar staat je Gemeente*

Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	2%	2%	*Waar staat je Gemeente*
2018	2%	2%	*Waar staat je Gemeente*
2019	2%	2%	*Waar staat je Gemeente/CBS*

Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	343,3	418,6	*Waar staat je Gemeente*
2018	332,8	401,1	*Waar staat je Gemeente*
2019	314,9	381,7	*Waar staat je Gemeente*
2020	398,8	459,7	*Waar staat je Gemeente*

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2018 (1e halfjaar)	34,5	15,3	*Waar staat je Gemeente*
2018 (2e halfjaar)	34,5	15,1	*Waar staat je Gemeente*
2019 (1e halfjaar)	32,6	13,4	*Waar staat je Gemeente*
2019 (2e halfjaar)	33,1	13,3	*Waar staat je Gemeente*
2020 (1e halfjaar)	32,7	13,1	*Waar staat je Gemeente*

Programma 10: Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO

Doelstelling	Intensivering contacten met bedrijfsleven
Prestatie indicator	Aantal bedrijfscontactmomenten
Werkelijk 2017	College: 27
Werkelijk 2018	College: 20
Werkelijk 2019	College: 22
Werkelijk 2020	College: 4 fysieke afspraken. Daarnaast veelvuldig digitaal overleg over coronacrisis en andere thema's.
Begroting 2021	College: 25
Informatiebron	*Afsprakenagenda* *Aantal betreft collegebezoeken en 'top 15' bedrijfsbezoeken. Overige individuele afspraken zijn niet meegenomen*

Functiemenging (%)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	50,8 %	52,4 %	*Waar staat Je Gemeente /LISA*
2018	51,5 %	52,8 %	*Waar staat je Gemeente /LISA*
2019	50,9 %	53,2 %	*Waar staat je Gemeente/LISA*

Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
2017	135,4	139,9	*Waar staat je Gemeente /LISA*
2018	139,9	145,9	*Waar staat je Gemeente /LISA*
2019	143,2	151,6	*Waar staat je Gemeente/LISA*

Programma 11: Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO

Er zijn geen prestatie-indicatoren opgenomen voor dit programma

Programma 12: Duurzaamheid, Klimaat, Openbare ruimte, Milieu en Mobiliteit

Doelstelling	Voldoen aan beeldkwaliteit openbare ruimte (95%)
Prestatie indicator	Schouwresultaat
Werkelijk 2018	Ruim gehaald
Werkelijk 2019	Ruim behaald
Werkelijk 2020	Ruim behaald
Begroting 2021	Gehaald
Informatiebron	*Schouwverslagen/monitor*

Huishoudelijk restafval Kg/inwoner*			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 2018	58	172	*Waar staat Je Gemeente /CBS (t/m 2017)/ROVA (2018)*
Werkelijk 2019	54	n.n.b.	ROVA
Werkelijk 2020	61	n.n.b.	ROVA

Hernieuwbare elektriciteit*			
Jaar	Winterswijk	Nederland	Informatiebron
Werkelijk 2016	3,1%	12,6%	*Waar staat Je Gemeente /RWS*
Werkelijk 2017	4,7%	13,2%	*Waar staat Je Gemeente /RWS*
Werkelijk 2018	7,5%	17,6%	*Waar staat Je Gemeente /RWS*

Programma 13: Financiën

Doelstelling	Financieel gezonde gemeente
Prestatie indicator	Structureel sluitende begroting
Begroting 2019	Sluitend
Begroting 2020	Sluitend
Begroting 2021	Sluitend
Informatiebron	*Begroting 2017/8/9*

Balans

ACTIVA (bedragen * €1.000)	31-12-2020	31-12-2019	PASSIVA (bedragen * €1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	773	1195	Algemene reserve	50.322	56.410
Kosten onderzoek en ontwikkeling	226	137	Bestemmingsreserves	9.328	4.851
Immateriële vaste activa	**999**	**1.332**	**Gerealiseerd resultaat**	**-1.540**	**-469**
			Eigen vermogen	**58.110**	**60.792**
Materiële vaste activa met economisch nut	71470	72.241			
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.868	27.982			
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	29.025	27.739			
Materiële vaste activa	**128.363**	**127.962**	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.886	4.969
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	461	460	Voorzieningen ter egalisatie van kosten	1664	1404
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschapp.	46	45	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riool)	3.377	3.126
Leningen aan deelnemingen	143	286	**Voorzieningen**	**9.927**	**9.499**
Leningen aan overige verbonden partijen	4.644	4.697			
Overige langlopende leningen	1350	1674	Onderhandse leningen van binnenlandse bankenen overige fin.instellingen	60.182	51653
Schatkistbankieren	4	2.389	Onderhandse leningen van openbare lichamen	15.000	15.000
Overige uitzettingen langer dan 1jaar	61	61			
Financiële vaste activa	**6.709**	**9.613**	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer**	**75.182**	**66.653**
Totaal vaste activa	**136.071**	**138.907**	**Totaal vaste passiva**	**143.219**	**136.945**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Bouwgronden in exploitatie	5.262	3.663	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art.1onderdeel a van de Wet financiering decentrale overheden	0	6.000
Voorraden	**5.262**	**3.663**	Overige schulden	5.389	5.855
Vorderingen op openbare lichamen	6.060	5.655	**Nett vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**	**5.389**	**11.855**
Rek.-cour. met niet-financiele instellingen	0	0			
Overige vorderingen	926	794			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**6.986**	**6.449**			
Banksaldi	269	629	Verplichtingen begrotingsjaar	4.212	3.016
Liquide middelen	**269**	**629**	Vooruitontvangen bedragen Europese en Nederlandse Overheid	1818	1777
			Overige vooruitontvangen bedragen	115	108
Overlopende activa	**6.165**	**4.053**	**Overlopende passiva**	**6.145**	**4.901**
Totaal vlottende activa	**18.682**	**14.794**	**Totaal vlottende passiva**	**11.534**	**16.756**
Totaal generaal	**154.753**	**153.701**	**Totaal generaal**	**154.753**	**153.701**

De niet uit de balans blijkende verplichtingen bedragen € 106 miljoen. Het grootste deel betreft verplichtingen naar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en inkoopcontracten.

Toelichting op de balans

Waarderingsgrondslagen

De Jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Dit besluit is met ingang van 1 januari 2004 in werking getreden.
Aan de debet- ofwel de linkerkant van de balans staat een opsomming van alle zogenoemde activa. Dit zijn de bezittingen van de gemeente.
De creditzijde, de rechterkant van de balans, geeft inzicht in de financiering van deze bezittingen. Dit worden de passiva genoemd, bestaande uit eigen vermogen en de schulden, het zogenoemde vreemd vermogen.

Schatting en Stelselwijziging vaste activa

De gemeenteraad van Winterswijk heeft op 27 mei 2021 besloten om een stelsel en schattingswijziging door te voeren. Het oude waarderings- en afschrijvingsbeleid voldeed niet (meer) aan de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) regelgeving. De bestaande (rest)boekwaarden zijn niet herrekend, maar worden over de langere (dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende) verwachte gebruiksperiode afgeschreven.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (verkrijgings- of vervaardigingsprijs), tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans - vaste activa: bezittingen met een lange looptijd

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa zijn uitgaven waar geen gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Dit zijn die activa die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa worden begrepen. De bijdrage in activa van derden is met ingang van 2016 niet langer verantwoord als onderdeel van de financiële vaste activa maar als immateriële vaste activa. Aanpassing is in overeenstemming met nieuwe BBV regelgeving. De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen die gelden voor de eigen materiële activa.

Materiële vaste activa met economisch nut
De waardering van de vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs, verminderd met bijdragen van derden en verminderd met de afschrijvingen. De activa zijn niet bezwaard met hypotheken en dergelijke.

Afschrijving vindt in principe plaats vanaf 1 januari na het jaar van ingebruikname. Dit met uitzondering van investeringen in automatisering. Deze worden afgeschreven vanaf 1 januari in het jaar van aanschaf. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de gemiddelde levensduur van de investeringen. Alle activa worden in principe lineair afgeschreven. Dit met uitzondering van investeringen in automatisering en nieuwe gebouwen waar op basis van de annuïtaire methode wordt afgeschreven. Door de annuïtaire methode worden de kapitaallasten gedurende de gehele afschrijvingstermijn geëgaliseerd. Bij de nieuwe gebouwen zijn goede onderhoudsprogramma's beschikbaar. Op basis van deze onderhoudsprogramma's zijn ook de onderhoudskosten via voorzieningen geëgaliseerd.
Door annuïtaire afschrijving én het vormen van onderhoudsvoorzieningen wordt de totale lastendruk gedurende de gebruiksduur dus zoveel als mogelijk geëgaliseerd.

De NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) is met ingang van 2016 niet meer verantwoord onder de voorraden maar als materiële vaste activa met economisch nut. Aanpassing is in overeenstemming met nieuwe BBV regelgeving.

Enkele belangrijke afschrijvingstermijnen zijn:

Nieuwe gebouwen	60 jaar
Bestaande gebouwen renovatie aanpassing	40 jaar
Riolering	60 jaar
Pompen en gemalen	20 jaar
Reconstructie van wegen	20 jaar

Voor het totaaloverzicht van de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de door de raad vastgestelde financiële verordening, waar in de bijlage de afschrijvingstermijnen zijn opgenomen.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut
Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut zijn onder andere wegen en openbaar groen. Dit zijn investeringen waar tegenover geen directe "eigen" opbrengsten staan, zoals de riolering, of een waarde hebben in het economisch verkeer zoals onroerend goed.

In principe kunnen deze investeringen direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Dit leidt echter tot een aanzienlijke aantasting van de reservepositie van de gemeente. Daarmee zou de bewegingsvrijheid voor de raad worden beperkt om op incidentele ontwikkelingen in te spelen. Daarom worden deze activa lineair afgeschreven gedurende de gebruiksduur van deze activa.

Financiële vaste activa
De financiële activa bestaan uit kapitaalverstrekkingen en leningen aan:

1. gemeenschappelijke regelingen;
2. verbonden partijen;
3. hypothecaire geldleningen aan medewerkers (sinds 1 januari 2009 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt).

De waardering is gebaseerd op de verkrijgingsprijs dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met - voor wat de geldleningen betreft - de aflossingen op de geldleningen. Op kapitaalverstrekkingen en geldleningen wordt in principe niet afgeschreven. De werkelijke waarde van deelnemingen kan hiervan afwijken.

Rentetoerekening lopende investeringen
De kapitaallasten (rente en afschrijving) 2020 zijn gebaseerd op investeringen die voor 1 januari 2020 zijn afgerond. Met andere woorden, een investering die binnen het kalenderjaar, bijvoorbeeld 2019

wordt opgestart en afgerond dan wel in gebruik wordt genomen, wordt afgeschreven vanaf 1 januari 2020. Vanaf dat moment vindt ook toerekening van de rente plaats.
Voor een investering die niet eind 2020 is afgerond, worden geen kapitaallasten naar de programma's doorgerekend. Hierdoor worden de rentekosten van een investering die doorloopt naar het volgende kalenderjaar direct ten laste van het exploitatieresultaat gebracht.

Balans - vlottende activa: bezittingen met een korte looptijd

Vlottende activa zijn bezittingen met een relatief korte doorlooptijd. Dit betekent dat ze gemakkelijk in geld zijn om te zetten. Ze zijn "liquide".

Voorraden
De voorraden betreffen bouwgronden in de grondexploitatie.
Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen lagere opbrengstwaarde indien marktontwikkelingen en -verwachtingen daartoe aanleiding geven. Verwachte verliezen worden op deze manier vroegtijdig genomen. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingkosten in mindering gebracht. Voor eventuele verwachte negatieve resultaten op de projecten is een voorziening gevormd. Rentetoerekening is gebaseerd op werkelijke rente en rekening houdend met verhouding vreemd en totaal vermogen. Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf grondbeleid van het jaarverslag.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korten dan één jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een voorziening voor dubieuze debiteuren is getroffen en in mindering gebracht op de vorderingen. Vorderingen worden afgeboekt op het moment dat ze door faillissement of andere oorzaken ook daadwerkelijk oninbaar zijn.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde

Balans – vaste passiva

Eigen Vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen, de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In

de paragraaf kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- Bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Balans - vlottende passiva

Overige kasgeldleningen
De kasgeldleningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige schulden
De overige schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva
De overige passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vennootschapsbelasting
Vanaf 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten ingevoerd. Dit houdt in dat gemeenten die winst of structurele overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt vennootschapsbelasting gaan betalen. Momenteel is de gemeente Winterswijk bezig met de inventarisatie en de verwachting is dat voor 2020 geen vennootschapsbelasting betaald hoeft te worden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de Immateriële vaste activa in 2020 is als volgt:

Omschrijving (*1000)	Boekwrde	Uitbreiding	Afschrijving	Afwaardering	Vermindering	Boekwrde	Rente	Kapitaallst
	31-12-2019	2020	2020	2020	2020	31-12-2020	2020	2020
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.195		101	21	300	773	23	145
Sportverenigingen	646		60	13		573	13	86
Verenigingsgebouwen	172		17	4		151	3	24
Sociaal Cultureel Werk						0		
Aanleg busstation Stationsstraat	201		11			190	4	15
Prorail beveiliging overwegen	0				300	-300	0	0
Speeltuinwerk	177		13	4		160	3	20
Onderzoek en ontwikkeling	137	88				225		
Voorbereidingskosten Slinge + Zonnebrink	137	88				225		
Immateriële vaste activa	**1.332**	**88**	**101**	**21**	**300**	**998***	**23**	**145**

** afronding € 1*

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2020 is als volgt:

Omschrijving (*1000)	Boekwaarde	Uitbreiding	Afschrijving	Afwaardering	Vermindering	Boekwaarde
	31 dec. 2019	2020	2020	2020	2020	31 dec. 2020
Materiele activa met Economisch nut	72.241	1.739	2.257	190	63	71.470
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.982	703	728	89		27.868
Materiele activa met Maatschappelijk nut	27.739	4.762	1.969	114	1.393	29.025
Materiele activa	**127.962**	**7.204**	**4.954**	**393**	**1.456**	**128.363**

De investeringen kunnen als volgt nader worden onderverdeeld:

Omschrijving (*1000)	Boekwaarde 31 dec. 2019	Uitbreiding 2020	Afschrijving 2020	Afwaardering 2020	Vermindering 2020	Boekwaarde 31 dec. 2020	Rente	Kapitaallasten
Materiele activa met Economisch nut	72.241	1.739	2.257	190	63	71.470	1.459	3.905
Gronden en terreinen	7.884	-81	17		0	7.786	162	179
Woonruimten	17					17		
Bedrijfsgebouwen	56.761	335	1.159	89	63	55.785	1.145	2.392
Grond-weg en waterbouwkundige werken	4.154	732	283	4	0	4.599	83	370
Vervoermiddelen	781	59	224	28		589	16	268
Machines, apparaten en installaties	1.816	554	386	23		1.961	36	445
Overige materiele activa	827	140	188	46		733	17	251
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.982	703	728	89		27.868	560	1.376
Overige materiele activa	27.982	703	728	89		27.868	560	1.376
Materiele activa met Maatschappelijk nut	27.739	4.762	1.969	114	1.393	29.025	555	2.638
Gronden en terreinen maatsch.nut	1					1		
Grond- weg en waterbouwk.werken maatsch.nut	27.639	4.762	1.961	109	1.393	28.938	553	2.623
Overige materiele activa maatsch.nut	99		8	5		86	2	15
Materiele activa	**127.962**	**7.204**	**4.954**	**393**	**1.456**	**128.348**	**2.574**	**7.919**

Boekwaarde complexen in materiële vaste activa (voormalig NIEGG)			
	Complex	**boekwaarde 31-12-2019**	**boekwaarde 31-12-2020**
16	Narcisstraat Transformatie	874	849
91	Bedrijvenlandgoed Slinge	1.776	1.776
19	Gaxel	175	0
	totaal bruto	2.825	2.625
	af: voorziening complexen in vaste activa	563	438
	netto-boekwaarde in materiële vaste activa	**2.262**	**2.187**

Dit betreft het deel van de voormalige NIEGG (Niet in exploitatie genomen gronden), die t/m 2015 binnen de grondexploitatie werden geadministreerd. Dit maakt deel uit van de balanspost gronden en terreinen.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa in 2020 is als volgt:

Omschrijving (*1000)	Saldo 31-dec-19	Verstrekking 2020	Aflossing 2020	Saldo 31 dec. 2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	460	1		461
Kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen	45			45
Leningen aan deelnemingen	286		143	143
Leningen aan verbonden partijen	4.697		53	4.644
Overige langlopende leningen	1.674		323	1.351
Overige uitzettingen > 1 jr	61			61
Schatkistbankieren	2.389		2.385	4
Financiële vaste activa	**9.612***	**1**	**2.904**	**6.709**

*Afronding €1

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 is door het Rijk het schatkistbankieren ingevoerd. Dit een wettelijke overeenkomst die bepaalt dat “overtollige gelden” alleen nog mogen worden uitgezet op rekening-courant bij de Staat der Nederlanden of onderling bij andere decentrale overheden (behalve bij de eigen provincie). Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag ingesteld. Dit drempelbedrag voorkomt dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar 0 (nul). Het drempelbedrag is vastgesteld op 0,75% van het begrotingsbedrag. Voor de gemeente Winterswijk is dit voor 2020 een bedrag van € 716.000 per dag. Dat betekent dat het gemiddelde banksaldo niet boven de € 718.000 mag liggen. Zie paragraaf D financiering voor een specificatie.

Omschrijving (*1000)	Kwartaal I	Kwartaal II	Kwartaal III	Kwartaal IV
Kwartaalcijfers op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	141	214	381	362

Vlottende activa

Voorraden

In de balans is een bedrag opgenomen voor voorraden. Dit betreft de voorraden grond die de gemeente in eigendom heeft, met name ten behoeve van bouwgrondexploitatie. De boekwaarden van de bouwgrondexploitatie in 2020 is als volgt:

Boekwaarde Bouwgrond in exploitatie (BIE)			
	Complex	**Boekwaarde 31-12-2019**	**Boekwaarde 31-12-2020**
12	Eelink	2.358	1.254
15	Complex Parallelweg	1.446	1.261
17	Plan Morgenzon (WVC terrein)	218	0
19	Gaxel	0	175
20	Zonnebrink (vm. Driemark)	-84	352
21	Boterstraat (vm. Driemark)	308	30
24	IWO Pelkpark	63	154
54	Fortuna e.o.	312	287
61	Spoorzone emplacement	0	2768
	totaal bruto	4.621	6.281
	af: voorziening complexen BIE	958	1.019
	netto-boekwaarde BIE	**3.663**	**5.262**

Het verloop van de grondexploitatie is als volgt:

Complexnr.	Complex	Boekwaarde 31-12-2019	Van/naar andere rubriek	Vermeerderingen 2020	Verminderingen 2020	Resultaat 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Uitgaven na 2020	Opbrengsten na 2020	Nominaal resultaat
	Grondexploitatie in exploitatie									
12	Eelink	2.358	-	135	1.239	-	1.254	60	1.083	-5
15	Project Parallelweg	1.446	-	94	279	-	1.261	72	786	-22
17	WVC terrein	218	10	41	393	124	-	-	-	-
19	Gaxel dienstencentrum	-	175	-	-	-	175	165	343	-
20	Zonnebrink	-84	-	737	301	-	352	215	575	-
21	Boterstraat	307	-	27	332	28	30	125	182	26
24	IWO Pelkpark	63	-	91	-	-	154	57	-	-4
54	Fortuna e.o.	313	-	17	4	-39	287	47	408	70
61	Spoorzone emplacement	-	-	2.768	-	-	2.768	295	3.514	366
	Subtotaal	4.621	185	3.910	2.548	113	6.281	1.036	6.891	431
af:	Verliesvoorziening BIE	-958				-61	-1.019			
	Totaal	**3.663**	**185**	**3.910**	**2.548**	**52**	**5.262**	**1.036**	**6.891**	**431**

Het resultaat 2020 is het in 2020 gerealiseerde resultaat 2020. Het nominaal resultaat is het resultaat naar eindwaarde in de actuele exploitatieberekening per complex (MPG 2020) waarbij rekening is gehouden met de getroffen verliesvoorziening.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

De debetzijde (linkerkant) van de balans geeft een overzicht van bezittingen die (vrijwel) geheel liquide zijn.

Dat betekent dat ze snel in geld om te zetten zijn. Het betreft voornamelijk banktegoeden en vorderingen die op korte termijn opeisbaar zijn.

Vorderingen (*1.000)	31-12-2019	31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	5.655	6.060
Overige vorderingen:	794	926
Totaal	**6.449**	**6.986**

Vorderingen

	Complex *€ 1.000	boekwaarde 31-12-2019	boekwaarde 31-12-2020
13	Bedrijventerrein Arrisveld	153	212
25	Vredenseweg 24	0	5
90	Afwikk. diverse complexen	-7	-25
93	Autopalace	-70	-22
95	Siloterrein	-1	-1
96	Meddo Nieuw Gelle	-13	0
98	Excelsior	3	0
99	Sint-Elisabethgaarde	0	0
	totaal bruto	65	169
	af: voorziening faciliterend grondbeleid	0	0
	netto-boekwaarde faciliterend grondbeleid*	**65**	**169**

**Afronding € 1*

Liquide middelen

Liquide middelen (*1.000)	31-12-2019	31-12-2020
Banksaldi	629	269
Totaal	**629**	**269**

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2019	31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	984	3.186
Nog te ontvangen bedragen	3.069	2.979
Totaal	**4.053**	**6.165**

Vaste passiva

De passiva die zijn opgenomen op de rechterkant van de balans, geven inzicht in de wijze waarop de bezittingen (de activa) zijn gefinancierd.
De vaste passiva zijn de financieringsmiddelen die een relatief lange doorlooptijd kennen, namelijk het eigen vermogen en de langlopende schulden.

Eigen Vermogen
Het verloop van het eigen vermogen in 2020 is als volgt:

Omschrijving (*1000)	Saldo 31 dec 2019	Te bestemmen resultaat	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 dec 2020
Algemene reserve					
Algemene Reserve - vrij besteedbaar	56.410	-469		5.619	50.322
Totaal algemene reserve	**56.410**	**-469**	**0**	**5.619**	**50.322**
Overige bestemmingsreserves					
Bestemmingsreserve inzamelstructuur afval	89			9	80
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	953		98	75	976
Bestemmingsreserve onderhoud graven	1.138			180	958
Bestemmingsreserve stadsuitleg	94		7		101
Bestemmingsreserve automatisering	324				324
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	364			100	264
Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten SDOA	500			326	174
Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling	758				758
Reserve Omgevingswet	288			64	224
Reserve Aanpak inburgering nieuwkomers	343			112	231
Reserve Notaristuin 2.0	0		280		280
Reserve doorgeschoven budgetten	0		4.958		4.958
Totaal bestemmingsreserve	**4.851**	**0**	**5.343**	**866**	**9.328**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-1.540			-1.540
Totaal rekeningresultaat	**0**	**-1.540**	**0**	**0**	**-1.540**
Totaal eigen vermogen	**61.261**	**-2.009**	**5.343**	**6.485**	**58.110**

Onderstaand volgt per reserve een korte toelichting:

Bestemmingsreserve inzamelstructuur afval
Deze bestemmingsreserve is bedoeld ter dekking van een deel van de uitgaven voor het Project Huishoudelijk Grondstoffenbeleidsplan.

Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling
In 2018 is de ontwikkelagenda 2018-2020 opgesteld. Deze ontwikkelagenda geeft de richting aan voor het ontwikkelen van onze organisatie op vier onderdelen:

- werken met opgaven en opdrachten;
- verbeteren sturing en besluitvorming;
- lerende organisatie;
- versterken ondersteuning.

De ontwikkelagenda gaat onder meer over opgavegericht werken. Het college heeft criteria opgesteld om te bepalen of iets een opgave kan worden genoemd: cruciaal, integraal, gezamenlijk en stuurbaar. Deze reserve is bedoeld voor dekking van een deel van de kosten.

Bestemmingsreserve Onderhoud graven
Om de exploitatietekorten van € 130.000 per jaar te kunnen dekken, zal jaarlijks dit tekort uit de bestemmingsreserve moeten worden onttrokken. In 2013 is gestart met het opstellen van een plan om het jaarlijkse exploitatietekort terug te dringen.

Bestemmingsreserve Stadsuitleg
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor toekomstige financiering van infrastructurele werken van bovenwijks belang, waarbij de dekking komt uit bouwgrondexploitatie.

Bestemmingsreserve Automatisering
Via deze reserve worden de jaarlijkse kosten en investeringen voor automatisering geëgaliseerd.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein
De Raad heeft bij de begrotingsbehandeling 2014 een amendement aangenomen waarin is aangegeven dat de financiële meevallers in de programma's 7, 8 en 10 en deels 11 in een reserve worden ondergebracht. Het verloop van deze reserve is nader toegelicht in paragraaf K Sociaal Domein.

Bestemmingsreserve SDOA
Via deze reserve worden voor een beperkte periode de stijging van de uitvoeringskosten gedekt. Momenteel zijn er besprekingen gaande over de hoogte van de uitvoeringskosten SDOA.

Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling
Stedelijke herverkaveling heeft als doel de leefbaarheid van Winterswijk te vergroten. Overbodige meters vastgoed worden aan de markt onttrokken en de vraag concentreert zich op de ruimtelijk en economisch beste plekken in Winterswijk en de regio. Kosten worden uit deze bestemmingsreserve gedekt.

Bestemmingsreserve Omgevingswet
Deze reserve is bij de Kadernota 2017 ingesteld voor de invoeringskosten van de omgevingswet. De beoogde invoeringsdatum van de wet is 1-1-2021. Reserve is ingesteld voor de periode tot en met 2021. Bij opheffing eind 2021 zal een eventueel resterend saldo ten gunste van de algemene reserve gebracht worden.

Bestemmingsreserve Aanpak inburgering nieuwkomers
Deze Reserve is bedoeld als financiële dekking ten behoeve van de voorbereiding op en implementatie van de nieuwe wet inburgering 2021.

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten notaristuin
Bestemmingreserve van is in 2020 gevormd ter dekking van de kapitaallasten voor de herinrichting van de Notaristuin.

Bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten
Doel van deze reserve is het overhevelen van niet bestede budgetten voor specifieke activiteiten die over de jaargrens heen schuiven. Het gaat daarbij uitsluitend om doorgeschoven middelen voor activiteiten waarvoor geen specifieke bestemmingsreserves zijn ingesteld. Deze middelen zijn in principe uitsluitend gedurende het volgende begrotingsjaar binnen de reserve beschikbaar en vallen vrij in het rekeningresultaat indien besteding niet tijdig heeft plaatsgevonden.

Voorzieningen
De voorzieningen per 31 december 2020 bestaan uit:

Omschrijving (*1000)	Saldo 31 dec 2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 dec 2020
Algemene Voorzieningen				
Uitvoering wet APPA	2.452	350		2.802
VRZ Voormalig personeel	2.414	35	442	2.007
Invulling CAO-gelden OR	103		26	77
Sub Totaal	**4.969**	**385**	**468**	**4.886**

VRZ Uitvoering wet APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers)
Deze voorziening is bedoeld voor de opbouw van de pensioenen van de wethouders. De jaarlijkse toevoeging wordt berekend door pensioenspecialist RAET.

VRZ Voormalig personeel
Uit deze voorziening worden de pensioenen en wachtgelden van oud wethouders en ww-gelden van medewerkers betaald. Elk jaar wordt door HR een berekening gemaakt van de toekomstige toevoegingen en verminderingen.

Invulling cao-gelden OR
In het kader van de in 2000 of 2001 afgesloten CAO is 0,1 % van de loonsom beschikbaar gesteld voor lokaal beleid. Jaarlijks is dus 0,1% van de loonsom beschikbaar. De 0,1 % van de loonsom is voor algemeen beleid, in overleg met het GO, beschikbaar gesteld aan “cao ambtenaren”. In 2020 is € 7.100 gebruikt voor het vitaliteitsprogramma WiFit en een uitkering van € 100 per medewerker.

Omschrijving (*1000)	Saldo 31 dec 2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 dec 2020
Voorzieningen				
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riolering)	3.126	251		3.377
-				0
Onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen				0
Onderhoudsvoorzieningen	1.404	519	259	1.664
				0
Sub Totaal	**4.530**	**770**	**259**	**5.041**
Totaal voorzieningen	**9.499**	**1.155**	**727**	**9.927**

Voorziening riolering
Voorziening ten behoeve van de riooltarieven. De basis van de onttrekking of toevoeging is het GRP 2014- 2018 (Gemeentelijk Rioleringsplan).De onttrekking in de jaarrekening 2020 van € 259.000 aan de voorziening riolering levert een bijdrage aan de exploitatie en sluit aan met het GRP 2014-2018. Op basis van BBV regelgeving is de voorziening in artikel 44, lid 2 (BBV) geclassificeerd.

Onderhoudsvoorzieningen
De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP) van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen. Rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor zijn geformuleerd. Uit de voorzieningen worden de onderhoudskosten betaald overeenkomstig de MJOP. In de paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

Naast het eigen vermogen en de voorzieningen zijn de (vaste) activa ook voornamelijk gefinancierd door langlopende schulden.

Onderhandse geldleningen	31-12-2019	31-12-2020
Schuldrestant per 1 januari	73.124	66.653
Opgenomen geldleningen		15.000
Aflossing	6.471	6.471
Saldo per 31 december	**66.653**	**75.182**

De rentelasten van de vaste schulden bedragen voor 2020 € 2.083.916 (2019: € 2.252.381).
Nadere toelichting is in paragraaf D Financiering gegeven.

Vlottende passiva

Zoveel als mogelijk worden de vlottende activa, dat zijn bezitting die op korte termijn in geld zijn om te zetten, ook met “kort geld” gefinancierd. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de samenstelling van deze financieringsmiddelen. Tekst

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar.
De specificatie van de kortlopende schulden en overlopende passiva is als volgt:

Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2020
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	6.000	-
Overige schulden	5.855	5.389
Totaal	**11.855**	**5.389**

Vlottende passiva

Overlopende passiva	31-12-2019	31-12-2020
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel*	**1.777**	**1.818**
* Het Rijk	1.446	1.400
* Overige Nederlandse overheidslichamen	331	418
Overige vooruit ontvangen bedragen	108	115
Verplichtingen begrotingsjaar	3.016	4.212
Totaal	**4.901**	**6.145**

De post “Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel” betreffen vooruit ontvangen bedragen voor specifieke projecten/taken.

Het verloop in 2020 is als volgt:

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel.

Omschrijving (bedragen *1.000)	Saldo 31-12-2019	Onttrekking	Toevoeging	Saldo 31-12-2020
Vooruit ontvangen bijdragen EU				
Vooruit ontvangen bijdragen Rijk				
OAB gelden	136	135	168	169
sanering verkeerslawaai	69	138	138	69
Inburgering	0			0
Reductie Energiegebruik	351	351	223	223
Huisvesting AZC/ISK	890			890
Warmtetransitie			14	14
Toeslagenproblematiek			15	15
Lokaal Sportakkoord			20	20
				0
	1446	624	578	1400
Vooruit ontvangen bijdragen overige overheid				
Landschapsprojecten provincie	31	31	49	49
Restauratie Jacobstoren provincie	20			20
Maalderij Kottenseweg provincie	160			160
OV chipkaart	0		97	97
Aansluiting Arriva/ZOOV provincie	113	466	429	76
basismobiliteit gemeenten ZOOV	2			2
Productontwikkeling ZOOV op maat provincie	5			5
SMP Erfsoorten			9	9
	331	497	584	418
Totaal	**1.777**	**1.121**	**1.162**	**1.818**

Overige vooruit ontvangen bedragen

Omschrijving (bedragen *1.000)	Saldo 31-12-2019	Onttrekking	Toevoeging	Saldo 31-12-2020
Parkeerbijdragen	24			24
Rotonde Groenloseweg Arresveld	0			0
Rikker fase 5b bovenwijkse voorzieningen	0			0
Meddo Roetendael Meddo bijdr stadsuitleg	13			13
Brinkheurne grijssen bijdr stadsuitleg	0			0
Meddo Roetendael Meddo overige inkomsten	47			47
Herstructurering de Rikker overige bijdragen	24			24
ZOOV Dataplatvorm mobiliteit	0		7	7
Totaal	**108**	**0**	**7**	**115**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Naast de directe schulden heeft de gemeente ook een aantal verplichtingen die niet direct uit de balans blijken. Het betreft waarborgen voor geldleningen die derden zijn aangegaan.

Gewaarborgde geldleningen (*1.000)	Oorspronkelijk bedrag van lening	Lening bedrag per 1 jan. 2020	Lening bedrag per 31 dec. 2020	Percentage borgverlening
Stichtingen en verenigingen	1.731	670	591	100%
Hypotheken eigen woningen	n.b.	1.674	1.351	50%
Vitens NV	n.b.	160	0	100%
Totaal	**1.731**	**2.504**	**1.942**	

Er zijn in 2020 geen betalingen gedaan uit hoofde van deze garantiestellingen.

Naast de gewaarborgde leningen is er nog een aantal niet uit de balans blijkende verplichtingen.
In het kader van de sociale woningbouw zijn door de gemeente garanties afgegeven op leningen van de woningbouwcorporatie. Het betreft garantiestellingen van in totaal € 46,8 miljoen.

De positie en rol van de gemeenten ten opzichte van de corporaties is de afgelopen decennia sterk veranderd. De gemeente is nu alleen nog partner bij het maken van prestatieafspraken en vervult ze nog voor 50% de rol van achtervanger in de garantiestructuur.

De huidige garantiestructuur is ontstaan in de jaren tachtig van de vorige eeuw en ontwikkeld om corporaties in staat te stellen leningen op de kapitaalmarkt aan te trekken. Hiertoe staat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ten opzichte van de geldverstrekker borg voor de betaling van rente en aflossing van de lening. De borgstelling is ingebed in een garantiestructuur die drie lagen, drie zekerheden kent:

- de primaire zekerheid is dat de corporatie op basis van de eigen financiële soliditeit rente en aflossing betaalt; als dit niet meer mogelijk blijkt te zijn en de corporatie haar kredietwaardigheid heeft verloren, saneert het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) de betreffende corporatie (de naadloze aansluiting);
- de secundaire zekerheid loopt via het WSW die, in het geval het CFV geen afdoende sanering uitvoert, op basis van het eigen garantievermogen de betaling van rente en aflossing overneemt, waarbij ook de waarde van de woningen een onderpand vormt voor het WSW;
- de tertiaire zekerheid wordt geboden door Rijk en gemeenten, die elk voor 50% renteloze leningen aan het WSW verstrekken als het WSW onvoldoende middelen heeft om zijn verplichtingen jegens de geldverstrekkers na te komen.

In de praktijk zijn alle financiële problemen bij corporaties via de primaire zekerheid opgevangen, en dat is ook de afgelopen jaren nog steeds het geval. Het CFV heeft in de loop der jaren 18 corporaties gesaneerd.

Via de achtervangovereenkomst met het WSW neemt de gemeente deel aan de garantiestructuur. De kans dat de gemeenten op grond van de achtervangovereenkomst aangesproken worden door het WSW om renteloze leningen te verschaffen is onder de huidige omstandigheden bijzonder klein.

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Verplichting	Omvang	Toelichting
Inkoopcontracten	45.156.000	Omvang is € 2.300.000 lager dan 2019.
Aanbestede werken	4.653.000	De omvang van de verplichtingen is € 450.000 lager dan vorig jaar.
Subsidieverplichtingen lopende contracten	3.929.000	Aan een aantal instellingen is in 2020 subsidiebeschikkingen voor 2021 afgegeven.

Covid-19

Zie Paragraaf J: Covid-19

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Het budgetrecht is een recht van het Algemeen Bestuur. Het budgetrecht van het Algemeen Bestuur houdt in dat het Dagelijks Bestuur in principe alleen uitgaven mag doen en verplichtingen mag aangaan na toestemming van het Algemeen Bestuur. Met de vaststelling van de begroting en de begrotingswijzigingen geeft het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur deze toestemming. Begrotingsrechtmatigheid houdt in dat de uitgaven binnen de begrote budgetten moeten blijven. Begrotingsoverschrijdingen worden door de accountant als onrechtmatig beschouwd. Het komt voor dat uitgaven of inkomsten niet passen binnen de begroting. De uitgave of inkomst is dan eigenlijk onrechtmatig. Het Algemeen Bestuur heeft de inkomst of uitgave niet goedgekeurd. Toch zijn er uitgaven en inkomsten die niet binnen de begroting passen maar die duidelijk wel rechtmatig zijn.

De afwijkingen in de lasten kunnen in vier categorieën ingedeeld worden, te weten:

1. compensatie door direct gerelateerde opbrengsten;
2. passend binnen bestaand beleid;
3. open einde regeling;
4. overige.

Exploitatie (exclusief reserves)	Begroot	Werkelijk		
Programma (*1.000)	Lasten	Lasten	Verschil	V/N
1 Bestuur, Dienstverlening en Organisatie	3.758	3.369	-389	V
2 Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving	4.169	3.868	-301	V
3 Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby	252	205	-47	V
4 Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport	14.267	13.736	-531	V
5 Jeugd en onderwijs	10.259	10.922	663	N
6 Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening (RO)	930	1.059	129	N
7 Cultuur inclusief RO	4.283	3.859	-424	V
8 Infrastructuur inclusief RO	15.103	13.823	-1.280	V
9 Werk en Inkomen	26.301	26.877	576	N
10 Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO	625	558	-67	V
11 Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO	1.047	820	-227	V
12 Duurzaamheid, Klimaat, Milieu, Openbare Ruimte, Milieu en Mobiliteit	19.614	17.561	-2.053	V
13 Financiën	8.423	10.987	2.564	N
Totaal uitgaven	**109.031**	**107.644**	**-1.388**	**V**

Programma 5 Jeugd en Onderwijs € 663.000 Nadelig
Categorie 3 open einde regeling

Door de toegenomen vraag naar met name dure Jeugdzorg zijn de lasten hoger uitgevallen. Eén van de oorzaken is dat een aantal gezinnen naar Winterswijk is verhuisd die de dure zorgvorm Jeugdhulp met verblijf nodig hadden.

Programma 6 Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening €129.000 Nadelig
Categorie 1 compensatie door direct gerelateerde opbrengsten .

De overschrijding van de lasten wordt verklaard door hogere uitgaven vanuit het Crisis- en herstelbudget.

Programma 9 Werk en Inkomen €576.000 Nadelig
Categorie 3 open einde regeling

De hogere lasten worden veroorzaakt door:
- Bijzondere Bijstand
- TOZO-regeling
- Uitvoeringskosten SDOA
- Integratie statushouders

De ingeboekte bezuiniging bij Bijzondere Bijstand voor 2020 is, mede door de coronacrisis, niet gerealiseerd.
Na afsluiten van de 3e prognose 2020 ontvingen wij nog een aanvullende uitkering in het kader van de TOZO-regeling, die wij direct door hebben doorbetaald aan SDOA.
De overschrijding van de uitvoeringskosten SDOA is ten laste van de bestemmingsreserve gebracht.
De lasten voor integratie statushouders zijn uit de bestemmingsreserve bekostigd.

Programma 13 Financiën €2.564.000 Nadelig
Het nadelig verschil van € 2.564.000 betreft met name de uitwerking van de stelsel- schatting wijziging waar uw raad op 27 mei 2021 heeft besloten. De uitwerking heeft invloed op alle programma's. Per saldo heeft de stelsel- en schatting wijziging een effect van € 311.000 Nadelig.

Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening

Exploitatie	Primitieve begroting 2020			3e financiële prognose 2020			Realisatie 2020				
Programma (*1.000)	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Verschil**	
1 Bestuur, Dienstverlening en Organisatie	283	-3.952	-3.669	312	-3.758	-3.446	313	-3.369	-3.056	390	V
2 Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving	488	-4.001	-3.513	1.041	-4.169	-3.128	1.007	-3.868	-2.861	267	V
3 Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby	0	-457	-457	0	-252	-252	0	-205	-205	47	V
4 Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport	936	-13.390	-12.454	896	-14.267	-13.371	767	-13.736	-12.969	402	V
5 Jeugd en onderwijs	556	-9.773	-9.217	774	-10.259	-9.485	749	-10.922	-10.173	-688	N
6 Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening (RO)	135	-324	-189	206	-930	-724	273	-1.059	-786	-63	N
7 Cultuur inclusief RO	25	-4.765	-4.740	41	-4.283	-4.242	50	-3.859	-3.809	434	V
8 Infrastructuur inclusief RO	626	-9.551	-8.925	7.074	-15.103	-8.029	6.965	-13.823	-6.858	1.171	V
9 Werk en Inkomen	15.944	-20.754	-4.810	22.187	-26.301	-4.114	22.527	-26.877	-4.350	-236	N
10 Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO	0	-425	-425	40	-625	-585	40	-558	-518	67	V
11 Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO	350	-1.078	-728	406	-1.047	-641	227	-820	-593	48	V
12 Duurzaamheid, Klimaat, Milieu, Openbare Ruimte, Milieu en Mobiliteit	17.056	-18.935	-1.879	17.420	-19.614	-2.194	15.538	-17.561	-2.023	171	V
13 Financiën	53.362	-8.127	45.235	56.376	-8.423	47.953	56.506	-10.987	45.519	-2.434	N
Afrondingsverschillen	1		2			4			0	-1	N
Totaal Programma's	**89.762**	**-95.532**	**-5.769**	**106.774**	**-109.031**	**-2.254**	**104.962**	**-107.644**	**-2.682**	**-425**	**N**

Exploitatie	Primitieve begroting 2020			3e financiële prognose 2020			Realisatie 2020				
Programma (*1.000)	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Verschil**	
Onttrekkingen											-
1. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	75		75	75		75	75		75	0	-
4. Bestemmingsreserve Sociaal Domein			0	100		100	100		100	0	-
8.Bestemmingsreserve Omgevingswet	75		75	144		144	64		64	-80	N
8.Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling	258		258			0			0	0	-
9. Bestemmingsreserve Aanpak Nieuwkomers						0	112		112	112	V
9.Uitvoeringskosten SDOA			0			0	326		326	326	V
12.Bestemmingsreserve Inzamelstructuur huishoudelijk afval	70		70	89		89	9		9	-80	N
12.Bestemmingsreserve Onderhoud graven	130		130	186		186	180		180	-6	N
13.Algemene reserve Incidenteel resultaat				5.521		5.521	5.619		5.619	98	V
Toevoegingen											
1. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling						0		-98	-98	-98	N
8. Bestemmingsreserve Notaristuin					-280	-280		-280	-280	0	-
8.Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling						0			0	0	-
8.Grondexploitatie						0		-7	-7	-7	N
13, Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten					-4.958	-4.958		-4.958	-4.958	0	-
Mutaties reserves	**608**	**0**	**608**	**6.115**	**-5.238**	**877**	**6.485**	**-5.343**	**1.142**	**265**	**V**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**90.370**	**-95.532**	**-5.161**	**112.889**	**-114.269**	**-1.376**	**111.446**	**-112.987**	**-1.540**	**-164**	**N**

In bovenstaand overzicht zijn de afwijkingen aangegeven tussen de definitieve begroting 2020 en de jaarrekening 2020. De afwijkingen worden toegelicht op basis van de laatst vastgestelde financiële prognose 2020. De planning en control cyclus van de gemeente Winterswijk is zo ingericht dat de raad drie keer per jaar middels de financiële prognoses geïnformeerd wordt over de budgetontwikkelingen die leiden tot begrotingswijzigingen. Deze prognoses worden vastgesteld door de raad. Ondanks zorgvuldig budgetbeheer is het niet altijd mogelijk om tussentijds te anticiperen op de exacte gevolgen van ‘openeindregelingen’ zoals de bijstand en de WMO, op de uitvoering van investeringen en op eindafrekeningen van Rijksbijdragen. Het gerealiseerd resultaat 2020 bedraagt na bestemming van reserves € 1.540.000 nadelig. Ten opzichte van de begroting 2020 met een nadelig saldo van € 1.376.000 nadelig is het rekeningsaldo 2020 € 164.000 lager uitgevallen.

Toelichting

Programma 2 Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving
De lagere lasten van € 267.000 worden veroorzaakt door:

- Een positieve afrekening van de Omgevingsdienst Achterhoek over 2020 van € 111.000
- Een positieve afrekening van de VNOG over 2020 van € 122.500
- Uitstel door de raad van het project Grondgebruik € 50.000 (Bedrag is overgeheveld, uitvoering in 2021)
- Overige verschillen (-/-€ 16.500).

Programma 5 Jeugd en Onderwijs

Door de toegenomen vraag naar met name dure Jeugdzorg zijn de lasten hoger uitgevallen. Eén van de oorzaken is dat een aantal gezinnen naar Winterswijk is verhuisd die de dure zorgvorm Jeugdhulp met verblijf nodig hadden.

Programma 9 Werk en Inkomen

De hogere lasten worden veroorzaakt door:
- Bijzondere Bijstand
- TOZO-regeling
- Uitvoeringskosten SDOA
- Integratie statushouders

De ingeboekte bezuiniging bij Bijzondere Bijstand voor 2020 is, mede door de coronacrisis, niet gerealiseerd.
Na afsluiten van de 3e prognose 2020 ontvingen wij nog een aanvullende uitkering i.h.k.v. de TOZO-regeling, die wij direct door hebben doorbetaald aan SDOA.
De overschrijding van de uitvoeringskosten SDOA is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.
De lasten voor integratie statushouders zijn uit de bestemmingsreserve bekostigd.

Programma 13 Financiën

Het nadelig verschil van € 2.434.000 betreft de uitwerking van de stelsel- schatting wijziging waar uw raad op 27 mei 2021 heeft besloten. De uitwerking heeft invloed op alle programma's. Per saldo heeft de stelsel- en schattingswijziging een effect van € 311.000 Nadelig.
1

Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat incidentele lasten zoveel als mogelijk gedekt worden door incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de “notitie incidentele baten en lasten” (gepubliceerd door de commissie BBV in januari 2012) als uitgangspunt genomen.
In onderstaande tabel is zijn per programma de belangrijkste posten opgenomen.

Programma * 1.000	Begroting	V/N	Werkelijk	V/N
1 Bestuur, Dienstverlening en Organisatie	1.044.000	N	783.000	N
2 Veiligheid, Vergunningverlening en Handhaving	-305.000	V	-385.000	V
3 Regionale en Grensoverschrijdende samenwerking en Lobby	29.000	N	19.000	N
4 Maatschappelijke participatie, Gezondheid, Zorg en Sport	791.000	N	710.000	N
5 Jeugd en onderwijs	133.000	N	148.000	N
6 Economie-centrum inclusief Ruimtelijke Ordening (RO)	643.000	N	672.000	N
7 Cultuur inclusief RO	647.000	N	628.000	N
8 Infrastructuur inclusief RO	273.000	N	396.000	N
9 Werk en Inkomen	-435.000	V	-350.000	V
10 Economie, Bedrijvigheid en Vrijetijdseconomie inclusief RO	232.000	N	187.000	N
11 Wonen, Economie buitengebied, Natuur en Landschap inclusief RO	126.000	N	104.000	N
12 Duurzaamheid, Klimaat, Milieu, Openbare Ruimte, Milieu en Mobiliteit	967.000	N	936.000	N
13 Financiën	-558.000	V	-562.000	V
Incidenteel resultaat	3.587.000	N	3.286.000	N

Reisdocumenten (Programma 1) € 198.388

De verstrekking van reisdocumenten vindt niet gelijkmatig plaats over de jaren. In bepaalde jaren is er een hausse aan verstrekkingen. In andere jaren worden bijna geen documenten verstrekt. Er wordt in de begroting daarom uitgegaan van een bepaald(gemiddeld) niveau aan verstrekkingen en daarmee van een gemiddeld niveau aan structurele lasten en baten. De werkelijk verwachte aantallen in een jaar worden daar tegen afgezet. Worden er hogere aantallen verwacht dan het gemiddelde aangehouden niveau dan worden de lasten en baten incidenteel naar boven bijgesteld. Worden er lagere aantallen verwacht dan worden de lasten en baten incidenteel naar beneden bijgesteld.

Leges bouwvergunningen (Programma 2) € -426.520

Door een aantal grote bouwprojecten waaronder de aanleg van een paar zonneparken en een distributiecentrum zijn de leges incidenteel veel hoger dan normaal geweest

Opgave Armoede (Programma 4) € 289.000

De Raad heeft een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de opgave Armoede omdat het als een project wordt gezien.
Aangezien het nu een meer structureel karakter heeft gekregen is vanaf 2021 een structureel budget beschikbaar.

Economische ontwikkeling centrum (Programma 6) € 672.000

De Raad heeft een budget beschikbaar gesteld van in totaal € 2,5 mln. voor een periode van 3 jaar voor het crisis- en herstelplan

Cultuur inclusief RO (Programma 7) € 581.670
In 2020 was een groot deel van de subsidie (€ 448.000) aan Boogie Woogie als incidenteel opgenomen in de begroting.

Stedelijke vernieuwing (Programma 8) € 354.859
Dit betreft met name de uitgaven voor de invoering van de Omgevingswet (€ 304.000).

Werk en inkomen (Programma 9) € 349.626
Betreft een éénmalige Rijksbijdrage in verband met Covid-19.

Openbare ruimte & mobiliteit (Programma 12) € 754.630
Dit betreft o.a. de lagere uitgaven voor het Project HGB (Huishoudelijk Grondstoffenbeleidsplan), waarbij een deel van het naar 2021 overgehevelde restantbudget wordt ingezet voor inwerp verkleiners op de afval bakken in de openbare ruimte en het geven van voorlichting. Dit betreft ook o.a. de lager gerealiseerde uitgaven voor het incidentele deel van het wegenonderhoud (open verharding buiten de kern).

Reserves (Programma 13) € 562.000
Het voordelig saldo komt met name door toevoeging aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten (€. 4.958.000 Nadeel) en een onttrekking uit de algemene reserve voor het incidentele resultaat (€ 5.521.000 Voordeel)

Wet normering topinkomens

Met de inwerkingtreding van de Wet normering topinkomens dient met ingang van het boekjaar 2013 de bedragen bezoldiging en ontslagvergoeding van de topfunctionarissen te worden opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. In onderstaand overzicht zijn de betreffende bedragen opgenomen. Voor 2020 is het individueel WNT-maximum € 194.000 inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Het WNT maximum voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking is € 247.100. Afhankelijk van de duur van de opdracht en het aantal uren.

Naam	De heer Hollander	
Functie	Griffier	
	2020	2019
Dienstverband	1-1-2020 tot en met 31-12-2020	1-1-2019 tot en met 31-12-2019
Omvang dienstverband	1 fte (36 uur)	1 fte (36 uur)
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	75.727	75.727
BELONING BETAALBAAR OP TERMIJN	15.610	15.610
	-	-
Individueel WNT maximum	194.000	194.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

bedragen x € 1	De heer Goedmakers		
Functiegegevens	Interim gemeentesecretaris		
Kalenderjaar	**2020**	**2019**	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-01 – 11-02	11-02 – 31-12	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1,5	10,5	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	151 uur	1198 uur	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	30.450	243.600	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	274.050		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	22.906	187.188	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	210.094		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Bezoldiging	**210.094**		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

*Vanaf 1 februari 2020 is het dienstverband gewijzigd.

Naam	De heer Goedmakers
Functie	Interim Gemeentesecretaris
	Vanaf 11-02-2020
Dienstverband	11-02-2020 tot en met
	31-12-2020
Omvang dienstverband	Totaal 1270 uur
Dienstbetrekking	Nee
Bezoldiging	
Bezoldiging	158.750
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Individueel toepasselijk maximum gehele periode aangepast	175.875
Bezoldiging	**158.750**
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum tarief	ja
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Eigen bijdrage CAK

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en daarom niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

Dat betekent dat gemeenten geen zekerheid hebben over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen, omdat zij de juistheid op persoonsniveau niet kunnen vaststellen. In 2020 is voor € 302.000 aan eigen bijdragen via het CAK verantwoord.

Bijlage 1 Financiële vaste activa

Omschrijving (*1000)	Boekwaarde 31 dec. 2019	Uitbreiding 2020	Afschrijving 2020	Afwaardering 2020	Vermindering 2020	Boekwaarde 31 dec. 2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	460	1				461
Aandelen BNG	39					39
Aandelen Netwerkbeheerder Alliander	22					22
Aandelen waterbedrijf Vitens	5					5
Aandelen Winterswijk Energiebedrijf BV	9					9
Deelneming PPS WRS en gem. BV	0					0
Aandelen Leisurelands	0	1				1
Deelneming in NV ROVA	386					386
Kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen	45					45
Stadsbank Oost Nederland	45					45
Leningen aan deelnemingen	286				143	143
Vitens	286				143	143
Leningen aan verbonden partijen	4.697				53	4.644
Stichting De Storm	0					0
Stichting Boogie Woogie	589				53	536
Stichting Openbare Bibliotheek	0					0
Startersleningen SVN	300					300
Duurzaamheidslening SVN	3.000					3.000
Blijverslening SVN	500					500
Duurzaamheidslening SVN non profit	300					300
Stichting Evenementen ABH City	8					8
Overige langlopende leningen	1.674				323	1.351
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	1.674				323	1.351
Overige uitzettingen > 1 jr	61					61
Baatbelasting Technopark	61					61
Schatkistbankiern	2.389				2.385	4
Schatkistbankiern	2.389				2.385	4
Financiële vaste activa	**9.612***	**1**			**2.904**	**6.709**

* €1 afrondingsverschil

Bijlage 2 Baten en Lasten per taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV (* €1.000)	Lasten Begroot	Baten Begroot	Saldo Begroot	Lasten werkelijk	Baten Werkelijk	Saldo Werkelijk	Verschil
0.1	Bestuur	-2.852	0	-2.852	-2.913	26	-2.887	-35
0.10	Mutaties reserves	-5.238	6.114	876	-5.336	6.485	1.149	273
0.2	Burgerzaken	-954	310	-644	-951	311	-640	4
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.104	994	-110	-1.188	1.107	-81	29
0.4	Overhead	-7.093	0	-7.093	-7.019	0	-7.019	74
0.5	Treasury	-3	3.098	3.095	-1	3.082	3.081	-14
0.61	OZB woningen	-487	3.115	2.629	-472	3.137	2.665	36
0.62	OZB niet-woningen	-35	2.776	2.742	-35	2.798	2.763	21
0.64	Belastingen overig	-59	50	-8	-59	57	-2	6
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	53.933	53.933	0	53.870	53.870	-63
0.8	Overige baten en lasten	-1.819	82	-1.738	-4.059	533	-3.526	-1.788
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.844	0	-1.844	-1.692	0	-1.692	152
1.2	Openbare orde en veiligheid	-657	29	-628	-669	16	-653	-25
2.1	Verkeer en vervoer	-5.426	425	-5.001	-4.945	534	-4.411	590
2.2	Parkeren	-90	0	-90	-55	0	-55	35
2.5	Openbaar vervoer	-6	0	-6	-6	0	-6	0
3.1	Economische ontwikkeling	-140	40	-100	-123	40	-83	17
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.254	3.088	-166	-3.027	2.859	-168	-2
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-303	120	-183	-335	104	-231	-48
3.4	Economische promotie	-460	894	434	-446	626	180	-254
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.209	0	-2.209	-1.784	0	-1.784	425
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.711	774	-937	-1.659	749	-910	27

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV (* €1.000)	Lasten Begroot	Baten Begroot	Saldo Begroot	Lasten werkelijk	Baten Werkelijk	Saldo Werkelijk	Verschil
5.1	Sportbeleid en activering	-775	0	-775	-762	0	-762	13
5.2	Sportaccommodaties	-2.848	665	-2.183	-2.400	547	-1.853	330
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.567	0	-1.567	-1.535	0	-1.535	32
5.4	Musea	-236	0	-236	-236	0	-236	0
5.5	Cultureel erfgoed	-362	41	-321	-322	50	-272	49
5.6	Media	-412	0	-412	-412	0	-412	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.094	230	-2.865	-2.965	122	-2.843	22
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-11.368	14.566	3.198	-9.657	13.290	3.633	435
6.2	Wijkteams	-1.449	0	-1.449	-1.425	0	-1.425	24
6.3	Inkomensregelingen	-18.488	8.800	-9.687	-19.198	8.751	-10.447	-760
6.4	Begeleide participatie	-7.275	1.114	-6.161	-7.327	932	-6.395	-234
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.090	0	-1.090	-868	0	-868	222
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.623	8	-1.615	-1.480	5	-1.475	140
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.408	223	-7.185	-7.167	214	-6.953	232
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-5.620	0	-5.620	-6.588	0	-6.588	-968
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-9	0	-9	-9	0	-9	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-337	0	-337	-351	0	-351	-14
7.1	Volksgezondheid	-1.093	0	-1.093	-1.094	0	-1.094	-1
7.2	Riolering	-3.665	4.018	353	-3.084	4.120	1.036	683
7.3	Afval	-2.870	3.104	235	-2.854	2.811	-43	-278
7.4	Milieubeheer	-1.557	20	-1.537	-1.448	155	-1.293	244
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-373	205	-168	-379	203	-176	-8
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.594	348	-1.246	-1.386	209	-1.177	69
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.674	2.684	10	-2.529	2.710	181	171
8.3	Wonen en bouwen	-740	1.019	279	-737	992	255	-24
	Afronding			5		2	2	-3
		-114.269	**112.888**	**-1.376**	**-112.987**	**111.447**	**-1.540**	**-164**

Bijlage 3 SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 351.342	Nee				

	Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*
1	Uitvoer totale communicatieplan (advies per brief aan grondgebonden koopwoningen over bespaarmaatregelen)	€ 17.441	Ja	
2	Promotie en uitgifte van vouchers a 70 euro voor aanschaf van kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 87.061	Ja	
3	Advies en tips aan bezoekers van informatieavonden over kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 591	Ja	
4	Advies aan huis over kleinschalige maatregelen	€ 8.726	Ja	
5	Faciliteren van installatiebedrijven in het aanbieden van 'Waterzijdig inregelen van CV-systemen'	€ 11.159	Ja	
6	Uitvoering van een grootschalige advies- en inkoopactie	€ 0	Ja	
7	Monitoren, bijsturen en leren	€ 1.604	Ja	
8	Extra inspanningen door de gemeente Winterswijk	€ 1.674	Ja	
9				

				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*
			1	Uitvoer totale communicatieplan (advies per brief aan grondgebonden koopwoningen over bespaarmaatregelen)	€ 17.441		Nee
			2	Promotie en uitgifte van vouchers a 70 euro voor aanschaf van kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 87.061		Nee
			3	Advies en tips aan bezoekers van informatieavonden over kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 591		Nee
			4	Advies aan huis over kleinschalige maatregelen	€ 8.726		Nee
			5	Faciliteren van installatiebedrijven in het aanbieden van 'Waterzijdig inregelen van CV-systemen'	€ 11.159		Nee
			6	Uitvoering van een grootschalige advies- en inkoopactie	€ 0		Nee
			7	Monitoren, bijsturen en leren	€ 1.604		Nee
			8	Extra inspanningen door de gemeente Winterswijk	€ 1.674		Nee

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*
			€ 749.168	€ 0	€ 0	€ 118.835
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	Extern Advies Warmtetransitie	€ 6.375	€ 6.375	Nee		
		2						

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 7.459.889	€ 114.003	€ 526.486	€ 1.649	€ 27.437

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 13.083	€ 1.216	€ 0	€ 249.561

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*
1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 0

			Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*
Nee

SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/0*
		1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 63.992	€ 20.000	€ 6.834	€ 102.278	€ 11.728

		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*
		1 060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	€ 0	Nee	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0		Nee	
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	0	0		Nee	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 482.755	-€ 1.203.201				

	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
1	SPUK 2020 - onroerend goed - nieuwbouw	€ 544.772	€ 544.772			
2	SPUK 2020 - onroerend goed - renovatie	€ 427.879	€ 427.879			
3	SPUK 2020 - onroerend goed - onderhoud	€ 8.791	€ 8.791			
4	SPUK 2020 - roerend goed - aankoop	€ 20.632		€ 20.632		
5	SPUK 2020 - roerend goed - beheer en exploitatie	€ 560.058		€ 560.058		
6	SPUK 2020 - mengpercentage sport	€ 123.824			€ 123.824	

	Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*
1	SPUK 2020 - onroerend goed - nieuwbouw	€ 544.772	113%
2	SPUK 2020 - onroerend goed - renovatie	€ 427.879	89%
3	SPUK 2020 - onroerend goed - onderhoud	€ 8.791	2%
4	SPUK 2020 - roerend goed - aankoop	€ 20.632	4%
5	SPUK 2020 - roerend goed - beheer en exploitatie	€ 560.058	116%
6	SPUK 2020 - mengpercentage sport	€ 123.824	26%
7			

		98						
		99						
		100						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

Bijlage 4 Investeringskredieten

			Bedragen x € 1.000	begroot 2020	realisatie 2020	Beschikbaar t/m	begroot 2021	Beschikbaar t/m	begroot 2022	Beschikbaar t/m	begroot 2023	Beschikbaar t/m	begroot 2024	Beschikbaar t/m
programma nr. (2020)	programma nr. (vanaf bgroting 2021)	werkdoelnummer	werkdoelnaam	bedrag	bedrag		bedrag		bedrag		bedrag		bedrag	
10	2	397	Toeristisch-recreatief beleid	8	0	2021	13	2021		2024		2025		2026
4	2	1254	Gebouwenbeheer/onderh. Sportaccomm.	242	242	2021	0	2023		2024		2025		2026
7	2	1258	Gebouwenbeheer/onderh. Archeologie	0	-45	2021	0	2023		2024		2025		2026
4	2	1566	Beheer en onderhoud sportaccomodaties	217	207	2021	949	2021	1.815	2024	30	2025		2026
10	2	1580	herinrichting Dennenoord	20	25	2021	425	2021		2024		2025		2026
4	2	1670	Verplaatsing schaatsbaan	670	670	2021	0	2023		2024		2025		2026
7	2	1700	Gebiedsontwikkeling Steengroeve			2021	1.280	2021	410	2024		2025		2026
8	3	377	Haltevoorzieningen openbaar vervoer	-300	-300	2021	770	2021	-75	2024		2025		2026
8	3	719	Oplevering voorm. Cobercoterrein	30	55	2021	-26	2021		2024		2025		2026
12	3	789	Uitvoering verkeersstructuurplan	10	5	2021	5	2021		2024		2025		2026
12	3	994	Herinr. Narcis- Crocusstraat etc.	715	739	2021	89	2021		2024		2025		2026
12	3	1043	Rioolbeheer en onderhoud buitengebied	197	221	2021	50	2023	50	2024	100	2025	0	2026
12	3	1060	Beheer en onderhoud bomen in bermen	175	96	2021	362	2021	232	2024	232	2025	232	2026
12	3	1327	Hakkelerkamp Oost fase 1			2021		2023	50	2024	1.237	2025		2026
12	3	1402	De Pas herinrichting	-238	-204	2021	2.582	2021		2024		2025		2026
12	3	1404	Omgeving gemeentehuis herinrichting	1.145	869	2021	515	2021		2024		2025		2026
12	3	1473	Hakkelerkamp oost 2			2021		2023	50	2024		2025	1.300	2026
8	3	1533	Herontwikkeling Pr. Hendrikstraat	6	9	2021	0	2023		2024		2025		2026
8	3	1548	Fietspad Bataafseweg	697	1.556	2021	26	2021		2024		2025		2026
12	3	1563	Verkeerskundige adviezen en maatregelen			2021	50	2023		2024		2025		2026
12	3	1600	Rec.riolering industrie/Wooldseweg	8	4	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1629	Reconstructie Vliertuin	24	10	2021	39	2021		2024		2025		2026
12	3	1630	Herinrichting Notaristuin	29	29	2021	61	2021		2024		2025		2026
12	3	1634	Duurzame Energie (krediet verdeeld over 2021-2022-2023)			2021	4.250	2023	2.500	2024	1.750	2025		2026
12	3	1647	instandhouding Bataafseweg	793	21	2021	126	2021		2024		2025		2026
12	3	1648	Morskersdriehuisweg	42	43	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1650	duikervervanging van Leeuwenhoekweg- Buys Ballotstraat			2021	50	2021		2024		2025		2026
12	3	1661	Koningsweg (gedeeltelijke herinrichting)	20	29	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1666	Hakkelerkampstraat (herinrichting parkeerplaats)			2021		2023		2024	24	2025		2026

programma nr. (2020)	programma nr. (vanaf bgroting 2021)	werkdoelnummer	werkdoelnaam	bedrag	bedrag		bedrag		bedrag		bedrag		bedrag	
12	3	1677	Grevinkweg			2021	190	2023		2024		2025		2026
12	3	1678	Haverkampstegge			2021		2023	512	2024		2025		2026
12	3	1679	Masterveldweg			2021		2023		2024	394	2025		2026
12	3	1680	Scheurvorenweg			2021		2023		2024		2025	400	2026
8	3	1686	Parkeerterrein Burg Vlamstraat	167	167	2021	150	2021		2024		2025		2026
8	3	1687	Herinrichting terrein bel.kantoor	13	12	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1689	Verharden Ravenhorstweg	9	0	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1691	Instandhouding wegdek Europalaan	0	10	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1693	herinrichting Weeninkpad (riolering)	0	7	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1695	Vervangen aanlichting Jacobskerk	6	6	2021	91	2021		2024		2025		2026
12	3	1702	Burgemeester Vlamstraat	36	42	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1703	markt herinr	2	9	2021	0	2021	900	2024		2025		2026
12	3	1704	A. Schweitzerlaan	59	65	2021	520	2021		2024		2025		2026
12	3	1706	Recreatieve fietspaden	113	88	2021	119	2021	85	2024	85	2025		2026
12	3	1707	Binnenboomweg			2021	198	2021		2024		2025		2026
12	3	1708	Meenkmolenweg			2021	204	2023	196	2024		2025		2026
12	3	1709	pasweg			2021		2023		2024	151	2025		2026
12	3	1710	Gossinkweg brugvervanging	25	26	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1711	Honeweg (brugvervanging)			2021	140	2023		2024		2025		2026
11	3	1714	Molenveld	41	28	2021	128	2021	0	2024	0	2025		2026
10	3	1716	RAL	1	1	2021	0	2023		2024		2025		2026
12	3	1722	groenloseweg rijbaan			2021	500	2023		2024		2025		2026
12	3	1723	buffervrz. hemelwater kotten			2021	25	2021		2024		2025		2026
8	3	1725	herinr Notaristuin	765		2021	197	2021		2024		2025		2026
1	4	636	Gebouwenbeheer/onderh.Ambt.app.	32	62	2021	2.017	2021	0	2024		2025		2026
1	4	660	Post verzorgen	40	37	2021	0	2023		2024		2025		2026
1	4	1214	ICT uitvoering projecten autom.plan	1.394	648	2021	1.773	2021	358	2024	463	2025	252	2026
2	4	1523	Handhaving APV & bijz.wetten			2021		2023		2024	37	2025		2026
2	4	1527	Handhaving WABO			2021		2023		2024	37	2025		2026
			subtotaal investeringskredieten (excl. bouwgrondexploitatie)	7.578	5.499		18.225		7.083		4.540		2.184	
			NIEGG		37									
			Bouwgrondexploitatie	2.049	1.659		-2.587		246		246		246	
			Totaal (incl. bouwgrondexploitatie)	**9.627**	**7.195**		**15.638**		**7.329**		**4.786**		**2.430**	

toelichting :
In bovenstaand overzicht zijn de - bij de 3e financiële prognose 2020 en jaarrekening 2020 naar 2021 (t/m 2024) overgehevelde restantkredieten 2020 verwerkt.
Wij stellen voor de begrote kredieten t/m bovenstaande jaren beschikbaar te stellen.

Van de begrote kredieten 2021 - die bij de 3e financiële prognose 2020 en/of de jaarrekening 2020 van 2020 naar 2021 zijn overgeheveld - blijft de beschikbaarheid ongewijzigd t/m 2021 (conform de begroting 2021).
Een uitzondering is het krediet duurzaamheid (werkdoel 1634) dat verdeeld is over de jaren 2021 t/m 2023.

Lijst met afkortingen

AB	Algemeen bestuur
ACVO	Aanvullende opvanglocatie
AED	Automatische Externe Defibrillator
AGEM	Achterhoekse Groene EnergieMaatschappij
AIB	Achterhoek in Beweging
AP	Autoriteit persoonsgegevens
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVAN	vervoersysteem van de regio Arnhem-Nijmegen
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AVU	Afvalverwijdering Utrecht
AWLO	Achterhoekse Woonwensen en Leefbaarheidsonderzoek
AZC	Asielzoekerscentrum
BAW	Bestuursakkoord Water
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BIA	Business Impact Assessment
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIG	Basisline informatiebeveiliging Gemeenten
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	belasting over de toegevoegde waarde (omzetbelasting)
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAR-UWO	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling- Uitwerkingsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting
CISO	Chief Information Security Officer
CLM	Contract- en Leveranciers Management
CNME	Centrum voor Natuur- en Milieueducatie
Covid-19	Coronavirus disease 2019
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek
DPRA	Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
DMJOP	Duurzame meerjaren onderhoudsplanningen
ECAL	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
EGLA	European Green Leaf Award
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normering Single Information Audit
EZ	Economische Zaken
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
GGC	Dienstencentrum Gaxel Grens/zWork Center
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GIDS	Gezond in de stad
GIR	Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GKC	Gerrit Komrij College
HBO	Hoger beroepsonderwijs
HUP	Handhavingsuitvoeringsprogramma
HR	Human Resources
IBD	Informatie Beveiligingsdienst Gemeenten

ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKB	Individueel keuzebudget
IKC	Integraal Kindcentrum
ISMS	Managementsysteem voor informatiebeveiliging
IVA	Immateriële vaste activa
IWO	Impuls Winterswijk Oost
KCC	Klantcontactcentrum
KSB	Bedrijf dat onder andere pompen bouwt en onderhoudt
LAG	Lokale Aktie groep
LIV	Lage Inkomensvoorziening
LKOG	Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MIR	Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten
MJB	Meerjarenbegroting
MJOP	Meerjaren Onderhoud Planning
MOSD	Mancagersoverleg Sociaal Domein
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
MT	Managementteam
MTO	Medewerkers-tevredenheidsonderzoek
MVA	Materiële vaste activa
NAW	Naam, adres, woonplaats
NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen
NCW	Netto contante waarde
NEN	Nederlandse Norm
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NH3	Ammoniac
NRW	Nordrhein West Falen
NVG	Nederlandse Veiligheidsgroep
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OWIN	Ondernemerskring Winterswijk
OZB	Onroerendezaakbelasting
PAS	Programma aanpak stikstof
PMG	Platform Middelgrote Gemeenten
POH-Jeugd	Praktijd Ondersteuner Huisartsenzorg
PPS	Publiek-Private Samenwerking
RAL	Recreatieschap Achterhoek Liemers
RMC	Regionaal Meld en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters
ROVA	Afvalverwerkingsbedrijf
RSD	Reserve Sociaal Domein
RPB	Regionaal Programma Bedrijventerreinen
SD	Sociale Dienst
SDOA	Sociale Dienst Oost Achterhoek
SPUK	Specifieke Uitkering
SUWI	Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SW	Sociale Werkvoorziening
SWM	Stichting Winterswijk Marketing
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
USAID	United States Agency for International Development
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VALA	Vereniging agrarisch landschap Achterhoek

VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VRZ	Voorziening
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingswet
WCL	Stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk
WIW	Wet inschakeling werkzoekenden
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wkl	Wet kwaliteitsborging voor bouwen
WLL	Working Load Limit
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WPG	Wet publieke gezondheid
WRIJ	Waterschap Rijn IJssel
WRS	Winterswijk Regio Stad
WSW	Wet Sociale werkvoorziening
Zbo	Zelfstandig bestuursorgaan
ZOOV	Aanvullend vervoersysteem voor de Achterhoek